

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

ἩΣΙΟΔΟΥ ΣΩΖΟΜΕΝΑ

HESIODI ASCRÆI

QVÆ EXSTANT OMNIA,

cum interpretatione Latina
emendatiore.

Accesserunt

ENARRATIONES DN. PHILIPPI

MELANCHTHONIS in ἑρμηνείας.

ET

*Analysis eiusdem Poëmatis de Theogonia, XXXVI. ta-
bulis comprehensa.*

Opera

M. ERASMI SCHMIDT,

Græc. & Math: Profess: Witteb.

WITTEBERGÆ,

primæbat AUGUSTUS BORECK, Jm-

hæredum Samuelis Selfischii, An. 1623.

OPTIMÆ INDOLIS ADO-
LESCENTIBUS,

MICHAELI
CONRADO - VICTORI } SCHNEIDERIS Fr:
GODFRIDO }

Qvod Hippiã cuidam Eleo, Plato,
in cuius Academiam post alia
qvot annos ille redierat, & eadem
qvæ olim, eadẽ ratione ac metho-
do docentem audierat; eoq; nomio-
ne Platonem reprehenderat, re-
spondit, *Se τὰ αὐτὰ ὡς τὰν αὐτῶν* dicere
& docere: Idẽ & ego illis, qvos for-
tè, me iisdẽ, qvibus olim in eodẽ
negotio verbis ad alios usus fui, Vos
indolis optimæ Adolēscētes allo-
qventem reprehendere lubebit, re-
spondebo, *Me ὡς τὰν αὐτῶν*, non nisi *τὰ
αὐτὰ* dicere posse. Si enim qvæ olim
dixi, probata fuerunt; cur hodiẽ im-
probarentur? Et qvis fructus ad
Vos accederet, si aliis Vos alloqve-
rer verbis? Superfedeo igitur la-
bore novā prætationem cudendi; &
qvibus olim alios, nunc Vos quoq;
in causa eadem alloqvor verbis.

EPISTOLA

Excudit nunc iterum Vir Ampliss; & Prudentiss; Dn. MATTHÆUS SELFISCHIUS, huius Reipub. Camerarius, de re literaria exēplo Patris SAMUELIS Consulis p. m. meritissimus, Poētā suavissimū & utilissimū HESIODUM. Qvem Poētā malo Dn. PHILIPPI MELANCHTHONIS verbis, quæ sequuntur, quā meis commendari. Saltem hīc de Editione præsentē paucis monendum duco. Versio usitata, plurib; quā antehac in locis correctā est. Additiq; ad versus Numeri cum in Textu, tum in Enarratione Dn. Philippi. Rerū cognitio ut fieret expeditior, adiunxi volente SELFISCHIO, præter XXIII. tabulas, quibus ἔργων καὶ ἡμερῶν σύνοψις continetur, etiam XIII. alias, quæ Deorum genealogiam facili negotio ostendunt. Quumque Ἀπὸ τῆς Ἡρακλέους non sit peculiare quoddam integrū poēma, sed fragmentum saltem operis illius, quod de Claris Mulierib; Poēta

ta scripsit, ad quod in fine Θεογονίας
transitionem facit, licet opus illud
iniuria temporum ad nos non per-
venerit: Theogonia, hoc fragmen-
tum postposui. Quid de verbis
initii eius, ἡ οἴη, sentiendum sit, vide-
ri potest Canterus lib. 4. novar. lect.
cap. 3. Illud etiam prætereundum
non est, lib. 2. ἔργων versu 111. pro καὶ
ἐπ' ἀλῆα λέχῳ, quod olim alios se-
cutus retinueram, nunc, ut & in
proxima editione, eiusdem Canteri
indicio, qui lib. 5. c. 23. M. S. Codicis
testimonio utitur, repositū esse,
καὶ ἐπαλῆα λέχῳ.

In Theogonia post vers. 279. in-
eptissimè in omnibus editionibus
positus fuit hic, μιχθεὶς καλλιρρόη κέρεη κλυ-
τῷ Ὀκεανοῖο: cuius locus esse debet post
vers. 287, quem etiā nunc jure suo
prisco recuperavit, suffragantibus
versibus 979. 980. 981. Quod ipsum
etiam à Cantero lib. 4. cap. 21. ob-
servatum & notatum.

Denique lib. 2. ἔργων, ver. 316. ἡ ὕλη
πῶς ἡβώη, πέμπω ὕγαμοῖσιν, quæ plerique

D E D I C A T O R I A.

reddunt: *Fœmina* quarto (supra decimum) anno pubescat, quinto verò (hoc est, decimo quinto) nubat: reddidi, *ἡλικία* scil. ἔτη ἡλικία, quatuor annos pubertatem habeat, *πέντε* ἔτη γαμοῖτο, quinto verò (scilicet ab initio pubertatis, hoc est, anno xviii) nubat. Cœpta enim pubertate, anno ætatis xiv, qui jam pubertatis fiet primus: quintus pubertatis, decimus octavus ætatis erit.

Dn. Philippi Enarrationes quod attinet, sunt illæ sanè eruditæ & utiles. Ac licet sint in eis pauca quædam, quæ constare non possunt: nolui tamen quicquam mutare sed Optimo illi viro laborem suum integrum relinquare. Facile quivis ingenuus paucula ista ei condonabit.

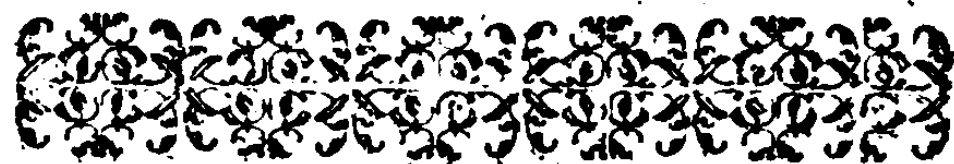
Vobis verò, Adolescentes optimi, hunc Poetam dedicare volui, cum ut erga Vos & Parentem vestrum, Virum Optimum & mihi Amicū, affectum meum testarer: tum ut indolem

EPISTOLA

indolem vestram, quam ad optimarum Artium & Lingvarum studia, domestica monita & exempla quotidie invitant, hac etiam ratione excitarem; impetumque vestrum hoc Poeta, qui INDUSTRIAM crebro inculcat, confirmarem; tum denique, ut aetatem vestram teneram, utilibus praeceptionibus, quales hic Poeta habet quam plurimas, ad Virtutis olim exercendae amore allicerem: simulque Graeca, quorum usus in omni vita est maximus maximeque necessarius, Vobis gratiora efficerem. Ut igitur Leptæ suo Cicero; ita & Vobis ego Hesiodum commendo, ut eum suo quisque tempore ediscatis, & in ore habeatis,

Τῆς δρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ παρὰ γαίην ἔθηκαν
 Ἀθάνατοι, μακρὸς δὲ καὶ ἄριστος οἶμ' ἐπ' αὐτῷ,
 καὶ τευχὺς τὸ πρῶτον: ἐπὶ δ' εἰς ἄκρον ἵκηται.
 Πηδῖν δ' ἥπειτα πέλῃ, χαλεπήπτερ' ἐῖσαι.
 Bene valete. Dabam e Museo, die XIII. Augusti, anno Christiano M. DC. XXIII.

M. Erasmus Schmidt,
 Græc. & Math. Profess. & Alumnor.
 Elect. Sax. Inspector.

PRÆFATIO IN HESIODUM PHILIPPI MELANCHTHONIS.

Quod in Plautina fabula hi-
strio præfatur, justam se rem ve-
nire oratum & facilem; id ego
multò rectius hoc in loco præfari possum:
dum non, ut ille, jocularè adulterium,
in scenam adfero, sed gravissima vitæ præ-
cepta: quosdam etiam de natura rerum, de
siderum ortu & occasu locos. Decrevi enim
Hesiodi ἔργα καὶ ἡμέρας enarrare. Id ego
p.ēma postulo, ut summa cura diligentiaq;
studetis cognoscere. Qua in re, quam nihil
iniqum, aut indignum vobis, aut ob offi-
cium alienum flagitem, quanquam videre vos
magna ex parte exist. mem, exponam tamen
mei cons. lirationem. Ego semper op. ram de-
di, ut eos autores vobis proponerem, qui simul
& rerum scientiam alerent, & ad parandam
sermonis copiam plurimum conducir. ent.
Nam hæ duæ partes coherent: & sicut Hora-
tius inquit, amicè conjurarunt, ut altera al-
terius ope stet, ac nitatur. Neq; enim bene di-
cere

P R Æ F A T I O.

cere quisquam, nisi pectus cognitione opti-
 marum rerum instructum habeat, potest: &
 rerum scientia manca est, si lumen orationis
 adhibere non possimus. Et ut ad certa sidera
 nauta cursum omnem dirigunt: ita in his
 nostris studiis huc omnia referenda sunt, ut
 & scientiam rectè de moribus, deq; natura
 rerum judicandi, & explicandi res gravio-
 res, mediocrem quandam facultatem nobis
 paremus. Utilem verò ad utrumq; Hesiodum
 (quâquam rustici autorem carminis) Quin-
 tilianus esse judicavit. Prior operis parvata
 est ἡθικά, continens vitæ ac morum leges, pro-
 futuras vobis ad consuetudinem vitæ & ad
 judicandum de communibus humanitatis
 officiis: nam de Religione non dico. Quod si
 putamus Jurisconsultorum commentarios,
 aut Philosophorum disputationes discendas
 esse, ut in civilibus negotiis facilius prospice-
 re possimus, quid æquum quid iniquum sit:
 & ex istorum literis colligenda esse simulacra
 justitiæ, æquitatis, aut aliarum virtutum
 censemus; juvet eadem ab hoc Poëta petere,
 ex quo permulta mutuati sunt illi ipsi legum
 scriptores & Philosophi. Et est quadam, ex
 fontibus illa si possis haurire, voluptas. Nam
 quanquam sapor est (ut ait Ovidius,) obla-
 ta dulcis in unda:

Gratius ex ipso fonte bibuntur aqua:
Et magis adducto pomū decerpere ramo,
Quam de cælata sumere lance iuvat.

Nam & reliqui scriptores, qui morum præcepta & leges tradidère, propter infantiam, et sermonis inopiam, vim virtutis ac formam germanam non potuerunt nobis ob oculos ponere. At Hesiodus expressam quandam imaginem, vivis illustratam coloribus; nec adscititio vitiatam fūco, planèq; talem, qualem Appellis color in tabulis, spectandam exhibet. Porro ut Architecti tenent in animo inclusas certas formas adificiorum, quas imitantur in edificando: & ut insidet in mente Pictoris species pulchritudinis eximia quaedam, quam intuens, in eaq; defixus, ad illius similitudinem artem & manum dirigit: ita & nos oportet formam quandam virtutis animo insculpere, quam contemplerur, & in consiliū adhibeamus, quoties de moribus, deq; hominum officiis iudicabimus. Id ita fiet, si optimorum auctorum præcepta diligenter cognoverimus, & ex illis certam quandam omnium officiorum rationem collegerimus. Et ut ferunt Zeusem, quum Helenam Crotoniatis pingere decrevisset, ex omni numero virginum eius urbis quinque delegisse, ad quarum exemplum Helenam pingeret: ita ex legitimis auctoribus debemus certam rationem

P R Æ F A T I O.

*nem virtutis excerpere, quæ consilia omnia
 nostra regat & gubernet. Mihi autem in pri-
 mis ad eam rem utilis Hesiodus videtur, quia
 inter Gnomologos scriptores, citra contro-
 versam principem locum tenet. Neque e-
 nim nuda præcepta tradit, sed alias in enco-
 miis virtutis, alias in insectandis vitiis com-
 moratur: & quod officiosissimum est, ad
 absterrendos animos hominum a turpitudine,
 graviter & religiose docet, divinitus bonos
 præmia pro benefactis ferre, improbos scele-
 rum suorum pœnas luere. Animadver-
 tit enim prudentissimus vir, natura nos du-
 ci, ut statuamus numine quodam hæc mor-
 talia gubernari, esseq; Deum iniuria ulto-
 rem & bonorum assertorem. Itaque multo
 gravius de moribus præcepit Hesiodus quàm
 Philosophi illi, quicquid Gigantes in fabu-
 lis, cælum exscindere conati, Deum ab admi-
 nistratione rerum submovent, & religione
 animos hominum liberant. Diogenes dicebat,
 Harpalum, qui prado felix illis temporibus
 habebatur, contra Deos testimonium
 dicere, quòd in illa fortuna tam diu vi-
 veret. Quanto φιλοσοφώτερον Hesiodus docet,
 propè adesse Deos hominibus, ac videre
 malefacta nostra? Vos quasi ametis hoc
 poema, & familiare vobis faciatis. Quod
 quidem divinus mense, vel hoc argumentum sit,
 quòd*

quod ferunt Hesiodo pastori calamos à Musis donatos esse, quibus jam afflatus cecinit hac praecepta. Apparet ex Cicerone solitos olim hunc pueros ediscere, ut certas preculas nostri pueri docentur. Et Graci tanti fecere, ut in Helicone adservarent in plumbo descriptum poema.

Haëtenus de prima Hesiodici carminis parte. Posterior magna ex parte *Θοιχὴ* est, de natura terra ac frugum, de tempestatibus, de siderum motibus, quarum rerum perliberalis & jucunda cognitio est. Nam quum hominum causa, & ad usus nostros hac rerum natura condita & fabricata sit: flagitium est, nolle totius pulcherrimam adfici rationem contemplari, praesertim quum ea cognitio plurimum momenti adferat ad valetudinem conservandam, & ad plerasq; alias vitae partes regendas. Quis est tam ferreus, quem si in theatro sedeat, quum ludi fiunt, non aliquando incessat spectandi cupidus? & quum nullum spectaculum, nulli ludi, plus voluptatis aut utilitatis adferre spectatori possint, quam hac natura varietas: mihi rectius viva cadavera quam homines videntur appellandi hi, qui neque mentem, neque oculos ad considerationem convertunt. Postremo ad parandam scientiam bene dicendi non parum confert Hesiodus.

P R Æ F A T I O.

du. Nam lectis verbis utitur, quæ tempesti-
 ve usurpata, & orationi dignitatem adfe-
 runt, & scientiæ pondus addunt. Quantum
 putas accedit orationi gravitatis hac auxesi
 penè tragica quâ Reges ὡς βασιλεὺς appellat?
 quàm grata compositio est χερσὶν αἰνῶν? Sunt
 hoc genus sexcenta figurae, quas non libet hic
 enumerare, ne quid amittant gratiæ, ex inte-
 gra oratione, velut à corpore membra, avul-
 sa. Quid de tota orationis structura, deq; sen-
 tentiarum figuris dicemus (quæ tantopere
 probantur Fabio, ut huic decernat in medio-
 cri genere dicendi palmam: & principes La-
 tinorum Poëtarum Virgilius & Ovidius le-
 ctissimos locos in sua opera transtulerint, ju-
 di ar. intq; non leve ornamentum inde acce-
 dere suis poematis. Reddet haud dubiè & no-
 stram orationem locupletiore, & uberio-
 rem: nec malè collocabit operam, si quis ad
 Græcū exemplar, ea quæ nostri inde excer-
 pserunt, contulerit: nam ita utriusq; lingua
 proprietas certius deprehendetur, & figura
 verborum & sententiarum animadvertē
 clarius cernentur. Profuerit etiam, si locum
 aliquem floridiorem tuo Marte Latinis ver-
 sibus exposueris: quæ exercitatio dici non
 potest quantum acuat judicium, quan-
 tum item ad alendam sermonis copiam, &

com-

*comparandum scientiam explicandi res obs-
 curas faciat. Sed hac inter enarrandum
 obiter monebimus. Quærat aliquis, quid hæc
 tota ratio discendi ad pietatem condu-
 cat? Est in promptu quid respondeam: ad
 immutandam mentem, imbuendamq; Religio-
 ne, nihil conducit: nam id efficit cælestis Spi-
 ritus per sacrum sermonem: sed ad cognos-
 scendum sermonem sacrarum literarum,
 Græcis literis opus est. Deinde ut de ser-
 mone rectius judicemus, & ut dogmata reli-
 gionis enarrare & explicare, quoties poscit
 hoc publicus usus, possimus, variè subigendum
 est ingenium, & omnibus disciplinis excolen-
 dum. Nam ut neglectis filix ianascit
 tur agris: ita in ingeniis, nisi repargentur
 elegantiore literatura, velut inutiles beyba
 nata, vim mentis omnem strangulant & ene-
 cant, ne aut pervidere res obscuras, aut pu-
 blicare, & in apertam lucem proferre queant.
 Magna quædam virtus est Eloquentia, &
 ut ille in Tragædia dixit, rerum domina,
 quod de obscuris rebus, ordine ac dilucidè di-
 camus. Ea nemini sine magno usu earum
 artium, quæ Humanitatis appellatione con-
 tinentur, variâq; exercitatione contingit.
 Hæc mea ratio est, cur has artes profutu-
 ras etiam studiis Religionis existinem: qua
 de*

PRÆFATIO.

de re non dicam hic longius, ne videar
neguſſum, quod dicunt, adferre, quum alias
hanc cauſſam egerim. Vos autem, quantum
poſſum hortor, ut quemadmodum initio di-
xi, conſtituatis ipſi vobiſcum, quem fructum
ex ſtudiis petere vos conueniat: & ut eam ra-
tionem ſtudiorum ingrediamini, unde pluri-
mum utilitatis ad vos privatim & ad Rem-
pub. redit.

Est aliquid quo tendis (inquit Persius) &
in quod dirigis arcum,
An paſſim corvos ſeqveris teſtaque lu-
troq;
Securus quo pes ferat, atq; ex tempore
vivis?

Ita mihi multi, poſtquam bonam vitæ
partem in ſtudiis conſumpſerunt, nondum
expendiſſe videntur, quid agant, aut qua in
re collocent laborem, quam meſſem à ſtudiis
exſpectent. Ea verò non ſimplex inſania eſt:
ſi q; ut dum diu didicere, nihilo certiùs
de Religione, deq; aliis rebus judicent,
quàm vulgus. Et ſi quando reſpubl. vocem
conſilium eorum flagitat, tùm verò
magis muti ſunt quàm piſces. Verùm ut
ſator primùm conſtituit quò habeat iter:
ita nobis in ſtudiis ante omnia erat de fructu
ſtudi-

IN HESIODUM.

*studiorum deliberandum : postea ineunda
ratio compendiarie peragenda fabula. Ita
cognoscendi legendiq; sunt scriptores omnes,
ut de Religione deq; Natura teneamus cer-
tium quiddam quod promamus, quoties usus
vitae poscit : Et paranda est copia sermonis,
qua possis, quum aliqua res controversatur,
explicitare animi sensu. Hinc putate scopum
studiorum vestrorum propositum esse, ad
quem omnes cogitationes animo-
rum vestrorum di-
rigatis.*

ERRATA.

Pag. 120. lin. 11. lege, actuariz.

Pag. 154 lin. 3. lege, Heliaeo, Aratio Verna.

*Cetera benevolus Lector facile
corriget.*

ἩΣΙΟΔΟΥ
ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

Ἔργα καὶ ἡμέραι.
Θεογονία.
Ἄσπερις.

HESIODI
ASCRÆI OPERA
QVÆ ADHUC EX-
STANT.

*Opera & Dies.
Deorum generatio.
Scutum.*

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ

ΑΣΚΡΑΙΟΥ

ΕΡΓΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Α.

1 ΜΟΪΣΑΙ, Πιερίηθεν αοιδῆς, κλείωσαι
Δεῦτε Δὲ συνέπατε σφέτερον παῖε' ὕμνείου·
σαι,

Ὅν τε Δαΐ βροτοὶ ἄνδρες, ὁμῶς ἄφαοί τε φατοί τε,
ῤῆθι τ' ἄρρητοι τε, Δίος μεγάλοιο ἔκλη.

5 ῤῆα μὲν γὰρ βροτῶν, ῤῆα δ' ὀβριόοντα χαλέπη.

ῤῆα γὰρ δριζήλον μινύθῃ, καὶ ἄσπερον αἰετὶς:

ῤῆα δὲ τ' ἰθὺν σκολιόν, καὶ ἀγλῖορον κάρφῃ

Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπερτάτα δώματα ναίει.

Κλυθὶ ἰδὼν αἶων τε, δίκη δ' ἰθὺν θέμιξας

10 Τύνη, ἐγὼ δὲ καὶ Πέρση ἐτήτυμα μυθήσασιν.

Οὐκ ἄρα μῦθον εἰπὼν εἰδὼν ῥήϊ, ἀλλ' ὅτι γαῖαν

Εἰσι δύο· τὴν μὲν κεν ἐπαινήσῃ νοήσας.

Ἡ δ' ὀπμιωμένη. Διὰ δ' αἰδιχὰ θυμὸν ἔχουσιν.

Ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ ὄφελον ὀφείλει,

15 Σχετλίη δ' οἷς τὴν γε Φιλῆ βροτῶν, ἀλλ' ὑπὸν ἀνὰ γὰρ

Ἀθανάτων βελλῆσιν ἔρην τιμῶσι βαρεῖαν. (κῆς

Τὴν δ' ἐτέρην, (πρότερην μὲν ἐγένετο τὴν ἑσπερινήν)

Θῆκε δὲ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος αἰθέρα ναίων,

Γαίης τ' ἐν ῥίζῃσι, καὶ ἀνδράσι πολλὸν αἰεῖναι.

20 Ἡ τε καὶ ἀπὸ λαμνὸν περ, ὁμῶς ὅτι ἔργον ἐγείρει.

Εἰς ἕτερον γὰρ τίς τε ἰδὼν ἔργατο χατίζων,

Πλῆσιον, ὃς ἀπ' οὐδοῖ μὲν δρόμους, ἠδὲ Φυτεύει,

Οἶκόν τ' εὖ θέσθαι, ζήλοϊ δὲ τε γείτνα γείτων,

Εἰς ἄφθονον ἀπ' οὐδὸντ' ἀγαθῇ δ' ἔρεκ ἥδε βροτῶν

25 Καὶ κεραμεὺς κεραμεὶ κοῖφῃ, καὶ τέκτονι τέκτων:

Καὶ

HESIODI ASCRÆI

OPERUM LIBER I.

*Musa, ex - Pieria, carminibus cele-
brantes*

*Adeste Jovem narrate, vestrum pa-
trem cantantes,*

*Per quē sunt mortales viri, pariter
incelebresq, & celebres,*

*Clarig, obscurig, Jovis magni vō-
luntate. (sumas :*

5 *Facile enim potentem facit, facile verò superbientem pes-*

Facile insignem minuit, & obscurum auges :

Facile quoque corrigit prævum, & superbum attenuat

Jupiter altitonans, qui supremas ades incolit.

Adsis videns audiensq, ; rectē verò moderare leges

10 *Tu : ego autem Persa vera utinam loquar.*

Non atiq, unum est Contentionum genus, sed in terra

Sunt duo ; alteram quidem laudaverit prudens : (hant.

Alterā verò culpanda est, per diversa autem animum tra-

Nsm hac quidem bellumq, malum, & licem auget,

15 *Perniciosa, nullus hanc amat mortalis, sed necessario*

Immortalium voluntate contentionem colunt gravem.

Alteram verò (nam priorem genuit Nox atra)

Posuit quidē ipsam Saturnius altijugus in aethere habitās,

Terrāq, in radicibus, & viris longē utiliore :

20 *Qua etiam quamvis inertem, tamen ad laborem excitat.*

In alterum enim quispiam respiciens, opere vacans,

Divitem, qui properat arare atque plantare,

Domumq, bene exstruere, amulatur sanē vicinum vicinum

Ad opes contendentem. bona verò contentio hac mortali-

25 *Et figulus figulo succenset, & fabro faber : (bus.*

καὶ πτωχὸς πτωχῷ φησὶ, ὥς φοῖβος αἰνῶν.
 Ὡ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τῷ ἐνικατῆρι θυμῷ.
 Μὴδὲ σ' ἔρις κακὸν χαρτῷ ἀπ' ἔργων θυμὸν ἐρύκοι,
 Νεκρὸς ὀπιπύωντ' ἀγορῆς τ' ἐπακχὸν εἶντα.

30 Ὡς γάρ τ' ὀλίγη πέλεν νεκρῶν τ' ἀγορῶν τε,
 εἰς τι μὴ βίῃ ἐνδὸν ἐπιταλὸς κατάνεταί.
 Διραῖται τὸν γαῖα φέρει Δημήτερι ἀκτῶν.

Τοῦ κεκορεσάμεντο νεῖκεα καὶ δῆρ' ὀφθαλμοῖς
 κτήμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις. Σοὶ δὲ ἐκέπ' ὀπίπτερον ἔστα

35 Ὡδ' ἔρδην. ἀλλ' αὖτις Διὶ κερνέμεσθαι νεῖκα
 ἰθείησι δίκαις, αἳ τ' ἐκ Διὸς εἰσιν ἄρισται.

Ἡδὴ μὲν γὰρ κληρὸν ἔδασαμένθ', ἀλλὰ τε πολλὰ
 Ἀρπάζων. ἑφόρεις, μέγα κυδαίνων βασιλῆας
 Δωροφάγους, οἳ τῶνδε δίκῃ ἐθέλγουσιν δικάζουσαι.

40 Νῆπιοι, οὐδ' ἴσασιν ὅσω πλέον ἥμισυ πάντες·
 οὐδ' ὅσον ἐν μαλαχῇ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνταρ.
 Κρύψαντες γὰρ ἔχουσιν θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.

Ῥηιδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἡματι ἐργάσασθαι,
 ὥς τέ σε καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἔχουσιν καὶ αἶεργον εἶντα.

45 Αἰψὰ κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνῶ καταθεῖο.
 Ἔργα βοῶν δὲ ἀπόλοιτο, ὥς ἡμῶν ταλαεργῶν.
 Ἀλλὰ Ζεὺς ἐκρύψε, χολωσάμεντο φρεσὶν ἦσιν
 ὅττι μιν ἐξαπάτησε Περμηθεὺς ἀγκυλομήτης.
 Τῶντι ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κῆδεα λυγρὰ.

50 Κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὖτις εὖς παῖς Ἰαπετιῷ
 Ἐκλεψ' ἀνθρώποισι, Διὸς ὦρ' ἀμύμονος.
 Ἐν κοίλῳ νύκθι, λαθὼν Δία τερπικέραυνον.

Τὸν δὲ χολωσάμεντο, περσέφει νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μῆδεα εἰδώς,

55 Χαίρεις πῦρ κλέψας, καὶ ἐμας φρένας ἠπερσπεύσας,
 Σοὶ τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσομένοισι.
 Τοῖς δὲ ἐγὼ αἶτι πύρρος δαίσω κακόν, ὥκεν Ἀστυνοῖς

Τέρπων-

Et mendicus mendico invidet, cantorq; cantori.

*O Persa. Tu verò hac tuo repone animo,
Neg; malis-gaudēs cōtēctio animū tuū ab opere abducat,
Lites spectantem, foriq; auscultatorem existentem.*

30 *Tempus namq; breve est litiumq; foriq;*

*(Illi) cui non est victus domi annuus repositus
Tempestivus, quem Terra fert, Cereris munus.*

Quo satiat, lites ac rixam moveas

De facultatibus alienis. Tibi verò non amplius iterum erit

35 *Sic faciendum. Sed rursus discernamus vicem*

Rectis iudiciis, qua ex Jove sunt optima. (ta

Nam nuper quidem patrimonium divisimus sed sane mul-

Rapiens ferebas, valde demulcens reges (.i. Iudices)

Donivoros, qui hanc litem voluit iudicasse.

40 *Stulti, neque sciunt, quanto plus dimidium (sit) tato :*

Neg; quam magnum in malis & obhodo bonum.

Occultarunt enim Di; victum hominibus.

Facile enim (alioqui) vel (uno) die (tantum) operari

Ut in annū quoq; (satis) haberes, ociosus etiam : (posses,

45 *Statimq; remonem quidem super sumum poneret,*

Opera verò bonum cessarent, mulorumq; laboriosorum.

Sed Iupiter abscondit, iratus mente sua,

Quia ipsum decepit Prometheus versutus.

Quocirca hominibus meditatus est tristia mala.

50 *Abscondit verò ignem. Quem rursus quidem bonum Iapeti*

Surripuit ad hominum-usum, Iove à consulto, (filius

In cavea ferula, clam Iove fulminibus gaudente.

Hunc verò indignatus affatus est nubicoga Iupiter:

Iapetionide, omnium maximè versute,

55 *Gaudes ignem furatus? quodq; animum meum deceperis?*

(Id) tibi, ipsi magnum (erit) malum & posteris.

Hū namq; pro igne dabo malum, quo omnes

Τέρπων) κατὰ θυμόν, τὸν κακὸν ἀμφαγαπῶντες.

Ὡς ἔφατ', ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ αἰδρωὺν τε θεῶν τε.

60 Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν, ὅσῃ τάχιστα

Γαῖαν ὕψι φέρειν, ἐπὶ δ' αἰθρώπῃ θύμον ἀνδρῶν,

καὶ Διὶ θεῶν, ἀθανάτης ἢ θεῆς εἰς ὅπως εὐκλει-

Παρθενικάῃς, καλὸν εἶδος, ἐπὶ ῥαῖον· αὐταῖς Ἀθήνῃ

Ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἴσεν ὕφαιόνην.

65 καὶ χάριν ἀμφιχεῖσθαι κεφαλῇ χρυσῷ Ἀφροδίτῃ,

καὶ πόθον δέγαλῶν, καὶ γυιοπόνους μελεδῶνας·

Εν ἣ θέρμῃ κύνεον τε νόον κ' ἐπικλοπὸν ἦθ' ἔ-

Ερμείῳ ἥνωε Δράκτεον Ἀργυφόντιον.

Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἐπὶ θεῶν Διὶ Κρονίωνι ἀνακτι.

70 αὐτίκα δ' ἐκ γαῖης παλάσσει κλυτὸς ἀμφιγυῖας

Παρθένῳ αἰδοίῃ ἔκειλον, Κρονίδεω δ' ἄρ' βυλαῖς

ἔδωκε ἢ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκάπις Ἀθηνῇ.

Ἀμφὶ δὲ οἱ χάριτες τιθεῖσιν, καὶ πύτνια Περσέων

Ὀρμῆς χρυσείας ἔθυσαν χροῖ· ἀμφὶ ἣ τίω γε

75 ἔρῃ καλλικόμοι ἔσθον ἀνθεῖσιν ἐαρινόισιν,

πάντα δ' οἱ χροῖ κόσμον ἐφήρμοσε Παλλὰς Ἀθηνῇ.

Εν δ' ἄρα οἱ στήθεσι Δράκτεον Ἀργυφόντης

ψεύδεά τ' αἰμυλίας τε λόγους, καὶ ἐπικλοπὸν ἦθ' ἔ-

τεύχεα Διὸς βυλῇσι βαρυκτόνῃ. ἐν δ' ἄρα Φωνίῳ

80 Θῆκε θεῶν κήρυξ· ἐνόμηνε ἣ τίωδε γυναικα

Πανδώραν, ὅτι πάντες ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες

Δῶρον ἔδωρῆσαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφῆσιν.

Αὐταῖς ἐπεὶ δόλον αἰκυῖ' ἀμήχανον ἐξέτελεσσαν,

Εἰς Ἐπιμηθεῖα πέμπε πατὴρ κλυτὸν Ἀργυφόντιον,

85 Δῶρον ἄγαντα θεῶν, ταχύν ἄγγελον. Οὐδ' Ἐπιμη-

θεύς

Ἐφρόσαιθ' ὥς οἱ ἔεπτε Πρόμηθεύς, μή ποτε δῶρον

δέξασθαι παρ' Ζηνὸς ὀλυμπίῃς, ἀλλ' ἀποπέμψην

Ἐξοπίσσω· μή γὰρ τι κακὸν θνητοῖσι γίγται.

Αὐτίκα

Obletetur animo, suum malum amplectentes.

Sic ait, risitq; pater hominumq; deūmq;

60 Vulcanum vero insignem iussit, quàm celerrimè
Terram aqua miscere, hominūq; imponere vocem. (re.
Et robar, immortalibq; vero deabus quoad faciem assimila.
Virginibus pulchram formā peramabilem: ac Minervam
Opem docere, (&) ingeniosam telam texere:

65 Et gratiam circumfundere capiti, auream Venerem,
Et Desiderium molestus, & membra fatigantes Curas.
Imponere vero cœnāmq; mentem, & funces mores
Mercurium iussit, nuncium Argicidam:

Sic ait. Illi autem obtemperarunt Iovi Saturnia regit

70 Moxq; ex terra finxit inclitus utriq; claudus
Virgini verecunda similem, Iovis consiliis.

Cinctis vero & ornavit dea glaucocula Minerva.

Circum vero Charitesq; dea, & veneranda Suda,

Monilia aurea posuerunt corpore: Ipsam porro

75 Hora pulcherrima coronarunt floribus vernis.

Omnem vero illius corpori ornatum adaptavit Pallas Mia
At pectori sanè nuncius Argicida nerva;

Mendacia blandosq; sermones, & dolosos mores
Indidit, Iovis consiliis gravistepi. sed vocem utiq;

80 Imposuit Deorū praece, appellavit autem mulierem hancq;
Pandoram: quia omnes caelestium domorum incolae

Donum contulerunt, detrimentum hominibus curiosis.

At postquā dolum perniciosum (&) invincibile absolvit,

Ad Epimetheum misit pater inclitus Argicidam,

85 Munus adducentem Deorum, celerem nuncium. Neque
Epimetheus

Cogitavit, ut illi praeceperat Prometheus, ne quando mure

Susciperet à Iove Olympio, sed mitteret

Retro: necubi mali quippiam mortalibus fieret.

Αὐτὰρ ὁ δεξάμενός, ὅτε δὴ κανὼν εἶχ', ἐνόησε.
 90 Πρὶν μὲν γὰρ ζώσκον ἔπι χθονὶ Φῦλ' αἰθρώπων
 Νόσφι ἄτερ κανῶν, καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνου,
 Νῆσφι τ' ἀρηαλέων, αἱ τ' ἀνδραῖαι γῆρας ἰδύμεναι.
 Αἵμα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ κατὰ γαστρὸς ἔχουσιν,
 ἄλλα Γαυὴ χεῖρας πίδα μέγα πῦρ ἀφ' ἑλκῶσιν
 95 Ἐπέδασ' αἰθρώποισι δ' ἐμήσκητο κήδεα λυγρὰ.
 Μῆνι δ' αὐτοῖσι βλῆκ' ἐν ἀρήκτοις δόμοισιν
 Ἐνδον ἔμμεν, πίδα. ὑπὸ χεῖλεσιν, ἔδδ' ἰύραζε
 Ἐξέπη· πρὸθεν γὰρ ἐπέβαλε πῦμα πίδα.
 Αἰγιόχῃ βυλῆσι Διὸς νεφεληγερέταο.

100 Ἄλλα δὲ μύρμα λυγρὰ καὶ αἰθρώπων ἀλάλη.
 Πλὴν μὲν γὰρ γαῖα κανῶν, πλεῖν δ' ἰούλασσα.
 Νῆσφι δ' αἰθρώποισιν ἐφ' ἡμέρη, καὶ ἔπι νυκτὶ
 Αὐτῶματι φοιτᾷσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι,
 Σιγῇ· ὅπρ' ἐφ' ὧν ἐξείλετο μητίετα Ζεὺς.

105 Οὕτως ἔτι πᾶσι Διὸς νόον ἐξαλέσασθ'.

Εἰ δ' ἐθέλεις, ἔπειρόν τι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφάσω.
 ἔπειθ' ὀπταμένως· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆαν.

Ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ, θνητοὶ τ' αἰθρώ-
 ποι.

Χρῆστον μὲν πρῶτον γένος μερόπων ἀνθρώπων
 110 Ἀθάνατοι ποίησαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.

Οἱ μὲν ἔπι κρήνη ἦσαν, ὅτ' ἐργῶν ἐμβασιλεύειν.

Ὡς τε θεοὶ δ' ἔζων, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,

Νόσφι ἄτερ τι πόνων καὶ αἰζῦ, ἔδδ' ἐπὶ δῆλόν

Γῆρας ἐπὶ ῥαίει δ' πόδας καὶ χεῖρας ὅμοιοι

115 Τέρποντ' ἐν θωλίῃσι, κανῶν ἐκδοθέν ἀπάντων.

Θνησκόν δ' ὡς ὕπνω δεδιημένοι· ἐδδ' αἱ δ' πάντα

Ταῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄερα

Αὐτομάτη, πολλὰ τε καὶ ἀφθονόν· οἱ δ' ἐθελήμοι

Ἦσυχον ἔργα νέμοντο σὺν ἐδδ' ἰούσιν πολέεσιν.

Αὐτὰρ

- Verum ille suscipiens, quum jam malum haberet, (demum)
 90 Prius namq; in terra vivebant familia hominum (sensit).
 Omnino absque malis, & sine difficili labore,
 Morbiq; molestia, qui hominibus senectam afferunt.
 Mox enim in afflictione mortales senescunt.
 Sed Mulier manibus a vase magnum operculum removens,
 95 Disperfit, hominibus autem machinata est curas graves.
 Sola vero illic Spos in firmo vase
 Intus mansit, dolus sub labris, neq; foras
 Evolvit: prius enim injecit operculum vasis,
 Aegiochi consilio Jovis utricoga.
 100 Alia vero innumera mala inter homines erunt.
 Nam plena quidem terra est mala, plenumq; mare.
 Morbi autem hominibus tam ingrati quam noxam
 Illis obstant, mala mortalibus ferentes,
 Tacite: nam vocem exemit prudens Japiter.
 105 Sic nusquam licet Jovis mentem evitari.
 Ceterum si vales, alium tibi formidinem exponam
 Belle ac feracem: tu vero precordia imposito tuis.
 Ut simul (ex eadem origine) nati sunt Dii, mortalesq;
 Homines,
 Aureum quidem primum genus diversè laqueum hominum
 110 Dii fecerunt, celestium domorum incola.
 Ii quidem sub Saturno annis, quum in cælo regnaret.
 Sed ut Dii vivebant, securo animo pradii,
 Planè absq; laboribus & arumma: neq; molesta
 Senectâ adans: semper vero pedibus ac manibus similes
 115 Delectabantur in conpaviis, exten mala omnia.
 Moriebantur autem cum somno dormiti: bona vero omnia
 Illis erant: fructum agrum ferabat fertile aruum
 Sponse sua, multumq; & sociosum: ipsiq; uliro
 Quiesci partem fruebantur, cum multis bonis.

120 Αὐτὰρ ἐπεὶ κεν τέτο γῆϋ κατὰ γαῖα κάλυψεν,
 Τοὶ μὲν δαίμονες εἰσι Διὸς μεγάλα δίδω βαλὰς,
 Ἑσλοὶ, Πτοχθόνιοι, Φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
 Οἳ ρα Φυλάσσεσι τε δίκας καὶ χεῖλ' ἔχουσι,
 Ἥερα ἐσάμφοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαντι.

125 Πλατυδότα καὶ τέτο γέρας βασιλῆϊον ἔχον.

Δάπτειν αὖτε γέϋ πολὺ χερσὶν ἐργασίῃ
 δαγύροις ποιήσας ὀλύμπια δώματ' ἔχοντας,

Χρυσέω ἔτε Φυλῷ ἐσάλυγχιον, ἔτε νόημα.

Ἀλλ' ἑκάστον μὲν παῖς ἔπειθε θεῶν ἰσχυρῶς κατὰ

130 ἑστρέφει· αἰτῶν μὲν γὰρ νήπιον ὃ οὐ δίκαιον.

Ἀλλ' ὅταν ἤβησιν, καὶ ἤβης μέτρον ἴποιτο,

Παιδῶν ζώοντων δὲ χεῖρον, ἀλλὰ ἔχοντας

Ἀφραδίαις ὕβριος γὰρ ἀπείσθαλον οὐκ ἐδιδόντες

Ἀλλήλων ἀπέχθην, οὐδ' ἀθανάτους θεράπευσαν

135 Ἥθελαν, οὐδ' ἔρδον μακάρων ἰσχυρῶς δὲ βαιμόντες,

Ἡ δὲ μὲν ἀνθρώποισι κατ' ἤβηα τῆς μὲν ἐπὶ τε

Ζεὺς Κρονίδης ἐκρυψε χολήμηνον, οὐκ ἐδιδόντες

Οὐκ ἐδιδόν μακαρίσιν θεοῖς, οὐδ' ὀλύμπιον ἔχουσιν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ ἔϋ γῆϋ κατὰ γαῖα κάλυψε,

140 Τοὶ μὲν Πτοχθόνιοι μακάρες θνητοὶ καλέονται

Δάπτειν. ἀλλὰ ἔμπης ἔμην καὶ τίςιν ὀπιδῶν

Ζεὺς δ' πατὴρ πρῶτον ἄλλο γῆϋ μερόπων ἀνθρώπων

πων

Χάλκειον ποίησ', οὐκ δαγύρῳ ἔδδεν ὁμοίαν,

Ἐκ μελιᾶν, δεινὸν τε καὶ ὀμβρῖνον, αἶσιν ἄρην

145 Ἔργ' ἐμελε σπονδέντα, καὶ ὕβρις. οὐδέτι δῖον

Ἥθιον, ἀλλ' αἰδάμαντον ἔχον κρατερὸφρονα θυμόν.

Ἀπλάστοι. μεγάλη δ' βίη, καὶ χεῖρες ἀσπῆροι

Ἐξ ὧμων ἐπέφυκον δὲ σιβαργῆς μελέεσσιν.

Τοῖς δ' ἡνὶ χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκεοι δὲ τε οἴκοι,

150 Χαλκῷ δ' ἐργάζοντο, μέλας δ' οὐκ ἔσκε σιδήρεον.

Καὶ

120 *Verum postquam hoc genus terra abscondit,
 Ii quidem divi (facti) sunt Iovis magni consilio,
 Boni, in terris-versantes, custodes mortaliū hominū,
 Qui sanè observant & iusta & prava opera,
 Aërem induci passim cunctes per terram,*

125 *Opum datores. Atque hoc manus regale consecuti sunt,
 Secundam inde genus, multo deterius postea
 Argenteum fecerunt caelestium domorum incola,
 Aureo neque indole simile, neque intellectu.
 Sed centum quidem annis puer apud matrem veneradam*

130 *Nutriebatur crescens, valde rudis, domi sua.
 Quum verò adolevisset, & pubertatis terminum attigisset.
 Pauxillum vivebant ad tempus, dolores habentes
 Ob stultitias. Injuriam enim perniciosam non poterant
 A se murus abstinere, neque Deos colere*

135 *Volebant, neq; sacrificare beatorum sacris in aris,
 Quatenus fas hominibus ex more. Hos quidem deinde
 Jupiter Saturnius abscondit iratus, quia honores
 Non dabant beatis Diis, qui Olympum habitant.*

At postquam & hoc genus terra osculavit,

140 *Hi quidem subterranei beati mortales vocantur
 Secundi: sed tamen honor etiam hos consequitur.
 Jupiter verò pater tertium aliud genus hominum va-
 riè loquentium*

*Aeneum fecit, omnino argenteo dissimile,
 E fraxinis, rebus & robustum, quibus Martis*

145 *Opera cara erant lussuosa, ac injuria: neq; ullū frumētū
 Eddebant, sed ex adamante habebant durum animū,
 Deformes: magna verò vis, & manus invicta
 Ex humeris enata erant super validis membris.*

His erant antea quidem arma, aeneaq; domus:

150 *Aer verò operabatur nigrum antè nondum erat ferrum.*

Et bi

- Καὶ τὲ μὲν χεῖρας ἐπὶ σφενδαίνουσι δαμέντας,
 Βῆσαν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυφὰ ἰῖδαο.
 Νάνυμοι: θάνατ' ἔχει καὶ ἐκπαύλας περ εὐνίας.
 Εἶλε μέλας: λαμπρὸν δ' ἔλιπον Φάος ἡλίοιο.
- 155 Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τὸτο γῆρ' ἔχ' γαῖα κάλυψεν,
 Αὐτὸς ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἔπει χροὸν πελυβοτείρῃ
 Ζεὺς Κρονίδης ποίησι, δικαιότερον καὶ ἄρδον,
 Ἀνδρῶν κρῶων θείων γένος, οἱ καλέοντ'
 Ἡμίθεοι, πρεσβυτέρῃ γυνεὴ κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
- 160 Καί τις μὲν πόλεμος τε κακὸς, καὶ Φύλοπις αἰνή,
 Της μὲν ἐφ' ἐπιπύλῳ θήβῃ, Καδμυίδι γαίῃ,
 Ὀλέσσε μαρτυρῶντες μῆλων ἐνεκ' Οἰδιπόδαο.
 Της ἔπει σὺ νήεσσι πᾶσι μέγα λαῖτμα θαλάσσης
 Εἰς Τροίην ἀγαγών, Ἐλένης ἐνεκ' ἠυκόμοιο.
- 165 Ἐνθ' ἦτοι μὲν τῆς θανάτου τέλ' ἀμφεκάλυψε.
 Ταῖς δ' οἷον ἀνθρώπων βίον καὶ ἦτορ ὀπίστας
 Ζεὺς Κρονίδης κατέκαψε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης.
 Καὶ τοὶ μὲν ναῖσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
 Ἐν μακάρων νήσοισι παρ' ὠκεανὸν βαθυδύνῳ,
- 170 Ὀλβιοὶ ἥρωες: τοῖσι μελινδῆα καρπὸν
 Τρεῖς τ' ἔτις θάλλονται Φερφ' ἑίδωρε' ἀερεφ.
 Μηκέτ' ἐπεὶ ὦφειλον ἐγὼ πέμπησι μετῆναι
 Ἀνδράσιν, αἰὲν ἢ πύραυλα θάψαι, ἢ ἐπὶ γυνεὴν.
 Νῦν γὰρ δὴ γῆρ' ἔπει σιδήρεον, ἔδδοτ' ἡμᾶρ
- 175 Παύσοντ' ἀμάρτυρας καὶ οἰζύνεσσιν, ἅδ' ἐτι νικτήσιν.
 Φθιέμενοι: χαλεπὰς δ' ἔπει δάσυσσι μερμυκας.
 Ἀλλ' ἔμψυχοι καὶ πῖσι μεμίζε' ἐσθλά, κακοῖσι
 Ζεὺς δ' ὀλέσσει καὶ τὸτο γῆρ' ἀμάρτυρων ἀνθρώπων,
 Εὐτ' ἂν γηρόμενοι πολιορκήσονται πλέττωσιν.
- 180 Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοῖον, ἔδδ' ἢ παῖδες
 Οὐδὲ ξύνειναι ξεινοδόκῳ, καὶ ἐταίρῳ ἐταίρῳ
 Οὐδὲ κατ' ἡγήνῃ Φίλῳ ἐσθλά, ὡς τὸ πᾶσι περ

Et hi quidem manibus propriis (mutuis) domiti,
Descenderunt caliginosam in domum frigidi inferni,
Ignobiles: mors verò tametsi stupendos existentes
Cepit atra: splendidum verò liquerunt lumen solis.

155 Sed postquam & hoc genus terra operuit, (nam
Rursum etiam aliud quantum super terram multorum alu-
Iupiter Saturnius fecit, justius & melius,
Virorum Heroum divinum genus, qui vocantur
Semidei, priori generationi per immensam terram.

160 Hos quoque bellumq, malum & pugna gravis,
Alios quidem ad septiportes Thebas, Cadmeam terram,
Perdidit pugnantes propter oves Oedipi:

Alios verò & in navibus super magnum fluctum maris
Ad Troiam ducens, Helena gratia pulchricoma,

165 Ubi quidem ipsos mortis quoque finis obruit.
Iis autem seorsim ab hominibus victum & sedem tribuens
Iupiter Saturnius pater constituit ad fines terræ.

Ei hi quidem habitant securum animum habentes
In beatorum insulis, juxta Oceanum profundum,

170 Felices Heroës: his dulcem fructum
Ter quotannis florentem profert fecunda Tellus.

O si neq, jam quinto ego interesssem (natus.
Hominum generi, sed aut mortuus essem prius, aut postea
Nunc enim genus est ferreum: nunquam nec die

175 Quiescent a labore & miseria, neque nocte,
Corrupti; graves verò Dii dabunt curas.

Sed tamen & hisce admiscebuntur bona malis. (minum,
Iupiter autem perdet etiam hoc genus varie loquentium ho-
Postquam facti circa tempus canis fuerint.

180 Neq, pater liberis similis, neq, liberi (patri).
Neque hospes hospiti, neq, amicus amico,
Neque frater amicus eris (fratri), ut antebac.

Statim

- Αἶψα ἢ γηράσκοντας ἀτιμήσῃσι πικρὰς·
 Μένοντάς δ' ἄρα τῆς χαλεπῆς βαζονίης ἔπιος·
 185 Σχέτλιοι, ἔδδ' ἰεῶν ὅπιν εἰδότες, ἔδδ' ἰὺν οἴῃ
 Γηράντας· ἱκνᾶσιν δ' ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν,
 Χφροδίκα ἐπεὶ δ' ἑτέρη πόλιν ἐξάλαπτι·
 Οὐδὲ τις ἄλλος χάρις ἔσεται, ἔτε δίκαια,
 Οὐτ' ἀγαθὰ· μάλλον ἢ κακῶν ῥεκτῆρα, καὶ ὕβριν
 190 Ἀνέρα τιμήσῃσι· δίκη δ' ἐν χερσὶ, καὶ αἰδώς
 Οὐκ ἔσται· βλαῖψι δ' ὁ κακὸς τὸν δρεῖονα φῶται,
 Μῦθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ὅππ' ὅρκον οἰεῖται·
 Ζῆλ' δ' ἀνθρώποισιν οἰζυροῖσιν ἄπασιν·
 Δυσκέλαδ' ἔσται, κακὸς χάρτ' ὁμαρτήσῃ συζυγίῃ.
 195 Καὶ ἔτε δὴ πρὸς ἑλμυπὸν ἀπὸ χθονὸς Ὀφρυοδείης,
 Λαοκοῖσιν Φαρνεοσι καλυψαμένῳ χροῖα καλόν,
 Ἀθανάτων μετὰ Φύλον ἴτον, πρὸς λιπὸντ' ἀνθρώπους·
 Αἰδώς καὶ νέμεσις· τὰ ἢ λείπεται ἀλγέα λυγρὰ
 Θνητοῖς ἀνθρώποισι· κακὸς δ' ὅς κ' ἔσεται ἀλή·
 200 Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦς ἔρεω, Φρονέει καὶ αὐτὸς
 τοῖς.

- ὧδ' ἱρηξ πρὸς ἑφπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον,
 Ἰψὶ μάλ' ἐν ἱεφέσσι φέρων ὀνύχεσσι μεμαρπύς·
 Ἡ δ' ἑλκὸν γναμπῶσι πεπταρμένη αἰφ' ὀνύχεσσι
 Μύρετο· τίς δ' ὄγ' ὅππ' ἰκρῶς πρὸς μῦθον εἶπε·
 105 Δαιμονίη, τί λέλακας; ἔχει νῦν σε πολλὸν δρεῖων·
 Τῇ δ' εἰς, ἢ σ' ἂν ἐγώ περ ἀγῶ, καὶ αἰοδὸν εὐῖσαν·
 Δείπνον δ' αἶ κ' ἐθέλω ποιήσομαι, ἢ μεθήσω·
 Ἀφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀντιφείδειν·

- Νίκης γὰρ φέρεται, πρὸς τ' αἰχρῶν ἀλγέα πάχει·
 210 ὧς ἔφατ' ὠκυπέτης ἱρηξ, ταυσιπέρ' ὄρεσι.
 ὦ Πέρση, σὺ δ' ἀκούε δίκης, μὴδ' ὕβριν ὀφείλεις·
 Ἰβρις γάρ τε κακὴ δειλῶ βροτῶν οὐδὲ μιν ἑσθλὸς

Statim verò senescentes ignominia afficiunt parentes:

Incasabunt autem illos molestis alloquentes verbis

185 *Impii, neq; deorum aspectum veriti, neq; hi sane
Senibus parentibus educationis premia reddent,
Violenti. alter verò alterius civitatem diripiet.*

Neq; ulli pi gratia erit, neque iusti,

Neq; boni: magis verò maleficum & injurium

190 *Virum colent. Justitia verò in manib. (i. in usu) & pudor*

Non erit. Ladet autem malus meliorem virum,

Verbis obliquis alloquens, perjurium verò jurabit.

Livor autem homines miseros omnes

Maledicus, malis gaudens, comitabitur invisus.

195 *Es tunc ad cælum à terra spaciosa,*

Candidis testibus tecta corpus pulchrum,

Deorum ad familiam abibunt, relictis hominibus.

Pudor & Nemesis. Relinquentur autem dolores graves

Mortalibus hominibus: mali verò non erit remedium.

200 *Sed nunc fabulam regibus dicam, tametsi ipsi sapiant.*

Sic Accipiter affatus est Lufiniam varie canoram,

Altè in nubibus ferens unguibus correptam.

Illam verò misere curvis confixa unguibus

Lugebat. eam autem imperioso ille sermone allocutus est:

205 *Misera, quid strepis? habet certe te multo fortior:*

Hæc vadis, quæ te duco, etiam cantatricem existentem.

Canam verò, siquidem libet, faciam, vel dimittam.

*Imprudens verò, quicumque velit cum potentioribus con-
tendere:*

Victoria .n. privatur, adque pudorem dolores patitur.

210 *Sic ait velox Accipiter, latis alis pradita avis.*

O Persa, tu verò audi justiciam, neq; injuriam fove.

*Injuria enim perniciofa est infortunato homini: neque
ipsam fortunatus*

Faci.

- ῥηϊδίως Φερέμεν διώαται. βαρύη δέ τ' ἴσ' αὐτῆς,
 Ἐγκύρτας ἀτῆσιν Ὀδός δ' ἑτέρηφι παρελθεῖν
 215 κρείσσων ἐς αὖ δίκαια. Δίκη δ' ἴσ' ἐρ' ὕβριθ' ἴχνη
 Ἐς πέλθ' ἐξελεῖσθαι. Παθὼν δέ τε νήπιθ' ἔγνω.
 Αὐτίκα γάρ τρέχει ὄρεθ' ἄμα σκολιῇσι δίκησι,
 Τῆς τε δίκης ῥόθ' ἐλκομένης ἢ κ' ἀνδρες ἀγνοῖ
 Δωροφάγοι, σκολιαῖς ἢ δίκαις κρίνωσι θέμιστας·
 220 Ἡ δ' ἔπεται, κλαίῃσιν πόλιν τε καὶ ἦτα λαῶν,
 Ἥερ' εὐσαμνῆ, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
 Οἳ τ' ἐμὴν ἐξελάσσι καὶ ὅσ' ἰθείας ἐνεύμασιν.
 Οἳ ἢ δίκας ζείνοισι καὶ ἐνδήμεοισι διδῶσι
 ἰθείας, καὶ μὴ τι παρεκβαίνουσι δίκαις,
 225 Τοῖσι τέτληε πόλις, λαοὶ δ' αἰθεύουσιν ἐν αὐτῇ.
 Εἰρηνὴ δ' ἀνὰ γῆν κερστροφῶν· οὐδέ ποτ' αὐτοῖς
 Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρε' εὐρύοπα Ζεὺς.
 Οὐδέ ποτ' ἰδυδίκαισι μετ' ἀνδράσι λιμός οὐπιδεῖ,
 Οὐδ' αὖτε θαλῆς ἢ μεμνηλότε ἔργα γέμον'.
 230 Τοῖσι Φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον· ἔρσι ἢ
 δρυὶ
 Ἄχρη μὲν τε φέρει βαλάντας, μέσση ἢ μελίστας,
 Περσποκοὶ δ' οἷες μαλκοῖς καταβέβρεχται.
 Τίκτουσι ἢ γυναικες εὐοικότα τέκνα γονεύουσιν.
 Θάλλουσιν δ' ἀγαθοῖσι θάμπερες· οὐδ' ὅτ' ἰπῶν
 235 Νείουσονται· καρπὸν ἢ Φέρει ζείδωρ' ἀχρη.
 Οἷς δ' ὕβρις τε μεμνηλε κακὴ καὶ χεῖρ' ἔργα.
 Τοῖσδε δίκην Κρογνίδης τεκμαίρε' Ἐρύοπα Ζεὺς.
 Πολλὰ καὶ ζυμπαῖσιν πόλις κακῶς ἀνδρὸς ἐπαυρεῖ,
 ὅς τις ἀλιτρεῖται, καὶ ἀτάσθαλα μηχανάσθαι.
 240 Τοῖσιν δ' ἔραστόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρογνίων·
 Λιμὸν οὐκ καὶ λοιμὸν· ἀποφθινύθουσι ἢ λαοί·
 Οὐδέ γυναικες τίκτουσιν, μινύθουσι ἢ οἶκοι,
 Ζῆνός φρεσμοσυήσιν Ὀλυμπία· ἄλλοτε δ' αὐτὴ
 Ἡ τε

- Facile ferre potest, sed gravatur ab ipsa,
 Illapsus damnis. Via verò altera perveniendi
 215 Melior ad iusta. Iustitia autem super injuriam valet,
 Ad finem progressa. Passus verò stultus sapuit.
 Cito enim abi iusjurandum una cum pravis iudiciis,
 Iustitiæq; strepitus (forensis) tracta quò homines duxer
 Donivori, pravis autem iudiciis judicarint leges: (runt
 220 At ea sequitur, deplorans urbemq; & mores populorum,
 Aerem induta, malum hominibus adferens,
 Qui ipsam expellunt, neque rectam administrarunt.
 At qui iura tam hospitibus, quam popularibus dant
 Recta, neque à justo quicquam exorbitant,
 225 His viget urbs, populi verò florent in ipsa:
 Pax verò per terram alma (est): neque unquam ipsis.
 Grave bellum destinat late cernens Jupiter:
 Nec unquam iustos inter homines fames versatur,
 Neque noxa: (in)conviviis verò partis opibus fruiptur.
 230 His feri quidem terra multum victum: in montibus ve
 rò quercus
 Summa quidem feri glandes, media verò apes.
 Lanigera autem oves velleribus onusta sunt.
 Pariunt verò mulieres similes parentibus liberos.
 Florens autem bonis perpetua: neque navibus
 235 Navigant: fructum verò profert fecundus ager.
 At quibus injuriæ, mala curæ est, pravaq; opera,
 Ipsænam Saturnius destinat late cernens Jupiter:
 Sæpeq; universa civitas in alium ob virum puniunt,
 Qui peccat, & iniqua machina: at.
 240 Illis autem cælitus magnum adduxit malum Saturniusq;
 Famem simul & pestem: intereunt verò populi:
 Neque mulieres pariunt, decrescuntq; familia,
 Jovis Olympi consilio: Interdum verò rursus

Ἡ τῶν γε σφραγῶν Ὀρυὼ ἀπώλεσιν, ἢ ἤγε τεῖχος·
 245 Ἡ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίννυ' αὐτῇ.

Ὁ βασιλεῖς, ὑμεῖς ἢ κατὰ φρεσὶς ἐσθε καὶ αὐτοὶ
 τιμῶδε δίκην. Ἐγγὺς γὰρ ἐσ' ἀνθρώποισιν ὄντες
 Ἀθάνᾳσι λφίσχουσιν, ἔσσι σκολιῇσι δίκησι
 Ἀλλήλους τρέβουσι, θεῶν ὅπιν ὅσ' ἀλέγοντες.

250 Τρεῖς γὰρ μύριοι εἰσιν ὅππ' ἔχθονι παρὰ λυβοτείρῃ
 Ἀθάνᾳσι Ζηνός, Φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
 Οἳ ῥα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ χέτλια ἔργα,
 Ἡέρα ἑσάμυροι, πάντῃ Φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.
 Ἡ δὲ τε παρθεῖ· ὅτ' Δίκη Διὸς ἐκγεγαυῖα,

255 Κυδνή τ' αἰδοίη τε θεοῖς, οἳ δ' Ὀλύμπῳ ἔχουσιν.
 Καί ῥ' ὅπ' ὅτ' ἂν τις μιν βλάβῃ σκολιῶς ὀνοτάζων·
 Αὐτίκα παρὰ Διὶ πατρὶ κατὰ ζομίην Κρονίωνι,
 Γηρύετ' ἀνθρώπων ἀδικὸν νόον, ὅφρ' ἀποτίσῃ
 Δῆμ' αἰταθάλιας βασιλῆων, οἳ λυγρὰ νοεῦντες.

260 Ἀλλ' ἢ παρὰ κλίνῃσι δίκας σκολιῶς ἐρέποντες.
 Ταῦτα φυλασσόμενοι βασιλῆες, ἰθιυέτε μύθους,
 Δωροφάγοι, σκολιῶν ἢ δικῶν ὅππ' ἀγχοῦ λάθε-
 θε.

Οἱ αὐτὰ κακὰ τ' ὕχθ' ἀνῆρ, ἄλλω κακὰ τύχων.
 Ἡ ἢ κακὴ βελὴ τῶ βελεύουσιν, κακίῃ.

265 Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός, ἔς πάντα νοήσας,
 Καί νυ παῖδ' αἰεὶ ἐθέλῃσι, ὅππ' ἰδέσκει· ὅδε ἔλθῃ
 Οἴῳ δὴ καὶ τιμῶδε δίκην πόλις ἐντός ἐέρχῃ.
 Νῦν ἢ ἐγὼ μὴτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαι·
 ἔλλω, μὴτ' ἐμὸς υἱός· ἐπεὶ κακόν, ἄνδρα δὲ

καλόν

270 Ἐμμεναι, εἰ μείζων δίκην ἀδικώτερος ἔξῃ.
 Ἀλλὰ τὰ γ' ἔγωγε λπεῖν Δία τερπικέραυνον.
 Ὁ Πέρση, σὺ ἢ ταῦτα κ' φρεσὶ βάλλεο σῆσιν,
 Καί νυ δίκης ἐπαίης, βίης δ' ὅππ' ἠήθεο πάμπαν.

Τόνδε

*Aut horum exercitum ingentem perdidit, aut murnum,
245 Aut naves in ponto Saturnius punit ipsorum.*

*O reges: vos autem considerate etiam ipsi
Justitiam hanc. Propè enim inter homines versantes
Dii vident, quosquos pravis judiciis
Se mutuo atterunt, Deorum animadversionem non cu-
rantes.*

*250 Ter enim decies mille sunt in terra multorum- alumna
Dii Jovis, custodes mortalium hominum:*

*Qui sanè & judicia observant, & prava opera,
Aerem induti, undiq; oberrantes per cernunt.*

Virgo autem est Justitia, Jove prognata,

*255 Clarag; & veneranda Diis qui cælum habitant.
Et certè si quis ipsam laeserit, obliquè injurians,
Statim apud Jovem patrem confidens Saturnium,
Accusat hominum iniquam mentem: ut luat
Populus peccata regum, qui prava cogitantes*

260 Aliò deflectunt judicia, obliquè pronunciantes.

*Hac observâtes ô Reges (i. judices) corrigite sententiâs,
Corrupti: obliquorum verò judiciorum prorsus oblivisci-
mini.*

Sibi ipsi mala fabricatur vir, alii mala fabricant.

Malum verò consilium consulenti (est) pessimum.

265 Omnia videt Jovis oculus, omniag; intelligit.

Et hac certè (siquidem vult) inspicit: neq; ipsum latet,

Quale nam hoc quoq; judicium civitas intus exerceat.

Nunc verò neq; ego ipse inter homines justus

Esse velim, neq; meus filius: quoniâ malâ est, virum justum

270 Esse. siquidem plus juris injustior habebit. (dentem;

Sed hac nondum spero permissurum Jovem fulmine gau-

O Persa, Cæterum tu hac animo tuo repone, (prorsus;

Et justitiæ quidem obtempera, violentia verò obliviscere

- Τόνδε γδ' ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων,
 275 ἰχθύσι μὲν, καὶ θηροῖ, καὶ οἰωνοῖς πετεφνοῖς,
 ἑσθλὴν ἀλλήλας, ἐπεὶ δ' ὀικῇ ὅσιν ἐπ' αὐτοῖς.
 Ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε Δίκη, ἣ πολλὸν δέσση
 γένε'. εἰ γάρ τις κ' ἐθέλη τὰ δίκαι' ἀγορεύειν
 τινώσκων, τῷ μὲν τ' ὄλβον διδοῖ Ἐρυστοπα Ζεὺς.
 280 Ὃς δέ κε μαρτυρήσιν ἐκὼν ὀπίσκειν ὁμόσας,
 ψεύσεια, ἐπὶ δὲ δίκῃ βλάψας· νήκεσον αἰάσθη.
 Τῷ δέ τ' αἰμαυροτέρῃ ἡμεῖς μετόπισθεν ἀμείνων.
 Ἀνδρὸς δ' ἔοργε ἡμεῖς μετόπισθεν ἀμείνων.
 Σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω μέγα, νήπιε Πέρσῃ.
 285 Τῷ μὲν γὰρ κακότητα κ' ἰλαδὸν ὅσιν ἐλέσθῃ
 ῥῆιδιως· ὀλίγη μὲν ὁδός, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει.
 Τῷ δ' ἀρετῆς ἰδρώτα θεοὶ παρπάριθεν ἔθηκαν.
 Ἀθάνατος· μακρὸς γ' ἐγγύθι οἶμ' ἐπ' αὐτῷ,
 καὶ Τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὶ δ' εἰς ἄκρον ἵκηται.
 290 Ῥηιδίη δ' ἠπείτα πέλει, χαλεπήπερ ἔσται.
 Οὐτ' ἄν μὲν ἀναρρίξῃ, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ.
 Θρασύαρ' ἄρ' ἔτι τὰ κ' ἐπείτα καὶ ἐς τέλος ἦσιν ἀμείνων.
 Ἐσθλὸς δ' αὖ κακῶν, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
 Ὃς δέ κε μήθ' αὐτῷ νοήῃ, μήτ' ἄλλ' ἀκῶν
 295 ἔν θυμῷ βάλλῃ, ἵδδ' αὐτ' ἀχρηΐ' ἀνὴρ.
 Ἀλλὰ σὺ γ' ἡμετέρης μεμνημέν' αἰὲν ἐφείμῃς,
 ἐργάζεσθαι Πέρσῃ δῖον γένε', ὅφρα σε λιμὸς
 ἔχθαι ἴδῃ, Φιλέη δέ σ' εὖς ἐφαι' Δημήτηρ
 Αἰδοίη, βίον γ' ἐπὶ πύμπλησι καλῶν.
 300 Λιμὸς γάρ τι πάμπαν ἀεργῷ συμφορ' ἀνδρῶν.
 Ἴδδ' δέ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες, ὅσπεν ἀεργὸς
 Ζῶν, κηφίωεσι κοθούροις ἵκελ' ὀρέμῃν,
 οἳ τ' ἐμελίσσων κάματον τρυχέσιν ἀεργοῖ.
 Ἐσθοντες. Σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔσω μέτρια κοσμεῖν,
 305 ὥς κε θεὸς ὠρεγίῃς βίον τ' ἀλήθως καλῶν.

- Namq; hanc hominibus legem disposuit Saturnus.
 275 Piscibus quidem & feris & avibus volucribus,
 Se mutuo ut devorent, quoniam non est ultio pro illis.
 Hominibus autem dedit iustitiam, quae multo optima
 Est. Si quis enim velit iusta in publico dicere
 Sentiens, ei quidem opes largitur laetè videns Jupiter.
 280 Qui verò testimoniis volens periurium jurando
 Mentietur, in jus delinquens: (ille) immedicabiliter laesus
 Eius verò obscurior posteritas postea relicta est: (est.
 Viri autem iusti generatio in posteris (erit) praestantior.
 Caterum tibi ego benè cupiens dico, stultissime Persa,
 285 Malitiam quidem cumulativè etiam capere
 Facile est: brevis quippe via est, valdeq; propè habitat.
 Ante Virtutem verò sudorem Diu posuerunt
 Immortales: longa verò atq; ardua via est ad ipsam,
 Primumq; aspera: ubi verò ad summum veneris,
 290 Facilis deinceps est, quantumvis difficilis fuerit.
 Ille quidem Optimus est, qui sibi ipse per omnia sapit,
 Cogitans quaecunque deum & postremò sint meliora.
 Rursus & ille Bonus est, qui benè monenti paruerit.
 Qui verò nec sibi sapit, neque alium audiens
 295 In animo (monita) recondit, rursus hic Inutilis vir (est).
 Verum tu nostri semper praecepti memor,
 Operare, o Persa divinum genus, ut te Fames
 Oderit, amat autem pulchrè coronata Ceres
 Venerandâ, victuq; tuum impleat horreum.
 300 Fames namq; perpetuò ignavo comes (est) viro.
 Huic verò Diu succensent, & homines, quicumq; otiosus
 Vivat, fucis aculeo carentibus similis studiis,
 Qui apum laborem absument otiosi,
 Vorantes. Tibi verò opera mediocria obire gratum esto,
 305 Ut tibi tempestivo victu impleantur horrea.

- Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοί τ' ἄφρηοί τε.
 Καί τ' ἐργάζομεντο, πολὺ φίλτερον ἀθανάτοισιν.
 ἔσσεια, ἥ δ' ἄν βροτῆς· μάλα γὰρ συγκαὶν αἰεγυῖς.
 ἔργον δ' ἔδδ' ὄνειδ'το, αἰεγυῖν δ' ὄνιδ'το.
- 310 Εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σέ ζήλωσιν αἰεγυῖς
 Πλατυῦντα· πλατύνω δ' ὀρετὴ καὶ κύδ'το ὀπηδεῖ.
 Δαίμονι δ' οἷ'το ἔησθαι, (τὸ ἐργάζεσθ' ἄμφρον.)
 Εἴ κεν ἀπ' ἀλλοτρίων κτεάτων αἰεσίφρονα θυμόν
 εἰς ἔργον τρέψας, μελετᾷς βίην, ὥς σε κελεύω.
- 315 Αἰδώς δ' ὅσ' ἀγαθὴν κεχρημύον ἄνδρα κομίζου.
 Αἰδώς, ἥ τ' ἄνδρας μέγα σέβει, ἥ δ' ὀνύχησι.
 Αἰδώς τοι πρὸς ἀνολβίῃ θάσσ'το, ἥ πρὸς ἄλβῳ.
 Χρήματα δ' ἔχ' ἀρπακτὰ θεοσδοτα, πολλὸν αἰμύνω.
 Εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίην μέγαν ὀλβόν ἔληται.
- 320 Ἡ δ' οὐ γὰρ γλώσσης λήϊσεται· (οἷ'α τε πολλὰ
 γίνεταί, εὐτ' ἂν δὴ κέρδ'το νόον ἐξαπατήσῃ
 Ἀνδρώπων, αἰδῶ δέ τ' ἀναιδείῃ κατ'παύσῃ.)
 Ρεῖά τ' ἐμὴν μαυρῶσι θεοὶ, μινύθουσι δ' οἱ
 κοί.
- Ἄνερ, τῷ, παῦρον δέ τ' ὅππ'ι χρόνον ὀλβ'το ὀπηδεῖ.
 325 Ἴσον δ', ὅς θ' ἰκέτιν, ὅς τε ξένοι κακὸν ἔρχει.
 ὅς τε κασιγνήτοιο ἔξ' αἰνὰ δέμνια βάνοι.
 Κρυπταδὴς ὄνῃς ἀλόχῃ, ὄρακαίερα ῥέζων·
 ὅς τε τῷ ἀφροδὴς ἀλιταίνε' ἄφρατα τέκνα·
 ὅς τε γονῆα γέροντα κακῷ ὅππ'ι γήρα'το ἔδδ'ω.
- 330 νεκρῇ, χαλεπῶσι κατ'παπτόμεντο ἔπεισιν.
 τῷ δ' ὅι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται· ἐς ἣν τελευτῇ
 ἔργον αὐτ' ἀδίκων χαλεπῶν ἐπέθηκ' ἀμοιβῇ.
 Ἀλλὰ σὺ τῶν μὲν πάντων ἔργ' αἰεσίφρονα θυμόν.
 Καδιδύαμιν δ' ἔρδειν ἱερὰ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
- 335 Ἀγνώς καὶ κατάρως, ὅππ'ι δ' ἀγλαὰ μηρία καίει·
 ἄλλοτε δ' ὅν σπονδῇσι θύεσσι τεύλασκεσθ'·

*Ex laboribus autem viri evadunt pecorosi & opulenti.
Et laborans, multo etiam cbarior immortalibus
Eris, atq; Hominibus. valde enim oderunt otiosos.
Labor verò nullam dedecus, sed Ignavia dedecus est.*

- 310 *Quod si laboraveris, mox te amulabitur otiosus
Ditescens: Divitias verò virtus & gloria comitatur.
Deo autē similis fueris, (usque adeo laborare melius est.)
Si ab alienis facultatibus stolidum animum
Ad opus convertens, victus curam habeas, ut te jubeo.*
- 315 *Pudor autem non bonus indigentem virum tenet,
Pudor, qui viros valde & laedit & juvat.
Pudor quidem ad paupertatem, Audacia verò ad divitias.
Opes verò non raptae, divinitus data, multo meliores.
Si quis enim & manibus per vim magnas opes corraserit,
320 Aut lingua spoliari: (qualia multa
Fiunt, quamprimum lucri amor mentem deceperit
Hominum: pudorem verò impudentia expulerit.)
(Tunc) facile illum obscurant dii, minuuntur verò fa-
milias*

Viro illi: exiguum verò ad tempus divitiae sequuntur.

- 325 *Par est delictum, si quis & supplicem & hospitem malo
Quiq; fratris sui cubilia ascenderit, (afficiat:
Secreti lecti uxoris, importuna patrans:
Quiq; cuiuspiam malo cōsilio deceperit orphanos liberos:
Quiq; parentem senem misero in senecta limine
330 Objurgarit, gravibus incessens verbis:
Huic cortè Jupiter ipse irascitur: ad extremum verò
Pro operibus iniquis gravem exhibere solet talionem.
Verum tu quidem ab his omnino cohibe stultum animum.
Pro virili autem sacra facito immortalibus diis,*
- 335 *Castè & purè, pinguiq; femora adurito:
Interdum certè libaminibus, atq; suffitibus placa,*

Η μὲν δὲ ἀνάστη, καὶ ὅταν Φαῖθ' ἱερὸν ἔλθῃ·
 ὣς κέ τοι ἴλαον κραδίῳ καὶ θυμὸν ἔχωσιν,
 Ὅφρ' ἄλλων ὠνὴ κληρὸν, μὴ τὸν τεόν' ἀλλ' ἑ.
 340 Τὸν Φιλεόντ' ὅππῃ δαίσα καλεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι.
 Τὸν ὃ μάλιστα καλεῖν, ὅς τις σέθεν ἐγλύθῃ ναίῃ.
 Εἰ γὰρ τοι καὶ χρεὶν ἐγχωρὶον ἄλλο γένη',
 Γεῖθνες ἄλ' ὥσοι ἐκίαν, ζώσαντ' ὃ πηοί.
 Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὅ
 νειαρ.

345 Ἐμμορε τοι τιμῆς ὅς γ' ἔμμορε γείτον' ἐθλῆ.
 Οὐδ' ἂν βῆς ἀπολοῖτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.
 Εὐ μὲν μετρεῖσθ' ὥσθ' γείτον', εὐ δ' ἀποδῆναι.
 Αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λώιον, αἶκε δύναι.
 Ὡς ἂν χρεῖζων καὶ ἐς ὑπερὸν ἀρκίον εὐρης.

350 Μὴ κακὰ κερδαίνῃ. κακὰ κέρδεα ἴσ' αἴτησιν.
 Τὸν Φιλέοντα Φιλεῖν, καὶ τῷ περσιάντι περσεῖναι.
 Καὶ δόμεν' ὅσκειν δῶ, καὶ μὴ δόμεν' ὅσκειν μὴ δῶ.
 Δώτῃ μὲν τις ἔδωκεν, ἀδῶτῃ δ' ἔτις ἔδωκεν.
 Δῶς ἀγαθῇ· ἀρπαξὶ κακῇ, θανάτοιο δότηρα.

355 Ὅς μὲν γὰρ κεν ἀνὴρ ἐθέλων, ὅγε, κὰν μέγα δῶῃ,
 Χαίρει τῷ δῶρῳ, καὶ τέρπεται ὃν κ' ἔσθ' ἑυμόν.
 Ὅς δέ κεν αὐτὸς ἐλθῆται ἀναιδείῃφι πηϊόσας,
 Καὶ τε σμικρὸν εὖν, τό τ' ἐπαχύνωσθ' Φίλον ἦτορ.
 Εἰ γὰρ κεν καὶ σμικρὸν ὅππῃ σμικρὸν κατὰ θεῖον,
 360 Καὶ θιμὰ τῷθ' ἔρδοις, ταχὰ κεν μέγα καὶ τ'
 γένοιτο.

Ὅς δ' ἐπ' ἐοῦνι Φέρει, ὅδ' ἀλύξει αἴθοπα λιμόν.
 Οὐδέ τὸ γ' εἰν οἴκῳ κατὰ κείμενον ἀνέρα κήδ'·
 Οἴκοι βέλτεροι εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θυρήφι.
 Ἐθλὸν μὲν παρεόντ' ἐλέσθ'· πῆμα ὃ θυμῷ
 365 Χρηΐζειν ἀπρόντ'. Ἄ σέ φραζεσθ' ἀνωγα.
 Ἀρχομένῃ ὃ πίδε καὶ λήγοντ' κορέσεσθ'·

Et quando cubitum ieris, & quando lux sacra venerit:
 Ut benedictum erga te cor atq; animum habeant,
 Ut aliorum emas hereditatem, non tuam alius.

340 Amicum ad convivium vocato, inimicum verò fuita.
 Eum verò potissimum vocato, quicumq; te prope habitat.
 Si enim tibi negocium aliquod domesticum accidat;
 Vicini discincti accurrunt, cinguntur autem cognati.
 Noxa (tam magna est) malus vicinus, quantum bonus
 commodum.

345 Sortitus est pramium, qui sortitus est vicinum bonum.
 Neq; sanè bos interierit, nisi vicinus malus sit.
 Rectè quidè mensuratum accipe a vicino, rectèq; reddas
 Eadem mensura, & amplius, siquidem possis:
 Ut indigens & in posterum promptum invenias.

350 Ne mala lucreis, mala lucra equalia dominis.
 Amantem te ama, & accedentem accede.
 Et da ei qui dederit, neque da qui non dederit.
 Datori namq; est qui dat, non danti verò nemo dat.
 Donata bona; rapina verò mala atq; lechiferæ.
 355 Quisquis etenim vir liberalis (est), ille, et simulacrum dederit,
 Gaudet donando, & delectatur suo in animo.
 Qui verò ipse rapuerit, impudentia fretus,
 Quamvis sit exiguum (tamen) id vexat charum animū.
 Siquidem entis & parvum parvo addideris.

360 Et frequenter istud feceris, mox quidem magnum & hoc
 evaserit.

Qui verò parvis adjicit, is vitabit atram famem.
 Neq; verò quod domi repositum est, virum ladit.
 Domi melius est esse, quoniam noxium quod foris (est.)
 Bonum quidem de praesenti capere: noxa verò animo,

365 Egere absentis. Quæ te cogitare iubeo.
 Inaspiciens verò dolio & desinente, saturato te:

Μεσότη Φρίδαρχ· δεινὴ δ' εἰς πυθμένι Φριδά.
 Μισθὸς δ' ἀνδρὶ Φίλω κρημένῳ· ἄρκι' ἔστω.
 Καὶ τε κασσηγέτω γελᾶσας ὅππῃ μάρτυρα θύει.
 370 Πίστις δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπιστία ὤλισσας ἀνδράς.
 Μῆδ' ἄνθρωπος γυνὴν σε νόον πυροσόλῃ· ἔξαπατάτω.
 Αἰμύλα κωτίλλουσι, τολῶ δὲ Φῶσφι καλῶν.
 Ὅς ἢ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε Φιλήτησι.
 Μνηστῆρ' ἢ πάντες σῶροι πατρῷον οἶκον
 375 Φερζέμεν· ὥς γ' ὅτε πλεῖστον ἀέξεται ἐν μεγάροισι.
 Γηραιὸς ἢ θάνατος ἔτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων,
 Ρεία δ' ἄκεν πλεονεεσσὶ πόρρ' ἑὸν Ζεὺς ἄσπετον ὄλβον.
 Πλεῶν μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' ὀπίηκη.
 Σοὶ δ' εἰ πλείεθ' ἑμὸς ἐέλδοι' ἐν Φρεσὶν ἦσιν.
 380 Ὡδ' ἔρδαν, ἔργον δέ τ' ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθαι.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Α ΕΡΓΩΝ.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΕΡΓΩΝ

BIBLION B.

Πλησιάδων ἀτλαγρέων ὀπιπλομένων
 ἄρξεσθ' αἰμητοῦ, δρότοις ἢ δύσοιμ' ἑλάνων.

Αἱ δὴ τοι νύκτας τε καὶ ἡμέρας ποσαργύροντα
 κεκρύφαται· αὐτὴς ἢ πλεμπλουμένης ἐν αὐτῇ
 φαίνονται, ὥς πρῶτα χαρσοσόμενοι οὐδὲν σιδήρε.

Οὗτος τὶ πεδίων πέλεται νέμῃ, οἷτε θαλάσσης
 ἑγγυθὶ καυτῶσ', οἱ τ' ἄγνια βρογῆνται
 Πόντε κυμαίνοντ' ἀπὸ πρῶτον· πόντα χῶρον
 ναῖναι· γυμνὸν στείρει, γυμνὸν ἢ βοῶνται,

γυμνὸν

Medio parce: molesta enim in fundo parsimonia.

Mercēs autem viro amico constituta sufficiens esto.

Etiam cum fratre ludens, testem adhibeto:

370 *Credulitas pariter ac diffidentia perdiderunt homines.*

Ne verò mulier te animo nates succincta decipias,

Blandè garriens, tuum inquirens tugurium.

Qui namq; mulieri confidit, confidit ille furibus.

Unicus verò filius servavit paternam domum

375 *Pascendo: ita enim opulentia crescit in edibus.*

Senex autem moriarius, aliū filium relinquens.

Facile verò & pluribus prabuerit Jupiter ingentes opes:

Major autem plurium cura, major quoq; accessio.

Tibi si verò opes animus appetit intra sese,

380 *Sic facito, operamq; opera subinde addito.*

FINIS PRIMI
Operum.

HESIODI OPERUM

LIBER II.

1 **P***leiadibus Atlante-natis exorientibus (Heliacè),
Incipe Messēm, Arationem verò (vernā) occidentē
ribus (Heliacè).*

Ha quidem noctesq; & dies quadraginta

Latent: rursus verò circumvolvēse se anno

5 *Apparent, primum ut acuitur ferrum.*

Hæc utiq; arborum est regula: quiq; mare

Prope habitant, quiq; vallis saltuosas

A mari fluctuante præcipi pinguem regionem,

Habitant. Nudus serito, nudusq; arato,

Nud

- 10 Γυμνὸν δὲ αἰμάδαι, εἰ χ' ὦρα πάντ' ἐβέληθαι
 ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερι, ὥς τοι ἕκαστα
 Πρὶ ἀέξεται: μήπως τὰ μεταξὺ χατίζων
 Πτώσῃς ἀλλοτρίης οἴκῃς, καὶ μηδὲν ἀνύσῃς.
 Ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἐμὴν ἦλθες: ἐγὼ δέ τοι σὺν ὀπιδώσω.
 15 Οὐδ' ὀπμετρέησω. ἐργάζεσθαι νήπιε Πέρση
 Ἔργα, τὰ τ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήσαντο:
 Μὴ ποτε σὺ παῖδες γυναικὶ τε θυμὸν ἀχεύων
 Ζητῶνς βίον κ' γείνῃας, οἱ δὲ ἀμελῶσιν.
 Δίς μιν δὴ καὶ τρεῖς ταχά τ' ἔξῃς. ἡ δ' ἐπὶ λυπῇς,
 20 Χρῆμα μιν ἔσθ' ὡρῆξας, σὺ δ' ἐτώσια πολλὰ ἀγορεύσῃς.
 Ἀχρεῖ δ' ἔσαι ἐπέων νόμος. Ἀλλὰ σ' ἀνωγα
 Φράζεσθαι χρεῖων ἵε λύσιν, λιμὲν τ' ἀλεωρήν.
 Οἶκον μιν πρῶτα, γυναῖκά τε, βοῦν τ' ἀροτῆρα
 Κτηνὴν ἔχαιμεν, ἥ τις καὶ βροτὸν ἔποιτο.
 25 Χρήματα δ' εἰν οἴκῳ πάντ' ἀργύρῳ ποιήσας,
 Μὴ σὺ μιν αἰτῇς ἄλλον, ὃ δ' ἀρῇται, σὺ δ' ἵπτα:
 Ἡ δ' ὥρη ὡρᾷ μεῖβη, μινύθη δέ τοι ἔργον.
 Μηδ' ἀναβαλλέσθαι ἐς τ' αὔριον, ἐς τ' ἑννηφῆ.
 Οὐ γὰρ ἐτώσιοι ἐργὸς ἀνὴρ πῖμπλησι καλῶν,
 30 Οὐδ' ἀναβαλλόμενος. Μελέτη δέ τοι ἔργον ὀφέλλει.
 Αἰεὶ δ' ἀμβολισεργὸς ἀνὴρ αἵταισι παλαίει.
 Ἡμεῖς δὲ λήγῃ μένομεν ὅξέμεν ἡελίοιο
 Καίματ' ἰδαλίμῃ, μετοπωρὸν ὀμβρήσαντες
 Ζῆνός ἐρμῶν ἐνέμεν, κ' ἵππῳ τρέπεσθαι βρότεον χερσὶ
 35 Πολλὸν ἐλαφρότερον: δὴ γὰρ τὰ τε Σείριον ἀστὴρ
 Βαῖον ὑπὲρ κεφαλῆς κηρυτρεφέων ἀνθρώπων
 ἔρχεται ἡμάτιον, πλεῖον δέ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ.
 Ἡμεῖς ἀδνητοτάτη πέλειαι τμήθεῖσα σιδήρῳ
 Ἴλη, φύλλα δ' ἔραζε χεῖρι, πύργοιο τε
 λήγῃ.
 40 Τῇμεν ἄρ' ὕλοτομεν, μεμνημένον ὥριαν ἔργον,
 Ὀλμον

- 10 Nudus quoq; metito: siquidē tempeſtiva omnia voles
Opera praſtare Cereris, ut tibi ſingula
Tempeſtiva creſcant: ne quando interim egens
Mendices ad alienas domos, nihilq; efficias. (dabo
Sicut & nunc ad me veniſti: ego verò tibi non ampliùs
- 15 Neq; ampliùs manuò tradam. Operare ſtolidę Perſa
Opera, quę hominibus Dii deſtinarunt;
Ne quando cum liberis uxoreq;, animo dolens,
Queras victum per vicinos, hi verò (te) negligant.
Bis. n. & ter forſitan conſequēris: ſi verò ampliùs moleſtes,
- 20 Rem quidem non facies, tu verò inania multa dicēs.
Inutilis autem erit verborum lex. Sed te jubeo
Cogitare debitiq; ſolutionem, famiq; evitationem.
Domum quidem primum, uxoremq;, bovemq; aratorem,
Famulam non nuptam, quę & boves ſequatur.
- 25 Utenſilia verò domi omnia apta facito.
Ne tu quidem petas ab alio, illeq; recuſet, tu verò careas:
Tempus autem prætereat, minuaturq; tibi opus.
Ne verò differas inq; craſtinum, inq; perendinum.
Non enim ignavus vir implet horreum,
- 30 Neq; procrastiator. Cura verò tibi opus auget.
Semper autem dilator operum vir cum damnis luctatur.
Quum itaq; jam deſinit viſ acuti Solis
Ab aſtu ſudorifero, per autumnum pluyente
Jove præpotente, convertiturq; humanum corpus
- 35 Multò levius. nam tunc canicularis ſtella
Parum ſuprà caput fato-obnoxiorum hominum
Venit interdiu, magis autem nocte fruitur:
Quando vermibus-minimè-obnoxia eſt caſa ferro
Silva (i. materia), folia autem in terram fundit, ab ra-
miq; deſicit:
- 40 Tunc ſanè ligna ſecato, memor tempeſtivi operis.

Ὀλμον μὲν τριπόδιον τέμνῃ: ὑπερὶ δὲ τρεῖσι
 χῶι:

Ἀξοῖα δ' ἐπὶ ἀπόδιον, μάλ' αὖ δὲ νύκτι ἀεμνῶν ἔτα.
 Εἰ δέ κεν ὀκταπόδιον: ἀπὸ καὶ σφόδρα καὶ ἱμοιο.
 Τριποδίον δ' ἄψιν τέμνῃ δεκαδωρὸν αἰ
 μάξῃ.

45 Πόλλ' ὅπ' καμπύλα καλὰ. Φέρειν δὲ γούν, ὅτ' αἰ εὐ-

ρῆς
 εἰς οἶκον, κατ' ὄρῳ διζήμνῳ, ἢ κατ' ἀεμνῶν,
 Πρίνινον: ὅς γ' ὅσον ἀεμνῶν ὀχυρώτατος ὅστις.
 Εὐτ' αὖ Ἀθηναίης δμῶν ἐν ἐλύματι πήξας,
 Γόμφοισιν πελάσας περὶ ἀεμνῶν ἰσοβοῇ.

50 Δοῖα δὲ δὲ ἀεμνῶν πονησάμνῳ καὶ οἶκον,
 Αὐτόγυον καὶ πηκτόν: ἐπεὶ πλὺ λώϊον
 ἔτω.

Εἰ χ' ἑτερόν γ' ἄξας, ἑτερόν γ' ὅπ' βυθὸν βάλοις.
 Δάφνης δὲ ἢ πηλέης ἀκμώτατοι ἰσο-
 βῆες.

Δρυὸς ἔλυμα, πρίνου γούν, βός δὲ ἐνναετήρῳ
 55 Ἄρσινε κακτῶν (τῶν γ' ὅσον ὅσον ἀλαπατόν)
 Ἡβης μέτρον ἔχοντα, τῷ ἐργάζεσθαι δεῖν
 ἔω.

Οὐκ αὖ τῶν γ' ἐρμίσαντες ἐν αὐλακὶ καμμέν ἀεμνῶν
 Ἀξίαν, τὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὐτῇ λίποιεν.

Τοῖς δὲ ἅμα Τροάδακον (αὐτῆς αἰζῆς ἔπαιτοι)
 60 Ἀετὸν δειπνήσας τετράτερον ὀκτ' ἔλωμον,
 ὅς κ' ἔργου μελετῶν ἰδεῖν αὐλακ' ἐλαύνει,
 Μηκέτι παπιδίων μεθ' ὀμήλικας, ἀλλ' ὅπ' ἔργῳ
 Θυμὸν ἔχων: τὸ δ' ἔνι νεώτερον ἄλλ' αὐμνῶν,
 Σπίρματα δάσπερ, καὶ ὅπ' ὀρῶν ἀλέσας.

65 Κεῖται δὲ γ' ἀνὴρ μεθ' ὀμήλικας ἐπὶ οἴῳ.
 Φράσας δ' εὐτ' αὖ φωνῶν γεράνα ἐπακρόως
 ἔψοθεν

Mortarium quidam tripedale fecit : pistillum verò tricubitale :

Axemq; septempedalem, valde enim tibi conveniens sit.

Si verò octipedalem: & malleum inde secare poteris.

Trium spithamarum curvaturam secato (ad) 10 palmorum currum (in latitudine).

45 *Multa præterea curva ligna. Fertio autem Dentale quum inveneris,*

Domum, siue in monte querens, siue in agro,

Ilignum: hoc enim bobus ad arandum firmissimum est,

Si (illud) Attica (Cereris) famulus bure insigens,

Clavis adiunctum adaptaverit remoni.

50 *Bova vero disponito anatra, laborans domi:*

Dentatum (unum) & (alterum) compactum : quoniam multò optimum sit,

Et si alterum fregeris, alterum bobus injicere potes.

E lauro autem vel ulmo, vermibus minimè obnoxii temonones (sunt.) (nes

E quercu burim, ex ilice dentale. boves verò duos novem-

55 *Masculos compactos (horum enim robur non infirmum est.)*

Adolescentia mensuram habentes. hi ad laborandum optimi.

Non utique hi contententes in sulco aratrum

Confregerint, opus verò imperfectum reliquerint.

Hos autem simul quadragenarius juvenis sequatur,

60 *Panem cenatus quadrifidum octo morsuum,*

Qui quidem opus curans rectum sulcum ducat,

Non amplius respectans ad coetaneos, sed in opere

Animum habens. Hoc verò neq; junior alius melior

Ad spargendum semina, & iteratam sationem evitandū.

65 *Junior enim vir ad coetaneos evolat animo.*

Considera verò, quum vocem Græci audieris

Ἰψόθεν ποταμὸν νεφέων ἐναιαῖσα κεκλιγμένη·
 ἢ τ' ἀρότοιό τι σῆμα φέροι, καὶ χεῖματ' ὠρεῖν.
 Δακρυῖς οὐβρινῶ, κραδίῳ δ' ἔδαν' ἀνδρὸς ἀβύπτω·
 70 Δὴ τότε χερσὶν ἔλκεας βοῆας ὄνθεν εὐν-

τας.

ῥηϊδίαν γὰρ ἔπει· βῆς δὲ καὶ ἄμαξαν·
 ῥηϊδίον δ' ὑπαινέσασθαι· πάρα δ' ἔργα βόεσσιν.
 Φοῖ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφύγες· πήξας ἄμαξαν.
 Νῆπι' ἔδδ' ἐγὼ οἶδ', ἐκατόν τε δὲ δρεῖδ' αἰμαλῆς.
 75 Τῶν προΐεν μελέτῳ ἐχέμεν οἰκίῃα θέρει.

Εὐτ' ἂν δὴ πρῶτ' ἀρετῇ θνητοῖσι φανεῖται,
 Δὴ τότε ἐφορηθῆναι οἷως δμῶές τε καὶ αὐτοῖς.
 Αὐτὸν καὶ διερῶν δρεῖων ἀρότοιον κατ' ὠρεῖν.
 Προϊμάλα σπέρων, ἵνα τὶ λήθῃσι ἀεὶ φαν.

80 Εἰαὶ πολὺν· θέρει δ' ἢ νειωμένην ἢ ἀπατήσθαι.
 Νεῖον δ' ἀπείρεν ἐπὶ καφίεσται ἀρετῇ.
 Νεὸς ἀλεξιμένη, παῖδαν ἀληλήτρεσθαι.
 Εὐχεσθαι δ' Διὶ χθονίῳ, Δημότερι δ' ἀγῶνι,
 Ἐκτελεῖν βριθῶν Δημήτερι· ἵερὸν αἰκτῶν.

85 Ἀρχόμεν' ἐκπῶν δρεῖται, ὅταν ἀπὸν ἐχέμεν.
 Χερσὶ λαβὼν ὀρετῆσαι βοῶν ἀπὸ νῆπιον ἵππων.
 Ἐνδρυσὶν ἐλκόντων μεστέειν· ὃ δ' τυτθὸς ὅπασθαι.
 Διῶν δ' ἔχων μακέλιον, πόνον ὀρνίθεσσιν τιθεῖν.
 Σπέρματα κακέρυπτον. Εὐθυμοσύνη γὰρ δρεῖται.

90 Θνητοῖς ἀνθρώποις· κακοθυμοσύνη δ' κακίστη.
 Ὡς κεν ἀδρεοσύνη σάχυσ νεύσειν ἔραζε.
 Εἰ τέλει αὐτοῖς ὅπασθαι Ὀλύμπῳ ἐδλὸν ὀπάσει.
 Ἐκ δ' ἀγχιῶν ἐλάσας ἀράχνια· καὶ σὲ εὐλοπῆναι.
 Γηθήσθαι, βίοτοιον ἐράμηνον ἐκδὸν εὐντῶν.

95 Εὐοχέων δ' ἴζεαι παλιν ἔαρ· ἔδδ' πρὸς ἄλλους.
 Αὐγάσθαι· σέο δ' ἄλλ' ἀνὴρ κεχρημέν' ἔσται.

Ab alto ex nubibus quotannis clangentis,
 Qua & arationis signum affert, & hyemis tempus
 Indicat pluvia, cor autem mordet viri bobus carentis:
 70 Tunc sanè satum curvos (cornua) boves, domi in prom-
 ptu existentes.

Facile enim dictu est: par boum da & plaustrum:
 Facile autem recusare: Instant verò opera bobus.
 Inquit autem vir mentis compos: fabricato plaustrum.
 Stultus etiam hoc nescit, centum esse ligna plaustri.
 75 Horum autè curam habeto, domi reponende.

Quum primum igitur aratio mortalibus apparuerit,
 Tunc aggredere, simul & serui & tu ipse,
 Siccam & humidam arans, arationis ad tempus,
 Summo manè festinans, ut tibi se-impleant arua.
 80 Vere vertito: ast te verò iterata non te fallit.
 Noxalem verò serito adhuc levem terram,
 Noxalis imprecationū expultrix, liberorum placatrix est.
 Supplica verò Jovi terrestri, Cereriq; veneranda
 Ut perfectè facundetur Cereris sacrum munus,

85 Ut primum incipis arare, quum extremum de stiva
 Manu capiens stimulum, boum terga attigeris
 Quernum-temonem embentium loro. Iuvenis autem pone
 Servus, ligonem tenens, negotium apibus facessat,
 Semina abscondens. Industria enim optima
 90 Mortalibus hominibus est: Ignavia verò pessima.
 Sic quidem ubertate spica nutaverint ad terram,
 Si exitum ipse postea Jupiter bonum prabuerit.
 E vasis autem ejeceris araneas: & te spero
 Gavisurum, victu positum domi existente.
 95 Letus autem pervenies ad canum ver: neq; ad alias
 Respicias: Tui verò alius vir indigus eris.

Εἰ δέ κεν ἡέλιοιο τροπῆς δρόσος χάναν
οἶαν:

- Ἥρην αἰμήσας, ὀλίγον περ χερὸς ἐέργων,
Ἀντία δ' εὐσεμεύων κλονιμύθη, ἔμματα χαίρων
100 Οἷός τις δ' ἐν Φορμῶ, παῦρεν δέ σ' ἐθήσων.
Ἄλλοτε δ' ἄλλοις Ζῆνός νότος αἰγιοχόιο,
Ἀργαλέη δ' αἰδρεσσι κ' Ἰσηϊοῖσι νόηται.
Εἰ δέ κεν ὀψ' δρόσος, τόδε κέν τοι Φάρμακον εἴη.
Ἥμη κόκκωζ κακκίζει δρυὸς ἐν πετάλοισι
105 Τὸ πρῶτον τέρεται βροχὸς ἐπ' ἀπείρνα γαῖαν.
Τῆμη Ζεὺς ὑοὶ τρίτῳ ἡματι μῆδ' ἀπολήγοι,
Μῆτ' ἄρ' ὑπερβάλλον βοός ὀπλυν, μῆτ' ἀπολείπων.
Οὔτις κ' ὀψαρότης πρῶτηρότη ἰσοφάρζοι.
Ἐν θυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσειο, μῆδ' ἐσ' ἀλήθοι
110 Μῆτ' ἔαρ γινώσκων πολισκμήθ' ὥρην ὄμβρον.
Παῖρ δ' ἴθι χυλκρόν θῶκον, καὶ ἐπαλεῖα λέ-
χυν
Ἦρην χερσέσσι, ὅποτε κεν ἀνέρας ἔργων
ἱχάνει. ἐνθά κ' ἄσκησ' ἀνὴρ μέγαν οἶκον ὀφέλλει.
Μὴ σε κακῇ χειρὶ αἰμηχανίη καταμάρψῃ
115 Σιὴ πνίγη, λεπήνῃ παχυὴ πίδα χερσὶ πίεζοις.
Πολλὰ δ' ἀεργός ἀνὴρ κενεῖα ὅττι ἐλπίδα μίμνων,
Χερσίων βιότοιο, κακὰ προσελέξατο θυμῷ.
Ἐλπίς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
Ἥρην ἐν λέχῃ, τῷ μὲν βίῃ ἀρετῇ εἴη.
120 Δείκνυς ἢ ὀμνέουσι, θέρους ἐπὶ μέσσοις ἔοντες.
Οὐκ αἰεὶ θέρ' ἐσθίεται, ποιεῖ δὲ καλίας.
Μέμνη δ' ἄλυσσιν, καὶ ἡματι βύδρα πάντας
Τῆτον ἀλεύαδ' καὶ πηγάδας, αἵ τ' ἴππ' ὑαῖαν
Πνεύσαντες βορέας δυσηλεγέες τελέθουσι,
125 ὅτε Μα' ὀρέκῃς ἱπποτρόφος εὐρεῖ πόντῳ
Ἐμπνεύσας ὤρενε, μέμνη δ' ὑαῖα καὶ ὕλη,

*Si verò ad solis conversionem (brumalem) araveris
terram aliam, (.i. serius)*

*Sedens metes, paucillum manu comprehendens,
Obversim manipulans pulverulentus, nec valde gaudens.*

100 *Feres autem in porta, pauci verò te suspicient.*

*Alias verò alia Jovis mens Aegiochi,
Sed difficilis hominibus mortalibus cognita.*

Sin autem serò araveris, hoc quidem tibi remediū fuit:

Quando cuculus canit quercus in frondibus,

105 *Primumq; delectat mortales super immensam terram:*

Tunc Jupiter pluaz eriduò, neq; desinat,

Non itiq; superans bovis ungulam, neque deficiens:

Ita serus arator priori aratori par fuerit.

Animo autem bene omnia reconde, neq; te lateat

110 *Ver exoriens canum, neque tempestiva pluvia.*

Præterito autem ferrariam officinam, & calidam taber-
nam

Tempore hyberno, quum frigus homines includens

Detinet: ubi impiger vir etiam valde de manu augeat.

Ne re mala hyemis difficultas opprimat (mas:

115 *Cum paupertate: macilentus verò crassum pedē manūq;*

Multa verò ignavus vir vanam ob spem exspectans,

Egens victus, mala intra animum versat.

Spes verò non bona indigentem virum ducit,

Sedentem in taberna, cui victus non sufficiens sit.

120 *Indica autem servis, æstate adhuc media existente:*

Non semper æstas erit, facite nidos. (unus)

Mensem verò Lenzonem, malos dies, bobus nocentes &

Innovitatos: & glacies, quæ super terram

Flante boreæ molesta existunt,

125 *Qui per Thraciam equorum-altricem in lato mari*

Spirans fuit, rumugit autem terra & filia,

- Πολλὰς ἤδ' οὐκ ὑψιμάνας, εἰλάτας τε παχείας·
 Οὐρεῖσ' ἐν βροσθῇσι πλὴν ἡλίου, πρὸς ἑλίου
 Ἐμπιπλῶν, καὶ πᾶσα βασιτεῦντι ὕλη.
 130 Θῆρες ἤδ' ὀφιοῖσσι, θάλασσ' ὅθεν ἔθεντο,
 Τῶν καὶ λάχνη δερμα κατασπινόμενα, ἀλλὰ καὶ τῶν
 ψυχρὸς ἐὼν διαίησι δαυστέρων ὄψ' ἐόντων.
 Καὶ τε θάλασσα βροσθῇσι, ὅθεν ἔθεντο.
 Καὶ τε δὲ αἶψα αἶψι πάντεσσι· πᾶσα δὲ ἔπει.
 135 Οὐκ ἐπιστάναι τρεῖς αὐτῶν, ἢ θάλασσα
 ἢ ἀνέμος βροσθῇσι· τρεῖς αὐτῶν ἢ θάλασσα
 Καὶ θάλασσα παρθηκῆς ἀπαλόχρηστος ἢ θάλασσα,
 ἢ τε δαίμων ἐντοδὶ φίλη ὅθεν ἔθεντο, μίμνει,
 Οὐκ ἔργ' εἰδυῖα πολυχρύα· Ἀφροδίτης.
 140 Εὐτε λασσαμένη τέρενα χροῖα, καὶ λίπα, εἰλαῖα
 Χρυσάμενη, νυχὴ κατὰλέξε' ἐνδοθεν αἶψα
 ἤματι χειμῆρα, ὅτ' ἀνέσσει ὅν πάσα τένδει.
 Ἐν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ καὶ ἐν ἡμέρῃ λαλῶντοισιν.
 Οὐ γὰρ οἱ ἡέλιος δαίμων ἰαμὸν ἔρημνιζέαι.
 145 Ἀλλ' ὅτε κτεάνων ἀνδρῶν δῆμιόν τε πόλιν τε
 Στρωφᾶται, βροσθῇσι ἢ πανελλήνεσσι φασί.
 Καὶ τότε δὲ κερατοὶ καὶ νήκερι ὑλτοῖται,
 Λυγρὸν μιλίοωντες ἀνὰ δρυὶν βροσθῇσι
 Φόγυσιν· καὶ πᾶσιν ἐν φρεσὶ τὸ μέγα λένει.
 150 Οἱ σκέπατο κλισίῳι, πυρκαῖα καὶ θύμῳι ἔχουσι
 Καὶ γλάφυ πετρεῖν· τότε δὲ τρεῖς ποδὶ βροσθῇσι
 Οὐτ' ὅτε νῶτα ἔαγε, καὶ δὲ εἰς ἕδας ὄρεται.
 Τῷ ἱελαί Φοιτῶσιν, ἀλλὰ κλισίῳι νύφαι λαλῶσι.
 Καὶ τότε ἔσθασθαι ἔρυμα χροῖας, ὡς σε κελεύω,
 155 Χλαῖνάν τε μαλακὴν, καὶ περιμόντα χιτῶνα.
 Στήμνι δὲ ἐν πύρῳ πολλῷ κρένα μνηστῶν
 Τὴν πρὸς ἑσθῆν, ἵνα τοι τρεῖς ἀνέμῳι,

Multas verò quercus alricomas, abietesq; densas,
 Montis in vallibus dejicit, terra multos - pascenti,
 Incumbens, & omnis reboat tunc ingens silva.

130 Fera autem horrent, caudasq; sub pudenda ponunt:
 Quarum etsi vellere cutis densa est, tamen & has
 Frigidus existens perflat, hirsuta licet pectora habentes.
 Quin etiam per bovis pellem penetrat, neq; ipsum cohibet.
 Etiam per capram flat hirsutam, ovium greges autem

135 Et quòd annui ipsarum villi sunt, non item perflat
 Vis venti borea: incurpum verò senem facit:
 Et per tenelli corporis virginem non perflat,
 Qua intra ades charam apud matrem manet,
 Nondum opera experta aurea Veneris,

140 Beneq; lota tenerum corpus, & pingui oleo
 Uncta, noctu cubat intra domum (arrodit,
 Tempore byberno, quando exossis (polypus) suum pedem
 In frigida domo, & in habitaculis tristibus.
 Non enim illi sol ostendit pabulum ut invadat,

145 Sed super nigrorum hominum populumq; & urbem
 Vertitur, tardius autem universis Græcis lucet.
 Et tunc sanè cornuta bestia & incornuta silvicuba
 Misere dentibus stridentes per querceta vallosa
 Fugiant: & omnibus id cura est in animo,

150 Qua tecta inquirentes, densas latebras habent,
 Et cavernas petrosas: tunc utiq; tripedi homini similes,
 Cuius & humeri fracti sunt, & caput pavimentum per
 flat,

Huius similes incedunt, vivantes nivem albam.
 Et tunc indue munimentum corpori, ut te jubeo.

155 Chlenamq; mollem, & talarem tunicam.
 Stamina verò in paucis multam tramam in rexe.
 Hanc circum induito, ut tibi pili non tremant.

Μηδ' ὀρθαὶ Φρύσῳσιν, ἀφ' ῥ' ἄμματα κ' σῶμα.
 Ἀμφὶ δ' ὕπασσι πέδιλα βοὸς ἱφί κταμένοιο
 160 Ἀρῶμα δ' ἡσπάζ, πύλοισ ἐνθάδε πυκνάσας·
 Πρωτόγονων δ' ἐρίφων, ὅπτασι κρύος ἄρμον ἔλθοι,
 Δέρματα συρράπειν νεύρω βοὸς, ὅφρ' ὅπτι νύτω
 Τέτθ' ἀμφιβάλῃ αἰεὶν, κεφαλῇφ' ὅ' ὑπερθεῖν
 Πῖλον ἔχειν ἀσκητὸν, ἵν' ἄτα μὴ κατα-
 δεύῃ·

165 Ψυχρὴ γάρ τ' ἦως πέλε), βορέας πρσύντθ.
 Ἡὼθ' δ' ὅπτι γαῖαν ἀπ' ἔργων ἀσεργέντθ.
 Ἀπὸ πυρρῶθ' τέταται μακάρων ὅπτι ἔργοις·
 Ὅσε δ' εὐσάμνθ' ποταμῶν ἀπὸ αἰνώντων,
 Τψθ' ὑπὲρ γαίης δ' εἰς ἀνέμοιο θυέλλῃ.
 170 Ἄλλοτε μὲν θ' ὕει ποτὶ ἔσπερον, ἄλλοτ' αἴσι,
 Πυκνὰ θρηκίς βορέας νέφεα κλονέοντθ.
 Τὸν φθάνμρος, ἔργα τελέσας, οἶκονδε νέεσθ·
 Μὴ ποτὶ σ' ἔργον ὅθεν σκοτὸν νέφος ἀμφικαλύψῃ,
 Χρῶτά τε μυδαλέον θείῃ, κατὰ θ' εἴματα δεύσῃ.
 275 Ἄλλ' ὑπαλεύαθ'· μεῖς γδ' χαλεπώτατος ἔστθ·
 Χθιμέρθ', χαλεπὸς περβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις·
 Τῇμθ' ὅ' ἡμῖσι βῆσ', ὅπτι δ' ἀνέρι τὸ πλεον εἴη
 Ἀρμαλιῆς· μακρὰ γδ' ὅπτιρροθοὶ εὐφρόναι εἰσιν
 Ταῦτα φυλασόμενθ' τετελεσμένον εἰς εἰς αὐτοῖ·
 180 Ἰσθ' ἄχ' νύκτας τε καὶ ἡμέρας, εἰσὶνεν αὐθις
 Γῇ πάντων μήτηρ καρπὸν συμμικτον σκείκῃ.
 Εὐτ' αἶν' ἐξήκοντα μ' τροπὰς ἡελίοιο
 Χειμερὶ ἐκλεέσῃ Ζεὺς ἡμᾶς· δὴ ρα γ' αἴσι·
 Ἀρκτὺρθ' περιπὼν ἰσθ' ῥοὸν ὠκεανοῖο,
 185 Πρωτὸν παμφαίνων, ὅπτι τέλει ἀρεκνέφαιθ·
 Τόνδε μετ' ὀρθρογὴ πανθιονίς ὠρῇ χελιδών,
 Ες φάθ' ἀνθρώποις, ἔαρθ' νέον ἱσταμένοιο.
 Τῷ φθάνμρθ', αἴσις περὶ αἰωνέμρ. ὡς γδ' ἀρεκνόν.

Neque recti horreant, arrecti per corpus.

Circum verò pedes calceos bovis fortiter occisi.

160 Aptos ligato, pilis intus condensans. (venerit,

Primogenitorum verò bœdorū, quum frigus tempestivum

Pelles consuito nervo bovis, ut super humerum

Pluvia circumjicias vitacionem: supra caput verò

Psileum habeto elaboratum, ut aures ne madesfaciat

(pluvia).

165 Frigida enim aurora est, Borea cadente:

Matutinus verò super terram à cœlo stellifero.

Aër frugifer extensus est beatorum super opera:

Qui haustus è fluminibus semper fluentibus,

Alte supra terram levatus venti procellâ,

170 Interdum quidem pluit ad vesperam, interdum flat,

Densas Thracio boreâ nubes excitante.

Hunc antevergens, opere perfecto domum redi,

Ne quando te cœlitus tenebrosa nubes circumtegit,

Corpusq; madidum faciat, vestesq; humectet:

175 Sed evitato. Mensis enim difficillimus hic

Hybernus: difficilis ovibus, difficilisq; hominibus.

Tunc medium bobus, homini verò amplius adsit

Alimonia: longa enim validaq; noctes sunt.

Hæc observans perfectum in annum,

180 Æquato noctesq; et dies, donec rursum

Terra omnium mater fructum omnigenum proferat.

Postquam sexaginta post versiones solis

Hybernos perfecit Jupiter dies: tunc sanè stella

Arcturus relinquens sacrum flûctum Oceani,

185 Primum tota apparens exoritur vespertina.

Post hunc manè - lugens Pandionis prorumpit Flurundo.

In lucem hominibus, vere nuper cæpto.

Hanc prævertens, vites amputato. Sic enim melius.

Ἀλλ' ὅποταν Φερέοικ' ἀπὸ χθονὸς αἰ Φυλὰ βαίνῃ
 190 Πληιάδας Φεύγων· τότε δὴ σκάφ' ἔκπε οἱ-
 νέων·

Ἀλλ' ἄρπας τε χαρὰσ' ἐμῶν, καὶ θυμὸν εὐείρην.
 Φεύγειν ἢ σκιερὰς Σώκας, καὶ ἐπ' ἠῶ κοῖτον,
 Ὄρη ἐν ἀμπετῇ, ὅτε τ' ἡελί' ἔχρεα κάρφῃ.
 Τημέτ' ἀσπύδειν, καὶ οἴκαδε κάρπον ἀγείρειν,
 195 Ὅρθρ' ἀνιστάμεν, ἵνα τοι βί' ἄρκι' εἴη.
 Ἦως γάρ τ' ἐργοιο τρίτῳ δόποϊε ἢ αἴταν.
 Ἦως τι προφέρει μὲν ὁδὸν, προφέρει ἢ καὶ ἔργον.
 Ἦως, ἥτε Φανείσαι πολέας ἔπεσον κελεύθῳ
 Ἀνθρώπων, πολλοῖσι δ' ὅππ' ἔσχατ' ἔβασαν.

200 Ἡμ' ἢ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἥχεται τέτλιξ
 Δενδρέω ἐφ' ἑξομῶν λιγυρῶν καταχευέτ' αἰοδίω
 Πυκνὸν ὑπὸ πτερυγῶν, θέρει καματωδὲ ὥρη·
 Τημ' ἰσχύεται τ' αἶγες, καὶ οἶν' ἄρσι,
 Μαχλότ' ἢ δὲ γυναῖκες, ἀφαιρῶνται δὲ τε ἄνδρες
 205 Εἰσι, ἐπεὶ κεφαλῶν καὶ γένεα Σείρι' ἄρσι,
 Λυαλέ' δὲ τε χρώς ὑπὸ καύματι. ἀλλὰ τότε ἦδη
 Εἴη πετραῖη ἢ σκ. ἢ καὶ βίβλιν' οἶν',
 Μᾶζα τ' αἰμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεντυμε-
 νῶν,

Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας, μήπω ἰετρυῖς,
 210 Πρωτόγονων τ' ἐρῶν· ἐπὶ δ' αἰθῶπα πνέμεν οἶνον,
 Ἐν σκίῃ ἐξομῶν, κεκορημένον ἥτορ ἐδώκης.
 Ἀκρὸν εὐχραέ' ἀνέμῳ τρέψαντα προπῶπον.
 Κρήνης τ' αἰνὰ καὶ δπόρῳτ' ἢ ἀθολῶν,
 Τρεῖς ὕδατ' ὡρῶν, τὸ ἢ τέτρατον ἱερὸν
 αἶνον.

215 Διωσὶ δ' ἐπὶ τρέφειν, Δημήτερ' ἱερὸν ἀκτὴν
 Διέμεν, εὐτ' ἂν πρῶτα Φαιή' ὀφείλῃ πρῶτον,
 Χῶρ' ἐν εὐαεὶ καὶ εὐτροχάλλῳ ἐν αἰόλῃ.

At quum domi porta à terra plantas ascenderit,

190 Pleiades (Heliacè orientes) fugiens: tunc non amplius
fodienda vites:

Sed falcesq; acuto, servosq; excitato.

Fugito verò umbrosas tabernas, & ad auroram cubile,

Tempore messis, quando Sol corpus exiccat:

Tunc festina, & domum fruges congrega,

195 Diluculo surgens, ut tibi victus sufficiens sit.

Aurora enim operis tertiam sortitur partem,

Aurora tibi promovet viam, promovet etiam laborem:

Aurora, quæ apparens multos ingredi fecit viam

Homines, multis verò iuga bobus imponit.

200 Quum verò carduusq; floret, & canora Cicada

Arbori insidens firsulum effundit cantum

Frequenter sub alis, æstatis laborioso tempore:

Tunc pinguisima (tunc) capra, & vinum optimum,

Salacissima verò mulieres & viri imbecillissimi

205 Sunt, quoniam caput & genua Sirius exiccat,

Siccum verò corpus ob æstum. Sed tunc jam

Sit petrosaq; umbra, & Biblinum vinum,

Libumq; lacteum, lacq; caprarum non amplius lactantiū,

Et bovis arborivora caro, nondum enixa,

210 Primogenitorumq; hædorum: præterea nigrum bibito vi-

In umbra sedens, saturatus cibo,

(nunc,

Contra temperatum ventum obversa facie.

Et de fonte perenni, ac defluo, quig; illimis sit,

Tertiam partem aquæ infunde (poculo,) quartam verò
vini relinque.

215 Famulis autem impera, Cereris sacrum munus

Vertere (transigendo,) quando primum apparuerit

(Heliacè, vis Orionis,

In loco ventis pervio, & bene-planata in area.

C S

Mensura

Mensura verò diligenter recondito in vasis. Sed postquam

*Omniem victum deposueris sufficientem intra domum,
220 Operarium domo carentem conducere, & sine liberis ancillam*

Inquirere jubeo, (molesta est autem quæ liberos habet ancilla)

*Et canem dentibus asperum nutrire : ne parcas cibo,
Ne quando tibi interdum dormiens vir (.i. fur) facilius auferat.*

Fenum autem importato, & paleas, ut tibi sit.

*225 Pro bobus ac mulis annum pabulum. Sed postea
Servos refocillare sine chara genua, & boves solve.*

*Quum verò Orion & Sirius (manè) in medium veneris Caelum,
Arcturum autem inspexerit rosea digitis Aurora:
O Persa, tunc omnes decerpe domum uvas :*

*230 Exponito verò soli decem dies, decemq; noctes,
Quinq; autem obumbrato, sexto in vasa baurito
Dona latitiae dadoris Bacchi. Sed postquam utiq;
Pleadesq; hyadesq; ac robur Orionis (esto
Occiderint (cosmicè) : tunc deinde arationis memor.*

*235 Tempestiva : annus verò per terram accommodus sit.
Si verò te navigationis periculosa desiderium cepit :*

*Quand utiq; Pleiades robur validum Orionis
Fugientes, occiderint in obscurum pontum (cosmicè),
Tunc certè vaporem ventorum stridunt flamina:*

*240 Et tunc ne amplius naves habeas in nigro ponto.
Terram verò operari memineris, sicut te jubeo.
Navem verò in continentiem trahito fulcitraq; lapidibus
Undiquaq; ut arceant ventorum robur humide flantium,
Raxillo extracto (pro sentina emittenda) ut ne putresca-
ciat Jovis imber.*

245 Ὅπλα δ' ἐπ' ἀρμυρά πάντα τῶ ἐνὶ καίθεα οἴκω,
 Εὐκόσμως σολίστας νηὸς περὶ ποντοπόροιο·
 Πηδάλιον δ' Ὀεργίς ἑωὶε καπνῷ κρημάσσει
 ὄσαι·

Αὐτὸς δ' ὠρεῖσιν μέμνεν πλόον εἰσοῦσεν ἑλ-
 θῆναι·

Καὶ τότε νῆα θολῶ ἄλαδ' ἐλκόμεν, ἐν δέ τε φόρτον
 250 Ἄρμιδρον ἐντύνασθ, ἴν' οἰκάδ' κέρδ' ἄρῃαι·
 Ὡς περ ἐμὸς τε πατήρ καὶ σὺς, μέγα νήπιε Πέρση,
 Πλωΐζεσκεν νηυσὶ, βίη κεχρημέν' ἐοθλῶ·

Ὅς ποτε καὶ τῇδ' ἦλθε, πολὺν δ' αὖ πάντων αἰνέουσας,
 Κύμῳ Διολίδα προλιπὼν, ἐν νηὶ μελαίνῃ·
 255 Οὐκ ἄφεν' Ὀδύων, ἔδ' ἐπ' αὖτ' ὅτε καὶ ἄλβον,
 Ἄλλ' ἀκαλῶ πενίλῳ, τὴν Ζῶς ἀνδρασι δίδωσι.
 Νάοσατο δ' ἄγχι Ἐλικῶν οἷζυρῇ ἐνὶ καίμῃ
 Ἄσκη, χεῖμα κακῇ, θέρει δ' ἄρ' ἀλάλη, ἔδ' ἐπ' ἑοθλῇ.
 Τύνη δ' ὦ Πέρση ἐργῶν μεμνημέν' εἶναι

260 Ὀρεαίων πάντων, πρὶ ναυηλίας ἢ μάλιτα.
 Νῆ' ὀλίγῳ αἰνεῖν, μεγάλη δ' ἐνὶ φορτία θάλασσας.
 Μείζων μὲν φόρτ', μείζον δ' ὅττι κέρδει κέρδ'
 Ἔσθλ' αἶ, εἰκ' ἀνεμοίγε κακὰς ἀπέχων αἴτας.
 Εὐτ' ἂν ἐπ' ἐμπορίῳ τρέψας ἀεσίφρονα θυμόν,

265 Βέλῃαι χρεῖα τε προφυγεῖν, καὶ λιμὸν ἀτερπῆ,
 Δείξω δὴ τοι μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
 Οὔτε πιναυηλίας σεσοφισμέν', ἔτε πινηῶν.
 Οὐ γὰρ πώποτε νηὶ γ' ἐπέπλων Ὀρεῖα πόντον
 Εἰ μὴ ἐς Εὐβοίην ἐξ Αὐλίδ' (ἢ ποτ' Ἀχαιοὶ

270 μέναιες χειμῶνα, πολὺν σὺν λαὸν ἀχθοῖαν
 Ἑλλάδ' ἐξ ἱερῆς, Τροίῳ ἐς καλλιγύναικα.)
 Ἐνθαδ' ἐγὼν ἐπ' αἰθλα δαΐφρον' ἀμφιδάμν-
 τ'·

245 *Instrumenta verò congrua omnia domi tue repone.
Ornatè conservans navis alas pontigrada :
Clavum verò fabrefactum super fumum suspendito (ut
induretur) :*

*Ipse autem tempestim exspectato navigationem donec
veniat :*

Tuncq; navem celerem ad mare trahito, intus verò onus

250 *Aptum imposito, domum ut lucrum reportes :*

*Quemadmodum meusq; pater & iuvus, stultissime Persa,
Navigabat navibus, victus indigus boni :*

*Qui olim & buc venit, magnum pontum emensus,
Cuma Æolide relicta, in navi nigra :*

255 *Non reditus fugiens, neq; opulentiam ac facultates,*

Sed malam pauperiem, quam Jupiter hominibus dat.

Habitavit autem prope Heliconem misero in vico

Ascra, hyeme malo, æstate autem molesto, nunquam bono.

Tu verò ô Persa operum memor esto

260 *Tempestivorum omnium : de navigatione verò maxime.*

*Navem parvam laudato (i. vitato), magna verò onera
imposito.*

Maius quidem onus, maius verò lucrum ad lucrum

Erit, si quidem venti malos abstineant flatus.

Quòd si ad mercaturam verso imprudente animo,

265 *Volueris & debita effugere, & famem inamænam,*

Ostendam tibi modos multisoni maris,

Et si neque navigandi per tus, neq; navium.

Neque enim unquam navì profectus sum ad latum mare,

Nisi in Eubæam ex Aulide (ubi quondam Graci

270 *Exspectata tempestate, magnam collegerunt exercitum*

Gracia è sacra, ad Troiam pulchris fæminis-praditam }

*Illuc ego ad certamina (in funere) strenui Amphida-
mantis,*

Cbalci-

- Χαλκίδα τ' εἰσεπέρησα. τὰ ἧ προπτεφραδμύα πολλὰ
 Ἄθλ' ἔθεσαν παῖδες μεγαλήτορες. ἔνθα με Φημί
 275 Ἰμνω νικήσαντα, Φέρειν τρίποδ' αἰτώεντα,
 Τὸν μὲν ἐγὼ Μῆσῃσ' Ἐλικωνιάδους ἀνέθηκα.
 Ἐνθά με τὸ πρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν αἰοιδῆς.
 Τόσους τοὶ νηῶν γε πεπείραμαι πολυγόμφων.
 Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω Ζηνὸς ἰὸν αἰγιόχοιο.
 280 Μῆσαι γὰρ μ' ἐδίδαξαν αἰεσφατον ὕμνον αἰεῖδεν.
 Ἡμεῖς πεντήκοντα μὲν τροπὰς ἡελίοιο,
 Ἐς τέλ' ἐλθόντες θέρε' καματώδε' ὤρης,
 Ὠραῖ' πέλε' Ἰνῆϊσι πλό', ἔτε κε νῆα
 Καυάξαις, ἔτ' ἀνδρας δ' ποφίσις θάλασσα.
 285 Εἰ μὴ δὴ προφρων γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
 Ἡ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλῆς ἐθέλησιν ὀλέσσαι.
 Ἐν τοῖς γὰρ τέλ' ὅσιν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε
 Τῆμ' ὁ ἄκρυνες τ' αὐραὶ, ἔπ' ὅς ἀπὸ νηῶν
 Εὐκηλ'· τότε νῆα θοῶν, ἀνέμοισι πιθήσας,
 290 Ἐλκέμεν ἐς πόντον. Φέρτον δ' ὅς πάντα τίθεσθαι.
 Σπῶδον δ' ὅτι τάχιστα πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι,
 Μὴ ἧ μένειν οἶνον τε νέον, καὶ ὅπωρον δὲ
 βροτῶν.
 Καὶ χθμῶν ὀπιόντα, νότοιο τε δ' ἄναις ἀήτας.
 Ὅς τ' ὤρνε θάλασσαν ὁμαρτήσας Διὸς ἑμβρῶ
 295 Πολλῶν, ὅπωρον· χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν.
 Ἀλλ' ὁ εἰαρινὸς πέλε' ὅς πλό' ἀνδρῶν ποισιν.
 Ἡμ' δὴ πρῶτον, ὅσον τ' ὀπιῶσα κορώνη
 Ἰχθυ' ἐποίησεν, τόσον πέταλ' ἀνδρῶν φασίη
 Ἐν κροθὶ ἀκροτάτῃ· τότε δ' ἀμβατὸς ὅς θάλασσα.
 300 Εἰαρινὸς δ' ἔτ' ὅς πέλε' ὅς πλό'. Οὐ μιν ἐγὼ γε
 Αἰνῆμ'· ἔγδ' ἐμῶ θυμῶ κεχαρισμέν' ὅς θιν,
 Ἀρπυγίης· χαλεπὸς κε Φύγοις κακόν. Ἀλλὰ νῦν καὶ τὰ
 Ἀνθρωποὶ ρέζουσιν αἰδρεῖσθαι νέοιο.

- Chalidemq; trahere. praeveniente vero multa
 Certamina instituerunt filii (eius) magnanimi. ubi me
 275 Carmine victorem tulisse tripodem auritum. (dico
 Quem ego quidem Musis Heliconiadicis dicavi.
 Ibi me primum sonorum aggredi fecerunt cantum.
 Tantum naves expertus sum multos clavos habentes.
 Sed tamen & sic dicam Jovis consilium Aegiochi.
 280 Musa enim me docuerunt divinum carmen canere.
 Dies quinquaginta post versiones solis,
 Ad finem progressa aetatis laboriosa tempore,
 Tempestita est mortalibus navigatio, nec certe navem
 Fregeris, neq; homines perdidit mare:
 285 Nisi sciens ac volens Neptunus terra-quassator
 Aut Jupiter immortalium rex velit perdere.
 In his enim summa est simul bonorumq; malorumq;
 Tunc vero facilesq; aura, & mare innocuum,
 Et tranquillum: tunc navem celerem, ventis fisis,
 290 Trahito in pontum. Onus vero omne bene colloca.
 Propere autem quam celerrime iterum domum redire.
 Neque expectato vinumq; novum, & autumnalem im-
 brem,
 Et hyemem accedentem, Notiq; molestos flatu,
 Qui concitat mare, secutus Jovis imbrem
 295 Copiosum, autumnalem: difficilem vero pontum facit.
 Sed alia verba est navigatio hominibus:
 Nempe quum primum, quantum incedens cornix
 Vestigium fecit, tantum folia homini appareant
 Summa in Ficu: tum sane ascendit potest mare.
 300 Verna autem haec est navigatio. Non ipsam ego (tamen)
 Probo: neque enim meo animo grata est,
 (Quia) rapax: agere quidem effugeris malum. Sed tamen
 Homines faciunt stultitia mentis. (& haec
 Pene*

Χρήματα· δ' Ψυχὴ πέλε' δειλοῖσι βροτῆσι.

305 Δειδὼν δ' ἐπὶ θανέει μὲν κύμασιν. Ἀλλὰ σ' ἀνωγα
Φορτίζεσθ' ἅλ' ἐπεί τοι μὲν Φρεσὶν, ὥς σ' ἀγορεύω.

Μὴ δ' ἐπὶ ἱηυσὶν ἅπαντα βίον κοίλῃσι τίθεσθ'.

Ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δ' ἵμενα Φορτίζεσθ'.

Δειδὼν γὰρ πόντος μετὰ κύμασι πῆματι κύεσθαι.

310 Δειδὼν δ' εἰ κ' ἐπ' ἀμαξάν' ἐπέρχῃον ἄχθῃ αἰέρας,

Ἄξονα καυαῖζας, τὰ δ' ἵΦορτί' ἀμανεῶθει.

Μέτρα Φυλάσσεσθ'. Καίρεθ' δ' ὅππῃ πᾶσιν ἄριστ'.

Ὡραῖ δ' ἡ γυναικὰ τέον ποτὶ οἶκον ἄγεσθ'.

Μήτε τρήκόντων ἐτέων μάλα πόλλ' ἀπολείπων.

315 Μήτ' ὀπθῆις μάλα πολλά. Γάμῳ δέ τοι ὦρ' ἔσθ'.

Ἡ δ' ἡ γυνὴ τέτορ' ἥβῃ πέμπῃ γαμοῖτο.

Παρθενικῶν δ' ἡ γαμῆν, ὥς κ' ἦθεα κεδναὶ διδάξης.

Τῷ δὲ μάλιστα γαμῆν, ἥτις σέθεν ἐγύθη ναιεῖ.

Πάντα μάλ' ἀμφὶς ἰδὼν, μὴ γείτοσι χάρματα γή-
μες.

320 Οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ λήϊζέτ' ἀμεινον

Τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὐτὴ κακῆς ἔριγιον ἄλλοι.

Δειπνολόχης ἢτ' ἀνδρα καὶ ἱΦθιμὸν ὡς ἔοντα.

Εὖε ἄτερ δαλῆ· καὶ ὠμῷ γήραι δῶκεν.

Εὖ δ' ὅππῃ ἀθῶν ἀτὰρ μακάρων πεφυλαγμένον
εἶναι.

325 Μηδὲ καὶ σιγήτω ἴσον παρῆσθαι ἐταῖρον.

Εἰ δὲ κε ποιήσης, μὴ μιν πρῶτερον κακὸν ἐξῆς.

Μὴ δ' ἱΦθῶσθ' γλώσσης χάρειν. εἰ δὲ κεν ἄρχῃ.

Ἡ πῆπ' εἰπων ἀποθύμιοι, ἢ καὶ ἐξῆς.

Δίς τέσσα πίνυσθ' μεμνημένον. εἰδὲ κεν ἀυθις.

330 Ἡ γὰρ ἐς Φιλοπῆτα, φίλῳ δ' ἐθέλῃσι πρῶτα χεῖρ'.

Δεξάσθ'. Δειλὸς τοι ἀνὴρ Φίλον ἄλλοτε ἄλλον.

Ποιεῖται. Σὲ δ' ἡ μή τι ἴσον κατελεγχέτω εἶδος.

Pecunia enim anima est miseris mortalibus.

- 35 *Miserum verò est mori in fluctibus. Verum te jubeo
Conferre hac omnia in animo, ut tibi consulo.*

*Ne verò intra naues cavae omnem substantiam pone:
Sed plura relinquo, pauciora verò imponito.*

Miserum enim, ponti in fluctibus in malum incidere.

- 310 *Miserum etiam siquidem in currum prae grande onus imo
Axem frægeris, onera verò intereant.* (ponens

Médiocritatem observa. Occasio verò in omnibus optima.

Maturus autem uxorem tuam ad domum ducito,

Neque triginta annis valde multum deficiens,

- 315 *Neque superans multum. Nuptiae verò tempestivae be.*

Famella autem quarto jam anno pubes sit, quinto verò

(post pubertatem primam) nubat.

Virginem verò ducito, ut mores castos doceas.

Eam verò potissimum ducito, quae te prope habitat,

Omnia diligenter circum contemplatus, ne vicinis ludibria ducas.

- 320 *Neque enim muliere quicquam vir sortitur melius*

Bona: rursus verò mala non durius aliud

Comessatrice, quae virum tamen si faciem

Torret sine face, & crude senectae tradit.

*Bene verò animadversionem immortalium deorum
observato.*

- 325 *Neque fratri aequalem facito amicum.*

Quod si faceris, ne ipsum prior malo afficiat.

Ne verò simulet lingua gratiam. Sin autem ceperis,

Aut verbum aliquod locutus infestum, aut faciens,

Bis tantum puniri memineris. Sin verò rursus

- 330 *Redeat ad amicitiam, pœnam autem velis præstare:*

Suscipe. Miser namq, vir amicum alias aliam

Facit. Tovera ne quid animo coarguas videat.

μηδὲ πολυζέεινον, μηδ' ἄζεινον παλαιο-

θαι:

Μηδὲ κακῶν ἑταίρον, μηδ' ἐσθλῶν νεκροτέρου.

335 Μηδέ ποτ' ἐλόμενι πενίῃ θυμοφθόρον, αἶν-
δει

Τέτλαθ' ἀειδίξην, μακάρεσσιν ὅσσιν αἶν' εἰόντων.

Γλώσσης τοι θορυγὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος

Φειδωλῆς. πλεῖστη γ' χάρις κ' μέτρον ἰότητος.

Εἰ γ' ἄκακον εἶποις, ταχὺ κ' αὐτὸς μείζον ἀγκίστας.

340 Μηδὲ πολυζέειν δαίτῳ δυσήμελον εἶναι.

Ἐκ κοινῆς πλεῖστη γ' χάρις, δαπάνη τ' ὀλιγίστη.

Μηδὲ ποτ' ἐξ ἧς δι' αἰθέριον αἴθρησιν οἶνον

Χερσὶν ἀνίπτοις, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν:

Οὐ γάρ τί γ' κλύουσιν, ἀποπύουσι δὲ τ' ὄρεας.

345 Μηδ' αὖτ' ἡελίοιο πετραμμένον ὄρεος ὀμχρεῖν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ δὴ μεμνημένον ἔσ' τ' ἀνιόντα,

Μή τ' ἐν ὁδῷ, μήτ' ἐντοῖς ἐδῷ περβαδὶν κρήνης:

Μηδ' ἀπογυμνωθεῖς: μακάρεσσιν τοι νύκτες ἑοσύν.

Ἐξόμμεν δ' ὅγε θεῶν ἀνὴρ πεπνυμένος εὐδαίμων.

350 Ἡ ὅγε πρὸς τείχεσσι πελάεσσιν Ὀρεκῆος αὐλῆς.

Μηδ' αἰδοῖσθαι, γονὴν πεπαλαγμένον ἐνδοθὲν οἴκῳ,

Ἔστιν ἐμπιλαδὸν ὥρ' ὅφρα φαινέμεν, ἀλλ' ἀλίσσασθαι.

Μηδ' ἀπὸ δυσφύμοιο τείφεσθαι δόλοιο σέσημα

Σπυρμαίνην γενεῇ, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαίτῳ.

355 Μηδέ ποτ' αἰνῶν ποταμῶν καλὴν ὕδαρ

Ποσσὶ περᾶν, πρὶν γ' εὐξηνίδων ἐκ καλὰ ῥέεθρα

Χεῖρας νηψάμενον πολυκρετῶ ὕδατι λάσσει.

Ὅς πρῶτον διαβῇ, κακότητι γ' ἕως ἀνιπθῇ,

Τῶδε θεοὶ νυμφοῦσι, καὶ ἄλγος δῶκαν ὀπίσσω.

360 Μηδ' ἀπὸ πετόξοιο, θεῶν ἐν δαίτῳ θαλερῶ

Λύον ἀπὸ χλαρῆς πέμψην αἰδῶνι σιδήρῳ.

Μηδέ ποτ' οἶνοχόῳ τείμεν κρητῆρ' ὑπερθεῖν

Πινύειν

*Neque verò nimis hospitālis, neque planè inhospitālis
dicaris:*

Neque malorum socius, neque bonorum conviciator.

335 *Neque unquam miseram pauperiem animi - consumptri-
cem, homini*

Sustineas exprobrare, divorum munus immortalium.

Lingua certè thesaurus inter homines optimus

Parca: plurimaverò gratia ad mensuram cunctis.

Quòd si malum dixeris, forsàn & ipse majus audies.

340 *Neque in publico convivio difficilis - contributor esto:*

Nam ex communi plurima gratia, sumptusq; minutus.

Neque unquam manè Jovi libato nigras vitulas

Manibus illoris, neque aliis immortalibus.

Neque enim illi exaudiant, respuunt verò etiam preces.

345 *Neque contrà Solem versus vinctus meitto:*

Sed postquam occiderit, memor usque ad orientem,

Neque in via, neque extra viam progrediendo mori,

Neque denudatus: Deorum quippe noctes sunt,

Sedens verò pius vir & prudens (cingit),

350 *Aut idem ad parietem accedens bene-septi ævii.*

Neque pudenda, semine pollutus intrà domum,

Focum juxta revelato, sed caverò.

Neque ab infausto fanetè repersus

Seminato progeniem, sed deorum à convivio.

355 *Nec unquam perennium fluviorum limpidam aquam*

Pedibus transito, priusquam oraveris, aspiciens pulchrà

Manus lotus amena aqua limpida. (fluenta,

Qui fluvium transierit, malicia verò manus illorum,

Ei succensent Dii, & damna dant in posterum.

360 *Ne verò à manu, Deorum in celebri convivio,*

Siccum à viridi refeca nigro ferro.

Nec unquam patinam libatoriam pone super craterem

- Πινόντων· ὅλοι γὰρ αὐτῷ μάστιγι τέτυκται·
 Μηδὲ δόμον ποίων ἀνεπιξέσθαι καὶ αλείπειν,
 365 Μηδὲ φερόμεναι καὶ λαοκέρυζα κερῶν.
 Μηδὲ λαοὺς χυττοπαδῶν ἀνεπιρρακτῶν ἀνελόντα
 ἔδειν, μηδὲ λóεσθαι, ἐπεὶ καὶ τίς ἔνα ποιήη.
 Μηδὲ ὅτ' αἰσχροῖο κατ' εἶναι, (ὃ γὰρ ἄριστον.)
 Παιδα δὲ ἀνὰ κρατῶν ὅτ' ἀνὴρ ἀνέλωρα ποιῇ·
 370 Μηδὲ δουραδὲς αἰμῶνι· ἵππῃ καὶ τέτα τετακ·
 Μηδὲ γυναῖκεσσι λυτῶν χροῶν Φαιδραμίδος
 Ἀνέρας, ἀλλ' ἀλέη γὰρ ὅτι χροῶν ἔσ' ὅτι καὶ τῷ
 Πότῃ, μὴδ' ἱερῶσιν ἐπ' αἰδομένοισι κυρήσας
 Μαιμάσειν αἰδομένα· θεὸς τοι καὶ τὰ νηυστά.
 375 Μηδέ ποτ' ἐν περὶ πόλεων ἀλαδὲ περὶ πόλεων
 καὶ ὅτι κλέωναν εἶναι, μάλα δ' ἐξ ἀλέας.
 Μηδὲ σταφυλῶν· τὸ γὰρ ἔστι λαίων ὄσιν.
 Ὅσ' ἔσθαι, δεινὸν γὰρ βροτῶν ἐπαλεύει Φήμι.
 Φῆμα γάρ τε κακὴ πέλε, καὶ Φῆμα μὲν αἶσρα
 380 Ρῆμα μάλ', ἀλλ' ἀλέη γὰρ Φέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποφῆμα.
 Φῆμα δ' ἔστι πᾶσι πᾶσι δόλοισι, καὶ ἵνα πολλοὶ
 382 Λαοὶ Φημίζωσι. Θεὸς γὰρ ἵς ὅτι καὶ αὐτῇ.

Η Σ Ι Ο Δ Ο Τ Ἔ Ρ Γ Ω Ν

τελθ.

Η Σ Ι Ο Δ Ο Υ

Η Μ Ε Ρ Α Ι.

- ΗΜᾶς δ' ἐκ Διὸς πεφυλαγμένους εὐκὲς μοῖραν
 Περὶ φραδέμεν διώσας, τριηκάδα μινὸς δέξιν
 ἔργα τ' ἐποπῆσιν, ἥδ' ἀρμαλίων δατῆας·
 Εὐτ' ἂν ἀληθείῃ λαοὶ κέρνοντες ἄγωνιν.
 3 Αἱ γὰρ ἡμέραι εἰσι Διὸς ὅσ' ἀπὸ μῆτιός τε.
 Πρώτων

Bibentium: perniciosius enim in ipso factum est factum.

Neque domum faciens imperfectam relinquit,

365 *Ne forsè insidens crocitet sordida cornix.*

Neg, à pedatis-ollis nondum-lustratis rapiens

Comedito, neque lavator: quia & hisce noxa inest.

Neque super immobilihus locato (non enim bonum est)

Puerum duodennem: quia virum inertem facit:

370 *Neg, duodecim-mensium: equale & hoc est.*

Neg, muliebri in balneo corpus abluta

Vir: gratis enim ad tempus est in hoc

Pœna Neg, in sacrificia accensa incidens,

Reprehende arcana. Deus quippe & hæc indigne fert.

375 *Nec unquam in ostio fluxiorum mare influentium,*

Neg, in fontium, mento: sed valde evitato:

Neque incacato: id enim nihilo est melius.

Sic facito, gravem vero morisum ruita formam.

Fama enim mala est, levis quidem levatu

380 *Facillime, molesta vero portatu, difficilique, depositu.*

Fama vero nulla prorsus perit, quam multi

382 *Populi divulgant, quippe Ira quædam est & ipsa.*

Hesiodi Operum Finis.

H E S I O D I

D I E S.

1 **D**ies verò ex Jove observans bene secundum sortem,
Praecepit servis, tricesimam mensis optimam
Ad opera inspiciendum, dimensumque, dividendum,
Nempe quum veritatem populi judicantes agunt.

5 *Hæ enim dies sunt Jove à prudente:*

D 3

Primum,

Πρώτον ἐνῆ, τετράς τε, καὶ ἐξόδοις ἱερὴν ἦμαρ.

Τῇ γὰρ Ἀπόλλωια χρυσόορα γένετο Λητώ.

Ὀγδοάτη τ' ἐνάτη τε, δύω γὰρ μὲν ἦματα μίλωνος.

Ἐξῆς αἰετομένοια, βροτήσια ἔργα πέποιθε.

10 Ἐνδεκάτη γ' δυωδεκάτη τ' ἀμφὼ γὰρ μὲν ἐβόλαι,

Ἡ μὲν αἰς πέποιεν, ἡ δὲ εὐφρονα καρπὸν αἰμῶς

ᾤει.

Ἡ γ' δυωδεκάτη τῆς ἐνδεκάτης μέγ' αἰμῶνται.

Τῇ γάρ τρι νεινῆματ' αἰρεσιπύτηθ' ἀράχης.

ἦματ' ἐκ πλείους, ὅτε τ' ἰδρὶς σὺρῃ ἀμᾶται.

15 Τῇ δὲ ἰκὲν σῆσταιτο γυνή, περὶβάλλου τε ἔργον.

Μίλωνος δὲ ἱαμένεα τριπαιδεκάτῃ αἰετοαδ.

Ἐπτεματ' ἀεζαδ: Φύλα δ' ἐκδρεψαδ δέιση.

Ἐκτῇ δ' ἡ μέσση καλ' αἰσυφορὸς ὅτι Φυβίσι,

Ἀνδρῶν γόνθ' ἀγαθῇ, κῆρη δ' ὅ σὺμφορὸς ὅτιν,

20 Οὐτὲ γυνεὶ πρῶτ', ὅτ' αὖ γὰρ ἀντιβολῆσαι.

Οὐ δὲ μὲν ἡ πρώτη ἐκτῇ, κῆρη τε ἡρόαδ.

Ἀρμυθ' αἰλ' ἐρίφους ταμνεν καὶ πῶτα μῆλων,

Σηκόν τ' ἀμφεβαλεῖν ποιμνῆιον ἥπιον ἦμαρ.

Ἐβόλη δ' ἀνδρῶν γόνθ' ἀγαθῇ: Φιλίφ δὲ τε κέρδορα βάζειν,

25 ψεύδεά θ' αἰμυλίας τε λόγας, κρυφίως τ' ὀαρσμοῦς.

Μίλωνος δ' Ὀγδοάτη κάπρον καὶ βῆν ἐρίμυκον.

Ταμνέμεν, ἔρῃας γ' δυωδεκάτη (ταλαεργῆς.

Εἰκαδὶ δ' ἐν μεγάλῃ πλέω ἦματι ἵσταται Φῶτα

Γεῖναδ: μάλα γὰρ τὰ νόον πεπικασμένθ' ὅτιν.

30 Ἐβόλη δ' ἀνδρῶν γόνθ' ἀγαθῇ: κῆρη δὲ τε τετράς

Μέσση. τῇ δὲ τε μῆλα καὶ εἰλίποδας ἐλκας βῆς.

Καὶ πῶτα παρχαρόδοι καὶ ἔρῃας ταλαεργῆς

Πρῆνεν ὅτι χεῖρα πῶτα. Πεφύλαξο γ' θυμῷ

Τετραδ' αἰετοαδ Φθινοτός θ' ἱαμένεα τε,

35 Ἀλγῶα θυμοβορεῖν. μάλα τοὶ τετελευμένον ἦμαρ.

Εἰ γ' τετάρτῃ μίλωνος ἀεζαδ ἐς οἶκον ἀνοίη,

Οἶον.

Primum, novilunium, quarta, & septima sacra dies:
Hac enim Apollinem aureo ense insignem genuit Latona.

Octava, & nona, amba dies mensis

Præcipua crescentis, ad curandum opera mortalium.

10 Undecima verò duodecimaq; amba quidem bonæ:

Illæ quidem (XI.) condendis ovibus, hæc verò (XII.) la-
tis segetibus metendis.

Duodecima tamen undecimâ multò melior:

Hac enim net filæ in aere pendens araneus,

Die expleta, quum prudens (formica) acervam colligit.

15 Hac telum ordiatur mulier, proponatq; opus.

Mensis autem inchoati decima terra caveto

Sementem incipere: plantis verò inserendis optima est.

Sexta verò media valdè incommoda est plantis,

Viripara bona: puella verò non utilis est.

20 Neque gignende primum, nec nuptiis tradenda.

Nec prima quidem sexta puella gignenda

Apta est: sed hædie castrandis, & gregibus ovium,

Stabuloq; circum-sepiendo pastoralis benigna dies est.

Bona verò viripara: amatq; convicia loqui,

25 Mendaciq;, & blandos sermones, & occulta colloquia.

Mensis verò octava porcum, & bovem mugientem

Castrato: mulos autem duodecima laboriosos.

Vicesima verò in magna plena die, prudentem virum

Generato: valdè enim bona est indolis.

30 Bona autem viripara decima: puella verò & quarta

Media: hæc verò & oves, & curvipedes boves,

Et cavem asperum dentibus, mulosq; laboriosos

Cicurato, manum admovent. Cautus verò esto animo,

Ut quarta vites desinentis & inchoari mensis,

35 Doloribus mordere animum; valdè utiq; dies (utraq;)

Quarta autem mensis uxerem domum ducito, [effitax (est)]

- Οἰωνὸς κείνας, οἱ ἐπ' ἔργμασι τέττο' ἀρίστῃ.
 Πέμπτης δ' ἐξαλέσας, ἐπεὶ χαλεπαί τε καὶ αἶνας.
 Ἐν πέμπτῃ γὰρ Φασὶν Ἑρμηνύας ἀμφιπολεύειν.
 40 Ὄρκον τινυμύνας· τὸν ἕρως τέκε πῆμι δ' ἄταρκοις.
 Μέσση δ' ἐβδομάτῃ Δημήτερος ἱερὸν αἰκτῆν
 Εὐμαλ' ὀπιπύοντα εὐτροχάλῳ ἐν αἰλῇ
 Βάλλειν· ὑλοτόμον τε λαμβεῖν θαλαμηθία δόρα,
 Νηία τε ξύλα πολλὰ, τὰ τ' ἀεὶ μὲν κηυσὶ πέλονται.
 45 Τετράδι δ' ἄρχεας ἡῆας πήγνυας δ' αἰας.
 Εἷας δ' ἡ μέσση σπιδεῖλα λῶιον ἡμᾶς.
 Πρωτίῃ δ' εἷας παραπύμων ἀνδρωπύων.
 Ἐσθλὴ μὲν γὰρ τ' ἠδὲ φυτεύειν, ἠδὲ ἡμέας.
 Ἄνερ, τ' ἠδὲ γυναικί καὶ ἔποτε παύκαλον ἡμᾶς.
 50 Παῦροι δ' αὐτ' ἴσασι τρισφάδα μῦθος ἀρίστῃ
 Ἀρξέσθαι τε πίθῃ, καὶ σπὶ ζυγὸν αὐχένα θείῃ
 Βασί καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἴπποις ὠκυπόδοσι,
 Νῆα πολυκλήϊδα θάμνῃ εἰς οἶνοπα πόντον
 Εἰδυμένα. παῦροι δὲ τ' αἰληθεῖα κηλήσκων.
 55 Τετράδι δ' οἶγε πίθον (πέρῃ πάντων ἱερὸν ἡμᾶς)
 Μέσση. παῦροι δ' αὐτὲ μετ' εἰκάδα μῦθος
 δρίσιν
 Ἡὲς γνομυῆς, σπιδεῖλα δ' ἔστι χερεῖον.
 Αἶδε μὲν ἡμέρας εἶσιν σπυχθονίοις μετ' ὄνειαρ.
 Αἱ δ' ἄλλαι μετὰ δ' ἄπαι, ἀκέραι, ἔτι φέρεσθαι.
 60 Ἄλλ' αὖ δ' ἀλλοίῃ αἰνεῖ· παῦροι δὲ τ' ἴσασιν.
 Ἄλλοτε μητρυιὴ πέλῃ ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.
 Τάων ὀδαιμῶν τε καὶ ὄλβ' αὖ, ὅς τ' αἶδε πάντα
 Εἰδὼς ἐργάζεται ἀναιτή· ἀθανάτοισιν,
 64 Ὄρνιθας κείνων, καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων.

Τ Ε Λ Ο Σ

Τῶν τε Ἡσιόδου ἔργων καὶ ἡμερῶν.

Observatis apibus, quæ ad hanc rem sunt optima.

Quintas vero citato, quia difficiles sunt & graves.

In quinta enim ajunt. Furias jobambulare,

40 Iusjurandum vindicantes: quod Contentio genuit malum.

Media vero septima Caveris. sacrum munus. (perjurus.

Diligenter inspiciens, bene æquata in area

Ventilato: roborumq; sector intidito cubicularia ligna,

Navaliaq; ligna multa, quæ navibus congrua sunt.

45 Quarta vero incipies naves compingere boades.

Non a autem media pomeridiana melior dies.

Prima vero nona prorsus innexia hominibus.

Bona siquidem est ad plantandum, & ad generandum,

Tam viri quam sumella: nec unquam prorsus mala dies.

50 Sed pauci rursus sciunt rer nonam mensis optimam.

Aperendis dolis, & sub jugum parando colla

Bobus & mulis & equis celeribus,

Navig. bene clavata celeri in nigrum pontum

Trabende. Sed pauci vera intelligunt.

55 Quarta vero aperi dolum (præ omnibus sacra dies est)

Media. pauci vero rursus vicesimam primam mensis optimam (intelligunt)

Aurora vigente: pomeridiana vero est deterior,

Et hæc quidem dies sunt hominibus magna commodo.

Cætera autem mediocres, sine sorte, nihil ferentes.

60 Sed alius aliam laudat: pauci vero norant.

Interdum noverca est dies, interdum mater.

Harum beatusq; & felix, qui hæc omnia

Sciens operatus fuerit, inculpatus diis

64 Auguria observans, & delicta evitans.

F I N I S

Hesiodi Operum & Dierum.

ENARRATIONES LUCULENTÆ IN

ἔργα καὶ ἠῦδας Hesiodi

LIBER I. ΕΡΓΩΝ

I. Μῦσαι καὶ Παισιον &c.

Continet Invocationem, qua cum laude Jovis conjuncta est. Precatur enim Musas, ut Jovem celebrent, ne statim in initio parum religiosè Jovem compellere videretur. Postea, tanquam placatum jam laudibus Musarum, & ipsum invocat, precaturq., ut respiciat res humanas, & det mentem meliorem Fratri. Et familiare est Poëtis Invocationi Encomium adjicere, quemadmodum Virgilius:

Tuq; adeo quom mox quæ sint habitura deorum:

Musæ à Græco Μῦσαι dictæ sunt, quod propriè inquirere est, διχθεν. Deinde per prosopopœiam Deam quandam significat.

1. ἦν) nota est Adverbiorum de loco.

2. οἱ) expletiva est.

3. ὑμνεῖσθαι) Id est celebrantes, est activa significationis, quanquam aliqui neutraliter exponant, quæ estis celebres aut inclytæ. Græci verò activè exponunt. Utitur Hesiodus & alibi in Theogonia, & Homerus in hymnis.

3. ὅντι καὶ Παισιον &c.

Repetitio est, constans distributione rhetorica. Enumerant enim pias quasdam sententias de Deo, quæ præterquam quod natura infusa sunt sanis hominibus, tamen Poëta retinuerunt bonos veterum sermones, quos du-

bia

hio procul à filiis Noë & aliis Patribus acceperunt, licet religionem & mores non item servaverint. Et constat Hesiodum ex vetustissimis fuisse, quo tempore nondum à Philosophis hæ Patrum sententia fuerant depravata. Jam quid de Deo potuit sanctius dici, quam quod hoc loco dictum est ab Hesiodo, etiam si vim religionis non noverat? Sic enim & nos in Cantico: Deposuit potentes de sede, & exaltavit humiles. Et Æsopus, quum interrogaretur quid ageret Deus? Sublimes, inquit, detrudit, & humiles elevat. Atque hoc Deo proprium est. Neque enim potest pati superbas. *Φατὶς γάρ, & omnia pro libidine agere.*

4. *ἔκρητι*) adverbium, ab *ἐκῶν*, volens,

3. 4. *Φατὶς* & *ἔκρητις* differunt, perinde ut Latine loquor & dico. Est enim *Φατὶς*, de quo magna fama est.

5. *ρα* est scandendum pro *ρεῖα*, nam brevis absorbet longam. Sic dixit Virgilius alvaria pro alvearia.

6. *ἀειζήλον* eum vocat qui dignus est amulatione, atque imitatione.

7. *καρφεῖς*) Elegans metaphora est in hoc verbo, quod *ξηραίνεις*, id est, desiccatur significat, & *καρφεῖς* siccum, arefactum, & fissum lignum, est *Span*. Hac voce Poëta subitam ruinam elatæ mentis indicat.

8. 9. *ὦς ὑψιβέρους κλυτὰ*

Apostrophe est ad Jovem, qua precatur, ut se juves in Perse docendo. Sunt enim due preces in hoc Exordio, quarum prior ad Musas, posterior ad Jovem instituta est.

9. *Ἰσμῆτις*) præcepta de moribus.

10. *ὦ γὰρ δὲ καὶ Πέρση.*

*Propositio est. Ego Perse consulam optima. Jam ὦ γὰρ potentiatis particula ad *ὦ γὰρ δὲ καὶ Πέρση* referenda est.*

est, quasi dicat : Tum vera dixero fratri meo, ubi tu leges gubernaveris Jupiter, & adfueris mihi prescribenti praecepta de moribus.

- 10 Ἐτήτυμα pro ἔτυμα posuit, certa : significat enim ἔτυμον certum quiddam : inde ἔτυμολογία, qua docet quid quaevis vox certo significet.

Οὐκ ἄρα μῆνον ἔλω.

- 11 Narratio. Orditur a generali sententia ad specialem per distributionem, & commemorat duplicem esse rationem rei familiaris augenda, alteram honestam, quum labore, industria & diligentia rem facimus : alteram turpem, quum per injuriam & scelus cumulantur opes. Et quia in omni oratione, ex aliqua occasione, ex facto aliquo, Narrationes trahuntur : Hesiodo etiam occasionem praebuere fratris injuria. Itaque a litibus orditur. Sed ut gratiorem faciat orationem ; non dicit simpliciter, alios per injuriam ac lites quarere pecuniam, alios industria ac labore : sed nomen Litis transfudit etiam per metaphoram ad honestam artem, & duplicem Contentionem esse dicit, alteram vituperandam, alteram dignam laude, ubi aliquis contendit cum aliis industria. Haec Paronomasia multo venustior orationem facit. Saepe enim ad vicinas virtutes nomina vitiorum transferimus, aut contra, ut quum pro sordido, frugalem dicimus : pro prodigo, liberalem &c. Submonet autem hoc Poeta, nos in omni genere laboris non tantum aliorum exemplis accendi, sed etiam juvari : Ideoque hanc Contentionem tantopere probat. Quia si solus aliquid agas, erit infelix labor, frequentia autem juvat : Sicut si quis solus pingat, nunquam efficere tantum poterit, quantum efficeret, si aliorum exemplis adjuvaretur. Inde nata sunt ista : Unus vir, nullus vir. Et illud apud Homerum Iliadas ἄνδρ' ἑνὸς

Συὺ τε δὴ ἐρχομένη &c. Et Cicero scribit, discendo, συζητησὶν vel primas partes tenere, hoc est, habere aliquam quæ cum conferas de quibus rebus velis. & versari in quodam frequentia discendum, ubi à multis de variis rebus admoneri possis. Sicut Ovidius ait de Ponto:

Scilicet ingeniis aliqua est concordia junctis,

Et servat studii foedera quisque sui.

Utq; meis numeris tua dat facundia nervos:

Sic redit à nobis in tua verba nitor.

15 Οὐκ ἴδμεν Φιλῆϊ βροτὸς &c,

Sentit fato quodam concitari homines ad hoc genus Contentionum. Nemo enim est, qui amet injustitiam: & licet ratio reclamet, tamen sequimur. Viderunt nimirum prudentes viri, quid esset in natura hominis. Quare & Plato rectè judicavit quum ait, rationem aurigam esse, equos esse affectus, qui & currum & aurigam rapiunt.

17 Νύξ ἐρεβεννή. Per noctem, incomprehensibilem quandam aternitatem rerum intelligit.

20 Ἀπαιδέμων) inertem significat, quasi dicas sine manu, aut qui manus nulli operi admovet. παλὰ μὲν enim manus, & opus ipsum apud Græcos significat.

27 ὦ Πέρση, σὺ γὰρ ταῦτα τεῶ

Subiecit exhortationem. Ergo tu amplectere contentionem honestiorem, non illam turpem. Est verò magna simplicitas, magna suavitas hujus loci. Et sic finis est Honestæ contentionis: Nunc turpem describit. Et quia malum contentionis genus est, & turpe alteri invidere: omnibus modis fugiendum esse monet, addita hortatione, ne in mentem quidem veniat fratri, velle in foro rixari, & magnis artibus discescere. Ratio est, quod infelicitè versatur circa contentiones forenses, cui singulis temporibus sui pro-

proventus non adfuerint. Nam hoc ὡσαύτως significat.

33. Τῷ κισσοειδομένῳ, veniet.

Concessio ironica est. Quando dicitur es, et abundas jam re familiari, nec animus a malo revocari potest, age per me licebit, litiges quam diu volas. Et quanquam melius est litigare, quam rapere; tamen tecum litigare non poteris, quum de meo nihil amplius rapere possis, et res jam sit transacta.

36. Αἷτ' οὐκ Διὸς εἶον ἀριστῶν

Ita enim scripserunt sapientes viri, esse animis nostris innatam rationem aequi et boni.

36. Δωρεῶν γὰρ. Donivoros, elegans epibeton est. Vocat autem Reges, praefectos singularum urbium, quemadmodum et Homerus. Quod autem Munera facile quavis expugnent, etiam Ovidius sensisse videtur, dum ait:

Munera, crede mihi, placant hominesq; Deosq; ;

Placatur donis Jupiter ipse datis.

40. Νήπιος, ὃς ἴσους ὅσω πλεον ἤμισυ παντός.

Epiphonema est superioris sententiae. Nam quum reprehendisset Fratri avaritiam et rapacitatem, adjicit exclamationem; O stultos mortales, qui nesciunt, satius esse, modicas facultates jure partas habere, quam magnas opes scelere et injuriis quasitas. Et generaliter Mediocritatem nobis commendavit hoc Epiphonemate. Solet autem Hesiodus apologis, aigmatibus, allegoriis, et huiusmodi aliis figuris, praeter reliquis Poetis libenter uti, quia figuratae dicta acrius feriunt aures atque animum. Ideo hic figurate Mediocritatem laudat, dum ait: Dimidium plus esse toto; quum nihil aliud, autore Platone in Gorgia, et in lib. de Repub. dicere velit, quam Mediocritatem conservandam esse. Ut si quis dicat: Satius esse dimidio tibi quam

quàm immodico cibo onerare stomachum. Sic satius est, dimidium facultatum habere, quàm ingentes opes, quæ sine periculo retineri non possunt. Sic in moribus, satius est, esse cunctatorem & timidiorem, quàm esse supra modum audacem. Ad hunc modum de Mediocritate præcipit & Horatius:

Est modus in rebus, sunt certi denique fines,
Quos ultra citraq; nequit consistere rectum.
Sic Hesiodus hoc loco totum vocat id, quod est supervacaneum & superfluum: dimidium vocat mediocritatem. Et hanc quidem sententiam confirmat etiam sequens versus, qui planè æconomicus est. Monet enim modicis facultatibus scienter & cum ratione quadam utendum esse. Ita futurum esse, ut in angusta te familiari commòdius vivas, quàm alii in magnis opibus, quorum plerique sunt obarati, aut sordidi, denique qui suis fortune ipsi minime omnium fruuntur. Itaq; & Virg. ait:

Laudato ingentia rura,

Exiguum colito.

Et de quodam tenui sene, qui tamen diligenter colebat suum hortum, ait: Regum æquabat opes animis. Sed hoc Hesiodi præceptum latè patet, Parvas & humiles res præstare magnis. Sic præstat vita tranquilla privatorum, Regum vita, sicut ille dicit:

Gaudentem parvisq; sodalibus, & lare certo.

Sapè contemptæ res plus utilitatis adferunt, quàm ea quæ plurimi sunt, ut Grammatica.

41. Εν μάλαχη) Numerant Maluam inter saluberrimas herbas, & inter eas quæ principatum in medicina veteri habuerunt. Facit enim alium bonâ, & utiliter humanâ. Pliny ait, adversus omnes morbos præsidium esse, si quâ

si quis quotidie dimidiatum cyathum ex ea sorbeat. A mol-
kendo nomen habet, Poppel. Asphodelo in cibis usi
sunt & veteres cum fici. Sed nunc tantum eorum medi-
cina usus est, ad scabiem cum primis arbor. Latini albu-
cum & hastulam vocant, Goldwurzel. Gelium yese hic
præter rem torquet.

42

Κεῖψαβας ὁ δὲ ἔχων τοὺς βλοῦ ἀνθρώπων,
Priusquam tradas præcepta, longam narrationem hic
inseruit, in qua causam exponit, cur difficultus sit vitium
parare hoc tempore quam antea. Et longam quandam fa-
bulam fingit, Jovem iratum misisse in terras Pando-
ram, qua cum id mali, cum omnes alias arumnas secum
attulerit. Est autem Pandora, Voluptas. Luxuria enim
multis rebus opus habet, augetq; quotidie sumptus. Neque
id motu adfert incommodum, sed etiam omnis generis mor-
bos gignit. Sic Horat. ait:

Vides ut pallidus omnis
Coena desurgat dubia, quum corpus onustum
Hesternis vitis, animum quoque prægravat
una,

Atque affigit humo divinæ particulam auræ.

M. Cicero in quinto lib. Tuscul. questio. docet, Promethea
magnum quendam virum fuisse, in sapientia studio ver-
satum, item abditas & arcanas res in natura hominibus
ostendisse. Hinc intelligi fabula potest. Jovem iratum
Ignem abdidisse. Veritas enim latet seu, ut scribit Cicero,
Democritum dixisse, penitus abstrusa est in natura. Sed
quum ostendisset Prometheus hominibus rebus & hone-
sta, tum misit Jupiter Pandoram, hoc est, Voluptatem, qua
non sinit nos recta, etiam qua jam cognovimus, sequi. Ut
apud Ovidium in Medea: Video meliora proboque
Deteriora sequor. Nomen Prometheus significat
delibi-

deliberantem ante factum : Epimetheus deliberantem
post factum. Itaque Prometheus vetat recipere volupta-
tem, hoc est, vel sapiens aliquis monitor, vel ipsa ratio. E-
pimetheus verò, hoc est, stultus, seu sensus non auscultans
rationi, non obtemperat monitis, itaq, noxiam volupta-
tem incautus recipit, sed serò recepisse pœnitet. Est enim
eventus stultorum magister. Et quemadmodum iclus pi-
scator sapit, sic nos serò videmus, quantum mali nobis at-
tulerint voluptates. Sicut & Horatius monet :
Sperne voluptates & nocet empta dolore volu-
ptas.

Est autem & forma Narrationis observanda, qua qui-
dem & fusior est, & valde molles versiculos habet, ordine
exponens, primum, Prometheus Ignem furatum esse. De-
inde Pandoram factam, & in eo opificio longius commo-
ratur. Tertiò missam esse Pandoram in has sedes. Quartò
receptam ab Epimethæo. Quintò numerat mala que se-
cum attulit. Porro, ut hoc quoque obiter admoneam, Non
est semper in fabulis ratio quarenda, sed satis sit aliquo-
usque deprehendisse quid significare Poëta voluerit. Nam
sicut in pictura rationes non semper sunt quarenda, cur
Arborem sic pinxerit, quum aliquis Montem pingere po-
tuerit : Ita nec in expositionibus fabularum ad amussim
omnia sunt rimanda. Quòd autem Spes remansit in pyxi-
de, significat, neminem tam desperatis rebus esse, quin a-
liquando speret. Unde etiam proverb. Ægroto, dum vi-
vit, spes est. Nam quantumvis sint dura res, tamen le-
vatur animus. Unde homines durè nati genus.
Nam nulla est bestia, qua tantum perpetiatur quantum
Homo. Euripides venustissime dixit, οἷόν τι ἐλπίστον
id est, ferendum & sperandum.

43. Πηδῖως γὰρ κεν.

Ad mores communes pertinet hoc, & sufficit illud quod vulgò dici solet. Quondam facile victus parabatur, olim erant modesti. Nam credo Πηδῖον voluisse significare, cupiditatibus, & vitiis difficultorem vivendi rationem faciliorem esse.

48. Ἀγκυλομήτης) qui vaser & astutus est, quod ἀγκυλὴ obliqua consilia inveniant, & non meditentur vulgari ratione. ἀγκύλον enim quod curvum & obliquum est significat.

58. εἰς κακὸν αἰμφάγα πάντες.

Ita ferè nobiscum agitur, atque ea est conditio rerum humanarum. Omnes errore tenemur, atque illi & lectamur. Ita sumus stulti, ut illa ipsa cupiditates, quae omnis generis mala secum trahant, nos delectent.

60. ἥ Φαῖσος δὲ ἐπέλασε.

Distributio est, ut oratio fiat copiosior. Enumerant enim, quomodo Pandora sit condita, & quomodo singuli Diim hanc videlicet aliquid contulerint. Et significat Πότα, non tantum esse genus voluptatis, quemadmodum ille ait: ὅπως repente fuit turpissimus, Accipient tē paulatim.

66. πόθος) desiderium vehemens, id est, ut ametur vehementer.

67. Γυιοκόρξ) Ad satietatem usque arrodentes membra. Deducunt ἀ γυῖον & κόρξ. Poterit autem hic locus, copia exemplo esse, quum sit simplex quadam uberitas in hoc carmine, & oratio per gradus quosdam ascendat.

68. Ἐρμείω ἥνωγε) Mercurium finxerunt nuntium deorum, quod eius motus sit maxime admirabilis, & quod eius varia ratio sit ingenturū.

67. Ἐν ᾧ ἱέρω κύνειον τε νόον.

Impudentiam intelligit. Sic enim videtur in hominibus cooperitis & obrutis voluptatibus, quos nihil pudet, Nulla sunt flagitia tanta, quae non impune ipsis licere arbitrantur. Neminem metuant, neque Deos, neque homines: non fas, non pietatem ullam curant. Leges vero, ad quas omnes ex aequo vivere par est, non pluries faciunt, quam mīscam elephantus Indicus. In summa, caninam impudentiam retinent, nec ullam honestatem spectant. Hanc impudentiam apud Homerum in primo Iliados exprobrat Agamemnoni Achilles, dum ait: οἷνε βαρὺς, κύνος δὲ μῦα Ἰέχων, κρεδῖλιν δὲ ἐλάφοιο.

73. Ἥρα πότνια Πείω.

Eloquencia Dea est, quam Graeci peculiari templo & caeremoniis colebant. Horatius:

Et bene nummatus decorat Suadela Venusque.

82. ὁῶσαν ἐδωρησάν πῃ ἀνδράσιν ἀλφειῶν.

Αλφειῶτες indagatores exponunt. Sed id accipiendum est in malam partem, pro curiosis, quia sic sunt hominum ingenia, ut praesentia fastidiant, cupiant & adiecerint alia. Sicut & pisces ἀλφειῶς vocant, quia statim adnatant solent, si quid abieceris in piscinam. Porro gravissimè ista Curiositas reprehenditur apud Horatium Epistolarum libro primo:

Optat ephippia bos piger, optat arare Caballus,

Et apud Martialem:

Quod sis esse velis, nihilque malis.

83. Ἀυτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμήχανον.

Mittitur jam Pandora ad Epimetheum & recipitur. Sunt enim afflicti nostri inexpugnabiles, ita ut iure illum possis fortem virum vocare, qui Voluptatem superet. An non videmus maxima bella propter privatos

affectus nasci? Ut de tot morborum generibus inietim se-
leam, quos latenter interdum & noctu sua sponte dicit ir-
repere. Est autem elegans prosopopœia, qua fingit morbos
obambulare tanquam animantia.

105. ἔτιος ἢ τι πῶς) Epiphonemate claudic senten-
tiam.

106. εἰ δὲ ἐφέλεις ἔτερον τοῖς ἔργοις

Posteaquam hunc locum absolvit, cur tota hominum
vita nunc calamitosior sit, atque olim fuit: *Ætates* jam
fingit. Neque aliud hoc commento significat, quam & *na-*
suram & mores subinde deteriores fieri. Sicut & *Virgi-*
lius. Sic omnia fatis

In peius ruere & retrò sublapsa referri.

Porro, quia hanc descriptionem *Ætatum* Latini Poë-
ta imitati sunt, proderit hic observare, quomodo senten-
tias *Hesiodi* expresserint. Nam ea collatio docebit nos,
quomodo aut breves sententia copiosius illustranda sint, aut
longiores breviter & significanter efferenda. *Hesiodus* uno
versu dixit, liberos vixisse, id *Ovidius* amplificavit ex
causis, quia sine iudicio rectè vivebant. Sic enim ait:
Pœna metusq; aberant, nec verba minantia fixo
Aere ligabantur, nec supplex turba timebat
Judicis ora sui, sed erant sine iudice tuti.

Et *Virgil.* 7. *Æneid.*

Saturni gentem, haud vinclo nec legibus æquam
Sponte sua veterisq; Dei &c.

Item quod ait *Hesiodus* Terram ultrò fructum produ-
xisse copiosum: id quoque pluribus versibus amplificavit
Ovidius ex circumstantiis:

Ipsa quoque immunis, rastroq; intacta, nec ullis
Saucia vomeribus, per se dabat omnia tellus.

Elegans metaphora est in verbo ἐκκροσφώστω: significat
enim

enim καυθόω accumulo, ἐκκαυθόω tanquam à summitate vertice repeto, eben anheben.

115. θαλίησι) ἐορταῖς exponunt. Vocant enim θαλίαις sacras epulas, ἀπὸ τοῦ θαλῆειν, id est florere. Est autem non vulgare tranquillitatis & pacis Encomium, quod dicit, in conviviiis delectatos fuisse sine omnibus malis, & suaviter omnibus convixisse.

121. Τοὶ μὲν δαίμονες εἰσι Διός.

Quidam dicunt, Homerum ita Deum factum, & diu persarum fuisse inter homines. Et rectè Cicero 2. de leg. libro scripsit: Cum omnium animi sint immortales, tum fortium ac bonorum esse divinos.

126. ἢ θαμὶς ἀνθρώποισι κατ' ἥθεα.

Veluti dicat juxta proverb. νόμος ἔχουσι, vel sicut consuetum est singulis. Sunt enim alii aliarum gentium mores. Et ἥθεα, non mores tantum, sed loca in quibus consuevimus significat, ut apud Hom. in fine Iliad. 2. & Iliad. 1. ubi de apro loquitur. ἢ particula posita est ἀντὶ τοῦ, καθώς.

137. Ζεὺς Κρονίδης ἐπεψε &c.

Significat propter impietatem & neglectam religionem mortuos esse. Et securus hominibus timorem incutere debet, quod semper graves dederunt pœnas impietatis, qui non solum irreverenter de Deo senserunt, verum etiam debito honore defraudârunt.

144. Ἐκ μελισσῶν.

Figit natos ex arboribus, ut significet duriciem & feritatem animorum: quia soboles imitatur naturam eorum à quibus procreata, ut Virg. testatur,

Sic canibus catulos similes, sic matribus hædos.

Ideo & Dido, quum Aenea immanitatem tribueret, negat à Diis ortum esse, scæ ait:

Duris genuit te in cautibus horrenda
Caucasus, Hyrcanæq; admorunt ubera Tigres.

145. Οὐδέ τι σίγῃ ἤσθιον.

Non ederunt frumentum, sed primi pecudes laniarunt,
& carne vesci caperunt, quod antea magnum nefas est
creditum. Sic enim de bove aratore ait Varro: Ab hoc
antiqui manus ita abstinere voluerunt, ut capite sano
eierint si quis occidisset. Et apud Homerum, quum
socii Ulyssis, boves solis mactasse dicuntur: intelligi de-
bent boves aratores, quos violare impietas erat.

146. αἰὲν ἀδάμαστον ἔχον.

Pulchra descriptio virium corporis est, & volebat
significare, mirabilem duriciem in illorum animis fuisse,
quod a civilibus discordiis, qua florantissimas Respublicas
evertere solent, impias manus non cohibuerint.

155. αὐτοῖς ἔκειτο τὸ.

Jam antè dictum est, hoc consilio Aetatum dif-
ferentias recenseri, ut describeret Poeta, quomodo vi-
ria hominum aucta sint. Adiecit autem tertia Aeta-
ri Heroicam Aetatem, quando Hercules, Jason & alii
Argonauta, vixerunt, qui propterea Heroes & Semi-
dei dicebantur, quod natura communi hominum
nonnihil prestabant. At Aristoteles scitè vocavit, heroi-
cam virtutem, impetum quandam peculiarem in homi-
ne, supra communem hominum captum, sicut in Cice-
rone maior vis dicendi fuit quàm vulgus caperet. Et in
Hectore maior fortitudo quàm in reliquum vulgus cade-
ret.

160. Πόλεμος τε καὶ πόσις.

Artisimum belli epibeton est. Nam si Ciceroni
crederetur

credimus. Iniquissima etiam pax iustissimo bello preferenda est.

161. Τὰς μὲν ἐφ' ἐπιπύλῳ.

Heroica Aetas continet Argonautas, & res gestas ad Theben, & Troianam historiam. Posteriora tantum temporarecenset. Vide de Thebano argumento Statium in 12. libris. Oedipus ille coniector & anigmatum solutor, ut est in Andria Terentii, duos filios habuit, Eteoclem & Polynicen, qui monomachia decertarunt de regno, quum jam Thebe erat obsessa. Cadmus vero profectus ex Phœnicia, condidit primum has Thebas septem portarum in Bœotia. Septiportes dicta ad differentiam Thebarum Ægyptiarum, quæ centiportes fuere.

162. Μηλα) pecudes, & postea synecdochicè opes significant. οἰδιπόδης, & αα, prima vox est, non patronymicum.

169. Ἐν μακάρων νήσοισι &c.

De Fortunatis insulis vide Plinium lib. 6. cap. 32. & Solinum in postremo capite. Sunt autem non procul à Mauritania.

172. Μηκέτ' ἔπειτ' ὦφελαν ἐγὼ πειρητοῖσι.)
Description postremæ & Ferreæ Aetatis, quæ pessima prædita moribus est id quod Poeta voluit quum ait:

Omne in præcipiti vitium stetit, utere velis.

Maiorum mores Senes magis laudant, & rectè quidem; nam semper degeneramus, & sic est in natura rerum, ut subinde omnia degenerent. Jam quoque veni viri queruntur de moribus adolescentiæ, neque pater filiis similis, neque filii patribus. ἡλικίῃ γὰρ τοῖς πατέρεσσι &c. ut est apud Homerum. Nec hoc tantum videmus esse in natura adolescentis in moribus, sed in omnib. velus, &c.

negare potest, olim Germanorum corpora fuisse robustiora ac proceriora multò quàm nunc sunt. Item femina à multis accipimus decrevisse, qui dicebant se pueros comperisse, multò majora & meliora simul oldis femina frumentorum & leguminum fuisse quàm nunc sunt. Itaque non immeritò conqueri Hesiodus videtur, quod in istam postremam aetatem & pessimos hominum mores inciderit. Et si istis melioribus quidem temporibus ad comparationem nostri seculi, is rerum status fuit: in quàm nos spem reservati sumus, senescente jam munda, & ingravescentibus hominum vitiis, videmus.

176. χαλεπὴς ὁ θεὸς δῶστος μεγάλων.

A μερμυγῶν est, quod curo, sollicitus sum significat: quemadmodum est in Evangelio: Nolite solliciti esse, quid dicatis coram principibus, nam sollicitudo & angustia prohibent Fidem: Et sollicitum esse, est incredulum esse. Addidit ammon mitigationem & dicit, quod in miscbuntur bona malis, quasi dicat: & rosa nonnumquam crescet inter spinas.

181. Οὐδὲ ξένος ξενοδοχῶν.

Eleganter hanc sententiam ad verbum ferè expressit Ovidius quum ait:

Non hospes ab hospite tutus,
Non socer à genero, fratrum quoque gratia rara
est.

Quod autem in Decalogo de bonorè parentibus exhibendo est, hoc totidem hic ferè verbis retulit Hesiodus. Necque dubium est, illa ex sermone Patrum accepta esse. Adde quod lex natura sit, bonorare parentes, id est, cedere illis, existimare de illis omnia bona, obedire &c. quàm prestare opes. Itaq; & promissio addita est: Ut sis longævus super terram. Athenis capitale fuit Σεπτήρα.

non persolvere parentibus. Incredibilis quoque amor atque pietas erga suos parentes & volandi impotentes, inest Ciconiis. Solus Homo vitiat a natura vitio, reuertitur officium aut nunquam aut agere prestat.

187. χερσὶνάς) violentos vocat, & quibus ius est in manibus, breuiter, qui neque ius neque leges norunt: cuiusmodi descripsit Ovidius:

Non metuant leges, sed cedit viribus æquum,
Victaq; pugnaci jura sub ense latent.

189. ὕβριν posuit pro ὕβρισιν, substantiue pro adiectiue, quemadmodum & Homerus ὕβριν ἀνέρα pro ὕβρισιν ἀνέρα. Et Latinis Poëtis scelus pro scelesto admodum familiare est.

193. Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν.

Hæcenus descripsit in genere mores cuiusque, propemodum ætatis. Itaque jam redit ad primam propositionem de litibus, quas multa mala inter homines parere dicit. Posteaquam verò congerie quadam, Invidia epitheta enumeravit: fingit Pudorem & Nemefin Deas reliquisse terras, hoc est, nec pudore bonos absterri amplius turpitudine; neque improbos metu vindictæ. Nemesis enim indignationem significat, qua ulciscitur malefacta stagitiosorum. Alioqui Nemesis Dea est, quæ significat illam fortune speciem, quæ irascitur iis, qui quum res affluunt, nimis instantur & insolescunt, quos deinde punit & dejicit rursus. Arist. posuit inter virtutes illum impetum animi generosi, qui dolet rebus malè gestis. Et Græci omnes virtutes, Deas fecerunt. Quid. verò magis videtur ex Arato locum de Justitia sumpsisse, quàm ex Hesiodo, quum inquit: Victa jacet pietas, &c. Hæc enim purissimum locos captauit, qui illustrari tractando poterant & uterescere, in loco adhibiti.

199. κακὸν δὲ ὅσα ἐστέλει &c.

Id est, in tantum malitia hominum inualefcet, ut plane nullam vel remedium vel auxilium hisce tantis malis expectandum sit. Id enim ἀλκὴ significat. Et perspexerunt sapientes, omnia in rebus humanis mala corrigi non posse: nec Jus Civile corrigit omnia. Multa enim toleranda & dissimulanda veniunt, non quod laudem mereantur, sed quod sine maximo incommodo e medio tolli naqueant. Quare posteaquam admodum rhetoricè questus est de publicis moribus, & de perturbatione omnium rerum, (fuit enim totus ille locus, Querela temporum): commodè nunc praecepta subjicit.

200. Νῦν δὲ αἶνον βασιλεῶσι &c.

Propositio est, Tradam nunc praecepta Regibus & Magistratibus. Et priusquam perveniat ad Paraneses, narrat apologum, quod figuratè significat, quales mores sint Tyrannorum; quod nihil minus deceat, quàm vi grassari more bestiarum. Significat enim αἶν & sermonem rectè aliquid monentem de moribus. Unde & Apologos αἶνες dixerunt. Enigma verò est obscura significatio.

200. Φρονέειν καὶ αὐτοῖς.

Correctio propositionis est, quasi dicat: nunc monebo Reges: sed frustra monèo, sicut olim Luscinia accipit rem. Nam veritas odium parit.

201. ἀνδρὶ καὶ ποικιλόδεσσον.

Luscinia est, habet enim variatum collum. Aliqua enim ad vocem quadrare putat, quàm collum. Hac enim utitur perinde excolit, quemadmodum & Plineius in ista de Luscinia scribit.

206. Τῇ δὲ αἰσθητικῇ καὶ ἐπὶ τῇ αἰσθητικῇ.

Propositio est, Tradam nunc praecepta, de aperienda vita pro
 Hic est

libidine statuentis, quasi dicat: quantumvis iusta sis & equa postules, tamen peneo me esse ius, de te statuendi quid velim. Convenit cum illi Agamemnoni, quod est apud Homerum libro primo Iliados:

Εἰ δὲ κέ μῃ δῶῃσιν, ἐγὼ δὲ κεν αὐτὸς ἔλωμαι.

Et alibi:

Ὅφρ' ἄ' εἰδῆς

δοσον φέρτερός εἰμι σέθεν.

208. Ἄφρων δ' ὅσκι' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἔσ.
Epiphonema seu Epimythion huius fabule est. Sunt enim Epiphonemata sententia ex superioribus consequentes. Monet non esse contendendum cum prestantioribus. Nec enim fieri potest, ut potiatur victoria unquam, verum ad dedecus mala quoque pati cogitur. Quae sententia eleganter germanissimum expressit. Et mus den spottzum schaden han.

211. ὦ Πέρση, σὺ δ' ἄγε ἔσ.

Adhortatio est, O Persa fuge injuriam. Estq; primum praeceptum. Nam in legibus naturae prima lex est, ne quem ledamus. Plurimusmodi notitias, quae in omnibus sanis hominibus sunt, Graeci προληψεις vocant. Et Paulus quoque ius naturae vocavit. Plutarchus integrum librum scripsit περὶ προληψιῶν. Et prodest scire, quantum videre Ratio: deinde videre, quid defuit ei, & ad quae percingere nequeat.

211. δίκην) significat iustitiam, iudicium & vindictam. Quod Romani Jus vocant, hoc Graeci δίκην. Germanica vox, Rache / sic planè usurpatur.

212. Ἐσθλὸν pro forti exponendum censio, ut sit sensus, Ne fortis quidem vir injuriam perferre possit.

214. ἐπερὶ φησὶ pro ἐπέγρα, Ionica Paragoge est, pro nomine dicimus dicier pro dici.

219. δίκην δ' ὡς ὑβριῶν

Ratio praecepti est, quare sit satius sequi Justitiam, quia ad bonum finem perducere non potest, si quis injuria afficiat alium. Et quanquam injusta saepe habeantur pro justis: tamen fieri non potest, quin justum cognoscatur tandem, & homines scelerati opprimantur. Nam ut Veritas laborare potest, extinguere non potest: ita nec Justitia. Atque hoc significare voluit quum inquit, ἐς τέλος ἐλθόντων, hoc est prævalere, den πλεονέκτης.

216. πάλιν δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ κακοῦ.

Proverbialis locutio est, qua significat, miserrimum in esse prudentiam qua ex malis nostris proficiscitur. Commorantur autem longiuscule in collatione Justitiae & Injustitiae, ut quædam incutiat hominibus, ne contra Justitiam faciant. Ita & utriusque, tam incōmoda tam cōmoda recenset. Sicut in Scriptura Deus minatur & pollicetur, bonis quidem ut bene habeant, & ut res ipsarum sine incolumet: malis vero, ut quia semel in animum induxerunt injustitiae per res sequi, etiam fructus illa dignos auferant, hoc est, ut bello, latrocinio, seditionibus, Tyrannorum seipicia, & quoniam malis affligantur.

220. ἢ δ' ἐπιταλαίψου πάλιν τι.

Sufficere & subintelligendum esse, ut sit sensus, Justitia aërè iam induta ut cerni nequeat, per urbem & plateas incedens, dignas de injustis penas sumet. ἐπιταλαίψου enim aliqui cum Dativo constructur.

223. οἱ δὲ δικαὶς ζένοισι &c.

Argumentum est à premiis, quae justos sequuntur. Nam quum nihil sit quod aequè ad rectè faciendum homines invitet, atque spes commodi alicujus ob oculos posita: etiam Principes hac ratione Hesiodus ad Justitiam & honestatem colendam accendi posse arbitratur. Et videre licet hoc loco, quàm pulchra sit in verbis amplificatio:

αὐτοῖς

ut vinee populi florent, est pax, & illa quidem iuven-
tum alumna, proterea dat magnam annonae ubertatem.

Quae omnia si quis pro dignitate luminibus verborum ex-
ornaverit, facillime copiosam queat orationem efficere.

Sunt autem in primis Pacis & Belli epibeta observanda,
quia Bello nihil calamitosius, nihil fugiendum, nihil dete-
standum magis, in quo humanitatis studia frigenti, bonae
leges negliguntur, Religionis aut nulla aut perquam ex-
igua cura est. Itaque etiam exemplo esse potest Turcicum
bellum immanissimum, quod multis jam annis Christia-
nam Reipub. indignis modis atque omnium miserrime
afflixit. In Pace vero pueri artibus bonis imbuuntur, neque
est quicquam vel magnificentius, vel admirabilius. Nam
Pacis tempore omnium harum rerum metu liberamur,
qua in bello magno cum periculo & acerbissime ferre solea-
mus. Eadem Pacis commoda recenset Homerus in Clypeo
Achillis, qua hoc loco Hesiodus.

236. Οἷς δ' Ὀέρις τι μέμνηται &c.

Antibesi quadam confert in justorum poenas ad pra-
emia justorum. Sunt autem omnia illa nata ex legibus na-
turae quia rectior ratio dicat sceleratis & flagitiosis homi-
nibus, nullum malum fore impunitum, & mala non esse
committenda. Quod autem mala committuntur, & de-
signantur flagitia etiam si aliud moneat Ratio. in causa
sunt Affectus, quibus vitiasi sumus. Ὀέρις contumeliam
significat. Nam sic etiam Injuriam in legibus exponit Ju-
reconsultus.

238. Πᾶσι καὶ ἑὺπιστα πόλις κακῷ ἀνδρὶ
ἐπαιρεῖ.

Hec sententia totidem fere verbis est in Ecclesiaste.
Saepe universa civitas mali viri poenam luit, ut tota
Thuringia luit peccatum proditoris Munzeri. Eschines
civitas

citavit hanc versum de perfidia Demosthenis. Et Domi-
nius in sacris literis felicitatem, ob Naaman, Syria dedisse
dicitur: mala verò omnibus ob peccata Manassæ dedit.
ἐπαυρεῖν Latine dicitur luere peccata, quod nos votun-
dus offerimus: entgilt eins Mans/geneuss't eins Mans.
Uterque enim significat. Usus est Homerus libr. primo
Iliad.

241. Λιμὸν καὶ λοιμὸν.

Poeta constanter observarunt, semper pestilitatem se-
qui caritatem annona. Et nos experientia edocti sumus,
verissimum esse quod dici solet, λοιμὸς καὶ λιμὸν, id est,
pestis post famem. Sic enim & superioribus annis in
Italia contigit.

249. Τριβύων) Emphasis in ea voce est, qua Poeta
significat, eiusmodi odio inter se mutuo accendi atque ex-
asperari homines, ut qui potentior sit, impotentiorum pla-
ne conterat & ad nihilum redigat. Huius rei multa ex-
empla exstant apud eos qui rixantur in foro. Ibi est videri
re, quantum malitia valeat humana mentis, & quam
furibundum reddat eam, qui semel conceptum in animo
odium, in alterius perniciem summam, nullo tamen aut
perquam exiguo suo commodo, ad finem perducere desti-
navit. Sed quum istis temporibus eiusmodi rerum status
facit: nemini mirum videri debet, quod de nostrorum
temporum malis querimur.

254. ἢ οὐ τὸ παρθεῖν ὧς Διὶ Διὶ, Διός.

Facit nunc Proseropœiam, quum fingit Justitiam sede-
re juxta Jovem, atque illum adhortari, ut justis dei pra-
mia, de sceleratis verò sumat penas. Illo gestu facit
orationem exsistere: alioqui idem diceret, quod dixe-
rat supra: sed ne esset tædiosum, fingit personam qua lo-
quatur.

361. Ταῦτα Φυλαος ἑμῶν βασιλῆς.

Apostrophe est ad Iudices, ut rectè judicent. neq; frustra est, quòd hac sæpius iterando inculcat. Nam eam esse humanæ mentis utilitatem, ut difficilimè ad ea quæ recta sunt feratur, omnes passim viri sapientes viderunt. Et si ibi jecit gnōwæ aliquas, quas dubium non est ex legibus nature tanquam ex fonte promanasse. Prior posita sententia mirè conveniunt. ista quæ in sacris literis est: Incidit in foveam &c. Proxima est apud A. Gell.

265. νοεῖν est intelligere seu animadvertere, propriè mereri.

268. Νῶν γ' ἔγω μὴτ' αὐτὸς &c.

Ἄτοπον argumentum, id est, ab absurdo, quasi dicat: Nihil referret quales essemus, si non essent constituta pœnæ & præmia. Atqui sunt pœnæ & præmia. Itaque multum refert. Idem argumentum est, apud Aristophanem in Pluto, ubi oraculum consulitur, quibus artibus senex filium instituat suum, ad virtutem ne, an ad quaslibet artes conferat? & consultum est, ὡς σφόδρ' ὅτι σὺμφορῶν, τὸ μηδὲν ἀσχεῖν ὑγίης, ἐν τῷ νῦν χρόνῳ. - Ità hic Poëta dicit, Nolim ego justus esse, neque filius meus, si noceret esse justum, nec essent justis proposita præmia. Ad hunc modum Ratio dijudicare potest, multam referre, bonus né quis an malus sit, etsi non queat videre causas, nec dijudicare cur malis bene sit, & bonis male. Quemadmodum oculis colorem videt aliquis, licet nesciat cur non aequè naso vel pedibus: videt neminem esse ladendum, quantumvis causas, cur sic videat, ignoret. Atque hac de causa adiecit correctionem: Sed hæc non puto facturum Jovem.

273 καὶ τοὺς ἀνθρώπους, &c.

Argumentatur à natura hominis, & jure natura describit, & dicit, hominibus quasdam sententias esse insitas, seu divinitus inscriptas in animis, quæ doceant nos recte. In bestiis non sunt ejusmodi sententia, quæ judicent quid sit faciendum; imò est videre in his, quæd omnia vi gerantur. quomodo hominibus jura constituta sint, conjungantur & regantur. Ergo homines jure debent disponere: vis beluina est. Paulus vult leges, Veritatem Dei appellat. Sunt autem hæc ferè,

1. Deum cole.

2. Neminem ladito.

3. Quia ad societatem facti sumus, ergo benefacito illis, & pro beneficio redde gratiam; tunc illas vulgares sententias. Manus manum lavat, digitus digiti.

4. Certis legibus connatis esse conjungenda, educandam sobolem & defendendam.

5. Quibus esse constituendos, parendum Magistratui, & pacta servanda esse. Nam alioqui societas hominum non potest conservari, nisi fides servetur in contrahenda.

6. Sicut medicus præstindit aliquam partem corporis, ne servetur totum corpus: ita ut societatis humana corporis conservetur, latrones tollendi sunt, & alii qui violant societatem humanam. Ideo & bella geri oportet.

7. Et quia natura non est ladenda, nec offendenda societas: ideo in victu modus, & ordo in actionibus servandus est. Porro, sicut divinis legibus scriptis obtemperare nos oportet, ita & his Deus nos vult obsequi: & animadvertit in eos qui eas violant, id quod illi cruciatus in flagitiosis testantur, qui etiam si nemo resciscat eorum facinus,

facinus, tamen naturaliter metunt impendentes poenas.
Fit autem harum legum saepe mentio. Sic Juvenal.
Numque aliud natura, aliud sapientia fuadet?

281. Νῆκετον, id est, immedicabiliter, quasi dicas
ὡν ἀνετον. Est enim ὡν Steretica particula: ὅτι ἀνέω si-
gnificat medeor. Et eleganter dixit ἀμυνεγνίην γενέ-
posterioritas quæ propemodum obliteratur. Nequa
enim tantum sumitur supplicium de ipso, sed de
ipsius etiam liberis: nam illi postea deterius habebunt.
Sicut ὅτι Mose dicit, quòd Deus sumat supplicium de his
qui mandata eius negligunt, in tertiam ὅτι quartam ge-
nerationem. Græci hac de re libros scripserunt. Et
exstat libellus Plutarchi, de his qui serò puniuntur à nu-
mine, ὅτι quarit mirabiles rationes. Eius verba hæc sunt:
Plus est divina negotia considerare homines existen-
tes, quàm de Musicis disputare qui non sunt Musi-
ci, & de re militari, qui eius rei imperiti sunt.

284. οὐδ' ἔγωγε ἴδ' ἅλα νόέων ἐπέω.

Hortatur ad Laborem nunc Poëta. Duclum argumen-
tum à natura Virtutis. Nam ita proponit Laborem, ut sit
coniunctus cum Virtute ὅτι Justitia. Estq; egregia hæc sen-
tentia: Mala ὅτι improbitas ubiq; præ foribus sunt: Vel
peccare proclive est ὅti facile: sed non est tam facile recta
facere. Hunc locum imitatus est ille, qui literam ἡ ἵεβago-
ra descripsit. Et Ovid. inquit:

Publica virtutis per mala facta via est.

288. μακρὸς ἢ καὶ ὀρθὸς οἶμος.

Oportet enim, ut quod justum est, simplex. planum,
ὅti perspicuum sit. Nam ὅti Veritatis oratio simplex est:
ὅti rectum sibi per omnia constat. Ergo quoties aliquid
proponitur, de quo inter sapientes viros non cōvenit, illud
falsum sit necesse est.

289. εἰς ἀναγνῖντας) Duplex lectio est. Sunt enim qui ἰκται, sunt rursus qui ἰκται legant. Quod si legas ἰκται, hunc impersonaliter erit exponendum.

291. Οὗτ' οὐ μὲν πανδραγῶν.

Prior γνῶμην fuit, Virtutem esse coniunctam cum Labore, quod Labore ad Virtutem perveniatur. Nunc Secundum proponit de diversitate ingeniorum. Citat hunc versum Aristoteles 1. lib. Ethicorum. Et Livius interpretatus est hunc locum penè ad verbum in Fabio & Minutius: Sæpè ego audiui, milites, cum primum esse virum, qui ipse consulat quod in rem sit: Secundum eum, qui bene monenti obediat: Qui nec ipse consulere, nec alteri parere scit, cum extremi ingenii esse. Minutii verba sunt.

296. Ἀλλὰ οὐ γ' ἡμετέρης &c.

Hæc est demum de Labore Propositio. Labora ut possit effugere famem, Et argumentatur à locis honestatis, quod & dii & hominibus sint chari homines solertes: Oderunt autem semper dii ignavos. Addidit quoque similitudinem quæ vitam inertem, Fucis comparat. Sunt autem Fuci, degeneres apes: estque genus insecti, simile quidem apibus, sed ingenio dissimile: illi sunt qui mel apibus absumunt, quum ipsi non laborent. Et sic etiam Plinius meminit libro 11. cap. 6. Aristot. lib. 9. de natura animalium inquit: Vesperum alia carent aculeo, ut fuci, alia autem habent. καὶ γὰρ τὸ ὄνομα venit à κρύπτω, quod abscondo, occulto significat, & ὄψα cauda, Non enim exserunt aculeum sicut apes.

304. οὐδ' ἔργα φίλ' &c.

Repetit Propositionem cum insigni commendatione Laboris.

312. Οἱ τ' ἰκται) positum est pro ὅμοιοι εἰ. Ita vero

verò adiectitium est, complendi versus gratia adpositum.

313. αἰσίοφρονα θυμόν) Hesychius ματαόφρονα exponit, ὁ κέφαλος ἔχων τὰς φρένας.

315. Αἰδῶς δὲ σὺν ἀγαθῇ &c.

Occupationes adiecit. Fortasse turpe tibi videtur laborare. Atqui non est turpe laborare, praesertim egenti. Citatur proverbialiter hic versus, Mendicos debere esse impudentes. Verum hac neutiquam Hesiodi sententia est. Est enim duplex Verecundia, bona scilicet, & minus bona. Prodest in loco Pudor: obest, si quis hoc ignaviam suam prae texat. Neq; aliud hoc loco Pudorem vocat, quàm quod Virgilius dixit, Degeneres animos.

318. χερναῖα δὲ ἔχ' ἀειπαντὰ θεόδοτα.

Est in omnium ore hac sententia: Malè parta, malè dilabuntur: honestè parta durant apud hæredes. Sunt enim θεόδοτα, id est, divinitus data.

319. εἰ γὰρ τις καὶ χερσὶ βῆν μέγαν ὄλβον.

Duo genera Injuria facit, quibus duplices artes parandi victus intelligit. Sunt qui manus in alienas facultates injiciunt, & vi rapiunt; hos raptores nominare licebit. Alii per fraudem & periuria datescere cupiunt, quorum magna ubiq; copia est: Hi sunt qui lingua praeantur, id est, ex mendaciis.

323. πεία τέ μιν μαυροῖσι θεοῖ.

Validissimum argumentum est, quo absterrentur homines a malefactis, videlicet, metu poenarum. Atque ea est secunda pars circumductionis, qua absolvit sententiam.

325. Ἰόνν δ' ὅς σ' ἐκέλευ.

Sequitur catalogus praeceptorum de variis officiis. Idem, inquit, est flagitium hospitem latere & supplicem.

Maximi namq; olim hospitale ius fiebat. Et nota est historia de Campano illo & Romano milite. Multa Hospitalitatis mentio fit apud Homerum. Nec Hominis vocabulo digni sunt, qui eam non ex animo præstant peregrino & egenti. Et Jupiter ξέν. & dictus est, quod in eius tutela sint hospites, Unde est illud Virgilii: Jupiter (hospitibus nam te dare iura loquuntur) &c.

Apud Homerum Odyss. 2. Nausicaa puella dixit quanto pere sine Jovi cura hospites & supplices, quum ait,

πρὸς γὰρ Διὸς εἰσιν ἅπαντες
 εἶναι τὲ πτωχοὶ τὲ δόσις δὲ ὀλίγη τὲ φίλη τε.
 Εἰς Metathesis est. Venit enim a ῥέζω, ῥέζω in futuro.

326. ἀνὰ δέμνια βάλναι.) Tmesis.

327. ἀφκαίρμα, importuna, flagitiosa dicuntur.

328. ὅτε τὰ ἀφραδίνης &c.

Et sacra scriptura horrendum supplicium iis minatur, qui pueros ladunt. Est enim aliqui ea etas obnoxia malo. Bis autem peccant, qui ladunt orphanos. τὸν pro τινός, Doricè.

329. κακῶ ἐπὶ γῆρα & δῶ.

Antithesi quadam præcepta Decalogi refert. Nam quum in Decalogo doceamur, Parentes esse honorandos, eamq; ob causam addita sit promissio: nihil præcipitur hic aliud, quàm, Non esse contumelia & probri afficiendos. Itaq; & promissioni, quæ est in præceptis, Hesiodus comminationem opponit, quod Jupiter tandem pro injustis operibus asperam retributionem sit compensaturus. Est autem elegans metaphora ἐπὶ γῆρα & δῶ id est, in limine senectutis, pro extrema senectia, Atq; hoc imitati sunt Poeta Latini.

334. καὶ δύναιμι δ' ἔρδειν &c.

Præceptum est de faciendis sacris. Et vocabant libationes, quando in sacris fundebatur aut offerebatur vinum. Quemadmodum Æneas apud Virgil. in i. quum primum ad Didonem venerat. Ἀ πᾶν δὲ libo, quod est leviter degusto, πᾶν δὲ venit. καὶ δύναιμι, secundum potentiam, id est, pro viribus,

339. ὅφρ' ἄλλων ὦν κληροῖν.

Hoc est, ut aliorum juves rem familiarem, possessionem &c. Ad hunc modum etiam Christus in Evangelio monet, ut simus pauperes, quò alii possimus dare, non ut accipiamus, ὦν propter versum ο ἰν ω mutatum est.

340. Τὸν φιλέοντι ᾄτ' δαῖτα καλεῖν. &c.

Adjicit quadam præcepta Liberalitatis, sed tamen alieniora à primis illis Justitiæ gradibus, sicut Cic. in Off. facit. Nec est impium, quòd inimicis omittendam esse monet, quum & Salomon ejus rei meminerit: cavendum tamen, ne nostro vitio accidat. Φιλεῖν non amare tantum significat, sed etiam hospitio accipere, & comiter tractare, ut:

Ζῆν ἔειπεν πρεσβόντα Φιλεῖν, ἐθέλοντα ἢ πέμπειν.

341. Τὸν ἢ μάλιστα καλεῖν.

Admonet, Vicinum studiosè colendum esse. Quam enim tota nostra vita ad societatem comparata sit: nemo ignorat, quàm ingens bonum sit, Bonum habere vicinum. Nec Poeta hanc sententiam temere multis rationibus amplificavit, ubi vicinorum & cognatorum sedulitatem in negotiis obeundi & officiis præstandis ita confert, ut quàm longissimè cognatos, si opus sit alieno auxilio, vicini antecellant. id quod & Casite apologus apud A. Gellium indicat, ubi cognati multò minus faciunt quàm

vicini. Nec Themistoclem fugit, quod cum pradium venditurus erat, etiam hoc per praconem addendum censuit, Quod haberet bonum vicinum.

347. Εὐ μὲν μστερεῖν &c.

Aliud praeceptum de mutuo persolvenda. Et citatur hic locus in Offic. à Cicerone, ubi de gratitudine scribit. Item in claris Oratoribus, ferè citatur hic versiculus, ubi dicitur de reddenda gratia. Nec est ullum vulgariis Ingratitudine vitium in toto orbe, licet Deus impunitum non sinat. Nam & Salomon dicit: Non recedet malum de domo ingrati. & ῥεονινός exponi debet, quemadmodum supra quoque. Est enim Subiunctiva particula, ut sit sensus: si mutuo sumpseris. Alterum Καὶ abundare videtur. Nam ita solent iterare has particulas, ut Homerus quoque. μστερεῖν, passivè exponendum, pro dimensum accipere, vel mutuo accipere. Du. sole dir tool lassen messen. Suidas dicit μστερεῖν, non tantum mensurare vel mutuo dare, sed etiam mutuo accipere significare. Docet autem natura ipsa Gratitude; & illa lex naturalis, verè divina est, etiam si non esset praescripta. Et quoniam nulla tam immanis bestia sit, in qua non sit sensus Gratitude; praestandum est: maxime, ut nec Homo ab hac sit alienus. Quid enim aliud sibi volunt exempla Leonis & Draconis, quàm ut Gratitude nobis commendent? Sive ea vera sive ficta sint: nihil tamen aliud quàm Gratitude ob oculos huius proponere viri sapientes voluerunt. Et qui Gratiarum pinxerunt, pro una fingunt geminas redire. Una enim dat, gemina referunt.

351. Τὸν Φιλόστον Φιλεῖν, καὶ τὸ &c.

Commendat nobis Amicitiam illa sententia. Jam quoniam nonnulli adeò morosi sint, ut planè abhorreant à societate

societate, & nullum animal propius homine ad illam accedat, addam etiam quod plures nec habere nec colere possimus, (nec enim ex quovis Amicitia constat, sed ex similibus natura) recte Hesiodus praecepisse judicandum est, quum doceat, non quosvis in amicitiam recipiendos, & danti esse dandum: non danti, id est, sordido nequaquam. Et quanquam haec sententia paulò gentiliores cum ipsa lege natura pugnare videantur, ut indicat Plato in Gorgia: tamen quia beneficium est compensandum, nec omnes juvare possumus: nemini dubium esse poterit, certos quosdam esse juvandos. Non autem sic obligaris illi, qui nihil de te meritus est, ut obligaris beneficiario. Quia naturaliter sic obligati sumus, ut reddamus officium, quemadmodum & Jureconsultus ait, obligati *οφείλουσι ἀντιδοῦν*.

354. Δὼς αἰσῶνι, ἀεπᾶς ὃ κακόν.

Liberaltatis praeceptum est. Quanquam autem nulla leges cogant hominem ad Liberalitatem prestandam: ipsa tamen humanitas obtinet & cogit nos, ut beneficiamus bonis viris, & communem societatem juvemus. Quapropter & cum Virtute ita comparatum esse videmus, ut boni viri etiamsi multa Liberalitatis officia praestent, semper tamen leti & hilares sint: Contra mali etiamsi multa habeant, nunquam tamen tranquillam & pacatam conscientiam à Furiis obtineant, ut vel hoc nomine deceremur, Liberalitatem plurimum esse faciendam, non tam aliorum causa, quorum inopiam nostra liberalitate sublevamus, quam nostra quoque, quod animi tranquillitatem istinc concipimus & posidemus.

358. Επαχύνωσεν) παχύνω significat gelidum facio.

319. Εἰ γὰρ καὶ σμικρὸν ὅτι σμικρὸν.

*Ad multa utilis erit hac sententia. Verum non ineptè
ad studia literarum referri queat. Commendat autem di-
ligentiam & assiduitatem nobis. Est enim jucundum,
præsenti copiam frui, & semper aliquid habere præ manu.
At quanquam nemo adeò dives sit, qui non alterius ege-
at, neque quisquam adeò doctus, qui non opus habeat a-
lieno adminiculo ad literas: tamen turpissimum est, quo-
tidie velle emendicare, nec posse οὐκ ὄντων vivere.*

361. αἰδοῦναι λιμὸν, id est, nigram famem, ab
affectu dixit, quemadmodum Homerus frequenter αἰδο-
ῦναι οἶνον. Sunt enim famelici nigri, & fames solet ni-
griores reddere. Hunc gracissimum imitatur sunt Germani,
qui dicunt: der schwarze Hunger. αἰδοῦναι significat
faciem comburens.

366. Ἀρχομένῃ δὲ πείρῃ καὶ λήγῃ ὅσον ἔστι.

*Præceptum est de Parsimonia. Quum res est, abundè
maiores sumptus facere potes: est ὅσον Humanitatis hoc. Ve-
rum nihil proderit tum primum velle comparcere, ubi pa-
rimonialium est amissum. Nam odiosa est in fundo par-
simonialia, juxta versum:*

Nil juvat amisso claudere septa grege.

*Rursus quum res abundè suppetunt, non decet eiusmodi
sumptus facere, ut nihil reliquum facias, id enim Prodi-
gialitatis, non Liberalitatis esset. Sed memineris juxta Salo:
ita derivare fontes tuos foras; ut tamen horum dominus
maneas. In summa, Poëta utraque extrema Liberali-
tatis fugienda monet, ut neque sis prodigus, neque sordi-
dus.*

368. Μισθὸν δὲ ἀνδρὶ Φίλω, ἔστι.

*Aliud præceptum, Mercenarii sunt benigne tractandi.
Et debes sufficienter mercedem solvere iis quos conducis.*

fi.

fi. Ita vicissim operam dabunt, ut respondeant in labo-
rando.

369. Καί τε κασιγνήτω γελάσας.

Egregia sententia, Non temere fidendum ulli. Nemini
fidas, nisi qui cum modium salis absumpsit. Item, cum
fratre iocans adde testem. Quod si in ioco adhibendus
testis, quanto magis in rebus seriis? Epitheton est in par-
ticipio γελάσας, quasi dicat, vide ne verba quae iocan-
do dixeris, invertantur tibi: itaq; teste convenit cum fra-
tre iocari.

370. Πίστις ἄρα οὐκ ἔστιν ἀπιστία.

Id est, Credendum est & non credendum. Utile
cum primis praeceptum, quodq; imis sensibus reponendum
est. Illi enim potissimum experiuntur quae vis sit huius
sententiae, qui versantur in Rebus pub. & gravioribus cau-
sis, praesertim periculosis temporibus. Nec Graeci frustra
monuerunt, μέμνησο ἀπιστεῖν. Nam si propter fucatam
amicitiam vix fratri est adhibenda fides: quantum aliis
fidendum sit facile aestimari potest.

371. μηδὲ χυμὴ σε νόον πυροσολῶ.

Praeceptum est de scortis. Probat enim Hesiodus Conju-
gium. Nam de eo infra dicit.

371. πυροσολῶ) composita dictio est, quasi dicas
ornans nates, ἀ πυρὴ & σέλλω.

371. σε νόον) te mentem, id est, tuam mentem.
Utuntur enim primitivis pro derivativis.

371. Φιλητής) Hesychio κλέπτης καὶ ληστής est,
ab ἑπὶ & ἄλλω composita dictio. Φιλητής vero ama-
tor.

374. Μνησθήσῃ παῖς πατρὸς.

Oecumenicon hoc praeceptum est, quo non aliud admo-
nemur, quam juxta vetus proverbium, Oculo Domini sa-

ginari

ginari equum. Est enim primum (secundum Catonis sententiam) in re rustica, bene colere.

375. Φερβέμῃρ) Ionicus infinitivus est.

376. ἡγεμῶνς ἢ ἡγεμῶνς ὅς.

Duplex sensus horum versuum est. Prior ratio est, quod maior liberorum grex relinquitur, hoc felicius procedere rem familiarem. Sic enim & Germani proverbio locum fecimus. Altera est, quod res domestica non unius tantum opera potest augeri. Si quidem unus vir nullus vir, ut habet proverbium.

379. Σοὶ δ' εἰ πλεονεξίᾳ θυμὸς ἐέλδωρ).

Conclusio generalis est, quae continet laudem assiduitatis & industriae. Assiduitate ditescis, inquit. Si sedulus in opere tuo, & ditescis, juxta versiculum:

Gutta cavat lapidem, non vi, sed saepe cadendo.

IN HESIODI LIBRUM

secundum Enar. Phil. Mel.

Priore libello praecepta de moribus tradita sunt. Secundus liber continet praecepta Agriculturae. Et quanquam discenda Graeca lingua causa enarratur hic Autor; tamen si quam utilitatem & rerum cognitio, quae hic docetur, adfert, non Verba tantum, sed res etiam consideremus & discamus.

Quondam proderant haec Hesiodi praecepta Agriculis, quia quo quidque tempore facerent, hinc discebant. Nobis plus prosunt Physica & Astronomica quae aspersa sunt. Nam saepe causas naturales tempestatum, & aliarum rerum commemorat. Porro etiam totius anni tempora discere nit per insignium siderum ortus & occasus. Ita docet totam rationem & varietatem ortus & occasus. Primum

autem

autem perliberalis & valde honesta cognitio est omnium
Astronomiae partium, & dignissima bono viro. Sicut Ovi-
dius testatur quum ait:

Felices animæ, quibus hæc cognoscere primum,

Inque domos superas scandere cura fuit.

Credibile est illos pariter vicisq; iocisque

Altius humanis exseruisse caput.

Secundo necessaria est cognitio cælestium motuum,
quia oportet nos in rebus publicis habere descriptionem
Anni & Mensium: quæ si non haberetur, nulla posset me-
moriam præteritarum rerum haberi, & multa præsentis res
intempestivè fierent. Et Deus præcepit ob eam causam a-
stra observari, quum dicit, erunt in annos. Hic verò
libellus Hesiodi ita scite totum annum metitur, ut si fastos
non haberemus, ex Hesiodo confici possent. Et, quidem hæc
ferè tota vetus Astrologia fuit.

Tertiò magnas adfert utilitates, quia ex cognitio-
ne cælestium motuum, tempestates annorum, fertilitas
& sterilitas prævideri possunt, ut licuit animadvertere
anno ab hinc tertio, ubi propter vim aquarum multis
locis corrupta seges est. Ideo & Moyses ait: Erunt
in ligna, tempora, & annos, id est, diversitate
temporum sidera efficiunt, ut aliàs æstus sit maior, aliàs
frigus acrius, aliàs maior siccitas, aliàs magis vividus aer
sit.

Pleiades manipulus est septem stellarum in tergo Tauri,
quæ conspiciuntur noctu, ferè per hyemem. Porro, noctu
conspici, est oriri $\chi\theta\omicron\upsilon\upsilon\alpha\varsigma$, ut apud Ovid.

Quatuor autumnos Pleias orta facit.

Sub initium Maii, cum Sole subvebuntur, manè supra
terram. Id est oriri $\chi\theta\omicron\upsilon\upsilon\alpha\varsigma$. Mense Junio produnt, ita

ut manè conspiciantur. Idque vocant oriri ἡλιόκοις paulò ante Solis ortum conspici. Ideo Hesiodus ait, messeni in-
stare quum oriuntur Pleiades, videlicet ortu Heliaco. Non
vembri manè sub terram descendunt, quum noctu conspe-
cta sunt. Id est, occidere κοσμηῶς. Id verò tempus semen-
ti facienda idoneum judicant Agricola. Ideo Virgilius
dixit:

Antè tibi Eoæ Atlantides abscondantur,
Debira quàm sulcis committas semina, &c. Id est
manè occidant, quod sit Hyeme. Sed ubi citius hyems
est, citius ferunt, ut in Germania. Id quoque, præcipit Vir-
gilius:

Dum sicca tellure licet, dum nubila pendent.
Dicuntur Pleiades, quod sit pluvium conjunctionum
stellarum proprius cætus. Latini Vergilius dixerunt,
quod in vere oriantur. Atlantis filie finguntur. Et credo
Atlantidem honorem haberi, quod docuerit Astronomiā.
Poëta trisyllabon faciunt ὠλητιάς. In soluta verò oratio-
ne, disyllabon est, ὠλητιάς.

1. Ἐπιταλδομδράων) a Ionica dialecto interposita
est.

3. αἱ δὲ τοι νύκτας τε

Quod dicit, quadraginta dies noctesq, latere Vergilius,
sic accipe: à Maio subvectas supra terram, interdiu non
cerni, propter vicinitatem Solis magna parte aëstatis: noctu
verò sub terra sunt. Post menses duos manè cernuntur, ubi
longius jam Sol discesserit à Tauro. Deinde mense Octobri
post matutinum occasum noctu rursus cernuntur. Neque
est sic accipiendum, quod post occasum matutinum, post
autumnum lateant, nam ita noctu cernerentur. Nunc
Poëta nec noctu nec interdiu conspici dicit. Id sit in aëstate,
dum Sol propius Taurum versatur.

4. κενρύφα]αι) *tertia perso. est pret. pas. ut apud Homerum in 2. Iliad. Πη]ε]ργάφα]αι. Addunt enim Jones τα]ταν]ικ]α ad prae. Α]ει]να vocis.*

πε]ρ]ι]λο]μ]έν]υ]ς ε]σ]ταυ]τ]ε]) πέ]λο]μαι, *existo, inde πε]ρ]ι]λό]μ]οι]οι. Et est perpetuum anni epitheton. Gellius diligenter hanc vocem reddit, lib 3. cap. 16. pro decurrente ad finem anno, & non circumacto anno.*

6. Ού]τ]ο]ς τ]ο]ι πε]δι]ων πέ]λε]) νό]μ]οι. *Elliptica oratio est. Vult enim dicere: Illis qui prope mare habitant, quique valles concavas &c. hac lex servanda est.*

7. ἄ]γ]α) palustrem terram significat.

9. Γυ]μν]ὸν π]ε]ρειν.

A signo describit rursus tempus arationis & messis. Est autem arandum ante maximam favitiem hyemis. Et commodè adiecit adhortatiunculam. Vide ut res tua tempore conficiatur, ne cogaris aliena vivere quadrā.

11. 12. ὥ]ς τ]ο]ι ἑ]κ]αστ]α ὥ]ρ]ι αἰ]έ]θ]η) *Verbo singul. num. nomen plur. num. adiunxit, quod Graecis familiare est.*

π]ώ]σ]ω) *id est, trepidè peto alienas ades.*

16. Ἔ]ργ]α, τὰ]τ' ἀν]θ]ρώ]ποι]οι.

Causa, quare sit laborandum. Quia homo factus & ordinatus est ad labores. Neque frustra est quòd hoc tam sedulò inculcat & urget Poëta. Nam praterquam quòd Dei voluntas est laborare: etiam hoc significare Poëta voluit, non posse fieri ut quis honestè vivat, nisi simul laboret. Et quemadmodum maxima res dilabuntur per discordiam, ita quoque per sècordiam ac negligentiam, ut saepe usque videre videmus. Sunt enim, qui tamen si non magnos faciunt

ciant sumptus, nec dilapident rem familiarem, tamen sollicita ad extremam paupertatem rediguntur.

16. Ἀγαθὸς οὗτος ἐστὶν ὁ οἶκος, ὁ οἶκος, ὁ οἶκος.

23. Οἶκος μὲν πρῶτος, γυναικὶς τε,

Primus versus huius libri continebat Propositionem, complectens summam agriculturae, messis videlicet & arationis. Nunc Narrationem contexit, quae generalia quaedam praecepta continet, de constituenda re familiari.

24. κατὰ τὸν οἶκον ὁ οἶκος.

Aristoteles oconomiam suam incipit ab hoc versu, & refert ad Uxores, quum Ancillam intelligit Poeta. Nam post de uxore loquitur. Est elegantissimus locus de Coniugio in Xenophonte, quem Columella optimis & praestantissimis verbis expressit in praefatione 12. libri. Κατὰ τὸν οἶκον, ancillam in praeceptum significat, & non nuptam.

25. ὁ οἶκος οὗτος ἐστὶν ὁ οἶκος.

Commendat ordinem & curam in re domestica hoc praeceptum. Columella enim nihil magis prodesse dicere quàm si servetur Ordo. Vetus, inquit est proverbium, Paupertatem certissimam esse, quum alicuius indigeas, uti eo non posse, quia ignoretur ubi projectum jaceat, quod desideratur. Itaque in re familiari laboriosior est Negligentia quàm Diligentia. Sic accidit in nostris studiis. Sunt qui multas sententias tenent, sed quum est dicendum, & stilus exercendus: nullae prorsus veniunt in mentem. Quid sit in causa, distinetur.

27. ἢ δ' ὅταν ὁ οἶκος.

Oportet agricolam diligenter observare occasionem, quia non levis iactura est in mutuo accipiundo. Dum enim mutuum peti, perdis temporis occasionem.

28. Μηδ' ἀναβάλλεσθ' ἔσ' ἢ αὔριον

Sunt hac communia praecepta de non cunctando. Rectè Ovidius in hanc sententiam dixit:

Qui non est hodiè, cras minus aptus erit.

28. ἐνῆ.) significat postremum mensis diem. significat item tertiam lunam seu perendinum diem, ut apud Aristophanem, (quem Suidas citat), ἡμέρῃ καὶ αὐτῇ καὶ εἰς ἐνὴν ἔλθης. ἀντὶ τῆς, εἰς τρίτῃ.

32. ἡμῶς δὴ λήξῃ μὲν.

Secundum praeceptum est de aratro faciendo, & quando cadenda sit materia ad rem rusticam. Orditur autem à Chronographia.

33. ἰδάλιμον καῦμα) τὸ ἰδρωτοποιὸν exponunt, id est, æstus qui sudorem ciet.

34. μὲν ὅτε περὶ βροτῶν χεῖρας.

Id est, remisso æstu respirat corpus. Nam propter æstum & calorem corpus prorsus torpet, neque homines solum ita afficiuntur, verum etiam inanimata.

35. Δὴ γὰρ τότε Σείριος αἴσῃ &c.

Sirius stella in ore canis maioris, quæ cum Leone supra terram subvehitur, sicut Lucan. in 10. testatur.

Qua mixta Leonis

Sidera sunt Cancro, rapidos qua Sirius ignes Exserit &c.

Deinde ubi Sol accesserit Scorpionem, manè aliquantisper ante Solem supra terram subvehitur Heliaco ortu. Deinde orto Sole statim labitur sub terram. Ideo dicit Hesiod. nocte frui Sirium, id est, manè aliquantisper ante solis ortum supra terram emergere, at non commorari diu post solis ortum supra terram. Nomen Sirius à σείρειν factum est, quod inflammare, arefacere significat.

ἡμῶς

38. ἡμῶν ἀδικοτάτη πέλε.)

Describit commodum idempus secandi ligna. Durant enim hac longo tempore, nec sunt obnoxia corrosioni. Hoc significat ἀδικοτάτη, id est, incorruptissima, ἀδίκω id est, mordeo, quæ non mordetur à vermibus.

41. Per ὄλμον τρεπῶδιν, mortarium trium pedum intelligere videtur. Suspicio enim talibus mortariis usos esse pro molis.

44. δῶρον Græci appellant palmum; quod munusculum datio δῶρον appelletur. Id autem semper geritur per manus palmi. Vitruvius libro secundo.

45. γύλινον id est, dentale, vocant lignum cui vomer inseritur: quod tanquam arcus continent corpus humanum, sic dentale contineat vomerem.

47. περὶ γύλινου id est, iligneum, est enim validissimum.

48. Εὐτ' αὖν Ἀθηναίης.

Cererem vocat Athenæam, quod ipsa Athenienses, atque adeo omnes homines de frugibus docuerit. Potest tamen etiam vel ad Erichthonium, vel ad Triptoleum referri.

54. ἔλυμα id est, buris, lignum longum est cui insertum est Dentale. Locum Virgilio i. Georg: cum hoc confer, qui sic incipit:

*Continuò in silvis magna vi flexa domatur
In burim &c.*

50. οἷα γ' ἦτορ ἄρρεα.

Indicat patrem familias oportere bene instructum esse, ne quis casus per inopiam suppellectilis remoretur rusticum laborem.

51. αὐτόγυον) vocant quum Vomer est insertus Dentali,

et ali clavus non affixus, sed quod Buri naturaliter est consuevit; Sicut πηκτόν, cuius γῆς clavis est affixus.

52. ἄζας) ab ἄγῃ venit, id est, Frango, quod in praesentiu usu non est.

53. ἄκτιον) quod non arroditur à vermibus, non sentiens illos vermes. κίς enim vermis ligni est.

53. δαΐφνης) Plinij namer ac quoque illa ligna inter ea quae cariem nesciunt.

54. βός δ' ἐνασθηῶν &c.

Cuiusmodi boves conveniat agricolam habere.

59. Τοῖς δ' ἅμα πρὸς ἀργικόν τινα.

Habes hoc loco praeciptum de ministro, quae huius aetate & moribus praedita esse oporteat. Et si tantum in ministro requiris Hesiodum, ut iuxta hunc modum praeficere voluerit, quantum minus Ecclesiasticus & Rebus p. proficere?

60. ὀκταβλωμὸν ἵδ' ἐστ', ὀκτο μὸρσμον, ita tamen ut unum frustum habeat binos morsus βλωμὸς μὸρσμον significat.

64. καὶ Πρωτοερίαν εἰλέαδ'.

Hoc Verg. in 1. Georg. imitatus est hanc in modum: Dum secca tellure licet, &c.

Nam serā satio obest: neq. secundā satio tantum commodi habet, quantum tempestiva illa, quum robusta farrā serantur.

65. Πλοῖεν αὐτ' Πλοῖεν, ἐστ' περὶ κελί, & tanquam actionem reddi, gassen.

66. Φεγ' ἔσθ' δ' ἐντ' αἶο

Haec enim suppellectilem rusticam & familiam agricolae pertrahit: sequitur nunc, Quando sit arandum, & Quoties sit arandum. Porro Poeta fingunt Grues ardore in meridionalem regionem, in Aegyptum videlicet,

ubi belligerantur cum Pygmaeis, ut est apud Homerum Iliad. lib. 3.

Αἰτ' ἐπεὶ ἐν χειμῶνα φύγον, καὶ ἀπὸ Φατοῦ qua
legv.

Verum Albertus scribit, non esse fabulosum, sed quod sint ibi monstra quadam similia hominibus. Imitatus est hunc quoque locum Hesiodi Virgilius in 1 Georg.

69. καὶ δὴ δὲ ἔδωκεν αὐτοῖς Id est, terret eum cui non sunt boves, propterea quod iam instat tempus potestatis arationis. In dictione αὐτοῖς, longa brevem concipit, ut sapit supra.

71. ῥηϊδίον γὰρ ἔστι εἰπεῖν.
Negligentiam & inscitiam rusticorum taxat, qui non considerant quibus opus habeant, sed in alienam opem semper sunt intenti, id quod miserrimum est. Est autem iucundum cum primis in hoc carmine, ῥηϊδία τὸ ἐργαζομένης, quod confutat eorum rationem, qui obijcere poterant: Si quid desiderabimus in re familiari nostra, poterimus ab alio magno petere. Et respondet eadem opera posse petere & negare aliquem. Ab ὀπὸ & ἀναίνομα compositum ἀπανήνασθαι, & significat denegare.

74. Νηπιὸν γὰρ δὲ τοῦ οἶο ἔστι.
Id est, Ignorat quot lignis opus sit. Nam magna congerie bonorum lignorum opus est ad fabricandum Carrum.

76. Εὐτ' αὖ δὴ πρώτῃς ἔστι.
Totus ille locus ad Arationem pertinet, & est adhortatio ut statim admoveant manum operi non tantum famuli, sed & ipse Paterfamilias. Addit deinde signa & circumstantias, qualis terra sit aranda, sicca scilicet & humida. Celamella in hanc sententiam inquit: Neque
faccb

succo careant, neque abundant riligine. Ita Hesiodus jubet siccam & humidam arare, id est, non lutosam, & tamen madescentem. Meminerunt quoque huius precepti Plinius & Theophrastus.

80. Εἰαρε πολέιν, ἴερε &c.

Præceptum est de reliquis arationibus. Pingue solum solet quater arari, bis solem bis frigora sentit, sicut est solum Italicum. Qui verò tenuius solum habent, ter arant. Prima aratio est Proscissio. Secundò arant mense Junio, ante Solstitium. Latini Iterationem, Nos bractæthen vocamus. Postremò ante sementem aratur. Hoc Latini, Tertiacionem vocant.

81. Νεῖον ὃ ἀείρεν εἰ. &c.

Adjicit præceptum, quòd intervalla sint faciendæ agris quibus interspirent & quiescant. Sunt enim multò feraciores, si permiseris intervalla, quàm sine intervallis. Est & hic locus commendatio Novalis. Nam quàm terra quotannis ferendo non sit defatigata, nec penitus exhausta, sit ut copiosiore fructum ferat, & gravior quoque sit. Est autem Novale, teste Plinio, quòd alternis annis fertur. Opera precium faciet studiosus puer, si quæ sunt in primo Georg. Virg. cum hòc loco contulerit. Ita sine negotio Hesiodi sententiam poterit adsequi.

82. ἀλεξιάρεν ὃ id est, pellens execrationem. Solent enim agricola maledicere quando fructus exsententia non perveniunt. Sic Hercules ἀλεξίμαχον dicitur est, quòd depulerit mala hominibus, & fuerit admitter monstrorum.

83. Ἐχεσθὶ Διὶ χροῖω &c.

De sacris faciendis præceptum. Admonet, Superos esse precandos, ut hominum studia & labores bene fortificent. Idem facit Virg. & Xenophon magnifice in Cratylom.

Quidam per terrenum Iovem intelligi putant Plu-
tum. Ego verò cum patre, qui gubernat & regit terre-
na.

84. *ἱεργὸν, id est, aram.* Alludit enim ad Eleusinia Ce-
reri sacra, quae Athenis fiebant, & vocabantur Myste-
ria. Videntur autem mihi fuisse conspirationes & fœdera,
quibus se adstrinxerant ad civilia officia cives. Hoc potest
colligi ex Cicerone, ubi de Eleusiniis sacris disputat. Erant
autem maiora & minora sacra, & hac sub autumnum fie-
bant. Porro fingunt Cererem, quum per orbem quæreret
filiam, humaniter ab Atheniensibus receptam esse, & ideo
illis hanc gratiam reddidisse.

85. *Ἀρχόμενος τὰ πρῶτα &c.*

Circumstantia est. Quomodo sit arandum. Nam supra
dixit, Quando & Quoties sit arandum.

87. *Ἐνδρουν* lignum significat quod est proxi-
mum remoni. Alioqui cor arboris hac voce significas-
tur.

87. *μεσούτοιον* integrum est, *Ποῖτα μέστωρον* fecit.
Julius Pollux Iorum esse dicit quod boves iugo alli-
gat.

88. *πρόνον ὀνύχῳσι τιθεῖν.*

Illa fuit absolutio sententiae. Est autem solacium hoc
quod à Gracis fieri solet. In arando debet subsequi ali-
quis, qui scamna, id est maiores glebas confringat. Virgi-
lius: Multum aded rastris glebas qui frangit inertes,
Vimineasq; trahit crates &c.

Et Plinius: Grate dentata, vel tabula aratro annexa,
quod vocant Letare, operientes semina. Hec descri-
ptio agricultura non convenit cum nostra. *μακέλη* dicitur
ein Hacke vel Bieße. *Διέλη* ein Harst. Virgil.
locum de occatione, hic refert.

89. Ὀϊμονόων γὰρ δίδωται ὅτι.

Epithonema est. Crede mihi, multum commodi adferre Industria. Homo ignavus vix unquam discescit. Solus autem sic Poëta subinde spargere sententias de Diligentia, quod sine ea nemo quicquam laude dignum efficere potest.

91. ἀδρόσων) ὁ ἀδρός, ἡδρόν, πύχυν Hesiabius exponit. Nos fecisti/fecitbar. Et est sensus: Sacra frigeria solum, spica multa ubertate, seu (ut Columella dixit) pinguedine nudent ad terram. Elegans præbura seu τὸ πύχυν buius carminis, quæ rem ita describit, ut oculis planè subiciat.

92. Εἰ τίλας αὐτὸς ἐπιδοῦν.

Egregia hac sententia est, quæ nomen agere potest ex Patrum religione mansisse, ac veluti per monum. traditam esse. Convenit enim cum primo decalogi præcepto, quo iubemur Deum honorare, ac illi fidere. Tumemus, quoniam impia fiducia nostri relictæ, omnem spem in Deum collocamus, hoc unum cogitantes, ne in rebus prosperis insoleamus, contra in adversis deiciamur. Ad hunc modum Hesiodus Agriculturam, & quicquid est laborum nobis commendat. Vult ut pro se quicquid acris et in laborum animam intendat; verum finem laborum, & ut nos vocamus, benedictionem, non nisi à Deo expectet. Quod si ille laboribus nostris affulserit, ac gratam auram commodæ tempestatis aspingerit: nemini dubium esse debet, quin summa quoque labores adæquantur finem. & huiusmodi felix messis proveniat, ut (quemadmodum hic docet Poëta) sic utendum omnibus vestris rebus gratiis, quibus deus non sit usus.

95. πρὸ λὶόν τινος) Causam ver, spiritum Veri, quod adhuc ab hyeme & primis canisat.

95. *Ἐωχέων*) cum *ω* in antepenult. scribendum est. Concipit autem rursus longa brevem, ut saepe jam supra.

97. *Εἰ δὲ κεν ἡελίοιο τροπῆς δρόνος*

Aliud praeceptum est, videlicet, Quod tempus sit vitandum. Nec est, quod ordo in praeceptis te magnopere moveatur. Poteris enim per te fingere tibi vel hunc vel alium ordinem. Sitque hoc secundum praeceptum. *τροπὰς* Græci omnes conversiones vocant. Estque *τροπὴ χερυσερινή* καὶ *θερινή*, id est, solstitium æstivum, & hybernium, quod Latini raro solstitium, sed brumam vocant, ἀπὸ τῆς βραχείας ἡμέρας, ut Servius ait. Vocant etiam æquinoctia conversiones, quia tunc Sol quasi convertit se, & incipit descendere. Ita in conversione hyberna, quando Sol longissime distat propter obliquitatem, tunc vertit se, & incipit ascendere, quia est statio solis. Idcirco monet non esse arandum sub brumam.

100. *Ὅστις δ' ἐν Φορμῷ &c.*

Extenuatio est, Domum portabis, non vehes: opus erit tibi calathis, non onusto plastro: habebis enim multum culmorum, & parum granorum. *Φορμός* dicitur quicquid consutum est. *Φορμιον* stragulum factum ex juncis, ein *Decken* / hinc *Phormio* parasiti nomen.

101. *Ἄλλοτε δ' ἀλλοῖς & ἑνὸς νόῳ.*

Tertium praeceptum, Alio tempore sunt alia tempestates, aliquando citius, aliquando serius ferendum, ut fiunt tempestates. Quia nonnunquam differt Jupiter tempestatem, & quando nos felicissimum annum speramus, tunc deploratissimum experimur. Ergo Jovi committenda huius rei cura, ut perficiat ex sua sententia quae vult.

103. Εἰ δὲ κεν ὦψ' ἀρόσης &c.

Quartum preceptum de sera aratione. Sin autem sero araveris, hoc poterit esse remedio, & Verna aratio tum felix esse poterit: si pluerit ad tertium usque diem, ita ut pluvia neque superet ungulam bovis neque destituat, in summa, ut impleat vestigia. Nam cum terra permadescit, & verna satio nihil infirmior sit autumnali. Et quia humor est principium vite, ideo sit quod humor tam facile non laedat quam siccitas. Est autem pulchra periphrasis. Verū, quum inquit: ἦμ' οὐκ ὀκνῶ κικύζει. Cuculus enim Veris tempus adesse cantu suo prænunciare solet. Et principes Saxonia hunc morem habent, ut qui prior arcu percusserit Cuculum, aureum habeas.

109. Ἐν θυμῷ δ' εὖ πάντα Φυλάσσει

Admonet rursus Diligentia. Solet enim Poëta subinde morales sententias aspergere, præcipuè de Sedulitate, cuius usus & vis in omnes vite partes sese extendit. Nam ut res diligentia crescant: ita Socordia decrescunt. Jam quum nemo sit, quemadmodum Quintilianus inquit, qui non labore & diligentia sit aliquid consecutus: quæ pravitās humana mentis est, aut quæ vecordia, oscitantiam magis, quæ de decori hominibus est, quam diligentiam, ex qua nomen dignitasq; paratur, velle amplecti? In studiis literarum homines docti socordia multa dediscunt, ut est videre in Cicerone & Hortensio. Rectè itaq; Hesiodus facit, quod tam diligenter sedulitatem hominibus commendat.

111. Πὰρ δ' ἴθι χαλκίων θῶρον &c.

Monet arationis tempore & quum negotia sunt expedienda, conventicula & alias nugas relinquendas esse. Atque hunc locum quia perutilis est, quibusdam circumstantiis amplificavit. Prior est, quod quamvis nos semus,

cessatores, tamen corpus minime cesset aut ferietur. Eam sententiam datunda reperitur & auget ab effectu Famis. Si quidem corpus consumitur, quod in opere faciundo sumere tibi potuisses: sed ut ignavia te in hyeme deprehendat, & fortiter cogaris exuere. Quod si famem vitare non poteris, certum est quod in valetudinem adversam incidet, & maxime in dolorem pedum. Soles autem frigus naturaliter tumorem afferre, quia sanguis frigore coaguiatur. Arist. prima sectione Problematum scribit, fame diuina laborantibus pedes intumescere. Huc alludit Hesiod. quum iubet cavere, ut fame tumefactum pedem demulcere non oporteat.

χαλιδον θῶκον) πικραν sedem, Tabernam vocat. Erant enim confessus in officinis ferrariis.

ἐπ' αἰσά) in locis calidis, exponi potest. Quamquam sufficeret pendulum esse in loco, ut sit αἰσά scribendum, ab αἰθρομαι, exico. Verum prolo quicquam mutare. Usus est autem et supra ἄπ'ι cum accusativo in ἰβ' a significatione, dum αἰα, ἐπ', αἰπεινα γαῖαν. αἰσόν verò locum tepidum in aprico situm significat.

iii. λέγαν) λέγον, quoniam dicta sunt. conveniunt Philosopherum. Deinde quia inter ipsos de rebus levissimis plurimum agitur: factum est, ut λέγον, dicerentur vulgò πύγξ. Suidas Homerum citans, inquit: λέγοντες ἔλαγον δημοσίως. πύγξ τὰ πύγξ. ἐν οἷς πολλοὶ ἀγόντες ἐκαστὸν το πολλὰ ὀμνησθ. καὶ θέλεις εὐθεὶν χαλκίαν. ἐς δόμον εἰλθὼν, καὶ πρὸς ἐς λέγον.

iv. Ποῦα δ' αἰεργὸς αἰνῆ &c.

Ignavia effectum prosequitur. Indigens vir multa mala concipit in animo. Fieri enim non potest, ut mens ho-

minimè plane sit otiosa. Itaq; varios dolos ac fraudes excogitant hi qui rerum inopia laborant. Unde Columella rectè dixisse iudicandus est, dum inquit: Homines nihil agendo male agere discunt. Nihil enim usquam quicquam scelerum est, neque ulla quantumvis pessima flagitia designantur, quæ non ex ignavia veluti ex fonte promanant. Huius rei passim in omnibus civitatibus, pagis & vicis plura exempla quàm numerari queant, à circulatoribus & decactoribus eduntur, qui dum inanem spem (ut Hesiodus vocat) nimis diu fovere, tandem ad furtiva, latrocinia & sacrilegia animum applicant. Quare ut hæc flagitia è medio tollantur, solus Labor remedio esse poterit. Est enim per Laborem aditus ad Virtutem: per Desidia vero ad omnia genera flagitiorum non aditus tantum, sed rectissima via.

120. Δείπνυς ἢ Διψόσας.

Spargit rem in personas, atq; ita temporis circumstantia auget. In media æstate circa opera præscribe. Sequitur ratio, quia non semper æstas erit. Hæc sententia speciem proverbii habet, qua monemur occasionem temporis non esse negligendam. Et nota est fabula de formica & cicada. Quin & Germani vulgari dicto cessatorum socordiam notamus, quum dicimus, Post gratum solis calorem, ingratum frigus experiemini. Ἰαγὼς πρὸς Δορίε.

122. Μῆνυα ἢ Ἀνυαίωνα.

Amplificatio est à temporis descriptione longiori. Describit enim Hyemem. Et est similis locus apud Virgilium in Georg. copiosissime tractatus. Ἀνυαίων mensis, Brumalis est partim cadens in Decembrem, partim in Ianuariū. Luna Græcis menses faciebat, non civilis ordinatio aut Sol. Porro Ἀνυαίωνα Ianuariam esse apparet ex Gaza,

qui ait: Λευαίωνα δὲ καὶ αὐτὸς ἦδαι ἰαυκαριον ὄντα.
 Lenaona autem, & ipse notat Januarium esse. Lenaea enim
 Bacchi feria, & Pythia sub id tempus agebantur, quum
 vini primitias libabant. Commentarius in Equit: Aristophan:
 continet, adolescentes eo tempore solitos fuisse circumvehi,
 qui de plaustris convicia jaciebant.

122. βέδωρα) frigora vocat quae adurunt & ex-
 coriant boves. Sunt ea autem in mense Decembri,
 quum maxima vis Aquilonis sentitur, cui Germani à fri-
 gore nomen fecerunt, quum vocant ein schinden Hengst/
 quasi dicas excoriatorem Boum. βέω Græcis excorio
 significat.

124. πνέουσιν & βορέας & δυσληγέες
 A circumstantiis rem tractat, videlicet, Unde spirat Bo-
 reas, & Quid soleat fieri quum spirat. Spirat autem per
 Thraciam, quia ad septentrionem Græcis Thracia sita est.
 Multas quercus, altas abietes de monte dejicit in vallem
 ad terram. Deinde auget ab habitu animantium. Etiam
 fera savitiam hyemis ferre non possunt, quas natura mi-
 nuit: quanto minus nos.

124. δυσληγέες) scilicet glacies, id est, molestæ
 à δὺς & ἀλέω curo, quod adferant molestam curam.

134. καὶ τὸ δὲ αἶψα ἔησι.
 Capra epitheton est hirsutæ esse. Virg. in 3. Georg.
 testatur. Capras valde obnoxias esse frigori.

136. Τροχάλον ἢ γέροντα τίησι.
 Distributione quadam hyemis incommoda recenset, &
 apris. mē dicit incurvum senem Borea injuriis obnoxium,
 quod hac ætas omnium maximè gaudeat sole, & fugiat
 frigus. Unde notum est illud: Et Apricos meminisse
 senes. Periphrasticōs autem Virginem inuptam descri-
 psit, quod opera aureæ Veneris ignoret. Estq; diligenter
 obfero.

observandum, quod innupta non prodibant in publicum, sed adservabantur domi. Sed hac concilena non grata admodum foret nostratibus puellis.

140. λίπ') Apocope est pro λιπαρὸν ἔλαιον, id est, pingui oleo. Nam postrema syllaba abiecta est.

142. ἡματι χίμαριον, ὅτ' ἀνόσει.

In hac descriptione byemis, & Polypī piscis mentionem facit. Cuius hac natura est, teste Plinio lib. 9. cap. 29. ut fame laborans sibi pedes arrodāt, quo maxima byemis sevitia notatur. Et quia vehementer frigore leditur, latet plurimum in antro suo, nec egreditur piscatum; unde colligi quoque potest in frigidioribus aquis non esse. Per aestatem convehit & reponit victum, perinde ut Formica, ut testis est Theophrastus. Sunt autem Polypī multae species. Verum maxime cum illis cognatus esse videtur, quos Albertus Rains vocavit, die Rochen. Piscis magnus est, habens octo pedes, in quibus duo extremi pedes coryledones habent, id est, concavitates, quibus nititur & affigit se his quae prehendit. Unde in Autularia, Planctus ait de avaris: Ego istos navi polypos, ubi quid tetis gerunt, tenent. Athenaeus multos Autores citat, qui scripserunt, fame laborantem Polypum in cavernis brachia sua rodere. Cui sententiae & Oppianus & Albertus suffragantur. Sed Athenaeus & Plinius putant id accidere Polypo à Congris. Hesiodus vero hanc speciem ἀνόσειον vocat, quod spinam non habet, sed cartilaginem pro spina. Dicunt illum venari pisces mira industria, quum alioqui sit animal timidum. Verum ita comparatum est, ut illi consilio polleant natura, quibus robur est negatum.

145. ἀλλ' οἱ καυνοὶ ἀνδρῶν εἰσι.

Id est, Sol vertitur supra populum nigrorum hominum. Intelligit autem Aethiopes qui sunt in Africa, quorum etiam nunc quidam sub imperio Caroli Caesaris sunt. καυνοὶ Graci vocant, quod nos caeruleum. lafur / estq; metalli genus, metaphorice pro obscuro & atro. Est autem sensus: Sol volvitur supra meridionales homines, nec diu moratur supra aethrum benisphaerium, videlicet Gracia.

147. καὶ τότε δὲ κερκοί.

Adhuc in hyemis descriptione commemoratur. Cornuta feræ & non cornuta, lugubriter frendentes per silvas fugiunt.

148. μύλη dentem molarem significat, à quo fit verbum μυλῶ, quod significat dentes incutio, frideo propter frigus: & litera interposita est.

148. δρύα) loca arboribus confita sunt, Hesychius per i scribit.

151. γλάφυ) pro γλαφυρῶν Apocope est, & significat specum & concavitatem petriam.

151. Τότε δὲ τοῖσι δόγῳ ἰοῖ.

Est hoc loco Poeta delatatus anigmati Spbingie. Nam feras solent in baculum incumbentes demisso capite incidere, & terram inspicere. Unde & hircernia dicti sunt. His similes esse dicit feras, cum penuria visus laborantes propter nivem, undique per silvas discurrunt.

153. νίφα) rursus Apocope est pro νιφάδα, frequens Hæmoro.

154. καὶ τότε ἰσοπαῖς &c.

Versatur per omnes circumstantias corporis, & monet propter frigus arcendum, crasso panno & multis pilis intertextis

terrextis arandum esse. Græci verò nsi sunt admodum honesto vestitu, quemadmodum & reliqui honesti populi Romani & Judæi. Pallio nsi sunt supra tunicas, χιτῶν verò vestis interior erat.

156. πρῶτα) Accusativus est pro προκήδα, & significat id quod subducitur, εἰς εἰς τὴν. Apud Pollucem in libro de vestibus.

157. ἵνα τοι τείχης ἀτρεμέωσι) id est, ne horreat corpus nimio frigore.

163. ἀλσιῶ) ἀβ ἀλεύσας, ut habetas quiddam quod arceat pluviam.

165. Ψυχρὴ γὰρ τ' ἦν.

Enumerat iam causas pluvie. Quemadmodum enim vapor ex olla in operculo percussus in aquam resolvitur: Sic vapor ex ceteris in nubibus percussus in aquam resolvitur, & deinde decidit. Humectat autem nix sata & arva. Itaq; addit conveniens epipheton πνευφύου. Postea quid Ventus sit dicit, nimirum nubium agitatio.

177. Τῆν δ' ὥμισον βροτῶν

Bobus adservandum esse dimidium pabulum. Viro verò ut supersit aliquid in noctem scilicet. Nam Græci homines tantum cenabant & largius quidem.

178. Πιπρόμεν accurrere significat.

179. τὴν δ' οὐλαοσόμην &c.

Absolvimus hactenus descriptionem Hyemis. Nunc autem Veris descriptionem hoc caput continet. Estq; primum signum, quādo Jupiter sexaginta dies, id est, duos menses, Januarium videlicet & Februarium confecerit, post brumam vel conversionem Solis, cum stella Arcturus, nuntiis veris, primum apparere incipit. Est autem Arcturus stella sub

sub Zona Boota. Oritur Acronycho ortu, id est, vespere,
initio Veris, quando sol ingressus est Arctem.

186. Τὸνδε μὲν ὁρῶμεν

Aliud est signum venientis Veris. Vide Ovidium in
sexto Metamorphoseos, quare Hirundo dicta sit Pandio-
ni filia. Comperi autem latere hyeme Hirundines in ni-
do suo tanquam mortuas. Proinde non puto avolare eas.
Totam hyemem habent secum recentia ova. Reviviscunt
autem sub æstatem. Quare iudico mirabile quoddam opus
esse, ac imaginem resurrectionis nostrorum corporum.

118. Τὸν Φαῦλον οἶνον.

Summa huius loci est, quod tempore Veris sint ampu-
tanda vites, nec sit expectandum, donec maior æstus ad-
venerit. Turgent enim tunc in palmitibus gemmae, nec pos-
sunt esse sine periculo, si tunc putentur vites.

οἶνον) dicunt significare, palmites. Vocabulum vetus
est. Apud junioras ἀμπέλ) in usu.

189. Αἱ ὁπότεν Φερόμεν

Hoc præcepto Messis tempus describit. Quando æstus,
inquit, ceperit esse vehementior, ita ut quarant humi-
diora loca testudines, tum falx erit acuenda & seges de-
metenda. Est autem omnino tempestivior messis Græcis
quàm nobis. Sunt enim illi magis ad orientem & meri-
diem quàm nos. Quare variant hac præcepta, nec ad sin-
gulas regiones accommodari possunt.

189. Φερόμεν) Epitheton Testudinis est. Dici-
tur enim domi porta, quod ades suas circumferat. No-
ta est fabula de Testudine, quæ sola domi remansit,
quum reliqua animalia omnia suavisimè epulis Jovis
accipiebantur.

190. σκάφῃ) instrumentum est rusticum, apud Pollucem.

192. Φύαν ἢ σκίερες θώκες.

Vides quam non possit Poëta Sedulitatis oblivisci. Prohibet enim, tempore messis somnum ad multam lucem esse protrahendum, quòd eo tempore reponenda sunt quibus in hyeme fruamur. Jam qui ad Auroram atque in medios id temporis dies stertere voluerit, miseram profecto vitam trahet, ubi hyems sui memoriam nobis in animum semel cæperit revocare: ibi tum licebit experiri verissimum esse Cicada & Formica apologum. Plurimum & venustatis & utilitatis hæc sententia habebit, si quis ad studia literarum traduxerit, quum illa cessatorem minimè requirant, & qui in multam lucem quotidie stergat. Adiecit deinde, ceu Gnomas quasdam, optimos versos, quibus matutina opera hominibus commendat, & dicit, Auroram tertiam operis partem absolvere. Item eos qui manè surgunt, plurimum promovere, quoscunque labores susceperint. Postremò etiam boves facilius ferre matutina opera quàm meridiana. Experiantur etiam studiosi bonarum literarum, Auroram Musis esse amicam. Quare diligenter has sententias observent & meditentur hi, qui animum ad literas applicuere, quicquid parentum & amicorum expectationi æquissime satisfacere voleant.

200. ἡμῶν ἢ σκόλυμός τ' αὐθεῖ.

Estatis à Solstitio descriptio. Primum ponit Prognosticum maximi æstus: Deinde Quid faciendum sit. Græci post Ver statim incipiunt Messem. Deinde sequitur Solstitium æstivale: tunc nos habemus messem.

200. σκόλυμῳ) carduus dicitur flore purpureo, quo nomine & reliqua speciosæ censentur, ut sunt Paliuri,

liuri, Chamaeleones, Acanthi. Vide Plinium lib. 12. cap. 23. & libro 22 cap. 22. de carduo: Venerem stimulare in vino, Hesiodo & Alceo testibus, qui florentē cicadas accessimi canticus esse; & mulieres libidinis avidissimas, viros pigerrimos in Venerem scripsit.

235. ἐπεὶ καὶ φάλλω καὶ γυναικά.

Ratio, quare hoc tempore Viri debilissimi sint, & Mulieres lascivissimae: quia calor resolvit totum corpus hominis, ergo laeduntur magis aestu quam frigore viri.

207. καὶ β. βλιν (ὡν) A Bithia regione, Bithinum vinum dictum esse, Athenaeus scribit libro primo. Testatur autem dulce fuisse, atque a Sicilia Pollium vinum dictum esse. Et Homerus non uno loco testatur, Thraciam nobilia vina habuisse.

208. μάζα τ') Libum lacteum intelligit ex recens lacte, sive lac coagulatum. Nostri homines puero vocant eum Zieget. Deficiunt lacte, nisi mulgeantur, Capra: juxta Virgilium:

Quam magis exhausto spumaverit ubere mulae
Ara,

Lacta magis pressis manant ubera mammis.

Item Capra videntur copia lactis Oves: laudaturq. lac Caprarum plus in libo quam Ovium. Poterit & hac huius loci sententia esse, quia sub Autumnum facilius admittuntur Caprae ad conceptum, & deinde deficiunt. Utere igitur dum potes.

208. σεννυμνάων.) Aolica dialectos est, quum a se interpretata, quasi dicas, extinctarum aut non lactantium.

209. καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας) Viculinam car-

non intelligit, quæ non improbat, sana esse homini. Cæterum enim xæ bonæ carnes non laudat Poëta.

210. Πρωτόζωνων) Illa enim caro est valde laudata, quod facilis sit concoctu. Estq; in æstate istis cibis utendum, qui facile concoqui possunt: Itaq; & huius mentionem hic facit Poëta.

210 Αἴθρη οἶνον) Vel à calore dixit, quod adurit faciem, vel à calore. Laudatur enim magis æstate rubra vina, quod pinguiora sunt, & magis alunt corpus, Cætera tenuiora sunt & facilius penetrant.

212 Ἀντίον ὤρεσθαι ἀνέμους &c.

Inter cæteras voluptates non postrema est, si quis in æstate sub umbra gratam auram capiet, ita ut faciem versus leviter susurrantem ventum vertat. Intelligit autem hoc loco Zephyrum, quod Euri, Boreæ & Zephyri æstate sint temperati. Austri vero plerumq; noxius est, tam æstate, quam hyeme. Erit maior hac voluptas, si adfuerint rivuli perpetuò scaturientes, quibus semper multum delectati sunt Poëta.

213. ἀλόωτος, καὶ ἀθολός, qui sit sine limo, aut qui non sit lutulentus.

214. Τρεῖς ὕδατος πρὸς οἶνον.

Consuetudinem Græcorum observabis, qui nunquam merum vinum soliti erant bibere, verum semper vinum aqua diluebant, ut testatur Athenæus lib. 10. qui hanc consuetudinem diluendi vini fuisse dicit, ut ad duos vini cyathos, quinque aquæ adderent, alicubi & ad quatuor vini cyathos, duos aquæ. Ex Menandro citat Athenæus.

Καὶ τοι πολὺ γ' ἔσθ' ἡδίον. ἢ 28 ἂν ποτε ἔπινον τρεῖς ὕδατος, εἷνθ' δ' ἐν μόνον. Sic Athenæus. Καὶ Διοκλῆς ἐν μελίσσαις, πῶς ἢ καὶ κεκραμένον πίνειν τὸν οἶνον δεῖ μὴ τέτταρα καὶ δύο. ἢ δ' ἐν καίσις αὐτῇ πρὸς τὸ εἶθ'.

το 29. σου ἐπέμνησε πύχα καὶ τὸν θρύψαντα
 παργυρίαν, ἢ πέντε πῶδον ἢ τρία, ἢ καὶ τέσσαρα. ἢ γὰρ
 δύο πῶδες πέντε πῶδον ὅσοι δέον, ἢ ἓνα πῶδες τέτταρα.
 Apud Locrenses erat capitale vinum bibere iis qui erant
 in Magistratu, nisi Medicus iussisset. Item Romani ado-
 lescentes non erant soliti vinum bibere ante vicēsimum
 annum. Et Scythice bibere dicebant merum bibere: qua-
 si barbarè, ut quibus sint robora validiora. Sic bibit apud
 Homerum Polyphemus Odyssea.

214. πρὸς αὐτὸν) In fin. pro Imperativo. sic ἰέρμυ.

215. διωσὼν δὲ ὡς οὐρανὸν Διμήτερος

Servavit hunc ordinem Poëta, ut à Vere describeret,
 quicquid singulis anni temporibus fieri conveniret. Nunc
 subjicit præceptum de tritura, quæ sit in mense Augusto,
 quum mane ortu Heliaco paulisper ante Solem emergens
 Orion cernitur. Virgil.

Et medio tostas æstu terit area fruges.

Addit locum in quem sit reponenda area, nimirum
 qui sit ventis expositus. Et quia fruges debent
 correrì à Sole: ergo necesse est locum esse expositum Soli.
 Eadem verba sunt in Varrone de re Rustica, quæ hic
 sunt. Area, inquit, sublimiori loco, quæ perflare pos-
 sit ventus. Alii intelligunt, area bene æquata. So-
 lebat enim cylindro æquari, ut est apud Virg. necubi
 impingerent. Verum Varro rotundam esse dicit. Hunc ego
 sequor. Usi sunt equis aut bobus in trituratione, qui
 tabulas trabebant, & ita excutiebant grana. Unde il-
 lud est in sacris literis: Bovi trituranti non obliga-
 bis os.

218. Μῆτερ δὲ Ἐκκομιδῆς.

Monet mensurandas esse fruges, ut sciat agricola, quantum ex agro redeat.

220. ἦτα δόικον ποιεῖς.

Conducendum suadet Mercenarium aliquem, qui possit rebus domesticis vacare, qui non habeat multa que sibi ipsi domi agat: fieri enim non potest, ut multa simul bene agere possimus, inquit Xenophon. Eadem ratio habenda Ancillæ, ut non habeat liberos. Subjicit deinde præceptum de Cane, quem vocamus custodem rei familiaris. In hoc alendo, admonet sumptibus non esse nimium parcendum, quia observet, ne fures clanculum intrent in ades domini, ac surripiant quippiam. Græci trifariam canes distinguunt, idque ab officiis; sunt enim ἰγνυδῆες, quos nos indagatores vocamus, canes venatici, nobilibus & divitibus admodum grati, qui venationi operam dant. Sunt rursus qui οἰκῶντες vocantur, quasi dicas custodes ædium. Agunt enim excubias præ foribus, & de his Hesiodo hoc loco sermo est. In tertio gradu sunt Μελιτῶν κύνες, id est, melitæ catellæ, nulli rei utiles, præterquam quod in deliciis sunt præditi matronis. Unde etiam in proverbium abiit de delicatis.

221. καρχαρόδοντα) à sono factum esse videtur; epitheton Canis. Sunt enim asperissimis dentibus, & omnium firmissimè retinent, quæ sunt semel intra fauces receptæ.

222. Φειδω) οὐ in eo mutatum, & rursus eo in οὐ si sit opus. Est enim eadem ratio dissolvendi quæ contrahendi.

223. ημερόκοι) qui interdiu dormit & noctu obambulat, quod Fures solent. Suidas Piscem & Furem significare ait.

224. χόρτον δ' ἐσκομίσας καὶ συρφετὸν

Quod de Cane dixit, idem de bobus & mulis intelligi debet. Neque enim convenit parum liberalem esse erga eos, quorum opera in colligendo victu plurimum sit usus. Monet itaque Hesiodus in annum victum paleas & fenum comportari debere. Quibus hoc quoque subindicat, agricolam non oportere studiosum esse tantum frumenti, sed etiam aliarum rerum viliorum. Ferè sit enim, ut qui res in speciem nullius precii negligat, etiam res maiori precii sensim incipiat fastidire & amittere. Et notus est Senarius. Εἰ μὴ Φυλάσσης τὰ μικρὰ, ἀπολεῖς τὰ μέγιστα.

226. Δμῶας ἀναψύχαι.

Ferandum esse à labore, non tantum homini, verum etiam pecori. Sunt enim recuperanda vires, alioqui nemo tam ferreus esse poterit, qui sufficeret continuis laboribus, juxta illud Nasonis:

Quod caret aeterna requie, durabile non est:

Hac reparat vires, fessaque membra levat.

Et sacra litera praeipiunt, Feras esse habendas à labore: quas qui negligerent avaritia exagitati, indignos esse benedictione Dei. Et nos docemur experientia, haud temere ad ullam frugem aspirare eos, qui in praescribendis laboribus admodum sunt liberales, & in supputando victu & otio plus a quo tenaces.

229. ἀναψύχαι) scilicet fac: aut ut sit Infinitivus pro Imperativo. refice, recrea famulos. Et quia genua fessis labant, & fatigatio maxime in his sentitur: ideo dixit, famulis chara genua esse reficienda.

227. Ὅτ' αὖ δ' ὥρων & Σείρω.

Posteaquam ordine descripsit anni partes, & quid singulis fieri debeat: nunc subjicit caput de Autumno & Vin-

demia

demia. Hunc ordinem Columella imitatus est, & Plinius aliquando. Oritur Arcturus manè cum Libra, mense Septembri, quo tempore manè medio in cælo sunt Orion, & Canis: tum est Vindemia facienda. Addit descriptionem Facitii vini: in qua rationem faciendi Uvas passas complexus est. Vide Plinium & Columellam. Cogunt primum uvas aliquantisper Sole, postea exprimunt vinum & in lacum subjiciunt.

231. Συσκιάσας) ἀ σὺν, & σκιάζω compositum. Intelligit autem, ex aprico in locum non expostum soli auferendas esse.

232. πολυμνησας) Epitheton Bacchi, quasi dicās, lætificantis. Exhilarat enim Vinum homines. Et nota sunt Bacchi encomia apud Poetas, quæ huc spectant. Vt Virgilius: Adsis lætitiæ Bacchus dator.

232. Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ &c.

Redit ad Arationem & ad Hyemem. Sunt verò ea repetenda quæ supra de Aratione diximus. Nam pro qualitate & natura soli proscinditur, ager. Feracius solum ut minimum ter arari solet. Jam mense Octobri manè cum Tauro occidunt Pleiades & Hyades, item Orion, sed principio noctis rursum apparent. Pleiades sunt in pectore parte Tauri. Hyades verò in fronte, quas Latini Siculas vocarunt. Atque ita absoluit Poeta annum, Quid in vere, Quid in æstate, Quid in autumno, Quid post autumnum, Quid hyeme faciendum sit. Nunc de Navigatione præcepta quadam subjicit, quia fuit illis familiare devehire fruges & merces, quemadmodum etiam aliubi in Hæmoro videre est. Constabat autem veterum negotiatio potissimum permutatione mercium. Et ideo Hesiodus præcepta tradit.

236. εἰ δέ σε ναυιλίης δυσεμφέλῃς

Prohibet sub autumnum esse navigandum, quum Pleiades occidunt, propter tempestatem maris. Insaniunt enim venti, & quemadmodum Virgilius ait, quā data porta ruunt. Caterum post de aestiva navigatione dicit, & hanc probat. Orion insequentiis gestum exprimit in ipsas Pleiades. Ideo dixit, πληιάδας φέλλῃν. His gestibus amplificat orationem.

236. δυσεμφέλῃς) Epitheton navigationis est.

Sentiunt enim, quā sit periculosum & difficile in alieno elemento versari, qui aliquando sese credidēre fluctibus. Hanc vocem compositam esse puto à δὺς καὶ πέμπω, vel quod agrè remittat afflicto, vel quod sapē non remittat navigantes. Varia quaritur Etymologia huius vocis, sed non sunt usque adeo anxie querenda, quod tantum ad docendum composita sint.

238. ἡεργειδέα) qui habet speciem aëria.

242. Ἐπ' ἡπειρῇ) in continentem, id est, iuxta-
ralem terram. Inde Epirus.

244. χεῖμαρρον) aquam ex imbre collectam.

246. νηὶς πηρα) Remos intelligit.

247. πηδάλιον) gubernaculum navis, clavum.

248. ὥρῳ πλοῦν) Scilicet quum jam Ver exas-
sum est.

251. ὥσπερ ἐμός τε πατὴρ & σὺς.

Exemplum adjecit Hesiodus Patria, quo ostendit, quatenus probari queat navigatio. Et dicit, paupertate patrem fuisse compulsū, quā nihil non hominem experiri doceat, quod instituerit mercaturam. Nemo enim eos laudat, qui quum beatè possent in patria vivere, ulterò se periculis exponunt. Et Hesiodus negat ex Asia profugisse parentem, sicut plerique cives qui propter invidiam ex opibus confla-

constantem in tuto manere non poterant. Non (inquit) illa causa fuit, sed victum querebat.

253. καὶ τῆδ' ἡλθα) significat se in Jonianum. Magnum mare vocat Ægeum mare. Æolicam Cummam ideo vocat, quia Æoles eam condiderunt. Sit a est in littorali Asia.

255. ἀφ' ἐν) divitias significat. Proprie tamen redditus qui quotannis redeunt, sive annui redditus. Fingunt autem venire ab eis, ἐνός.

256. ἀλλὰ κακὸν πενίη.

Hic locus ad Providentiam pertinere videtur, quum dicit Jovem hominibus dare paupertatem, quia sæpe accidit, ut etiam boni & optimi viri sint pauperes. Hunc locum Aristoph. in Pluto diligentissime prosequitur, apud quem quæ opus sunt ad hanc rem, requiras.

257. Νῆσος δ' ἄγχι Ἑλικῶν.

Describit nunc patriam suam Poeta, & dictum est jam sæpe, fuisse pagum ad radices Heliconis, ubi habitaverit Hesiodus, & quod Pausanias scribat ipsum fuisse in Helicone sacerdotem Phæbi & Musarum. Non incommode hoc versus παρρησιακῶς posset usurpari, in quo huiusmodi laudes patriæ suæ enumerat, ut nulla ferè anni parte commendari queat. Hyeme (inquit) mala est, æstas difficilis & incommoda, breviter nunquam bona. Ovid. huius facit mentionem.

Esset perpetuò sua quàm virabilis Æscra,
Ausa est agricolæ Musa docere senis.

259. Τῷ δ' ὅ Πέρον ἔργων.

Quum in omni re temporis ratio habenda sit, tu vide & Perse, ut suo quæq; tempore facias. Alia enim aliis temporibus conveniunt.

261. Νῆ ὀλίγῳ αἰνεῖν

Locus Rhetoricus est: utitur verò Antisthenes, in qua aliquandiu commoratur, & commendat nobis denuo mediocritatem, & dicit, non frustra esse, si quis magnum questum facere velit, ut onerarias naves sibi comparet: & fieri non posse quin ex copiosa mercede, copiosum quoque & magnum fructum quis auferat: tamen si quis rem ipsam recta via secum reponet, is proculdubio deprehendat, res parvas plus solida habere voluptatis ac securitatis, quàm res in speciem magnas. Est enim omnibus in rebus tutior mediocritas. Vocamus autem aucluarías, breves & minores naves, in quibus homines vebi solent tempestate ingruente. Onerarias verò, maiores, in quibus onera deportantur.

266. Δείξω δὲ τοι μέτρα.

Occupationem adjecit. Tradam tibi præcepta nautica, tamen si non bene peritus sis rei nauticae. Si volueris debitum effugere & injucundam famem; ostendam tibi modum, quando commodum sit navigare, & quando non commodum: licet navigationis peritus non sis.

265. λιμὸν ἀπεργῇ) Famis proprium epitheton. Nam ut dici solet, præter se ipsam cetera omnia edulcat Fames. Et Homerus eleganter ventris importunitatem describit in Odyss.

266. πολυφλοίσβοιο) silitia vox est, qua usus Poëta per antonomasiam, pro stridenti mari. Φλοίσβος enim nihil significat.

267. σοφισμένῳ) peritus. Nam σοφίζομαι est doceo. Inde Sophista simpliciter Doctorem significat. Deinde ubi illi se verterunt ad inanem ostensionem, vocabulum cæpit in vitio esse, sicut Tyrannus.

269. εἰ μὴ ἐς Εὐβοίην ἐξ Αὐλίδος.

Subsequitur nunc occupationem historiola, in qua commemorat, quomodo victor exstiterit carminibus in Chalcide, & Musis suis in Helicone victorale in premium dedicavit, ut dignum erat homine Poeta. Aulis civitas litoralis est in Bœotia, non procul ab Helicone, neque procul fuit ab Aulide in Eubœam. Conveniunt autem Greci in Aulide, quum essent profecturi in Phrygiam. Vide Iphigeniam Euripidis.

273. Chalcis est urbs celebris in Eubœa, hodie Nigropont vocant, non multo antè à Turcis magna vi expugnata. Apparet sanè, Hesiodum Homero posteriorem centum fere annis fuisse, proinde cum eo in hoc certamine non certavit.

275. τρίποδ' ὠπώεντα id est, tripodas aurum. Athenæus autor est, Tripodas significare pocula, nonnunquam mensas, & sellas quoque. Puto enim hic loqui de poculo quod aures habere soleat & tres pedes. Vocant autem Greci ansas aures, quemadmodum Germani quoque.

276. ἀνέθηκα) id est, reposui, consecravi, vel dedicavi. Hinc ἀνέθημα.

277. ἐπέβησαν) Nam βλάζειν est statuerè, & tanquam gressus regere: usque est Homerus in secundo Iliados.

280. Μῦσαι γὰρ μ' ἐδίδαξαν) Significat divinitus esse doctos Poetas, quod hi qui egregium quiddam in Poëtica efficere voluerint, opus habeant furore poeticæ divinitus inspirato, quem furarem rectè Ποικίλιν δαίμονα dixerunt. Et Homerus elegantissime huiusmodi iudicium in homine, & hunc motum qui existit in Heroicis animis, auream catenam cœlo demissam esse

dixit, significans singularem quandam vim supra caput communem vulgi divinitus dari.

281. Ημεῖς πενήκοντα μὲν ἔτη παρ' ἑσέως.

Aliud caput de aestiva navigatione. quam probat, & dicit, sub finem aestatis tempore calido esse navigandum: cum enim non facile perire homines, nisi aliquo singulari malo pereant.

287. ἐν τοῖς 30 ἔτεσιν ἡμεῖς.

Proverbialis est hic versiculus & valde pius, quo admonemur, bonitati divina adscribendum, si quem prosperum successum rebus nostris videmus: atque hoc nomine gratias Deo quoque agendas, ne ingratitude nostra offensus, finem imponat bonitati erga nos, ac deserat quos prius fuerat amplexus & tucatus. Rursus si quando mole multorum malorum premimur, non ita frangi obortere & dejecti animo, ut non speremus, Deum facile finem imposturum omnibus istis malis. In hanc sententiam apud Homerum gravissime multa ditantur. Potest & proverbialiter in eos accommodari, qui omnia possunt.

292. Μὴ γὰρ μέλει οἶνον τε νέειν.

Adjecit praeceptum dignum memoria, videlicet tempestive esse redeundum domum. Nam oculus Domini pascit equum, ut dici solet. Est & hac causa quare melius sit illam navigationem ante autumnum conficere. Quia non solum vinum soleat remorari institutam navigationem, verum etiam autumnales imbres & tempestates quotidie impendentes, & quod saevissimi flatus austri ut maxime tum insaniant. Itaque, minime tutum est cum se velle mari committere, & commodam navigationem propter pocula novi vini intermittere.

293. χειμῶν παύσας. Tempestatem sequentem vel impendentem. Sic quoque in oratione dominica. Et παύσας dies dicitur dies impendens & subsequens. Notus, ventus est pluvialis. Notis enim humorem significat.

296. Ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πύργῳ πελῆς. Et.

Præceptum est de verna navigatione, quam a signo describit. Quando erumpunt primum, inquit, ex каміis aut arboribus gramina aut flores, idque quantum est vestigium cornicis, tum est mare meabile. Adde tamen correctionem, qua deinde pergit in locum autumnalem, Quod omnia obediunt pecunie. Fateor mare esse navigabile verno tempore. Atqui ego laudare non possum, propter variam tempestatem & pericula, qua navigantibus ita instant, ut aliqui difficillime effugiat malum. In caussa est stulticia humana mentis, quæ etiam capsum petimus cælum, neque quicquam inaccessum relinquimus.

304. Ζημιῶται δὲ ψυχὴ πελῆς. Et.

Gnomica sententia est, qua rationem compleretur, cur homines in tantam stulticiam incurrant, & dicit hoc Pecuniam posse, quam homines pluri faciunt quam animam. Late patet huius sententiae vis, in qua explicanda multum opera doctissimi quique cum Latinorum, tum Græcorum sumpserunt. Et paucissimi sunt, qui expendant in quanta mala funesta Pecunia, miseros ducat.

307. Μηδ' οὐκ ἐν πύργῳ ἀπὸ πύργου βίον.

Id est, ne semel adducas in discrimen quicquid est rerum tuarum, nec omnia navibus committas: sed retine quædam & viliora impare, ne si navem fregeris, de toto victu peris literis. Generaliter verò Mediocritatis laudem continet, quam qui servant, nec nimium discere student.

student: sit, ut semper habeant unde vivant, quum alii qui omnia in questum producant, de re familiari, vel augenda vel amittenda, incertam aleam fortune cogantur subire.

310. Δεινὸν δὲ εἰ κ' ἐπ' ἀμαζαί.

Adjecit similitudinem ab onusto plauistro ductam: Perinde enim ut si quis supra currum immensum onus ponat, cuius molem axis sustinere nequeat, fieri non potest, quin cum magno dispendio omnia onera imposita dissipentur: ita in navigatione quoque usu venire, ut nimium multa vehendo, periculum accersant & nihil proficiant.

312. Μέτρεα Φυλάσσει.

Concludit nunc Epiphonemate generali, & dicit, Modum esse servandum. Et quia supra de Mediocritate multum diximus, repetat ea qui vult.

312. Καίρες δ' ὅτι πᾶσιν ἀρεῖ.

Occasio sive opportunitas, optima in omnibus rebus.

313. ὡραῖα γυναικᾶ τῶν

Præceptum de Conjugio. Tempestivè ducas Uxorem, dum adhuc vires in segra sunt & florent, non in extrema senectia, quando effeta frigent in corpore vires. Plato & Aristoteles de hoc tempore disputarunt. Nam circiter trigefimum annum sunt confirmata vires & maturerunt.

τῆς) duale est, & significat quatuor. Julius Polux exponit pro quatuordecim, & quinto pro decimo quinto anno, id est, quinto supra decimum. Aristoteles & Plato constituerunt puella decimum octavum annum nubendi. Præcipit autem Hesiodus adolescentulam esse ducendam, ut castos mires imbiberet, & ad-

scere

scere ad mores mariti, quod frustra quis expectat ab annu. Ibi enim nulla similitudo marum est, ergo nec ulla amicitia. Et tamen oportet ut sit similitudo quodam vite in Coniugio, quia Iureconsultus dicit esse individuum societatem. Aristoteles recenset in Oecono: hunc versum.

319. Μὴ γείτοσι χάματα γήμης.

Id est, ne vicinis gaudia & ludibria ducas propter tuum infortunium & malū, neque ducta mala uxore. Et χάματα exponunt ludibria, hoc est, ne iocus fiat quod talem duxeris uxorem. Nam vicini cuiusq; produunt ingenium.

320. Οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἔσ.

Commendat bonam Mulierem hic versus, quam etiam sacra litera non vulgariter predicant.

322. δειπνολόχης) comessatrice quae passim adeat convivia. Suid. δειπνολόχον exponit κλεπτοτρόφον.

322. ἢ γ' ἄνδρα καὶ ἰφθιμὸν) Efficit ut etiam validus vir ante tempus senescat, utique sine face, id est, clam, etiamsi foris nihil appareat. Vocat autem crudam senectam quae tempestiva est. Sic Virgil. Cruda Deo viridisque senectū. Galenus in libro de conservanda valetudine dicit esse triplicem senectutem. Primam vacari Crudam, & qui in ea sunt ὁμογέροντας dici. Secunda est circiter annam sexagesimum, qui in ea sunt γέροντας dicimus. Tertia est decrepita, qui eam attigerit πέμπτερον vocamus.

323. ξυεῖ) exsiccet, urit, &c. Dicitur etiam αὖει. utrunq; est apud Homerum.

324. Εὐ δ' ὅπιν ἀθανάτων μακάρων

De religione, Cole Deos religiosè & observanter. Ita enim omnia prosperè succedunt. ὅπιν curam & respectum significat propriè.

Μὴ

325. Μηδὲ κασιγνήτω ἴσθι.

Hoc prætorum plerumque humanitas est, & significat nullam amicitiam, nullam necessitatem præponendam esse sanguinis conjunctioni. Cicer. lib. 1. ad Atticum; Postea quam à fratre discessi, neminem pluris quam te facio. Est verò natura & divinitus homini inspiratum, nullam esse sanctiorem conjunctionem quam fraternam. Quod si verò alium tibi adjunxeris, tunc vide, inquit, ne statim te sejungas ab illo, quia non multum conducit novos amicos habere.

327. Μηδὲ ψεύδεσθ γλώσσης χάριν.

Hoc est, ne præ te feras benevolentiam simulatam, nec aliud sentias & aliud dicas. Hæc est germana expositio. Nec est ita accipiendum, ut χάριν χημικῶν intelligas, sed ne simules, ne præ te feras lingua quandam gratiam, ne benignitatem lingue eementiaris.

328. ἢ τι ἐπ' εἰπὼν & c.

Si quis aut verbis offendet alium, aut manibus vim inferet, memor sit quod retalietur injuria multipliciter. Nullum enim malum impunitum.

329. Εἰ δὲ καὶ οὐκ & c.

Aliud præceptum, Sit ne admittendus deinde is qui amicitiam violaverit, & cupias nobiscum redire in gratiam? Respondet, esse recipiendum, quod satius sit redire in gratiam cum amico veteri, quam novos subinde amicos adjungere.

332. σὲ. ἢ μή τι νόον κατελεγχέτω εἶδος.

Tuam mentem ne coarguat vultus, id est, ne vultus præ se ferat iracundiam & simulatam, sed vide ut ex animo ejicias omnem memoriam pristinarum injuriarum; nulla sit significatio offensi animi. In summa, sancitur ex animo ἀμνηστία. Nam nihil illiberalius, nihil inbecillius est, quam similitudinem alere: estque alienum ab or-

buma-

humanitate. Nulla unquam fuit tanta conjunctio hominum, qua non offensa aliquid senserit. Et quum Ovidius dicat, Orestem cum Pylade in gratiam rediisse: nemo eiusmodi illiberalis ingenii sit, ut propter inveteratum odium, viam amico in gratiam redeundi praecludat. Hoc preceptum diligenter inculcat Hesiodus, quod amicitia sit necessaria in rebus humanis. Sumus enim nati ad societatem. Ergo qui auferit amicitiam, auferit societatem. Et M. Cicero inquit, Neque coelo, neque aqua, neque aëre nos uti frequentius quam amicitia.

332. σε Ἰμὴ) accusativus pro dativo Atticè.

333. μηδὲ πλούξιον μηδ' ἀξίον

Utraq; extrema Liberalitatis fugienda esse monet. Est enim Prodigus, & exhaustis facultates omnes, qui crebro vult convivari. Contra Sordidus est, qui nemini de suis communicat, & qui suum ipso defraudat gentem. Ex Prodigalitate homines Decottores veniunt, qui involant in bona aliena: ex Sorditate Inhumanitas nascitur, ut neminem amicum habeas.

334. Μὴ Ἰκακῶν ἔταρον &c.

Admonet malorum consuetudinem esse fugiendam, corrumpunt. n. bonos mores colloquia prava. Proveniunt autem duo mala ex malorum commercio. Primum, quia nos induimus mores istius qui cum vivimus. Secundò etiā famam propriam prostituimus, quia etiam si non corrumpatur aliquis, tamē homines judicant nos corrumpi, quia & proverbium dicit, Claudio vicinus claudicat ipse brevi. Ergo malorum consuetudo est vitanda.

334. Μηδ' ἐσθλῶν νεκροῦ.

Id est, ne facias convivium bonis, quia Virtus est bono afficienda. Sunt autem pessimi omnium hominum, qui egregia virtuti non tantum bonorem meritum auferunt, verum

verum etiam de virtute bene meritos convitiis proscindunt. Huiusmodi conviciarum principum & bonorum virorum describit Homerus *Iliad.* lib. 2. Et consolari debet bonos, quod impossibile sit in beneficiis invidiam effugere, quemadmodum nec corpus umbram potest declinare.

335. Μηδὲ ποτ' ἐλομὲν λυ πένι λυ &c.

Congeries quaedam praeceptorum est. Docet autem hoc loco; nemini exprobrandam esse pauperiam: ratio est, quod sit donum Dei, esse divitem vel pauperem. Graviter profecto dictum. Sunt enim, qui hinc laudem ingenii capiunt & magni viri haberi volunt, si pauperes & miseros non solum praeseceperant, verum etiam convitiis proscindant. Hos admonet Hesiodus, ut perpendant, calamitosum esse, non in nostris viribus, sed in fortuna suam esse. Itaque non est liberalis ingenii calamitatem exprobrare cuiquam. Neque enim in nostris viribus est, ut abundemus: & quotidie experientia condiscimus, alii laborantibus, nihil: alijs dormientibus, omnia consicere facies. Qui plurimum laborant, egent plerumque: & contrarium apparet in iis, qui non laborant.

335. ἐλομὲν λυ πένι λυ & c. ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ ἀρετὴ ἀπὸ τοῦ πένου. Græcè apponuntur plura epitheta sine conjunctione.

336. τέτραθ' ὑπὸ στήθεσιν &c.

337. Γλώσσης τοῖς ἡσυχαιοῖς.

Generalis hac sententia est. Linguae thesaurus inter homines optimus. Nam sermo vincit omnes opes, & quicquid est admirabile in rebus humanis. Verum ita solet evenire, ut quo res melior, eo frequentiori quoque in abusu sit. Rectè itaque dicit Poeta: Parca lingua magnam gratiam esse, hoc est, quæ in loco loqu.

qua

qua non solet effutire quid libet sine delectu & ratione. Et garrulitas non tam alios quam ipsos auctores ladir.

340. Μηδὲ πολυζήϊα δαίτῳς ἔστω.

Aliud praeceptum, debere nos aliquid conferre in publicum, quia nos vicissim multa accipimus a magistratibus. Hic sensus convenire huic loco videtur, quem transtulit Poeta ad convivium, ubi ut parvo sumptu multi aluntur, ita etiam in Rebus pub. parvo sumptu, parvo tributo nobis comparamus pacem. Potest & hic sensus esse, ut si quando amici & cognati conveniunt, non simus sordidi, sed ut libenter & nostra conferamus ad publicum convivium: Nam parvo sumptu magnum lucrum emittitur, dum collatione multorum apparatur splendidus. *δυσπέρηλ*, & *δὺς* & *πέμπω*, difficilis, monosus, quasi diu as, agere miuens, der nicht gern gibt. Supra dixi, *ναυτιλίας* *δυσπέρηλ*.

342. Μηδὲ ποτ' ἐξ ἧς Διὶ λείβειν

Hactenus leges tradidit quae ad mores pertinent, Jam tradet ceremonias, id est, ritus sacrorum. Fuit enim hic Poeta Sacerdos. Sunt autem illi ritus, symbola quaedam, id est, allegoriae, ut in Mose: Bovi triturantri, ne obligas votis os, significatur quo animo in illos, esse debeamus, quorum opera utimur: Atque ita gratiarum ille gestu admonemur erga homines. Non enim bobus, sed hominibus scribebatur Lex. Ad hunc modum & de his praeceptis judicandum est. Nunquam ab auctora, (id est, manè) Jovi libes nigrum vinum manibus illotis. Significat sacra reverenter esse tractanda, & ut non solum foris corpus, verum etiam animum a contagione vitiorum abluant. Hac revera ex Patribus sumpta sunt. Alludit & Virgilius ad eam consuetudinem, quod illotis manibus non tractabant sacra antiquitus, dum ait: *Doc-*

Donec me flumine vivo Abluero. Et Hector apud Homerum ex pugna rediens, negat idipsum sibi licere.

345. Μηδ' αὐτ' ηελίδιο.

Aliud, Adversus solem ne meito. Verecundiam & pudorem commendat nobis hac sententia, ut discamus honestos & magnos viros reverenter esse tractandos.

349. ἐξορῶν δ' ὄψε &c.

Commoratur in præcepto Verecundia, & recenset aliquot ritus, qui adhuc apud Turcos durant. In Turcica enim lege ingens flagitium designari credunt, si quis in publico cacaret aut mingeret. In lege Mosi quoque mandatum erat, ne quis cacaret in castris. Est autem non minus religiosum Turcis, ut sedentes mingant, quam nostro Poëta. Unde apparet, Mahometen veteres quosdam ritus inutiliter suis posteris pro Iustitia, quæ coram Deo est, reliquisse.

350. εὐσπῆς) dicitur id, quod bonum septum habet.

351. Μηδ' αἰδοῖα, γονῇ &c.

A congressu uxoris ne sacra accedas. Admonet rursus Verecundia, ut sacra purè peragantur. Intelligit autem sacra quæ Divi domesticis fiebant. Habebant enim omnes in vestibulo aras quasdam, quibus soliti sunt imponere Vestem, in cuius tutela res erat familiaris. Facit huius Dea mentionem alicubi Virg.

353. Μηδ' ἀπὸ δυσφύμοιο τείος &c.

Ab hilariori convivio, & non à tristibus sacris accedendum esse ad uxorem: quod ex humido nascantur & alantur omnia animantia, & ideo Venus ex mari orta.

353. (δυσφύμοιο) ominoso & infausito: ἀδυσφύμω.

355. Μηδ' ἐκ τῶν αἰνῶν ποταμῶν &c.

Poëta senserunt, vim quandam numinis esse infusam

in omnes res. Itaq; & in omnibus fluminibus suos Deos finxerunt, qui illa agerent & moverent, ob quam causam & sacra illis fecerunt.

358. ὅς ποταμόν Διὶ ἔη, κακότητι) hoc est, qui tam prophana mente est, ut contempnat hanc religionem, is feret infortunium a diis.

360. Μηδ' ἀπὸ πέντοζοιο θεῶν Ἔε.
Non esse ungues praecidendos in convivio.

360. πέντοζοιο) a manu quinque ramorum.

362. Μηδὲ ποτ' οἶνοχολῶ τι γέμειν.

Nunquam pone lagenam supra poculum.

Non satis constat quid voluerit significare hoc loco.

364. Μηδὲ δόμον ποιεῶν Ἔε.

Id est, Spartam quam nactus es orna. In quo-
cunq; vitæ genere veraris, in illud incumbere, nec cogita quo
paſſo subinde mutes tuam functionem; Ita fiet, ut assidui-
tate & diligentia ad frugem pervenias: quod nam fiet,
si tibi non construeris, & ex alio vita genere subinde in ali-
ud transferaris. Malum omen est, si crocitet Cornix, ut
apud Virg. Saepe sinistra cava praedixit ab ilice Cor-
nix. Αἰαχέρυζα pro κελέρυζα, id est, garrula, stridula,
arguta, proprium epitheton Cornicis, a κελέρυζω, quod
significat resonare.

366. Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων Ἔε.

Ex ollis non sacrificatis ne capias cibum, id est, ne
edas priusquam dixeris precationem. Elegans cum primis
& pium hoc praeceptum est, neque dubium, quia a patri-
bus sanctissimis sit desumptum. Apud Homerum nunquam
pocula sumunt, nisi prius libaverint. Eandem consuetu-
dinem & apud Virgilium Dido servat.

371. Μηδὲ γυναικείῳ λυγρῶ.

Commendat rursus Verecundiam. Deinde admonet

sacra non esse illudenda, quod semper pœnas impietatis de-
derint, qui religiones contempserunt.

375. Μὴ δὲ πῦρ ἐν πηγῶν.

Non esse perturbandos fontes. Nam si honor est habend-
us bonis rebus : etiam fontibus debetur suus honor, ex
quibus bibimus. Quare & hi in fontes rectè immingere
dicuntur, qui sacram doctrinam contaminant.

379. Φήμι γὰρ τε καὶ πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

Significat, nullam famam omnino petire, & non esse
omnino de nihilo quod valgò fertur, quemadmodum &
ille dixit : Sed nequit ex nihilo vofucris consurgere
fama, Et partem veri fabula quæque tenet.

Locus Virg. in 4. Ænei. hinc desumptus, quum ait:
Fama malum, quo non aliud velocius ullum,
Mobilitate viget, viresq; acquirit eundo &c.
Homerus fingit quoque Famam Deam esse, nuntiam Jo-
vis, lib. 2. Iliad.

μὴ δὲ σφισιν ὅσα δέδωκε
ὁ τεύχεσσι ἰέναι Διὸς ἄγγελος.

FINIS ENARRATIONUM in Opera.

IN HESIODI DIES.

TRedit discrimina dierum, qui fausti vel inauspicati
sint, item alia aliis diebus licere. Quadam verò discrimi-
mina ad causas naturales referri possunt : quadam sunt
ex superstitionibus. Sunt autem eæque discrimina ser-
vanda, quatenus causa naturales cogunt. Superstitio verò
præter causas naturales est, & ex impiente profecta.

Esset

Effet verò infania, non habere naturæ rationem, quum illa nobis usui sit, & nostræ capsæ à Deo condita. Itaq; discrimina dierum nata sunt aliqua ex parte ex aspectibus quibus Luna intuetur Solem. Sicut Medicorum Critici, septimus, quartus decimus, vigesimus primus. Nam quadrati aspectus ciens pugnam naturæ cum morbo. Sed supersticiosa observatione aucta sunt. Nam inde apparet, non esse certam rationem discriminis dierum apud Hesiodum, quod ait, aliis alios dies probari. Primus dies sacer est. Sunt enim omnia initia sacra. Quartus item sacer, quia eo die prodit à cornu Luna: & videri potest sacer, quia principium est conspiciendæ Luna. Septimum diem vacuum facit, quia Luna distat à Sole quarta parte Zodiaci, qui aspectus quadratus dicitur, & inauspicatus. Nonus & octavus dies utiles prædicantur crescentibus, & rectè quidem. Etenim humores alit crescentia Luna. Undecimus & duodecimus variè laudatur, quia trigono aspectu Solem Luna intuetur, eum aspectum vocant beneficium.

I. ἡμερὰ δὲ ἐν Διόσcur.

Propens Poeta se dicturum de observatione dierum juxta ordinationem divinam, qui sint auspicati dies & qui inauspicati. Orditur à prima mensis die, quam dicit optimam esse. Et enumerat congerie quadam quid eo die populus agere consueverit. Solebant autem in feriis labores mercenariorum expendere, atque pro his numerare & pascere quoque. Item in feriis conveniebat populus ut indicaretur, doceretur de religione, & ut mores formarentur. Tum scenici ludi fiebant, qui vice concionum fuerant. Et hi ritus ad res politicas & non physicas referendi sunt: pertinent enim ad mores, ex quibus sumpti sunt, & non ad res naturales.

6. Ἐν) prima dies est: ἑνας δὲ χας veteres Magi stratus. De hac voce copiose Suida.

11. τεικεν) propriè de Ovis dicitur, & significat tondere.

11. οἷς) pro οἷας.

13. τῇ γὰρ ταῖς) τῇ pro ταύτῃ scil. duodecima die.

13. αἰρᾶ ποτῆς) in aëre pendens, vel pedes in aërem elevans, epitheton Aranea.

14. ὅτε τ' ἴδῃς σὺρον ἀμύδαι) hoc exponunt de Formica, sed haud scio an rectè.

16. Μηνὸς δ' ἰσταμένῃ &c.

Absolvit jam primum, quartum, septimum, octavum, nonum, undecimum & duodecimum diem, quos verò omisit vult videri Medios. Jam prosequitur in enumerando, & dicit cavendum esse ut sementem faciamus tredecima die. Est autem optima ad alexandas atque educandas plantas. Quod autem sationi tredecimum diem ait obesse, propter immodicum humorem fit. Vetant enim sementem facere in solo humidiorē justo. Contra plantas ferere praecipunt pluvius etiam tempestatibus. Pluvius, Arborum radices Luna plena aperito. Ex Plinio illa facile posita sunt intelligi.

Ἐκτῇ δ' ἡ μέσση μάλα &c.

Decima sexta dies valde incommoda est plantis, quia sicut tredecima dies utilis erat plantis, quòd tum Luna propè erat plena & humor redundabat, inutilis vero sationi, ut dictum est: ita decima sexta dies decrecente jam Luna inutilis est & incommoda plantis, utilis verò mariabus gignendis. Nam ex humido semine foemella, ex sicciore quelli nascuntur. Et decrescens Luna semen minus humidum est quàm crescente.

Οὐτ' ἄρ' γὰρ ἀπὸ τῆς ὁλῆσαι.

Id est, non est uile puellis, ut cum contrabant nuptias, quia a plenilunio caput jam humor deficere. Et addidit quadam pastoralia officia, quod illud tempus sit bonum castrationi, quod hoc tempore conveniat stabula pastoralia munire, quod sit bonus dies gignendi maribus. Postremo quod apertus sit dies convicia dicere, mendacia proferre, blandos sermones miscere, & arcana colloquia habere. Quae omnia ad quadratum aspectum pertinere videntur.

26. Μηνὸς δ' ὀγδοάτης &c.

Hoc tempore caprum & bovem castrare convenit.

28. Εἰκοσὶ δὲ ἐν μεγάλῃ &c.

In vigesima die dicit prudentem virum nasci, & qui bona indole praeclatus sit. Ἰσορῆα eum vocat, qui multa scit & vidit, hinc ἰσορῆα quasi dicas inspectio, & ἰσορῆν coram Intueri & colloqui.

30. Κτῆν δὲ τετράς.

Id est, Puellae gignendae est bona decima quarta. Nam cum Luna abundat humore. Et hac die (inquit) hoc est in oppositione convenit boves, canes & mulos curare. Nam quando abundant humore, necesse est esse mitiora animalia, quia lumen Luna est gelidum magis & calor temperatior.

31. Εἰλιπποδᾶς (quasi dicas, curvantes vel trahentes pedes, qua voce Humerus libenter mititur.

33. Πεφύλαξο ἢ θυμῷ &c.

35. Ἀλγέα θυμοβροῖν, μάλα &c.

Quartam diem a fine mensis, & decimam quartam imo probat haud dubie, quia tum oppositio, tum interlunium ledunt corpora. Ideo dicit θυμοβροῖν, quia consumuntur animi. Qui laborant Cholericis morbis, ad postremam

quartam magis languent: Phtigmatici verò contrà. Et
postremos illos dies in Luna vocant Cholericos dies,
quod concitent in corporibus ficos humores.

36. Εν ᾗ τεταύστη μηνὸς ἀγροδοῦ &c.

In quarta die mensis ducenda est uxor, & observanda
auguria & dijudicanda. Est autem Metathesis in ἔργω
τὴ nomine, quod à πέζω venie.

38. πέμπτης δὲ ἡμέρας.

Quintas monet esse fugiendas, videlicet primam quin-
tam, decimam quintam & viceprimam quintam. De qua
re quum nulla sit naturalis ratio, contenti ea sumus, qua
de religione est. Per id enim tempus obambulant Furia &
expetunt penas à sceleratis hominibus.

42. Μέσση δὲ ἑβδομάτη Δημήτριος.

Absolvit praeceptiones de dierum discriminibus: quae
verò nunc sequuntur, ex quibus rationibus natae sint, dixi
paulò ante. Itaq; nunc monet Poeta, frumentum esse ven-
tilandum, non crescente sed decresciente Luna, quia humor
incommodus laedit frumentum, ariditas verò prodest.
Quare manifesta ratio est ex usu rerum, cur fruges à ple-
nilunio jubent ventilare, quia sub id tempus excitantur
venti, & aura siccior est. Prodest autem importari fru-
mentum siccus, nam madidum statim corrumpitur im-
portatum. Dictum est autem supra, quod Varro praecipiat,
aream fieri debere rotundam.

43. ὕλοτόμων τε ταμῆν ἡμερῶν.

Aliud praeceptum, Faber secato ligna ad thalamum
media septima, id est, decresciente Luna. Diximus autem
suprà ex Plinio, quod materia decresciente Luna cadenda
sit, quod illa firmior sit: quae verò crescente cadens, illico
purescat. In quarta videlicet die incipe putinare naves
fragiles, quod rectius sit quum aura est benignior.

46. εἰς δὲ ἡ μέση ἡμετέρα ἔστω.

Nona dies media, id est, decima nona meridiana, melior dies, scilicet est. ἡμετέρα est adverbium pluralis numeri, sicut πρῶτα. δειλὸν crepusculum vocant, δειλινὸς ἔστω δειλὸς meridians; & meridianum tempus δειλινὸν, vocant.

47. Πρωτὴ δὲ εἰς παναπήμενον ἔστω.

Prima nona dies, scilicet a principio mensis, prorsus innocua est, propter tergeminum aspectum, quum sel abest à signo Luna 120. gr. Hac dies utriusq; gignendis accommodata: Et nunquam prorsus mala dies est, videlicet, si ali- quide die facias quod conveniat.

49. ὡαὺρε δὲ αὐτὶ ἴσασιν ἔστω.

Pauci sciunt vigesimam nonam optimam mensis, & loquitur de biduo ante ἐνλιω καὶ νέαν. Est enim tum bona dies ad aperiendum dolium: item boves, mulos & equos aptare iugo. Ad hac bona dies est demittere navem in alium, quia sub id tempus est temperatissima & tranquilla aura.

51. ὑρῆα δὲ πύθω. Gracissimus est pro aperire do- lium.

54. πᾶντοι δὲ τ' ἀληθέα καὶ λήσασιν.

Id est, pauci certum sciunt, quae dies praestet: pauci re- licti sciant hoc dierum discrimen.

55. Τετράδι δὲ οἷον πύθω.

Media quarta, id est, decima quarta dolium aperi, quod hac dies pra omnibus sacra sit.

56. πᾶντοι δὲ αὐτὶ μετ' εὐάδα ἔστω.

Εὐάδα est, nam ad dies referri debet, ut sit sensus, Pauci post vigesimam mensis optimam, probant sequentes dies. Jam & tempus statum & corporum maxima muta- tiones sunt principio postrema quartae quod observando poteris discere.

58. Αἱ γὰρ μὲν ἡμέραι εἰσὶν &c.

Epilogus praeceptorum est; Alia dies sunt hominibus magna utilitas, alia sunt ancipites. μετὰ δὲ γινώσκοντες enim a promiscue. Est igitur diligenter considerandum, ad religio precipiat, deinde quid oriatur ex causis naturalibus, ut si Luna sit in signo illo quod dominatur membro alicui, id membrum naturali de causa vetant tangendum esse ferro. Ita de reliquis sentiendum. Quod autem non ex vera religione, neque de certa causa naturali sit, illud superstitio est.

59. ἀκήραιοι γὰρ Θέοισιν

Politianus videtur vertisse emortuos dies. Et Homer. somnia vocat ἀκήρεια quasi dicas inania.

60. Ἄλλοι δὲ ἀλλοῦ αἰνέει

Hic videmus, Hesiodum non ubique secutum certam rationem, sed in plerisque superstitionem & consuetudinem hominum.

61. Ἄλλοτε μητρὸν πέλῃ ἡμέρῃ &c.

Mira sunt vices rerum, & natura tam multipliciter nos laedit quam juvat.

62. τῶν εὐδαιμόνων τε καὶ ἑλπίσιν &c.

Bene ille habebit qui servaverit quidem dierum discrimina. Adiecit tamen correctionem, quod alii alias probent, ac laudent. Verum iste inculpabilis erit. Διὶ γὰρ ἐστὶ, ille non peccabit, qui suo quaque die fecerit, & qui auguria, id est, bona & transgressiones observat, hoc est, qui non violabit ea quae religiose & utiliter constituta sunt. Nam

Dii favent iis qui natura recte utuntur.

ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ
 ΗΜΕΡΩΝ
 ΗΣΙΟΔΙ.

XXIII. TABVLIS
 Comprehensa

A

M. ERASMO SCHMIDT.

1. μῦσαι Περὶ τῆς

PERSONAL
CONFIDENTIAL

**Innovationes
Geminant**

ad Musas, in qua capiat

Benivolentiana, ab officio

1926/27

Docilitatem, & rebus ipfis.

Attentionem, a se indi-

Gem. auxilio Jovis.

Dociliam, tradidit nos

STUDY

Questões de interpretação e providências do Exército Nacional

NATIONAL OMNIBUS PERIOD.

Johns,

Propositionem: Docebo Fratrem meum Perfectum immutari.

de recda Opera. Kid Tab.3.

H. TABULA.

*Opera, qua Hesiodus
fratri praeſcribit ſunt*

*Quotidianae
l. i. quae ſunt*

*Juſtitiæ cuius traſta-
tionem amplificat*

Labor. Vide Tab. ii.

*His annexis præcepta morum generalia
lib. i. Vide Tab. 12.*

Diffinita in certa tempora

Anni, lib. 2. Vide Tab. 13.

Menſis, in viginti. Vide Tab. 23.

*1. Regiorum Contentiones
Vide Tab. 3.*

*2. astrologia difficultis victus
et omnium calamitatum
Vide Tab. 4.*

*3. Fabula de accipere Cey-
scinia. Vide Tab. 6.*

*4. Apollonoe triplici. Vide
Tab. 7.*

III. TABULA

II. Οὐκ ἀγαθὸν μὲν οὐκ ἔστιν)

Contentio, seu
acquisitio
est duplex:

Laudanda
Culpanda

quae consistit in
Emulatione.

cuius sortis est a Jove.

effectus est, facere industrium
cum, qui antea fuerat

ignavus, quod declaratur
exemplorum

Figulorum.

Fabrorum.

Mendicorum.

Poetarum vel

Capitorum.

ab Ortu, quia est a Nocte.

quae

diffidat

a diffidit, quia pauperia

non patitur illi indulgere

Infamia.

Evangelica.

Huius membris, praedictis membris

reprehensum iniquorum iudicium, qui ignorant vim

IV. T A B U L A.

2. Κεῖψαντες γὰρ ἔχουσι)

*Causa difficilis
victus, longi-
perie et o-
minum cala-
mitatū, tres;*

2. *Receptio Pandectarum, quae*

Facta est jussu Jovis.

Justitia: prometheo in distributione carum.
Lin Igne furrim sublatu.

(a Vulcano, facie virginea.
à Pallade, artificis excedi.

Instructa à Venere, conuſſare, deſiderio, curis.

*à Mercurio, impudentia, mendacis, fraude
à Græciis & Sæda, monilibus aureis,
ab Floris, corolla, & floribus vernis.*

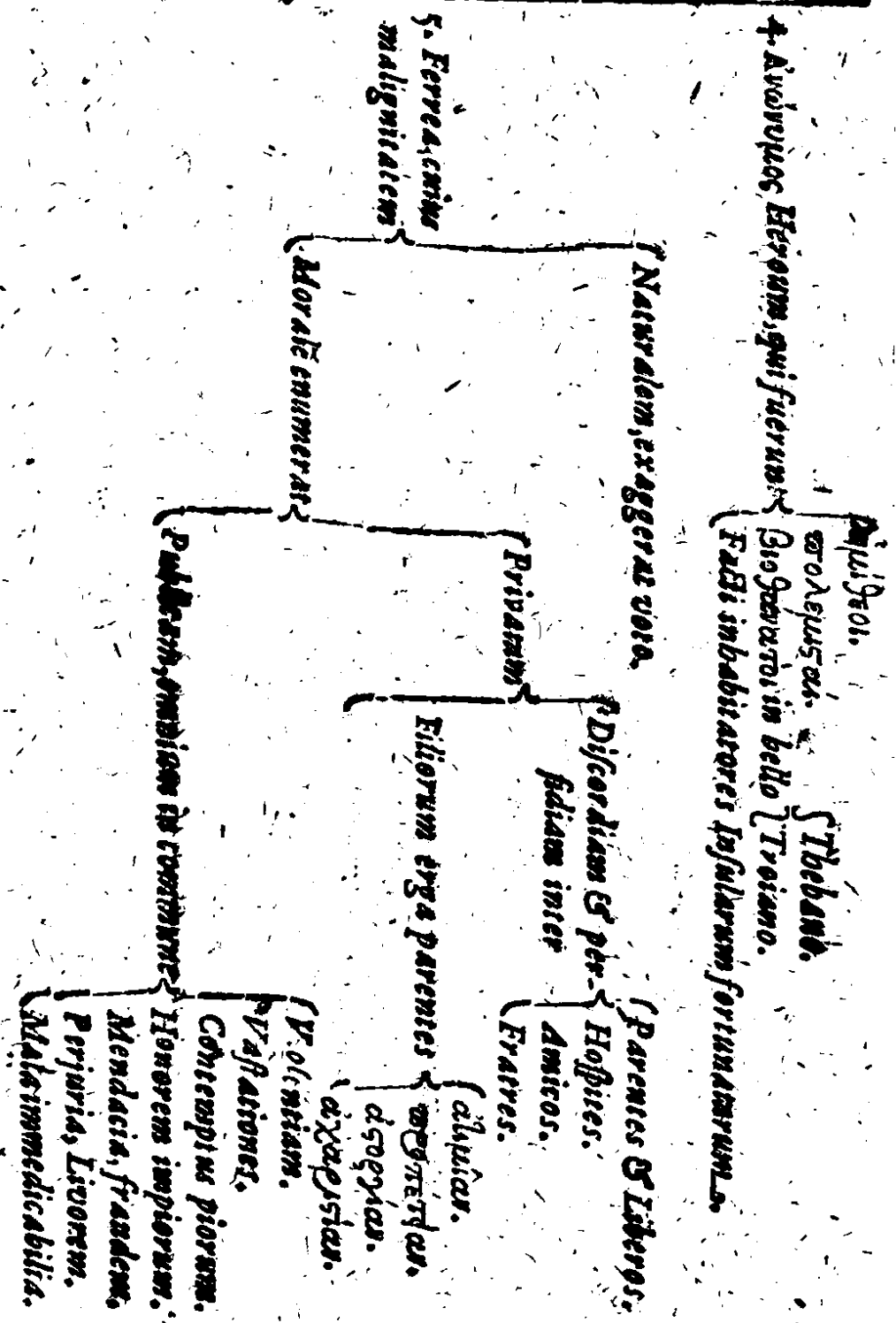
Missa ab Epimerbeum, fraxem Promethei.

Recepta ab Epimichio contra morbum Exanth.
omnis generis mala diffeminavit.

3. Degeneratio ararum, quatuordecim quinque.
Vide Tab. 5.

V. TABULA.

106 & 11

LA.
εἰς αὐτὸν,

Tristes quinque.

1. Aurea, in qua homines fuerunt, ut
dicie Hesiodus

ἀνδρες,
αἰσχροί.
ἀπαια.
ἦοιχοι.

2. Argentea, in qua fu-
erunt ho-
mines. { carentes } { delicatam educationem. } { facti daemones } { ἀπὸ χρυσοῦ.
in qua fu-
erunt ho-
mines. } { propter materiam indulgentiam. } { perpetuam in edibus paternis latitacionem, }
ἀργεῖοι.
ὕδατος.

facti daemones ὑποχθόνιοι.

3. Ferrea, cuius homines fuerunt

ὡς μολιῶν, id est, si picea.
δεινοὶ καὶ οὐ βέλιοι.
ὡς οὐλεῖται καὶ ὕδατος.
σκληροί.

καλκείοι.
βιοθνήσκοντες, ἔς ἡμῶν νεύοντες.

K

VI. TABULA.

200. Νῦν δ' αὖτε βασιλεὺς ἐρέω)

Fabula

Cuius ἑταίρους iudicibus praescribit, ut iudicium
ab Injustitia desistant.

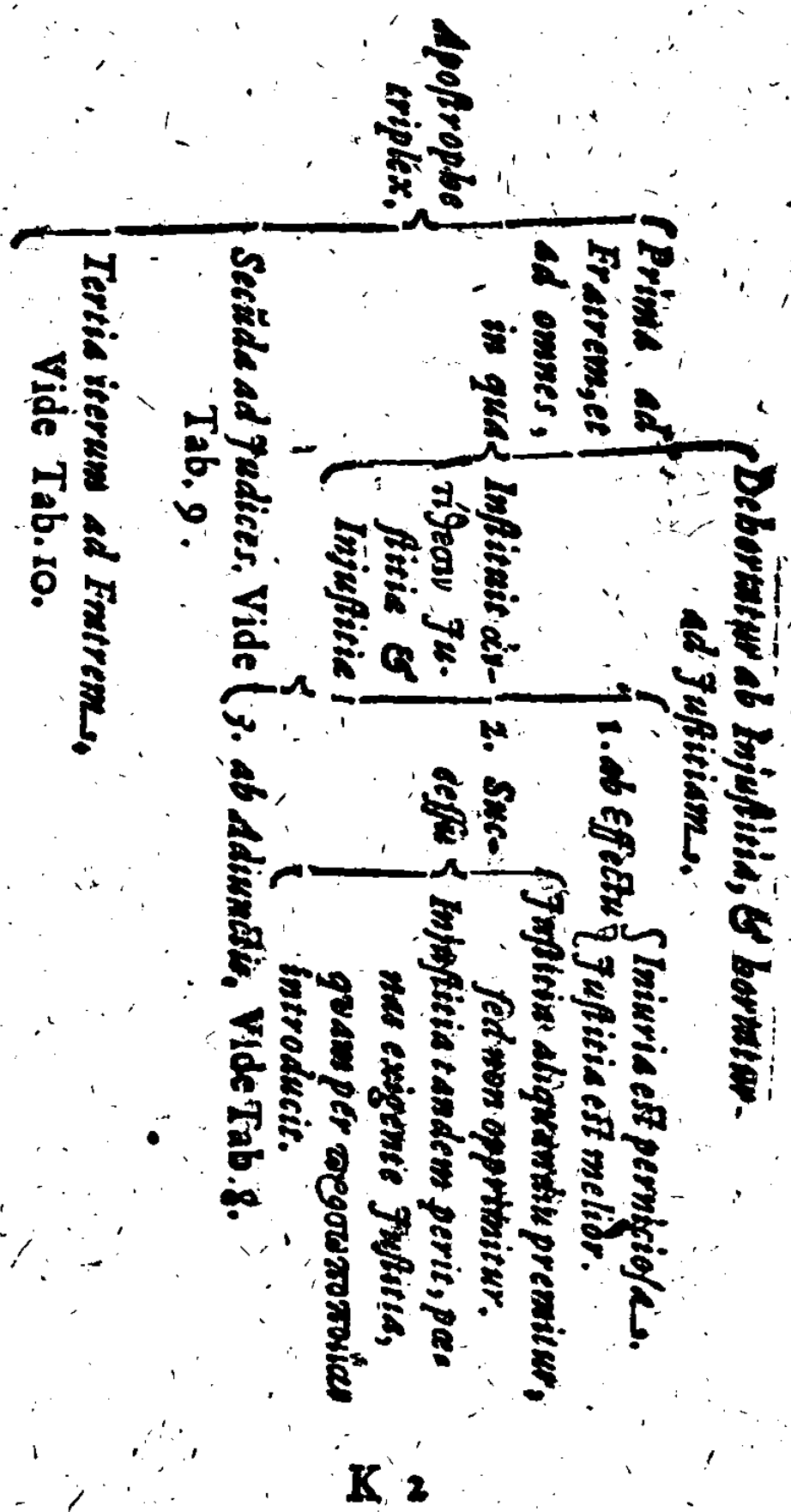
1. quod lugendo nihil proficiat.

2. quod in sua potestate sit eam vel

devorare.
dimittere.In qua Accipi-
ter captae
Lusciniam al-
loquitur3. Gnomem addit, Frustra im-
becilliores contendere cum
potentioribus.

VII. ТАБЛА.

216. ο Πόση, οὐδ' ἄνε)

VIII. TABULA.

223. Οἱ ἡμετέροις

Tertia curi-
tis & Inia-
puit, ab
Adjunctis

habent comoda

Publica

Magistratus.

rationes
Pacem. Subditorum.

Concordium laetitiam.
Fertilitatem agrorum.

Successum in Oeconomia.
Felix conjugium.

Omniū denique rerum copiam
& uberitatem.

Privata

Publica

rationes
Magistratus,
Subditorum.

Famem.

Bellum & Excidia urbium.
Infelix conjugium.

Decrementa familiarum.
Navigationes infestae.

Privata

habent in-
comoda

IX. TABULA.

246. ὡ βασιλεῖς ὑμεῖς δὲ)

*Secunda Apoptrophe ad
Judices, in qua diffusa
de iustitiam.*

1. Quia Angeli observant. 2. Quia ipsa Iustitia accusat, quam vereri debemus 3. Quia accersit penas 4. Quia ipse Deus videt.	Quia est Virgo incor- rupta. quia est Filia Jovis. Et quia magna gratia est auctoritate apud Iove- m et alios Deos valens.

X. TABULA.

272. ὦ Πέρση, σὺ δὲ (αὐτῶν)

*Tertia Apophorbe, ierem
ad Fratrem iniurata, in
qua hortatur ab iniustitia
ad iustitiam.*

1. ab Homine & Legematur, seu praeftantia
hominum, quos non decet ut hostias, se-
mutuo quasi devorare.
2. Ab Inimici & contra ab Urbi, id est, à pa-
trie Iniustitia, & praeiis iustitiae etiam
in posteris.

Haecenus de iustitia.

XI. TABULA.

284. σοι δ' ἐγὼ ἐσθ' καὶ νοσῶν)

Instructa-
tione de
Labore
sunt

1. Antithesis { Malitia, cuius habitus facilis est.
Virtutis { cuius habitus difficilis.
quas commendat ut causas efficientibus

Labore.
Tempore.
Perseverantia.

2. Enumeratio trium generum boni
minimi, quorum { unum est opus.
alterum moderate.
tertium inutile.

ab Homophoria dicitur praeclarum indolentem.

3. Adhorratio

ad Laborem

ab Utili

{ ad se
abundet.

ut fame propulsata, rebus necessarie
sibi conciliet.

ut tempore fructu bonae impleantur.

ad aliosque tali exemplo incitabuntur ad
similem Laborem.

ab Effeto, quia gloria sic acquiritur.

4. Modus acquirendi per Laborem divitiarum

{ παρὰ τὸν in Laboribus, vitio pu-
dore inhonesto.

{ δίκην, vitia ad divitias, sive
δολοφία.

XII. TABULA.

325. ἡμῶν δὲ ὅς θ' ἐνέτω

Post imaginem de Jussitia & Labore, amectuntur praecepta morum generalia.

ὁμοφαινεῖ

1. Non violandus supplex aut hostis;
2. Non faciendum adulterium.
3. Non ledendi pupilli & orphani.
4. Cavenda impietas erga parentes.

1.

Pietas & cultus T. rrum, & ἀγνῶς καὶ πατρῶς.

καὶ δούλους.

qui sui

victimae, ἀποδοῦναι & ὑποτάσσασθαι.

erga amicos & vicinos.

2.

Liberaltatis in reddendo mutuo, & fugiendo lucro.

in donationibus & vitandis rapinis.

3.

Sedulitatis ut vitetur paupertas.

4.

Parimonia.

ne cogaris alienis ali.

καὶ ἀφαινεῖ

5.

Jussitia in sortenda debita mercede.

6.

Cautione in dissidendo.

Fratri.

7.

Cura relinquendi sobolem sed ex legitimo conjugio.

Indufferiam.

Placens de Operibus quotidie exercendis.

LIBER II. ΕΡΓΩΝ
XIII. TABULA.

In Libro secundo, ubi Poeta
ἐργα in cetera Anni tempora
distributa tractat, informat
seculi Extremi ut

ἑνὸς αἰῶνος in

Agricultura, Vide Tab. 14.

Navigations, Vide Tab. 20.

Marium. Vide Tab. 21.

Civem privatum. Vide Tab. 22.

XIV. TABULA.

1. Πληκίων Ατλακίων)

Agriculis
re praecipue

Generalia

1. Pleiades { Orni Heliaso faciendum messu, initium.

occaso } Cosmico, Aratio Animalis.

2. Aratio, Satio & Messu a nuda fiat.

3. Debita solvenda.

Domus.

Uxor, de qua possit.

4. Habenda

Summenta.

Serva.

Uensilia.

ne opo sit ista mutuari, & ita impediri

5. Non procrastinandum.

Autumno. Vide Tab. 15.

Hyeme. Vide Tab. 16.

Veris. Vide Tab. 17.

Aestate. Vide Tab. 18.

Ursus in Autumno. Vide Tab. 19.

Specialia in

XV. TABULA.

32.

ἡμεῖς δὲ λέγομεν

Agir de
Auiño

1.

ἡαφία ex
signis, ut sua
Vigor reddens corporibus.
Sui nocturna apparitio.
Foliorum ab arboribus defluxus.

que tempore

cadenda mares
ria pro organa
nisi ruficia

pro molitura
Pro curru, cuius
latitudo 10.
palmorum. Curvatura partes trium
Ligna curva omnis generis, pro variis.
Dentale ilignum.

prostratione
Aratra duo.
Temo ex lauro vel ulmo.

Boves
masculi.
robustus, in optima etate.
sanus cui cibi est appetitus.
indulsius.

Davis ex quercu.

alendi

Seruus
indulsius.

qui non trahit ludicra cum coetaneis.

cujus signum sunt Grues avolantes.

Aratio in-
choanda

qua sunt
premissa precibus.

faciem subsequente occasione
ne semina avio
sepe sine non serd circa brumam.
bus paleant.

ut terra semina
opera humectet.

XVI. TABULA.

109. ὅτι θυμὸς οὐ πᾶν (α)

II.
Agri de
Hyeme

quam deserio.
bit Poëticè ab
adjunctis,

quum

multum est glaciis.
Elai creber Boreas, qui
Polyphus pedes arrodit.
Sol est à vertice remo-

risimus.

mare turbat.
terram & sibi arreboare
in montibus dejicit multas (faci) (quæ) abietes.

(pelles) Bœum.
Caprarum.
Sennum.

(ovium).

non autem (virginum domi
latentium).

Fere
querunt latebras.
incedunt quasi claudicantes.

Vinato otio extra hyemem.
vicina taberna in ipsa hyeme.

iniciando servos ad laborem (oblens).

in estate.

Vestitus vestis densa.

calceorum.

Humeralis.

Pilei.

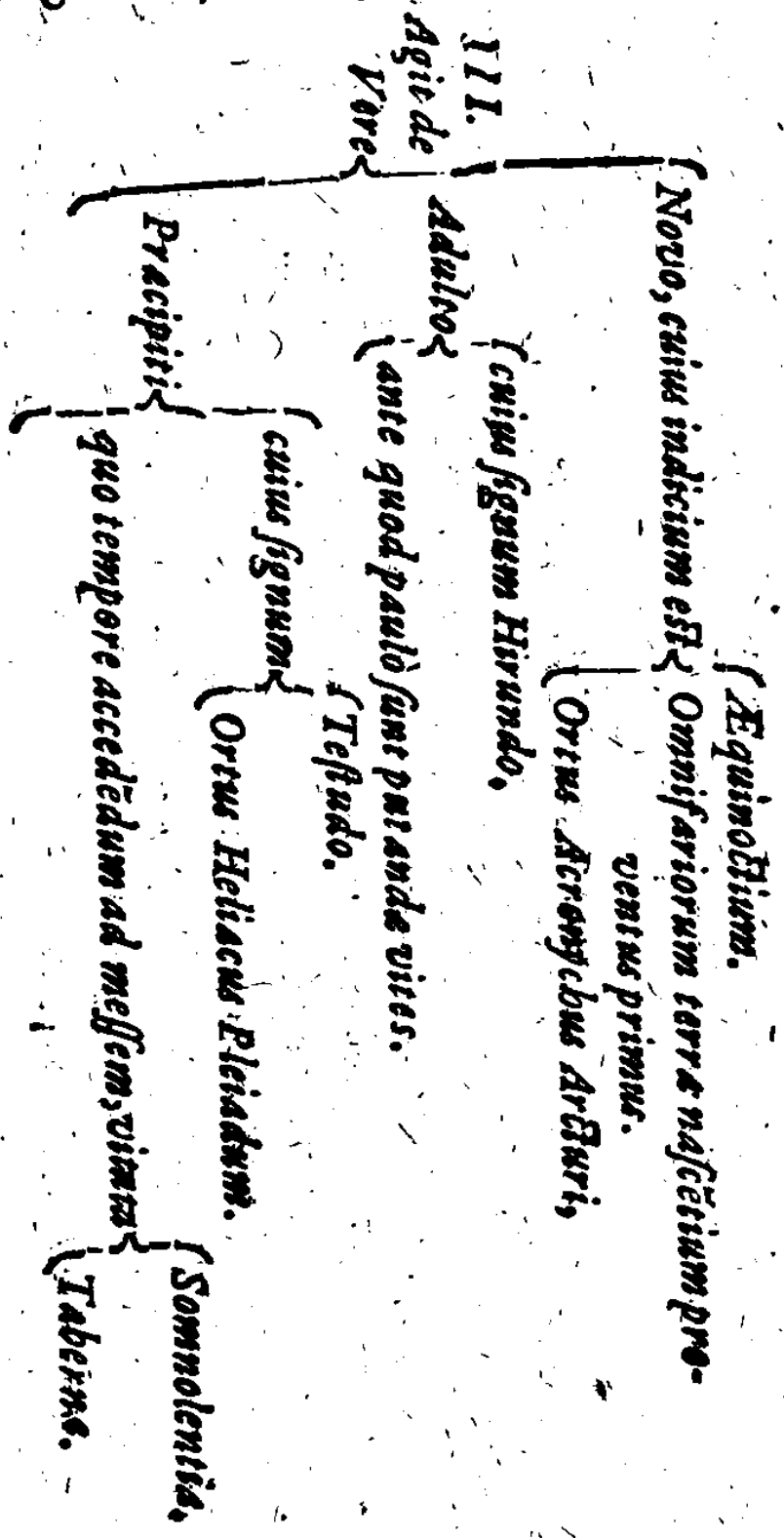
Victus pro hominibus.

in preparatione

cuius iuber habere cu-
ram & providentiam

XVII. TABULA.

179. Ταῦτα Φυλασόμενθ')

XVIII. TABULA.

200. ἡμῶν ὁ πόλυμός τ' ἀνθεῖ

IV.
Agni de
Affare

Florens carduus.
Cicada cantans.
Capra pinguis.
Vini vigor.

Mulieres salacissimae.

Vini, quod aqua pura temperetur.

usu lactis in omni.

carnium, bonum & beatorum.

gendum
(commoditate laetare.)

Sub ortum Heliacum (vivendum in aera plena & roscida.

Orionis, frumentum (recondendum.)

condendum mercenarius, qui sit doctus.
condenda mercenaria dicitur, non sapientis.

importandum fenum & palea, pro pabulis iumentorum.
fene, recedamus se feni & boves.

XIX TABULA:

227. Εὐτ' αὖ δ' ὠρίων καὶ σείρη(Θ)

*Redit ad Autumnum,
in quo iubet Eratrem,**Sub Ortum Cosmicum Arcturi
facere vindemiam.**Sub Pleiadam, Hyadum atq; Orioo-
nis occasum Cosmicum, facere
Aratorem Autumnalem,
de qua supra egit.***Hæcæus de Agricultura.**

XX. FABULA.

236. αὐτὸς οὗτος ναυτιλίας)

Post agricul-
turam tra-
ctas de Nau-
ticis

Navigationem
facit triplicem

In tempestivam autumnalem
sub occasum Cosmi.
cum Pleiadum, quando

Terra potius colenda.

Sentina vacuanda.

Naves in continentem tra-
benda.

Lapidibus munione.

omnia domi

rependenda.

vela complicanda,

et remi compo-

nendi.

Clavus fumo ex-

ponendus.

Tempestivam, suscipiendam
L. diebus post Solstitium
aestivum, Sole in 20. gra-
du descendit, nec praerassimandam
in autumnum. Diluit autem hic
Objectionem de imperitia.
Periculosam Vernam, quae iam
tamen effusit a propter lacrum.

Tria praecepta
proponit

1. Onus navi imponendum a prae. ubi obiter recitat hystoriam
de Navigatione patris sui.

2. Onus imponendum navi Tatis capaci.

3. Non omnia substantia semel navi committenda, sed maior
pars domi relinquenda.

Haecenus instruxit Poeta Fratrem, ut sequatur illu.

HESIODI.

Sequuntur Opera suscipienda certis diebus Mensibus. Eorum autem omnium, quae in hoc opusculo adducit Poeta, quaedam habent causas Physicas & Astrologicas, ut de cadendis lignis &c. quaedam civiles seu politicas, cum respectu ad consuetudinem, ut de exigendis usuris & ere alieno, tempore Nevitunii &c. quaedam ad inspirationem divinam, licet Bohemum incognitum referuntur, ut de sanctitate diei septimi & decimi quarti; quaedam denique, plane sunt superstitiosa & αἰναιολογήματα, ut de mendaciis, blandis sermonibus, & clandestinis colloquiis, & similia, quae observare Christiani sacrarum litterarum auctoritate prohibentur.

Sciendum autem est, menses hic intelligendos esse Lunares Synodicos, ubi primus semper dies in ☾ ☉ incidit: quartus in * ☽ ☉: Septimus in ☐: nonus fere in Δ: 14. vel 15. in ☿ ☽ ☉: 20. vel 21. circiter in Δ: 24. circiter in ☐. 27. circiter in *: usque dum ☿ ☽ ☉ vel ☿ ☽ ☉ via mensam terminans, Novilunium aliud adtingat.

Quid autem Hesiodus singulis diebus praecipiat, ex sequenti tabula patet:

XXIII. TABULA.

L. quædam d. ex d. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1.

1. Inest à Jove. pers. 5. Sacra dies. v. 6.
2. Jove. v. 5. Sacra dies. v. 6. Kalendaria. v. 4. 5.
3. Uxor ducenda. v. 36. obsequia. v. 37. Na-
4. ves item compingenda. v. 45.
5. Fugienda. v. 38. Bona Furis obsequia. v. 39.
6. Inest gignenda puella. v. 31. Bona pro castrandis bo-
7. 3 gregibus. v. 22. 5 proficiendo. v. 23.
8. Bona viripara. v. 24. crebra libris. v. 25. blandis
9. sermonibus. v. 26. colloquiis. v. 27.
10. 2 Jove. v. 5. Sacra dies. v. 6. Inest. v. 6. Lactem genuit
11. Apollinem. v. 7.
12. Bona ad curandum opera. v. 9. Porcus & Bos castran-
13. dus. v. 26.
14. Bona ad curandum opera. v. 9. plantæ. v. 47. bo-
15. na ad plantandum. v. 48. & ad gignendum. v. 49.
16. Bona viripara. v. 30.
17. Bona tendenda ovibus. v. 11.
18. Bona segetibus metendis. v. 11. melior quam. v. 12.
19. ma. v. 12. Tela. v. 13. v. 15. v. 15.
20. muli castrandi. v. 27.
21. Sementis non incipienda. v. 17. Optima plantis seren-
22. dis & inferendis. v. 17.
23. Bona pro gignenda puella. v. 30. Cicerentur oves &
24. boves. v. 31. canes & muli. v. 32. sacra præ omnibus.
25. v. 55. aperiendum dolium. v. 55.
26. Ritanda ut quinta. v. 38. & 39.
27. Plantis incommoda. v. 18. Bona viripara, puella inu-
28. tilis sive gignenda sive elocanda. v. 19. & 20.

17. Fruges ventilandae, v. 41. cadendas, ligna, v. 43.

18. μεταδραπ, ἀκνή, ἔτι φέρου, v. 59.

19. Post meridiem est melior quam ante meridiem, v. 46.

Δ 20. Procreandus vir prudens, v. 28.

21. Manda optima: post Meridiem, non infestior, v. 58.
 & 57.

22. } μεταδραπ, ἀκνή, ἔτι φέρου, v. 59.
 23. }

□ 24. Vitanda tristitia, v. 34. & 35.

25. Vitanda ut quinta, v. 38. & 39.

26. μεταδραπ, ἀκνή, ἔτι φέρου, v. 59.

* 27. Bona aperire dolium, v. 51. Boves, malos & equos ad-
 aptare iugo, v. 52. naves in mari habenda, v. 53.

28. } μεταδραπ, ἀκνή, ἔτι φέρου.
 29. }

ο 30. Optima ad incipiendum opera, demensura, distribu-
 endum, v. 2. & 3. Iudicium dicata, v. 4.

Sunt autem haec omnia praecepta generalia, & si qua
 causae Astrologicae habent, tantum ex situ Lune ad So-
 lem petita: cuius vis quum ab aliorum Planetarum, &
 Fixarum etiam configurationibus, a loco Zodiaci, & de-
 micilio totius &c. plurimum varietur: manifestum est, sa-
 pe etiam hoc Poeta nostri prognosticum esse irritum: Et
 tamen in illis quae non sunt ἀνατιολόγηται, sic ὅτι πῶς
 ἀνὰ generaliter, non omnino effectum suum carere, ut quae de
 cadendis lignis, facienda sementi, plantando, inse-
 mendo, condenda, frugibus ventilandis,
 & similibus moventur.

Finis Tabularum Operum
 & Dictum.

Η ΣΙΟΔΟΥ

ΘΕΟΓΟΝΤΑ.

ΜΟΤΕΑΘΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΕΧΟΜΕΝ ΑΙ
ΕΙΔΕΝ,

ΑΙΩ ΕΛΛΗΝΩ ΕΧΟΥΣΙ ΔΕΘ ΜΕΓΑ ΤΙ ΖΑΘΕΩ
ΤΕ,

ΚΑΙ ΤΕ ΠΕΡΙ ΚΡΕΟΝΩ ΙΩΙΔΕΑ ΠΡΟΣ ΑΠΕΛΟΙΣΙΝ
ΟΡΧΥΝΤΑΙ, ΚΑΙ ΒΑΜΟΝ ΕΡΜΟΤΕΝΘ ΚΡΟΝΙΩΝΘ.

ΚΑΙ ΤΕ ΛΟΤΟΑΓΓΕΛΩΙ ΠΕΡΕΝΑ ΧΡΕΑ ΤΕΡΜΗΘΕΙΟ.

Η ΙΩΠΥ ΚΡΕΑΤΗΣ. Η ΟΛΙΟΙΩ ΖΑΘΕΙΟ,

ΑΙΟΡΤΕΤΩ ΕΛΛΗΝΙ ΧΟΡΕΥΣ ΕΝΕΠΟΙΗΣΑΝΘ.

ΚΑΛΗΣ, ΙΜΕΡΕΝΤΑΣ, ΕΠΕΡΩΣΑΝΘ Ή ΠΡΟΤΙΝ.

ΕΞΘΝ ΔΩΡΕΝΤΕΜΩΝΑΙ, ΚΑΚΑΛΥΜΜΕΝΑΙ ΗΕΡ, ΠΟΛΛΑ.

ΕΝΝΥΧΙΑΙ ΣΕΙΧΟΝ, ΠΕΡΙΚΑΛΕΙΑ ΔΑΤΑΣ ΙΩΣΑΙ.

ΤΡΩΕΥΣΑΙ ΔΙΑ Τ' ΑΙΓΙΟΧΟΝ: ΚΑΙ ΠΟΤΝΙΑΣ ΗΕΛΩ.

ΑΡΓΕΙΩΝ, ΧΕΥΣΤΟΙΣΙ ΠΕΔΙΛΟΙΣ ΕΜΒΕΒΑΛΩΝ.

ΚΡΕΙΩ Τ' ΑΙΓΕΧΟΙΟ ΔΙΟΣ ΓΛΑΥΚΩΠΗ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

ΦΟΙΒΟΝ Τ' ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ: ΚΑΙ ΑΡΗΣΙΜΩ ΙΟΧΕΑΙΩΝ.

ΗΘ ΠΡΟΤΕΔΑΩΝΑ ΓΑΙΗΕΧΟΝ ΕΝΝΟΤΗΓΑΘΝ.

ΚΑΙ ΘΕΜΩΝ ΑΙΘΟΙΩΝ: ΕΛΙΚΟΕΛΕΦΑΘΝ Τ' ΑΦΕΡΩΝ
ΕΙΩ:

ΗΘΩ ΤΕ ΧΕΥΣΤΕΦΑΘΝ: ΚΑΛΩ ΤΕ ΔΑΙΩΝ.

ΗΘ Τ' ΗΕΛΙΩΝ ΤΕ ΜΕΓΑΝ: ΛΑΜΠΡΩ ΤΕ ΣΕΛΕ
ΕΙΩ:

ΑΠΩ Τ' ΙΑΠΕΤΑΝ ΤΕ, ΙΘΕ ΚΡΟΝΟΙ ΕΓΥΠΟΛΟΜΗΤΗΝ:

ΓΑΙΩ Τ' ΟΙΚΕΑΤΩΝ ΤΕ ΜΕΓΑΝ, ΚΑΙ ΝΥΚΤΑ ΜΕΛΑΙΩ
ΕΙΩ:

ΑΛΩΝ Τ' ΑΘΑΝΑΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΓΗΘΩ ΑΛΩΝ ΕΩΣΤΩΝ.

ΑΙ ΝΥ ΠΟΘ' ΗΣΙΟΔΟΝ ΚΑΛΩ ΕΙΔΕΔΑΞΑΣ ΑΙΟΙΩ,

ΔΕΝΑΣ ΠΥΜΑΙΩΝΘ ΕΛΛΗΝΩ ΕΙΩ ΖΑΘΕΙΟ.

HESIODI DEORUM GENERATIO.

- A** *Montis Heliconiadibus incipiamus canere,
Qua Heliconis tenent montem magnamq; divi-
numq;*
- Et circa fontem caruleum pedibus teneris
Saltant, arumq; prapotentis Saturnii:
5 Atq; abluta tenerum corpus Tormesso,
Aut equi in fonte, aut in Holmio sacro,
Summa in Helicone choreas duxerunt
Pulchras, amabiles, & fontiter tripudiarunt pedibus.
Inde concitata, velata aëre multo*
- 10** *Noctu incedebant, perpulchram vocem existentes,
Celebrantes Jovemq; agide-tenensem: & venerandam
Junonem
Argivam, aureis calceamentis incedentem:
Eliamq; Aegiochi Jovis caruleos oculos habentem Mi-
nervam:*
- Phœbumq; Apollinem: & Dianam sagittis-gaudenscem:
25 Atq; Neptunum terram continentem, terra motorem:
Et Iovem venerandam: & rotundas palpebras habentem
Venerem;
Hebenq; aurea corona decoram: formosamq; Dionem:
Amoramq; Solemq; magnum, Splendidamq; Lunam:
Latonamq; Japetumq; ac Saturnum variis consiliis:*
- 20** *Terramq; Oceanumq; vastum, & Noctem atramq;
Aliorumq; immortalium sacrum genus semper existentium.*
- Qua olim Hesiodum pulchrum docuerunt carmen,
Agens pascentem Helicon sub divina*

Τότε δέ με πρότερον θύειν πρὸς μῦθον ἔπειτα
 2] ἔπειτα ἀνὰ λυμπάδους κῆρας διὰς ἀνὰ λυμπάδους

Ποιμένες ἀρπαυλοῖ κακ' ἀλόγους γαστέρας
 οἶον,

Ἰδὺν κρῖναι πολλὰ καὶ λῆξιν ἐπὶ κρῖνι κρῖνα
 Ἰδὺν κρῖναι ἐπὶ κρῖνι κρῖνα μύθον αἰετῶν

ὣς ἔφασαν κῆρας μεγάλας Διὸς δεσιπτεῖναι·

30 Καί μοι σάπηναι ἔδοκ' ἀφ' ὧν ἐπὶ κρῖνι κρῖνα
 Δρέψασθ' ἰθὺν· ἐπὶ κρῖνι κρῖνα δέ μοι αἰετῶν
 Θείω, ἵνα κλείωμαι τῶν σόφρων, σπέρτερον ἔσονται
 Καί με κέλονθ' ὕμνων· ἀναρῶν γένε' αἰὲν ἔσονται
 Σφᾶς δ' αὖτε πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν.

35 Ἀλλὰ τί μοι πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν;

Τὴν Μοῦσαν δὲ κρῖναι, τὰς δὲ πρὸς τὴν
 Τὰς δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν
 Τὰς δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν
 Φωνῇ οὐκ ἐπὶ τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

40 Ἐκ σωματικῶν ἡδονῶν καὶ τῶν δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

ἡδονῶν καὶ τῶν δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

Σκιδναμύρη· ἡ καὶ τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

Διὸς δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

Θεῶν γένε' αἰετῶν καὶ τῶν δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

45 Ἐξ ἀρχῆς ὅς Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρεῖς ἔπικτον,

Οἱ τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν καὶ τῶν δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

Διὸς δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν καὶ τῶν δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

Διὸς δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν καὶ τῶν δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

Διὸς δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν καὶ τῶν δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

Διὸς δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν καὶ τῶν δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

50 Αὐτὸς δὲ ἀνθρώπων τε γένε' αἰετῶν καὶ τῶν δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

Τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν καὶ τῶν δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

Τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν καὶ τῶν δὲ πρὸς τὴν καὶ ὑστερὸν αἰετῶν αἰετῶν

Μῦθος

Hoc autem me primum Dea sermone compellarunt

25 Musa Olympiades, filia Jovis Aegiochi:

Pastores in agris, pernoctantes, mala probra, vintres
veluti,

Scimus mendacia multa dicere veris similia:

Scimus etiam, si voluerimus, vera loqui.

Sic dixerunt filia Jovis magni veridica:

30 Et mihi sceptrum dederunt lauri perviridis rami,

Decerpendum mirandū: inspirarunt super mihi vocem

Divinam, ita ut canere possem futura, & praeiterita:

Et me jubebant celebrare beatorum genus sempiternorum,

Se vero primū & ultimū semper decantare.

35 Sed quare mihi hac circa quercum, aut circa petram?

Ergo à Musis ordiamur, quae Jovi patri

Canendo oblectant magnum animum in Olympo,

Memorantes & praesentia, & futura & praeterita,

Voce concinentes: illarum verò indefessa fuit vox

40 Ab ore suavis: rident autem domus patris

Jovis valde tonantis, Dearum voce florida

Dispersa: resonant verò vertices nivosi Olympi,

Domusq; caelorum. Haec verò immortalem vocem emittentes,

Deorum genus venerandum imprimis celebrant cantilena,

45 Ad exordio quos Tellus & Caelum latum genuerunt,

Quique ex his prognati sunt Dii datores bonorum,

Secundo rursum Jovem Deorum patrem, atq; etiam
hominum,

Incipientesq; laudant Dea, finiuntq; carmen,

Quam sit praestantissimus deorum, & imperio maximus.

50 Porro & Hominum genus, fortiumq; Gigan-
tum

Celebrantes, oblectant Jovis mentem in Olympo,

Muse

Μῦσαι Ὀλυμπιάδες, εἴηαι Διὸς ἀνιστάμεναι
 τὰς ἐν Πιερίᾳ Κρονίδῃ τῆς πατρὸς μιν γένου
 μνημοσύνη, γουνοῖσιν ἑλὼ θῆρ' ὅτι μᾶλλον.

55 Λησμοσύνην τε κακῶν, ἀμπαυμὴν τε μεμνημένων.
 Ἐννέα γὰρ οἱ νύκτας ἐμίσχετο μητίσθαι τὰς,
 Νέσφιν ἅπ' ἀθανάτων ἱερῶν λείψ' ἱερὰ βαλ-
 νων.

Ἄλλ' ὅτε δὴ ἐνναιῶδες ἔλυν, πρὶ δὲ ἔτραπον ὤρας
 μῶων φθινόντων, πρὶ δὲ ἡμέατα πολλὰ ἐτελέσθηναι.

60 Ἢ δ' ἔτεκ' Ἐννέα κῆρας ὁμοφρονάς, ἦσιν αἰοδῆ
 μέλλει, ἐν στήθεσιν ἀμυδρὰ θυμῶν ἔχουσας.
 Τυτθὲν ἅπ' ἀμειβτάτης κορυφῆς κίφοντο. Ὀλύμπῳ
 ἔνθα σφιν λιπαρὴν τε χορὴν καὶ δώματα καλά.
 Παρ δὲ αὐτῆς Χάρτες καὶ ὁ ἱμερὲς οἶκός τ' ἔχουσιν.

65 Ἐν θαλίσῃ· ἐρατὴν ἣ δὴ σῶμα δοῦσαν ἰῶσαι
 μέλπον, πάντων τε νόμους καὶ ἦθ' ἀκρόνῃ
 Ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπὶ κρατὶν δοῦσαν ἰῶσαι.
 Αἱ τὸτ' ἴσταν πρὸς Ὀλύμπῳ ἀγαλλομένηαι ἐπὶ παλῇ
 Ἀμειβομένη μολῇ· πρὶ δὲ ἵαχε γαῖα μέλαινα
 70 τῶν ἐμίσχαις, ἐρυγὸς ἣ ποδῶν ὑπο δ' ἅπ' ἑσπέρῃ
 Νιοσομνῶν πατέρ' εἰς ὄν· ὁ δὲ οὐρανὸν ἠΐβασι
 λείπει.

Αὐτὸς ἔχων βροντὴν ἢ αἰθαλοῦντα κεραιώνας
 κάρτεϊ νικῆσας πατὴρα Κρόνου. εὐ ἣ ἔχουσι
 Ἀθανάτοισι δισταξεν ὁμῶς καὶ ἐπὶ Φρασίᾳ ἡμῶς.

75 Ταῦτ' ἄρα Μῦσαι ἀείδον, ἀλύμπια δώματ' ἔχουσας
 Ἐννέα θυγατέρες μεγάλῃ Διὸς ἐκγεγαῖμας·
 ἑλὼ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλειά τε, Μελπομένη τε,
 Τερψιχόρη τε, Ἐρατώ τε, Πολύμνη τε, Οὐρανία τε,
 Καλλιόπη θ', ἣ ἣ περ Φοειστή ἐστὶν ἀπαιόων.

80 Ἡ γὰρ καὶ βασιλεύουσα ἅμ' αἰδοῖοισι, ὁππότε
 ὄν τ' αὖ τιμᾶσθαι Διὸς κῆρας μεγαλήτας.

Musa Olympiades, filia Jovis agida habentis,
 Quas in Pieria Saturnus peperit patri mixta
 Minusq; hinc, fertilisq; Eleutheris imperans,
 55 Oblivioneq; malorum, & solatium curarum.
 Novem enim ei nates mixtus est prudens Jupiter,
 Scorsim ab immortalib. sacrum lectum conscendens.
 Sed quum jam annus exactus, circumvoluta verò essent
 tempora

Menstem elapsum, dieq; multi transacti essent,
 60 Ipsa peperit novem filias concordēs, quibus carmen
 Cura est, in pectaribus securum animum habentibus:
 Paululum à summo vertice nivis Olympi:
 Ubi ipsis splendidisq; chori, & ades pulchrae.
 Juxta verò eas Gratia & Cupido domos habitant,
 65 In convivio: amabilemq; per os vocem emittentes
 Gaudens amicumq; leges, & mores, pudicos
 Immortalium celebrant, amabilem vocem emittentes.
 Iste cum ibant ad Olympum, laeta voce pulchra,
 Immortali cantilena: undiq; verò resonabat terra aera
 70 Canentibus hymnos, jucundus vasa à pedibus strepitus exi-
 git abatur

Proficiscentium ad patrem suum: Is verò caelo imperitat,
 Ipse habens conitru, atq; candens fulmen,
 Serenè vultu patre Saturno. bene autem singula.
 Immortalibus disposuit simul, & indixit honores.
 75 Hac sanè Musa canebant, caelestes domos tenentes,
 Novem filiae, magno è Jove progeneratae:
 Clioq; Euterpeq; Thaliaq; Melpomeneq;
 Terpsichoreq; Eratoq; Polymniaq; Uraniaq;
 Calliopeq; hac autem excellens summa est omnium:
 80 Hac enim & reges venerandos comitatur,
 Quemcumq; honoratura sunt Jovis filiae magni,

Γενόμενος δ' εἶδεν αὖτις διαγραφὴν βασιλῆος. καὶ
 τῷ μὲν ὅτι γλαφυρὰ γυνυκρὶν χεῖρας ἀνέβλεπε,
 τῷ δ' ἔπειτα ὅς σόματι τοῦ βασιλέως μελίσσας κίρηναια
 λατὴν καὶ κίρηναια ποικίλιναια

85 Πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι, δεικνύοντες δόρυ καὶ σάκος.
 Ἰδόντες δ' αὖτις οἱ δὲ ἀσφαλῆς τὸν βασιλῆα καὶ τὴν
 Αἴψα τε καὶ μέγα νεύουσαν ὀπίσθην αἰὲς κίρηναια.
 Τὴν ἐκα γὰρ βασιλῆος ἐχέφρατος, ἔνεκα λαοῖς
 βλαπτομένοις ἀγροῦ φασματώδεα ἔργα τεύχεα

90 ἔκδοιεν καλῶσι καὶ φασματώδεα ἔργα τεύχεα.
 Ἐχέφρατος δ' αὖτις ἔστι βασιλῆος ἑλάνος καὶ τῆς
 Αἴψας μελίσσας καὶ τῆς πρὸς τὸν βασιλῆα κίρηναια.
 Οἷα τοὶ Μυσῶν ἱερὴ δόσις ἀνδραποδιστῶν καὶ
 ἐκ γὰρ Μυσῶν καὶ ἐκ βασιλῆος καὶ τῆς Αἴψας

95 ἄνδρες αἰσίδα ἔασι καὶ τῆς Αἴψας καὶ τῆς
 Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆος. ὁ δ' αὖτις ἔστι βασιλῆος
 καὶ τῆς Αἴψας καὶ τῆς πρὸς τὸν βασιλῆα κίρηναια.
 Εἰ γὰρ τὸ πρὸς τὸν βασιλῆα καὶ τῆς Αἴψας
 καὶ τῆς πρὸς τὸν βασιλῆα κίρηναια.

100 Μυσῶν. βασιλῆος καὶ τῆς Αἴψας καὶ τῆς
 Τμῆσιν, μάκαρος τε θεῶν οἱ ἑλάνος καὶ τῆς
 Αἴψας καὶ τῆς πρὸς τὸν βασιλῆα κίρηναια.
 Αἴψας καὶ τῆς πρὸς τὸν βασιλῆα κίρηναια.
 Μῆναι, καὶ τῆς πρὸς τὸν βασιλῆα κίρηναια.
 Χαίρει τέκνα Διὸς, δότε δὲ ἡμετέρας αἰσίδα

105 Κλείετε δ' ἀθανάτων ἱερὰ καὶ τῆς Αἴψας καὶ τῆς
 Οἱ γὰρ ἐξ ἑλάνος καὶ τῆς Αἴψας καὶ τῆς
 Νυκτὸς καὶ τῆς Αἴψας καὶ τῆς πρὸς τὸν βασιλῆα κίρηναια.
 Πόντος καὶ τῆς Αἴψας καὶ τῆς πρὸς τὸν βασιλῆα κίρηναια.

Εἰπατε δ' αὖτις τὰ πρὸς τὸν βασιλῆα καὶ τῆς Αἴψας καὶ τῆς
 καὶ τῆς πρὸς τὸν βασιλῆα κίρηναια.

Et in lacem-editum aspexerint à Jove nutritorum
Regum.

85 Cui quidem super linguam dulcem fundunt cantilenam,
Huius verba ex ore fluunt blanda: ceterum populi
Omnes ad ipsam respiciunt, discernentem ius
Recte iudicis: hic autem prudenter loquens,
Statim etiam magnam contentionem scite diremit.

In hoc enim reges prudentes, quod populus
6 Damnum inferentibus, in foro vicissitudinem rerum fa-
90 Facile mollibus appellantes verbis. (ciunt,

Incidentem vero per urbem, Deum veluti placant
Reverentia blanda: eminet vero inter ipsos congregatos.
Tale Musarum ingens munus hominibus.

A Musis etenim & eminus feriente Apolline,
95 Viri cantores sunt super terram, & citbarædi:
Ex Jove vero Reges. Ille vero beatus, quemcumque Musa
Amant: suavis ei ab ore fluit vox. (nimo

Si quis enim luctum habens recenti-dolore saucio a-
Tristetur, corde dolens: ceterum Poeta

100 Musarum famulus, res claras priscorum hominum
Laudibus vexerit, beatosque Deos qui Olympum incolunt:
Statim hic (quatinvis) egrè-ferens obliviscitur, nec do-
lorum.

Meminit, sed citò deflexerunt (eum) aliò dona Dearum.

Salvete nata Jovis, date vero amabilem cantilenam,
105 Celebrate quoque immortalium divinum genus semper ex-
istentium,

Qui Tellure progenerati sunt, & Cælo stellato,
Noctem caliginosa, quos item salsus nutrit Pontus.
Dicite insuper, ut primum Divi & Terra iacta fue-
rint,

Et

Καὶ Ποταμὸν καὶ Πόντον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ
 ἵκαν.

- 110 Ἀστὴρ τε λαμπρὸς καὶ Οὐρανὸς οὐρανῷ
 οἱ τ' ἐκ τῆς γῆς καὶ οὐρανοῦ οὐρανῷ
 ὡς τ' ἀφ' οὗ ἀναστὰ καὶ ὡς τῆς γῆς ἀναστὰ
 ἦδ' ὡς τὰ πρῶτα πάλιν ἔλθῃ οὐρανῷ
 ταῦτά μοι εἰπὲ μῦθαι ῥα καὶ τὰς γῆς οὐρανῷ
 115 Ἐξ δὲ χερσὶ καὶ εἰπάδ' ὅτι πρῶτα οὐρανῷ
 ἦτοι μὲν πρῶτιστι οὐρανῷ οὐρανῷ
 γαί' ἀφ' οὗ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 ἀθανάτων οἱ ἔχουσιν καὶ οὐρανῷ οὐρανῷ
 τὰς τὰς τ' ἡρώωντα μῦθαι καὶ τὰς γῆς οὐρανῷ
 120 Ἡδ' ἔρ' οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 λυσίμελές τε πάντας τε οὐρανῷ οὐρανῷ
 δαίμονα) σὺ σῖθ' ὅστις οὐρανῷ οὐρανῷ
 ἔκ' ἔρ' οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 οὐρανῷ.

- Νυκτὸς δ' αὖτ' αἰθέρι τε καὶ ἡμέρῃ ἐπ' οὐρανῷ
 125 οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 γαί' αὖτ' οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 γαί' αὖτ' οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 οὐρανῷ.

- 130 Νυκτὸς δ' αὖτ' αἰθέρι τε καὶ ἡμέρῃ ἐπ' οὐρανῷ
 ἦδ' αὖτ' οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 Πόντον, αἰτὲρ Φιλότῃ οὐρανῷ οὐρανῷ
 οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 καὶ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 135 οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 τὰς ἡμέρας οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ οὐρανῷ
 οὐρανῷ.

Et Flumina & Pontus immensus, astuferens,
 110 Astrumq; fulgentia, & Cælum latum supernè:
 Et qui ex his nati sunt Dii, datores bonorum.
 Utq; spes dividerint, & quomodo honores diffinierint,
 Atque quomodo primum multum implicatum sphaeris te-
 nuerint cælum.

Hæc mihi dicite Musa cælestes domos inhabitantes,
 115 Ab initio, & dicite quodnam primum fuerit illorum.

Primo omnium, quidem Chaos fuit: at deinde
 Tellus lata, omnium fundamentum solidum semper
 Immortalium, qui tenent iuga nivosi Olympi:
 Tartarag; tenebricosa in recessu terra spaciola:

120 Atque Amor, qui pulcherrimus inter immortales deos,
 Solvens curas & omnium Deorum, & omnium hominum,
 Domat in pectoribus animum & prudens consilium.

Ex Chaos verò, Erebusq; nigrag; Nox educti sunt.
 Nocte porrò tam Æther quàm Dies prognati sunt:
 125 Quos peperit, ubi concepisset Erebo amore mixta.

Terra verò primum quidem genuit parem sibi
 Cælum stellis ornatum, ut ipsam totam obtegeret.
 Ut esset beatis Dii sedes tanta semper.

Genuit præterea Montes altos, Dearum gratas speluncas
 130 Nympharum, quæ habitant per montes concavos.

Atq; etiam infrugiferum Pelagus peperit unda concitata,
 Pontum, absq; amore suavi. Cæterum deinde
 Cælo concumbens, peperit Oceanum profundæ-vorti-
 ces-habentem:

Cœumq; Cœumq;, Hyperionemq;, Japetumq;
 135 Theamq;, Rheamq;, Theminq;, Mnemosynemq;
 Phœbmq; aurea-corona insignem, Telesphumq; anabio-
 lem.

Hos verò post novissimus natus est Saturnus vaser,
 Atter-

Δαυδία τ' ὅ παίδων· γαλήνη δ' ἤλθοιτο τὸν
Γεῖνατο δ' αὐτὸν Κυκλωπὸς, ὃς ἐκείνῳ ἔπειθε·

140 Βροντῶν τε, Σπερσπῶν τε, καὶ Κεργῶν δ' ἐργῶν ἑλκύνει·
Οἱ δ' αὖτε βροντῶν τ' ἰδοῦσιν, τεύχεα τε κεραιὶ δὲν·
Οἱ δ' ἡ τοι ταῖ μὲν ἄλλα θεῶν ἐναλίγκιοι ἦσαν·
Μετ' οὖν δ' ὀφθαλμὸς μέσσω ἐπέκειτο μετώπῳ·
Κυκλώπες δ' ὄνομα ἦσαν ἐπ' ὀνόματι, ἐντὶ ἀργα
σφέων

145 Κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς ἐὼν ἐπέκειτο μετώπῳ·
Ἰχὺς τ' ἠδὲ βῆη, καὶ μηχαναὶ ἦσαν ἐν ἔργοις·
Ἄλλοι δ' αὖτε Γαίης τε καὶ Οὐρανὸς ἐξεγένοντο
Τρεῖς παῖδες μεγάλοι καὶ ὀβριμοί, ὅσκι' ὀνομάσθαι,
Κόη δ' τε, Βεράρεώς τε, Τύχης δ' ἑ, ὡς ἐρῆσαν
τέκνα·

150 Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων ἀΐσαντο·
Ἀπλάσιοι· κεφαλαὶ δ' ἑκάστω πεντήκοντα
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον δ' ἡ σιβαργίστ' ἀέλειον·
Ἰχὺς δ' ἀπλάτῳ, κρατερῇ, μεγάλῳ ὕπνῳ εἶδον·
Ὅσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανὸς ἐξεγένοντο,

155 Δεινότατοι παῖδων, σφετέρῳ δ' ἤλθοιτο τὸν
Ἐξ ἀρχῆς καὶ τῶν μὲν ὅπως τις πρῶτα γένετο,
Πάντας ἀποκρύπτειν, καὶ ἐς Φαίῳ δ' ἀνέστη,
Γαίης ἐν κόσμοις· κακῷ δ' ἐπετέρπετο ἔργῳ
Οὐρανός· ἡ δ' ἐν τῷ σπονάχιστο Γαίῃ πελάγη,

160 Στῆναι μὲν δολίῳ δ' ἐκείνῳ ἐπεφράδατο τέχνην·
Αἰψά δ' ποιήσασα γένετο, πολὺν αἰδάμαντ' ὅσον
Τεῦχε μέγα δρέπανον, ὃ ἐπεφράδετο ἀπὸ Φίλοισιν·
Εἶπε δ' ἡ παρσύνεσσα, Φίλον τετιμημένην ἦτερ·
Παῖδες ἐμοὶ καὶ πατρός· αἵματά μιν, αἵματ' ἐμὸν ἔσθλη

165 Πείθεσθαι, πατρός γε κακῶν πῶς αἰετὰ λώβην
Τεμετέρῃ· ὡς τέρῃ δ' αἰετὰ μῆσαθ' ἔργα,

*Acerrimus inter liberos: floridum autem oderat paren-
tem.*

*Porrò genuit & Cyclopes superbum cox habentes,
140 Brontemq;, Steropemq;, & Argen forti-animo praditum:
Qui Jovi & conitru dederunt, & fabricarunt fulmen.
Hi sanè per alia Diis similes erant:*

Unus verò oculus media positus erat fronte.

*Cyclopes verò cognomento erant, eò quòd ipsorum
145 Circularis oculus inerat fronti:*

Roburg; & vires, & molimina erant in operibus.

*Alii deinde è Tellure & Cælo prognati sunt
Tres filii, magni & pravalidi, non nominandi,
Cottusq;, Briareusq;, Gygesq;, superba proles.*

*150 Quorum centum quidem manus ab humeris promine-
bant,*

Informes: capita verò unicuiq;, quinquaginta

Ex humeris procreverant super robustos artus.

Robur autem immensum, validum, magna in forma.

Quotquot enim Tellure & Cælo procreati sunt,

*155 Vehementissimi filiorum, suo verò indifferant parenti
Ab initio: & hos quidem ut quisq;, primum nascaba-
tur,*

Omnes occultavit, & aet lucem non submisit,

Terra in latebris: malo autem oblectabatur opere

Cælum. Ipsa verò intus ingemiscbat Terra vasta,

160 Arctata: dolosam verò, malamq;, excogitavit artem.

Statim verò quum edidisset fœtum, ex cano adamante

Fabricavit magnam falcem, edixit verò charis liberis:

Dixit autem sumpta fiducia, charo mœrens corde:

Filii mei & patris nefarii, si volueritis

165 Parère, patris malam ulciscemur contumeliam

Vestri: prior enim iniqua machinatus est opera:

ὣς Φάτο. Τὸς δ' ἄρα πάντας ἔλεν ἔειπεν· ὅδε
τις αὐτῶν

ἠθρογξατο. Θροήσας ἦ μέγας Κρόνον· ἀγκυδομήτης
Ἄψ αὖτις μύθοισι προσηύδα μητέρα Κρόνου·

170 Μῆτερ, ἐγὼ κεν τὸ τοῦτο ὑποχόμην· τελέσαιμι
ἔργον, ἐπεὶ πατρός γε δυσωνύμης σὺν Ἀλεγκῶν.
Ἡμετέρῃ· πρότερον γὰρ ἀκμήα μῆσατο ἔργα.

ὣς Φάτο. Γήγησεν ἦ μέγα Φρεσὶ Γαῖα πελώρη.
Εἶσε δέ μιν κρύψασα Λόχῳ, ἐνέθηκε ἦ χφρῶν·
175 Ἀπ' ἡν καρχαρόδοντα, δόλον δ' ὑπεθήκατο
πάντα.

Ἦλθε ἦ Νύκτ' ἐπάγων μέγας Οὐρανός· ἀμφὶ δὲ
Γαίῃ,

ἱμεῖραν Φιλότῃ· ἐπέχετο· καί ῥ' ἐταύθη
Πάντη. ὃ δ' ἐκ λοχόιο παῖς ὠρέξατο χερσὶ
Σκαίῃ, δεξιτερῇ ἦ πελώριον ἔλαβεν ἑρπύλιν.

180 Μακρῶν, καρχαρόδοντα, Φίλῃ δ' ἀπὸ μηδεᾶ πα-
τρός

ἑοστρομέως ἤμησε· πάλιν δ' ἔρριψε Φέρεσθ
Ἐξοπίσω. Τὰ μὲν ἔτι ἐτώσια ἐκφυγε χφρός.

Ὅσται γὰρ ραθάμυχες ἀπέστυθεν αἰμάτοεσσαι,
Πάσας δ' ἔξατο Γαῖα· περὶ πλομένων δ' ἐν αὐτῶν,

185 Γείνατ' Ἑρμινὺς τε κρατέεσς, μεγάλας τε Γίγαντας,
Τόχεςσι λαμπόμενους, δόλιχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχον-
τας.

Νόμφας θ', αἷς Μελίας καλέεσθ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν·

Μῆδ' αὖτ' ὥς τὸ πρῶτον ἀποτμήξας, ἀδάμαντον

Κάββαλ' ἐπ' Ἠπείρῳ πολυκλύσῳ ἐνὶ πύλῳ.

190 ὣς Φέρετ' ἀμπέλαγ· πούλιον χερσὶν· ἀμφὶ δὲ
Λόκῳ

Ἀφρῶς ἀπ' ἀθανάτων χερσὶν ὠρενύθῃ, τῷ δ' ἐνὶ κρήνῃ
Ἐθρέφθη· πρῶτον ἦ Κυθήριοι ζαθέουσιν.

Ἐπ' ἄλλοις

Sic dixit. Illos verò omnes invasit metus: neque quisquam illorum

Locutus est. Confirmato- animo verò tandem magnus Saturnus versutus

Econtra verbis compellavit matrem castam:

170 Mater, ego certè hoc in me recipiens peragam

Facinus, patrem enim inauspicatum nihil curo

Nostram: prior enim iniqua meditatus est opera.

Sic dixit, Gavisa est autem valdè animo Tellus ingens.

Collocavit autem ipsum celans in insidiis, indiditq; manui

175 Falcem aspersis dentibus: dolo autem instruxit omni.

Venit autem Noctem adducens magnam Cælum: undiq; vero Terra,

Cupiens amorem, imminebat: Et sanè extentum est

Undique: quum ex insidiis filius prehendit manu

Sinistra, dextra vero immanem cepit falcem,

180 Longam, asperos dentes-babentem, chariq; genitalia Patris

Festinanter demessuit: rursumq; abiecit, ut ferrentur

Pene. Illa quidam non incassum elapsa sunt manu. 012

Quotquot enim gutta proruperunt cruentæ,

Omnes suscepit Terra: circumvolutis autem annis,

185 Produxit Erinnyes validas, magnosq; Gigantes;

Armis nitentes, longas bastas manibus tenentes:

Nymphasq; quas Melias vocat super immensam terram.

Testiculusq; modo resectis, adamantem

Dejecit circa Epirum vndis agitatam in pontum. 112

190 Sic ferebantur per pelagus longo tempore: circumcirca verò alba

Spuma ab immortali corpore ferebatur, in quo puella

Innutrita est, primum verò ad Cythera divina

Ἐπλετο ἔνθεν ἔπειτα παρέρρυτον ἱκέτο Κύπρον.

Ἐκ δ' ἔβη αἰδοίη καλὴ θεός· ἀμφὶ δ' ποιή
 195 Ποσσὶν ὑπὸ ραδιόισιν αἰέετο· τίω δ' Ἀφροδίτῃ,
 Ἀφρογύφῃ τ' ἑορῶν, καὶ εὐσεφάνων Κυθήρειαν,
 Κυκλήσκει θεοὶ τε καὶ ἄνδρες, ἔνεκ' ἐν ἀφρῶ
 Ὀρέφῃ· αἵ τ' ἀρ' Κυθήρειαν, ὅτι παρσέκυρε Κυθῆ-
 ροις·

Κυθρογύφῃ δ', ὅτι γύτο πολυκλύσω ἐνὶ Κύ-
 πρῳ·

200 Ἦδ' ὦ Φιλομυθία, ὅτι μυθέων ἐξεφαάνη.
 Τῇ δ' ἔρ' ὠμάρετσε, καὶ ἱμερ' ἔσπετο καλὸς
 Γινωμνὴ τὰ πρῶτα, θεῶν τ' ἐς Φύλον ἰσση.
 Ταυτίω δ' ἐξ' ἀρχῆς ἱκνῶν ἔχει, ἥδ' ἐλέλογχε
 Μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,

205 Παρθενίης τ' ὁάρεος, μειδήματα τ', ἐξαπαῖτας τε,
 Τέρψιν τε γλυκερίω, Φιλότῃα τε, μῆλιχίω τε.

Τῆς δ' πατρὸς Τιτῆνας Ὀπίκλησιν καλέεσκεν,
 Παῖδας νεκείων, μέγας Οὐρανός, ὅς τέκεν αὐτός·

Φάσκε δ' ἱταίνοντάς ἀτασθαλίῃ μέγα ῥέξαν

210 Ἔργον, τοῖο δ' ἔπειτα τίσιν μετόπισθεν ἔσεαθ.

Νύξ δ' ἔτεκε συγγέν τε Μόρῳ, καὶ Κῆρα μέ-
 λαιναν,

Καὶ Θάνατον, τέκε δ' Ἴπνον, ἔτικτε δ' ἐ Φύλον Ὀνει-
 ρων·

Ὅ τινι κοιμηθείσα θεὰ τέκε Νύξ ἐρεβεννή.

Δεύτερον αὖ Μῶμον, καὶ Οἶζυν ἀλγυνόεσσαν,

215 Ἐπειρίδας δ', αἷς μῆλα πέρην κλυτὰ Ὀκεανοῖα
 Χρύσεα καλὰ μέλσσι, φέροντά τε δένδρεα καρ-
 πῶν·

Καὶ Μοῖρας, καὶ Κῆρας ἐγείνατο νηλεοπαίνης,

Κλωθῶ τε, Λάχεσιν τε, καὶ Ἀτροπῶν, αἵ τε βροτοῖσι
 Γινωμνῶσι διδῶσιν ἔχρ' ἀγαθὴν ἢ κακὴν ἢ,

- Rehebatur, inde tum circumfluam pervenit ad Cyprum.
 Prodit verò veneranda formosa dea : circum verò herba
 195 Pedibus sub mollibus crescebat : Aphroditen autem ipsam
 Spuma progeneratam deam, & decoram pulchris fertis Cy-
 theream
 Nominant tam Dii quàm homines, eò quòd in spuma
 Nutrita est; sed Cytheream, quòd appulit Cytheris:
 Cyprigenam verò, quòd nata est undosa in Cypro:
 200 Atque amantem genitalia, quia ex genitalibus orta.
 Hanc Amor comitatus est, & Desiderium sequebatur
 pulchrum,
 Natam primum, & Deorum ad cætum euntem.
 Hunc verò ab initio honorem habet, atque sortita est
 Partem inter homines & immortales Deos,
 205 Virgineas confabulationes, & risus, & deceptiones,
 Oblectationemq; suavem, & amicitiam, blanditiasq;
 Pater verò Titanes cognomento vocabat,
 Filios objurgans, magnum Cælum, quos genuit ipse.
 Dictabat porro, nocentes ex protervia magnum pa-
 trasse
 210 Facinus, cuius deinceps ultio in posterum futura sit.
 Nox praterea peperit odiosum Fatum, & Parcam a-
 tram,
 Et Mortem, peperit etiam Somnum, peperitq; agmen So-
 mniorum;
 (Hos) Non ulli condormiens Dea peperit Nox obscura.
 Rursum postea Momum, & Ærumnam dolore plenam,
 215 Hesperidesq; quibus mala ultra in lityum Oceanum
 Aurea pulchra cura sunt, ferentesq; arbores fructus:
 Et Fatales Deas, & Parcas genuit immites,
 Clothoq; Lachesisq;, & Atropos, quæ mortalibus
 Editis dant habendum bonumq; malumq;.

220 Αἶ τ' ἀνδρῶν τε Θεῶν τε παραιβασίας ἐφ' ἑπ' ἔσται,
 οὐδέποτε λήγουσι Θεῶν δεινοῖο χολοιοῖ,
 Πρὶν γ' ὅπῃ τῷ δῶσι κακίῳ ὅπιν, ὅς τις αἰμάρτη
 τίκῃ, καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι.
 Νυξ' ὅλη· μὲν τὴν δ' Ἀπάτῃ τεκε καὶ Φιλό-
 τησά,

225 Γῆρας τ' ἐλόμηνον καὶ ἔρην τεκε καρτερόθυμον.
 Αὐτὰρ ἔρως συγερή τεκε μὲν Πόνον ἀλγυνο-
 ενά,

Ἀθήνῃ τε, Λοιμὸν τε, καὶ Ἄλγεα δακρυόεντα,
 Τσμίνας τε, Φόνους τε, Μάχας τ', Ἀνδροκτασίας τε,
 Νείκεά τε, Ψυδάεας τε λόγους, Ἀμφιλογίας τε,
 230 Δυσνομίην, Ἀτίῃν τε, συνήθεας ἀλλήλοισιν.
 Ὄρεκον θ', ὅς δ' ἡ πλεῖστον ὀπιχθονίους ἀνθρώπους
 Πημαίνει, ὅτε κέν τις ἐκὼν ὀπίσκειν ὁμῶσθαι.
 Νηρεὰ δ' ἈΨυδάεα καὶ ἀληθεῖα γέιναιτο Πόν-
 ος,

Προσβύτατον παίδων· αὐτὰρ καλέσσι Γέροντας
 235 Οὐνεκα νημερτῆς τε καὶ ἥπιος, ἔδ' ἑμισην
 ἀήθε', ἀλλὰ δίκαια καὶ ἥπια μῆδεα οἶδεν.
 Αὐτὸς δ' αὖ θαύμαντα μέγαν, καὶ ἀγνώοντα Φόβον
 κιν,

Γαίρμις γόμον, καὶ Κητὴν καλλιπαῖρην,
 Εὐρυβίην τ' ἀδάμαντα, καὶ Φρεσὶ θυμὸν ἔχουσαν.

240 Νηρῶν δ' ἐγόροντο μετ' ἑξ' ἑκά τεκνα Θεῶν,
 Πότῃ σὺ ἀτρυγέτω, καὶ Δωρίδ' ἠνυκόμοιο,
 Κρησὶς Ὀκεανοῖο τελευτήσῃ, ποταμοῖο.
 Πρωτῶν τ', Εὐκράτη τε, Σαῶν τ', Ἀμφιτρίτην τε,
 Εὐδωρὴν τε, Θέτις τε, Γαλήνην τε, Γλαύκην τε,
 245 Κυμοθόην, Σπῶν τε, Θάλιαν τ' ἐρῶσσαν,
 καὶ Μελίτην χαρμεῖσαν, καὶ Εὐλιμένην, Ἐλγαν,

220 Quæq; hominumq; & Deorum delicta inſequentes,
Nunquam deſinunt Dea à vehementi ira,
Priusquam rependerint alicui malam ultionem, quiſquis
peccarit. (minibus

Peperit præterea & Nemefin, nocumentū mortalibus ho-
Nox pernicioſa: poſt hancq; Fraudem enixa eſt, &
Amicitiam,

225 Seniumq; noxium, & Contentiorem peperit pertinacem.
Cæterum Contentio odioſa peperit quidem Laborem
moleſtum,

Oblivionemq; Peſtemq; & Dolores lacrimabiles,
Pugnæq; Cedæq; Præliaq; Stragesq; virorum,
Jurgiæq; Mendaciæq; Diſceptationesq;

230 Licentiam, Noxamq; familiares inter ſeſe:
Juramentumq; quod plurimum terreſtres homines
Ledit, quando quiſpiam volens peieraverit.

Nereum autem alienum à mendacio & veracem ge-
nuit Pontus,

Maximum natu filiorum: ſed vocant Senem,

235 Eò quòd verax atq; placidus, nec juriſ & aq̃ui
Obliviſcitur, ſed juſta & tranſueta conſilia novit.

Deinde ruruſum Tbaumantem magnum, & fortè Phorcym
Terra commiſtus, & Ceto pulchris genit præditam,
Eurybiamq; adamantis in pectore Animum habentem.

240 Ex Nereo porro prognata ſunt perquam amabilis
ſoboles Dearum

Ponto in infructuoſo, & Doride pulchricoma,

Filia Oceani perfecti ſtrevii:

Protoq; Excrateq; Saog; Amphitriteq;

Eudoraq; Thetisq; Galenæq; Glaucæq;

245 Cymatodæ, Spiog; velux, Thaliaq; amabilis,

Et Melita gratioſa, & Eulimene, & Agave,

- Ησσιάν τ', Ερατώ τε, καὶ Εὐφύη ῥοδοδάκτυλος,
 Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρεα τε, Δυναμένη τε,
 Νηπιή τε, Ἀκταίη, καὶ Πρωτομέδσα. ...
 250 Δωρίς, ὧ Πασιπύη, καὶ Ὀφειὶς Γαλατρία,
 Ἰπποβοῖα, ἑρέεσσα, καὶ Ἰππονόη ῥοδοδάκτυλος,
 Κυμοδάκη θ', ἢ κύματ' ἐν ἡρώδῃ πόντος
 Πνοίας τε ζαθέων ἀνέμων, αὐτὴ Κυματολήγη
 Ῥέα πενήνη, καὶ εὐσφάρος Ἀμφιτρεχέη.
 255 Κυμώ τ', Ἠιόνη τε, εὐσφάρος θ' Ἀλκίονη,
 Γλαυκονόμη τε Φιλομυῖδης, καὶ Ποντοπόρος.
 Λαζόρη τε, καὶ Εὐαζόρη, καὶ Λαομυῖδαν
 Πελικιόνη τε, καὶ Λυθινόνη, καὶ Λυσισαῖνα.
 Εὐάρεη τε Φυλὴ τ' ἐρατὴ καὶ εὐδὴ αἰώνιος.
 260 Καὶ Ψαμάθι χαρίεσσα δέμας, δῖη τε Μενίππη,
 Νηώ τε, Εὐπρόμη τε, Θερμίσω τε, Περσέη τε,
 Πηνελόπεια θ', ἢ πατὴρ ἐχέει κλονὸν ἀθανάτων.
 Αὐτὰρ μετ' Ἠρῇ αἰνυμένη ἐξέρχεται
 Κῆραι πενήκοντα, αἰνυμένα ἔργ' εἰδυῖαι.
 265 Θάϊμας δ', Ὀκεανοῖο βαθυρρεῖσσι θυγατέρα
 Ἥρα γὰρ ἠδέκτερον, ἢ δ' ὠκείας τέκεν Ἴριν,
 Ἠέκαστος δ' Ἀρπύιας, Ἀλκίω τ', Ὀκυπῆτιν τε,
 Αἳ ῥ' αἰνέουσιν πνοῖαι καὶ οἰωνοὶς αἶμι' ἔποντο.
 Ὀκεία πρηνέος: μελαχρόναι γὰρ ἱάλλον.
 270 Φαίη δ' αὖ Κητώ Γεραίης τέκε καλλιπαγένης,
 Ἡμὲς δ' αὖτε Πυλίας: τίς δὲ Γεραίης καλέεσσι
 Ἀθανάτοί τε Θεοὶ χαμαὶ ἐρχόμενοι τ' ἀνθρώ-
 ποι:
 Πεφρονώ τ' εὐπεπλον, Εὐνώ τε κρηόπεπλος.
 Γοργὸς θ', αἳ καί ποτε Πέρην κλυτὴν Ὀκεανοῖο,
 275 Ἐχάτην πρὸς ἰυκτός, ἴν' Ἐσπερίδες λιγυφάνοι,
 Σθενώ τ', Εὐρυάλη τε, μέδουσά τε λυγρὰ πᾶσι,
 ἢ μὲν εἰς θνητῶν αἰδ' ἀθανάτοισι ἀγέρας

Pasicheag, Eratog, & Eunice roseis cubitis,
 Dotoq, Protag, Pherusaq, Dynamantq,
 Nesaaq, & Altea, & Protomedea.

250 Doris, & Panope, & speciosa Galatea,
 Hippothog, lepida, & Hipponoe roseis ulnis,
 Cymodoceq, quae fluctus in obscuro ponto
 Et flatus divinorum ventorum, una cum Cymatolege
 Facile mitigat, & pulchros talos habente Amphitrite.

355 Cymoq, Eioneq, pulchreq, coronata Halimede,
 Glauconomeq, renidens, & Pontoporia,
 Liagoreq, & Evagore, & Laomedea,
 Polynomeq, & Autonome, & Lysianassa,
 Evarneq, tam indolis grata quam inculpata forma,
 260 Et Psamathe decora corpore, divinaq, Menippe,
 Nesog, Eupompeq, Themistog, Prenoeg,
 Nemertesq, quae patris habet animum immortalis,
 Haec quidem ex Nereo inculpato procreatae sunt
 Filiae quinquaginta, inculpata opera callentes.

260 Thaumias verò Oceani profundis flui filiam
 Duxit, Electram: haec autem celerem peperit Irim,
 Pulchricomasq, Harpyias, Aelloq, Ocypeteng,
 Quae ventorum flamina, & aves assequuntur
 Pernicibus alis: in caelo enim degentes volitant.

270 Phorcyi post haec Ceto Graas peperit pulchris-gea-
 nis praedicas,

A partu canas: quas ob id Graas vocant,
 Immortalesq, Dii, humiq, incedentes homines:
 Pepleredoq, pulchro peplo, Eryog, croceo peplo:
 Gorgonesq, quae habitant ultra celeberrimum Oceanum.

275 In extrema parte ad noctem, ubi Hesperides argutae,
 Sthenog, Eurylea, Medusaq, gravia perpessa
 Ipsa quidem erat mortalis: reliqua verò immortales, &
 senio non obnoxia

Αἱ δύο· τῇ δ' μὴ παυλέξατο κυανόχαιτης
 Ἐν μαλακῇ λευκῶνι, καὶ ἀνθεσὶν εἰαρηδοῖσι.

280 Τῆς δ' ὅτε δὴ Περσεύς κεφαλῇ ἀπὸ δόρυ μοῖον
 Ἐξέθορε χρυσῶν τε μέγας, καὶ Πήγασον ἵππον.
 Τῷ μὲν ἐπ' ὤμων ἰὼν, ὅτ' ἂν ὠκισθεὶς παρὰ πηγῆς
 Γείκεθ'· εἰ δ' ἄορ χρυσοῖον ἔχεν μὲν χερσὶ Φίλησι.
 Κῶ μὲν δ' ὀππῆα μὲν ὄρεσι πτόν χθονα μητέρου
 μῆλων.

285 Ἴκετ' ἐς ἀθανάτας, Ζῆνός δ' ἐν δώμασι ναίει
 Βρογνίην τε σερραπύην τε Φέρων Διὶ μητιόεντι.

Χρυσῶν δ' ἔπειε τρικάρην Γηρυονῆα
 Μυχθεὶς Καλλιρρόην κῆρη κλυτῷ Πικιανόῃ.

Τὸν μὲν αἶψ' ἐξενάρξετο βίην Ἡρακλεΐην.

290 Βυσὶ παρ' εἰλιπύδεσσι παρρῦντι εἰν Ἐρυθείῃ,
 Ἦματι τῷ, ὅτε παρ' βοῶς ἤλασεν εὐρυμετώ-
 πους

Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν, Λαβῆας πόρρον ὠκεανοῖο,
 Ὄρθον τε κτείνας, καὶ θυκόλον Εὐρυτίωνα,
 Σταθμῷ ἐν ἡρώεσσι, πέρι κλυτῷ ὠκεανοῖο.

295 Ἦ δ' ἔπειτα ἄλλο πέλωρον, αἰμήχανον, οὐδὲν
 εἰκόες

Θνητοῖς ἀνθρώποις, οὐδ' ἀθανάτοισι θεοῖσι,
 Σπῆνι ἐπὶ γλαφυρῷ, θείῳ κρατερὸν ὄφρον' Ἐχιδναί.
 Ἦμισυ μὲν νύμφην ἐλικώπιδά καλλιπάρην,
 Ἦμισυ δ' αὖτε πέλωρον ὄφιν δεικὸν τε μέγαν τε.

300 Ποικίλον, ὠμῆστέον ζαθέης ὑπὸ ἡρώεσσι γαίης.
 Ἐνθα δὲ οἱ σπέρματα καὶ κῆρυ, κοίλῃ ὑπὸ πέτρῃ,
 Τηλοῦσ' ἀπ' ἀθανάτων τε θεῶν, θνητῶν τ' ἀνθρώπων.
 πων.

Ἐνθ' ἄρα οἱ δάσαντο θεοὶ κλυτὰ δώματα ναίων.

Ἦ δ' ἔρυντ' εἰν Ἀργείοισιν ὑπὸ χθονα λυγρῇ Ἐχιδνῇ.

305 Ἀθανάτῃ νύμφῃ, καὶ ἀγήρῃ ἡματι πάντα.

*Dixit: cum hac verò una concubuit carulea-caesarie (Ne
In molli prato, & floribus vernis. (pauus)*

280 *Eius autem quum Perseus caput amputasset,
Exsiliit Chrysaor magnus, & Pegasus equus.
Huic quidem cognomentum erat, quòd Oceani apud fon-
tes*

*Natus esset: Ille verò ensẽ aureũ tenebat manibus charis.
Et ille quidem quum avolasset, relicta terra matre ani-
malium,*

285 *Pervenit ad immortales, Jovis verò in domibus habitat,
Tonitruq; & fulgur ferens Jovi prudenti.*

*Chrysaor porrò genuit triplicem Geryonem,
Mixtus Callirhoæ filia nobilis Oceani.*

Illum quidem armis exuit vis Herculana,

290 *Boves apud flexipèdes, circumflua in Erythia,
Die illo, quum boves abegit laras frontes habentes.
Tirynthem in sacram, emensus iter Oceani,
Orthog; interfecto, & babulco Euryone,
Stabulo in obscuro, ultra inclytum Oceanum.*

295 *Ipsa (Ceto) in super. peperit aliud monstrum immane,
nihil simile*

Mortalibus hominibus, neq; immortalibus Diis.

Specu in concavo, divinam animo forti Echidnam,

Dimidio nympham, lumis oculis pulchris genis,

*Dimidia item parte ingentem serpentem, horrendamq;
magnumq;*

300 *Variam, crudivorum, divina sub cavernis Terra.*

Illic verò ei specus est in imo, cava sub petra,

Pròcul ab immortalibusq; Diis, mortalibusq; hominibus.

Ibi sanè ei destinarunt Dii inclytas domos incolere.

Atq; coërcebatur in Arimis sub terra tetra Echnida.

305 *Immortalis nymphæ, & senio-illæsa perpetuò.*

Huic

Τῇ δ' ἔτι τυφάονα φασὶ μιγήμεναι ἐν Φιλότῃ,
 Δφνὸν δ' ὑβρίων τ' ἀνεμον, ἐλικώπιδι κάρη.
 Ἡ δὲ ὑποκυοσαμένη τέκεθ' κρατερὸν Φρωνα
 τέκνα:

- Ὄρθον μὲν πρῶτον κύνα γείνατο Γηρυονῆ.
 310 Δούπερρην αὐτὶς ἔτικτεν ἀμήχανον, ἔπι Φατῆον,
 Κέρδερρην ὠμησίην, Αἰδῶ κύνα χαλκῶ Φωνον,
 Πεντηκηνῆα κάρηνον, ἀναιδέα τε, κρατερὴν τε.
 Τὸ τρίτην Ἰδρίην αὐτὶς ἐγένεατο, λυγρὴν εἰδυῖαν.
 Λερναίην, ἣν θρέψε Θεά Λοκώλην Ἡρῇ,
 315 Ἀπλητεν κοίεσσα βίη Ἡρακλεΐη.
 Καὶ τῷ μὲν Διὸς υἱὸς ἐνήρατο νηλεὲς χαλκῷ
 Ἀμφιτρωνιάδης σὺν δαίτη Φίλῳ Ἰολαῷ
 Ἡρακλῆς, βελήσιν Ἀθίωαίης ἀγελείης.
 Ἦδ' Ἰχμαίρεα ἔλκτε, πνέουσιν ἀμαιμάκετον
 πῦρ,
 320 Δεινὴν τε, μεγάλην τε, ποδώκεά τε, κρατερὴν τε.
 Τῆς δ' ἡνὶ τρεῖς κεφαλαί: μία μὲν χαροπόιο λέοντος,
 Ἡ δ' Ἰχμαίρης, ἡ δ' ὄφις κρατεροῖο δράκοντος.
 Πρῶτον δ' ἑλὼν, ὅππῃ δ' ὀφίων, μέσση δ' Ἰχμαίρεα
 Δφνὸν ἀποπνέουσα πυρὸς μὲν αἰδομένοιο.
 325 Τὴν μὲν Πήγασος εἶλε, καὶ ἐοδλὸς Βελλεροφόντης,
 Ἡ δ' ἄρα Σφίγξ γ' ὀλοὴν τέκε, Καδμείοισιν ὀλεθρον,
 Ὄρθῳ ὑποδμηθεῖσα, Νεμφαῖόν τε λέοντα,
 Τὸν ῥ' Ἡρῇ θρέψασα, Διὸς κεδνὴν ὤφρα κοίτης,
 Γοιωτοῖσιν κατένασσε Νεμείης, πῆμ' ἀνθρώποισιν.
 330 Ἐνθ' ἄρ' ὅγ' οἰκείων, ἐλεφαίρετο Φῦλ' ἀνθρώπων,
 Κοιρανέων τρητῖο Νεμείης ἡ δ' Ἀπέσσαντος.
 Ἀλλὰ ἐς ἵς ἐδάμασσε βίης Ἡρακλεΐης.
 Κητῶ δ' ὀπλότατον, Φόρκυϊ Φιλότῃ μιγέισα,
 Γείνατο δφνὸν ὄφιν, ὃς ἐρεμνῆς κείθεσι γαίης,
 335 Πείρασον ἐν μεγάλοις παγχρύστα μῆλα Φυλάσσας.

Huic Typhaonem aiunt mixtum esse amore,
Vebementem & violentum ventum, limis-oculis contu-
enti puella.

Ille vero gravis facta, peperit fortes filios:

Orbum quidem primo canem peperit Geryoni.

310 Iterum secundo edidit immanem, minime affabilem,
Cerberam crudivorum, Platonis canem valida voce,
Quinquaginta capitum, impudentemq, fortemq.

Tercio Hydram genuit odiosa edoctam

Lernaam, quam nutrit Dea albis ulnis Juno,

315 Vehementer indignans virtuti Herculana.

Ac illam quidem Jovis filius occidit saevo ferro

Amphitryonides, cum bellicoso Jotao,

Hercules ex consiliis Minerva praeatricis.

Tum ipsa Chimera peperit, spirantem terribilem
ignem,

320 Trucemq, magnamq, perniciemq, validamq.

Ille erant tria capita: unum quidem terribilis leonis,

Alterum capella, tertium vero serpentis, robusti draconis;

A fronte leo, pone vero serpens, media Capella,

Horrendè efflans ignis robur ardentis.

325 Hanc quidem Pegasus cepit, & strenuus Bellerophontes.

Ille sane Sphingem exitialem peperit, Cadmeis perniciem,

Ab Orcho subacta, Nemeaumq, leonem,

Quem Juno quum enutrivisset, Jovis veneranda uxor,

In locis fertilibus collocavit Nemea, cladem hominibus.

330 Ibi sane hic commorans decipiebat tribus hominum,

Imperans cavernosa Nemea atque Apesanti.

Sed ipsum robur domuit virtutis Herculana.

Cetoperè, minimum natu, cum Phorcyi amori indulgens

Peperit gravem serpentem, qui obscura latibulis terra,

335 Finibus in amplis, aurea mala custodit.

- Τῆτο μὲν τὰς Κητῆς καὶ Φόρυνθον γένεθ' ἔστι·
 Τηθύς δ' Ὀκεανῶ ποταμὸς πῶς δινυέντας·
 Νεῖλόν τ', Ἀλφειὸν τε καὶ Ἡρμιόνα βουδύνων,
 Στρυμόνα, Μαιάνδρον τε, Ἐῖπρον καλλιρρέοντι·
 340 Φᾶσιν τε, Ρῆσιν τ', Ἀχελῷον δαγυροδύνων,
 Νέστον τε, Ροδὸν δ', Ἀλφειομόνα δ', Ἐπὶ Ἀπορὸν τε,
 Γαίωνα τε καὶ Αἰσηπὸν, Δαῖον τε Σμῖνθα,
 Πάμφον τε καὶ Ἑρμόν, ὑπερστίλιν τε Κεῖκον,
 Σαγγαρίον τε μέγαλ', Λαδωναί τε, Παρθένοιον τε,
 345 Εὐμῶν τε, καὶ Ἀρδηνον, Δαῖον τε Σκαμάνδρον,
 Τίκτη' ἢ θυματέρων ἱερὸν γένεθ' αἰκ' γαῖαν·
 Ἄνδρες κερύχῃ σὺν Ἀπόλλωνι ἀνακτι,
 Καὶ πώταμοις· ταύτην ἢ Διὸς παρὰ μοῖραν ἔχουσι·
 Πειθῶ τ', Ἀδμήτη τ', Ἰάνη τ', Ἠλεκτῇ τε,
 350 Δωρὸς τ', Πρυμνῶ τε καὶ Οὐρανίᾳ Προφύῃ,
 Ἰππῶ τ', Κλυμένη τε, Ροδίᾳ τε, Καλλιρρῇ τε,
 Ζῶξῳ τε, Κλυτίῃ τε, Ἰδύᾳ τε, Παισιφῶν τ',
 Πληξαιῶν τ', Γαλαξαιῶν τ', ἀρσῇ τε Διῶνι,
 Μηλόβοσις τ', Θοῇ τ', καὶ Ὀφείᾳ Πολυδάμῃ,
 355 Κερκίῃ τ', Φυβίᾳ ἑρατῇ, Πλευρῇ τ', Βοῶπις,
 Περσηίς τ', Ἰσμερῇ τ', Ἀκασίᾳ τε, Βανίᾳ τε,
 Πισυραῖν τ', Ἑρμῖον δ', Μενεσῶν τ', Εὐρώπῃ τ',
 Ἰππὶ μῆσσι τε, Βυρσηνομένη τε, Τελμίδῳ τ', Ἠρσκόπῃ τ',
 Κρῖσι τ', Ἀσπίδι τε καὶ Ἰατροδότῃ Καλυψῶ,
 360 Βιδάρῃ τε, Τυχεῖ τ', καὶ Ἀμφιῶν Σκυροῖν τε,
 Καὶ Σπυρῇ τ', ἢ Ὀφείων προφύεσσι τ', ἔστι ἀπασάνων,
 Αἵται δ' Ὀκεανῶς Ἐτηύῃ ἐξεγένοντο,
 Περσὺν τε καὶ Ἰκέρων· Πολλὰ γὰρ μὲν εἰσι ἑσθλά,
 Τεῖς γὰρ χίλια εἰσι τανύς θυροισι Ὀκεανῶνι,
 365 Αἱ γὰρ πολυκέρεες, γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης,
 Πάντ' ὅπως ἐφείχουσι, Θεῶν ἀγλαὰ τέκνα·
 Τόσοι δ' αὖθ' ἕτεροι ποταμοὶ κἀναχίδα ρεῖντες·

Hoc quidem ex Celo & Phorcye genus est.

Tetbys autem Oceano flumina peperit vorticosa:

Nilumq₃, Alpheumq₃, & Eridanū profundos vorrices-habentem.

Strymonem, Maandrumq₃, & Istrum pulchrisflum,

340 Phasiq₃, Rhoetumq₃, Acheloiū limpidum.

Nessumq₃, Rhodiuq₃, Haliacmonemq₃, Heptaporumq₃,

Granicumq₃, & Aesapam, divinumq₃, Simoēta,

Peneumq₃, & Hermum, amœnēq₃, fluentem Caicum,

Sangariūq₃, magnum, Ladonemq₃, Paribeniūq₃,

345 Euenūq₃, & Ardescum, divinumq₃, Scamandrum.

Peperit quoq₃ filiarum sacrum genus, quæ per terram

Viros à teneris educant, unā cum Apolline rege,

Et Fluminibus: hanc verò à Jove sortem habent:

Pitboq₃, Admeteq₃, Jantbeq₃, Elestraq₃,

350 Dorisq₃, Prymnog₃, & Urania forma deam. referens,

Hippeq₃, Clymeneq₃, Rhodiāq₃, Callirhoēq₃,

Zeuxog₃, Clytieq₃, Idyiaq₃, Pasitboēq₃,

Plexaureq₃, & Galaxaure, amabilisq₃, Dione,

Meleboſisq₃, Thoēq₃, & venusta Polydora,

355 Cerceisq₃, indole amabilis, Plutoq₃, bovinis oculis,

Perseisq₃, Janiraq₃, Acasteq₃, Xantbeq₃,

Petraaq₃, lepida, Menestboq₃, Europaq₃,

Metisq₃, & Eurynome, Thelestboq₃, crocco-pepla,

Crisieq₃, Asiaq₃, & blanda Calypso,

360 Endoreq₃, Tycheq₃, & Amphiro, Ocyroēq₃,

Et Scyx, quæ ipsarum excellentissima est omnium.

Atq₃, hæ Oceano & Tetbye prognata sunt

Grandiores natu filia. Multæ quidem sunt & alia.

Ter mille enim sunt ceteræ filia Oceani,

365 Quæ sanè dispersæ, terram & profunditates lacus

Pasim pariter incolunt, Dearum splendida prolis.

Tot rursus alii fluvii, cū strepitu fluētes,

Filii

- Τίεες Πικεανῶν, τὸν γένεσθαι πάντῃα Τέφους,
 Τῶν ἀναμὶ δρυαλέων πάντων βροτὸν ἄνδρα ἐνίστην:
 370 Οἱ ὅ, ἐκαστοὶ ἴσασιν οἱ ἅνθρωποι αἰετᾶνται.
 Οἷα δὲ Ἡελίον τε μέγαλιν, λαμπρὰν τε Σελήνην,
 Ἡὼς δὲ, ἥ πάντεσσιν Ὀπτιχθονίοισι Φαεινῇ,
 Ἀθανάτοισι τε Θεοῖς, οἱ ἄρα ἄνδρα ἔχουσι,
 Γεναῖθ', ἱπποδυνήεις ὑπέρβουλον ἐν Φιλότητι.
 375 Καὶ δὲ Εὐρυβίη τέκεν Φιλότητι μιγεῖσα,
 Ἀστραῖόν τε μέγαν: Πάλλαντα τε, δῖα Θεάων.
 Περσέων δὲ, ὃς καὶ παῖσι μελέπτεται ἰδιοσύνησιν.
 Ἀστραῖω δὲ Ἡὼς Ἀνέμους τέκε κατ' ἐργόμους
 Ἀργεσίω, Ζέφυρον, βορέην λαίψηρόν τε Κέλευθον,
 380 Καὶ Νότον, οἱ Φιλότητι Θεῶν Θεὰ Ἀνθηθεῖσα.
 Τῆς ὅ, μετ' ἀστέρα τέκεν Ἐωσφόρον ἡρηγύειαν,
 Ἀστρα τε λαμπυρώνων (αἰ τὰτ' ἔρανος ἔστε Φάνω).
 Στυξ ὅ, τέκε Ὀκεανῶν θυγάτηρ, Πάλλαντι μιγεῖσά,
 Ζῆλον, καὶ Νίκην καλὰς Φυρον, ἐν μεγάροισιν.
 385 Καὶ Κρότον, ἠδὲ Βίβιν, δριδείκεστα γένεσθαι
 Τέκνα.
 Τῶν σὺν ἔς' ἀπάνδρῳ Διὸς δόμῳ, ἠδὲ ἴς' ἑδρῇ,
 Οὐδὲ ὁδὸς, ὅπῃ μὴ κέκοις Θεὸς ἡγεμονεύει.
 Ἀλλ' αἰεὶ παρ' Ζηνὶ βαρυκτύπῳ ἑδρεύων.
 Ἡ δὲ ἐβλάσσε Στυξ ἀφ' ἧς Ὀκεανῆν,
 390 Ἥματι τῷ, ὅτε πάντας Ὀλύμπῳ ἀστεροπη-
 τῆς
 Ἀθανάτης ἐκάλεσσε Θεὸς ἐς μακρὸν Ὀλύμπον.
 Εἶπε δὲ, ὃς ἂν μὲν εἰς Θεῶν Τιτῆσι μάχοιτο,
 Μὴ λιν' ἀπορήσῃν γερῶν. ἡμῶν δὲ ἐκαστὸν
 Ἐξείδω, ἡμῶν τὸ πάρος γε μετ' ἀθανάτοισι Θεοῖσι.
 395 Τὸν δὲ ἔφαθ', ὃς ἴς' ἀπὸ Κρόνου, ἠδὲ ἀ-
 γέρας.
 Τῆς καὶ γερῶν Ὀπτιχθονίω, ἥ θέμις ἐστίν.

*Filiis Oceani, quos peperit veneranda Tethys,
Quorum nomina difficile omnium mortalem virum
proloqui :*

370 *Sed singulatim noverant, quotquot circum habitant.*

*Thea verò Solemque, magnum, lucentemque, Lunam,
Auroramque, quæ omnibus terrestribus lumen præbet,
Immortalibusque, Diis, qui cælum latum tenent,
Genuit, congressa cum Hyperione in amore.*

375 *Cæo verò Eurybia peperit per amorem mixta,
Astræumque, magnū, Pallantemque, præstantissimæ Deæque
Persææ, qui omnes præcellebat peritia.*

*Astræa verò Aurora Ventos peperit magnanimos,
Argesten, Zephyrum, Boream rapidum,*

380 *Et Notum, in amore Dea cum Deo congressa.*

*Post hos stellam genuit Luciferum manè genitæ,
Astræque, fulgentia, quibus Cælum tinctum est.*

*Stryx verò peperit, Oceani filia, Pallanti mixta,
Zelum & Nien pulchros, talos habentem, in ædibus,*

385 *Et Robur, atque Vim, præclaros genuit filios.*

*Quibus non est seorsim à Jove domus, nec ulla sedes,
Neque via, qua non illis Deus præsit :*

*Sed semper apud Jovem graviter-tonantem sedem habet.
Sic enim consuluit Stryx incorruptibilia Oceanine,*

390 *Die illo, quando omnes Olympius fulgurator*

Immortales vocavit Deos ad altam cælum.

*Dixit autem, quod quisquis unà secum Deorum contra
Titanes pugnet,*

*Non cariturus sit muneribus, sed honorem quemque
Habiturum, quem antea inter immortales Deos
(habuit) :*

395 *Illum verò dixit qui honoris expers fuerit sub Saturno,
& sine premio,*

- ἦλθε δὲ ἄρα πρώτη Στυγ' ἄφ' ἧτος· ἔλυμπον δέ·
 Σὺν σφοῖσι παῖδεσσι, Φίλῃ Δ' αὖ μῆδεα πατρός·
 Τῶν δ' Ζεὺς τίμησε, πένοντα δ' ὄντα ἔδωκεν.
 400 αὐτὴν μὲν γὰρ ἔθηκε Θεῶν μέγαν ἐμμεναι ὄρκον·
 Παιῖδας δ' ἡμᾶτα πάντα ἐς μετ' ἀναιέτας εἶναι·
 ὣς δ' αὐτὸς πάντεσσι Διαιπερές, ὥσπερ ἰστέφη·
 Ἐξέτελεσ'. Αὐτὸς δ' μέγα κρατεῖ, ἠδὲ ἀνάσσει.
 Φοῖβη δὲ αὖ Κοῖα πολυήρατον ἦλθεν ἐς εὐνύων·
 405 Κυσαμένη δὲ ἤπντα Θεὰ Θεοὺ ἐν Φιλότῃ,
 Λητὴ κυανόπεπλον ἐγένεατο, μείλιχον αἰεὶ,
 ἦπιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι Θεοῖσι·
 Μείλιχον ἐξ ἀρχῆς, ἀγανώτατον ἐντὰς οὐλύμπῃ.
 Γείνατο δὲ Ἀστέρην εὐώνυμον, ἣν ποτὶ Πέρσης
 410 ἤγαγεν ἐς μέγα δῶμα, Φίλῃν κεκλήσθαι ἀκοῖν.
 Ἡ δὲ ὑποκυσαμένη Ἐκάτῃν τέκε, τῇν' ἑρμὶ πάν-
 των
 Ζεὺς Κρονίδης τίμησε. πόρην δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
 Μοῖραν ἔχον Γαίης τε καὶ ἀστεργέτοιο θαλάσσης·
 Ἡδὲ καὶ ἀστεργέντ' ὧς Οὐρανὸς ἔμμορε τιμῆς·
 415 Ἀθανάτοισι τε Θεοῖσι τε τιμένη ἦν μάλιστα.
 Καί γ' αὖ νῦν ὅτε πᾶσι δῖπλ' ἀνθρώπων
 ἔρδων ἱερὰ καλὰ καὶ νόμον ἰλάσκη',
 Κικλήσκει Ἐκάτην· πολλὰ γὰρ οἱ ἔσπετο τιμή,
 ῥεῖα μάλ' ὧ πρόφρων γὰρ Θεὰ ὑποδέχεται εὐ-
 χας·
 420 Καὶ οἱ ὄλβον ὀπάσει· ἐπεὶ διωαμὶς γὰρ πάρεστιν·
 Ὅσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανὸς ἐξεγένοντο,
 Καὶ τιμὴν ἔλαχον, τέττων ἔχει αἰσὺν ἀπάν-
 των·
 Οὐ δὲ τί μιν Κρονίδης ἐβίησεν, ἔδδ' ἑ ἀπηύρα
 Ὅσ' ἔλαχεν Τιτῇσι καὶ φρεσὶν αἰετῶσι Θεοῖσιν.

Ad honores ac pramia ascensurum, ut faceret.

Venit autem prima Styx incorruptibilis ad Olympum,

Cum suis filiis, chari per consilia patris.

Ipsam verò Jupiter honoravit, abundantiaq; dona dedit.

400 *Ipsam enim constituit Deorum magnam esse juramentum.*

Filios autem, diebus omnibus suos cohabitatores esse.

Similiter etiam omnibus perpetuò, sicut pollicitus est,

Perfecit. Ipse autem prapotens est, atq; regem agit.

Rursus & Phebe Cœi genitricem venit ad lectum.

405 *Gravida verò facta deinde Dea Dei in amore,*

Latonam cœruleo-peplo peperit, blandam semper,

Mitem hominibus atq; immortalibus Diis:

Blandam ab initio, in primis-bilarem intra Olympum;

Genuit insuper Asteriam claram, quam olim Perseus

410 *Duxit in domum amplam, chara ut vocaretur uxor.*

*Illam verò gravidam, Hecaten peperit, quam super
omnes*

Jupiter Saturnius honoravit: dedit verò ei splendida dona

Partem ut haberet Terraq; & infrugiferi Maris,

Imò etiam stelligero à Cœlo sortita est honorem,

415 *Immortalibusq; Diis honorata est maxime.*

Etenim nunc sicubi aliquis terrestrium hominum,

Faciens sacra honesta ex lege placat (Deos),

Invocat Hecaten: ingens cum sequitur honor

Facillimè, cuius benevolam Dea suscepit preces:

420 *Et illi felicitatem largitur: nam facultas ipsi adest.*

Quotquot enim Terra Cœloq; progenerati sunt,

*Et honorem forte acceperunt, istorum habet sortem
omnium:*

*Neq; quicquam ipsi Saturnius per vim ademit, neq;
privavit,*

Quaecunq; sortita est, Titanes inter priores Deos:

- 425 Ἀλλ' ἔχθ', ὡς τὸ πρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἐπλετο δασμός.
 Οὐδ' οἱ μνηοχρῆς, ἥσων Θεά ἐμμορε τιμῆς,
 Καὶ γέρας ἐν γαίῃ τε καὶ ἑρῶν, ἠδὲ θαλάσῃ.
 Ἀλλ' ἐπὶ πολὺ μάλλον, ἐπεὶ Ζεὺς τίεται αὐτῶν.
 ὣς δ' ἐθέλει, μεγαλὴς παρὰ γένε', ἠδ' ὀνίνησι.
- 430 Ἐν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μεταπρέπῃ, ὃν κ' ἐθέλῃσι.
 Ἡδ' ὅπῳτ' ἐς πόλεμον Φθισιῶσα θωρήσων
 Ἀνέρες, ἔνθα Θεά παρὰ γένε' οἷς κ' ἐθέλῃσι,
 Νίκῃω παρὰ Φερνέως ὅπασαι καὶ κῦδ' ὀρέξαι.
 Ἐν τε δίκη Βασιλῶσι παρ' αἰδοίοισι καθίξει.
- 435 Ἐσθλὴ δ' αὖθ', ὅπῳτ' ἄνδρες ἀγῶνι ἀεθλεύωσιν,
 Ἐνθα Θεά καὶ τοῖς παρὰ γένε', ἠδ' ὀνίνησι.
 Νικήσας δ' βίῃ καὶ καρτεῖ, καλὸν ἀεθλὸν
 Ρῆα Φέρει, χαίρων τε τοκῶσιν κῦδ' ὀπάξει.
 Ἐσθλὴ δ' ἰπώῃσι παρεσάμην, οἷς κ' ἐθέλῃσι.
- 440 Καὶ τοῖς, οἱ γλαυκῶν δυνάεμφελον ἐρχάζον',
 Εὐχονταί θ' ἑκάτῃ καὶ ἐρμύπῳ ἑνὸσι γαίῃ.
 Ῥηιδίως δ' ἀγρῶν κεδνὴ Θεὸς ὥπασε πολλῶν,
 Ρῆα δ' ἀφείλετο Φαινομένῳ, ἐθέλῃσά γε θυμῶν.
 Ἐσθλὴ δ' ἐν σαθμοῖσι σὺν Ἑρμῇ λήϊδ' αἰέξειν,
- 445 Βυκολίας τ', ἀγέλας τε, καὶ αἰπόλια παλατῇ αἰγῶν,
 Ποίμνας τ' εἰσποίκων εἴων, θυμῶν γε θέλῃσιν,
 Ἐξ ὀλίγων βεραῖαι, καὶ πολλῶν μέϊονα θῆκεν.
 Οὕτω τοῖς καὶ μνηοχρῆς ἐκ μητρὸς ἔδοξε,
 Πᾶσι μετ' ἀθανάτοισι τέλει' ὑπερέσσι.
- 450 Θῆκε δὲ μιν Κρονίδης κροτορόφον, οἱ μετ' ἐκεί-
 νῳ,
 Ὀφθαλμοῖσιν ἴδοντο φάος πολυδερκέος ἥες,
 Οὕτως ἐξ ἀρχῆς κροτορόφον. Αἱ δὲ τέλειαι
 Ρῆῃ δ' αὖ δμηθεῖσαι Κρόνῳ τέκε Φαίδιμα τέκνα,
 Ἑτίλῳ, Δήμητρα, καὶ Ἥλῳ χερυσιπέδιλον,
- 455 Ἰφθιμίῳ τ' Αἰδῶν, ὃς ὑπὸ χθονὶ δώματ' αἰεὶ,

- 425 Sed habet, sicut prius ab initio facta est distributio.
 Nec, quia unigenita, minorem Dea sortita est honorem,
 Et premium tam in terra ac cælo, quam in mari:
 Sed insuper multo maius, quia Jupiter honorat ipsam.
 Qui verò voluerit, magnificè præsto est, atq; iuvat,
 430 Inq; foro inter homines decorat, quem ipsa voluerit.
 Et quando ad bellum perdens homines armantur
 Viri, tum Dea adest quibus voluerit.
 Victoriæ cupidè ut præbeat, & laudem porrigat,
 Inq; iudicio Regibus venerandis assidet.
 435 Bona insuper, quando viri in certamine colluctantur,
 Ibi Dea & illis præsto est atq; iuvat.
 Qui verò vicerit virtute & robore, pulchrum premium
 Facile fert, latusq; progenitoribus gloriam præbet.
 Commoda item Equitibus adstare, quibus voluerit:
 440 Et his qui in glauco (mari) tempestuoso laborant,
 Votaq; faciunt Hecata, & valde frementi Neptuno.
 Facile etiam prædam inclyta dea dare solet copiosam,
 Facile vero auferre solet apparentem, volens animo.
 Bona præterea in stabulis cum Mercurio pecus augere,
 445 Armenta, gregesq; & custodias latas caprarum,
 Gregesq; lanigerarum ovium, animo volens;
 Ex paucis multa facit, & ex multis pauciora reddit.
 Adco sanè licet unigenita ex matre existens,
 Omnibus inter Deos honorata est muneribus,
 450 Fecit autem ipsam Saturnius alumnæ iuvenum,
 qui post ipsam
 Oculis aspexerunt lumen multa-contuentis Aurora.
 Sic ab initio nutriens filios. Atq; hi sunt honores.
 Thea verò cōpressa à Saturno, peperit illustres liberos,
 Vestam, Cererē, & Iunonē aureis calceamentis gaudētē,
 455 Fortemq; Plutonem, qui sub terra domus incolit,

Νηλεὺς ἦτορ ἔχων, καὶ ἐρίκτυπον ἔννοσίγαιον,
Ζῆν' αὖτε μητιόεντα, Θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀν-
δρῶν,

Τὴ καὶ ὑπὸ βροτῆς πελεμίζεται Ὀρέϊα χθονί.
Καὶ τῆς μὲν κατέπινε Κρόνον μέγας, ὃς ἴς ἑκαστον
460 Νηδύον ἐξ ἱερῆς, μητρὸς πρὸς γούναθ' ἵκοιτο;
Τὰ φρογνέων, ἵνα μὴ ἴς ἀγαυῶν ἑσπέρων
Ἄλλ' ἐν ἀθανάτοισιν ἔχη βασιλῆϊδα τιμῇ.
Πεύθετο γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Οὐνεκά σ' ἐπέπρωτο ἐγὼ ὑπὸ πατρίδαυ, αἰ-
465 Καὶ κρατερῶν περ ὄντι, Διὸς μεγάλης Διὰ βου-
λας.

Τῷ ὅγε σὺν ἀλαοσκοπίῳ ἔχεν, ἀλλὰ δοκεύσων
Παῖδας εὖς κατέπινε. ῥέτω δ' ἔχε πένθος ἄ-
λαστον.

Ἀλλ' ὅτε δὴ Δι' ἔμελλε Θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀν-
δρῶν

Τέξασθαι, τότε ἔπειτα Φίλους λιτάνευε τῆρας
470 Τῆς αὐτῆς, Γαίαν τε καὶ Οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Μῆτιν συμφροσάσθαι, ὅπως λελάθοιτο τέκιστα
Παῖδα Φίλον, τίσαιτ' δ' ἐρμηνεύς πατρός, εἰοῖο
Παίδων, ὅς κατέπινε μέγας Κρόνον ἀγκυλομήτης.
Οἱ δὲ θυγατρὶ Φίλῃ μάλα μὲν κλέον, ἠδ' ὀπίθοντα.
475 Καὶ αἱ πεφραδέτιν, ὅσα πρὸς πέπρωτο χρεῖσθαι
Ἀμφὶ Κρόνον βασιλῆϊν καὶ ὑπὲρ καρτερροθύμων.
Πέμψας δ' ἐς Λύκτον Κρήτης ἐς πίονα δήμον,
Ὅπως ὅτ' ἄρ' ὀπλότατον παίδων ἤμελλε τέκασθαι,
Ζῆν' αὖ μέγαν· τὸν μὲν οἱ ἐδέξατο Γαῖα πελώρη
480 Κρήτη ἐν εὐρείῃ, τραφέμεν τ' ἀπαιτλήμεναι τε.
ἔνθα μὲν ἵκη φέρουσα, θοῖον Διὰ νύκτα μέλαινα.
Πρώτῃ εἰς αὐτὴν Λύκτον· ἐκρυψε δ' ἐν χερσὶ λα-
βοῦσα.

tonnitate cor habens, & valdè sonantem terræ concussorem
(Neptunum),

Jovemq; consiliarium, Deorum patrem atq; hominum,
Cuius & à tonitru concutitur lata terra.

Atq; istos quidem deglutiebat Saturnus Magnus, quicūq;

460 Ex utero sacro, matris ad genna venerat:

Hæc animo volvens, ne ullus clarorum Cœligenarum
Alius inter Deos haberet regium decus.

Audierat enim ex Terra & Cœlo stellis-micante,

Quòd sibi fatale esset proprio à filio domari,

465 Quamvis robusto existenti, Jovis magni per consilia,

Ideòq; non cæcæ speculationem habuit, sed insidias
struens,

Filios suos devorabat. Rheam autè habebat luctus gravis.

Sed quando iam Jovem erat Deorum patrem atque tu-
rorum

Paritura, jam tum charis supplicabat parentibus

470 Suis, Terræq; & Cœlo stellis aptato,

Consilium ut suggererent, quò pacto clam pareret

Filium charum, possetq; ulcisci furias patris, suos

Contra filios, quos devorabat ingens Saturnus versipellis.

Illi verò filia dilecta auscultiarunt, atq; morem gesserunt:

475 Et ei commemorarunt, quæcūq; facis constitutum esset
fieri

Circa Saturnum Regem, & filium magnanimum.

Miserunt autem Lyctum Crete ad divitem populam,

Quum minimum-natu filiorum esset paritura.

Jovem magnum: hunc quidem ipse suscepit Terra vasta.

480 In Creta lata, ad educandum & enutriendum.

Tum quidem pervenit ferens, celerem per noctem nigram,

Primum ad ipsam Lyctum: abscondit autem ipsum mani-
bus prebensum

Ἄντρω ἐν ἡλιβάτῳ, ζαθέης ὑπὸ κάθ' ἑσι Γαίης.
 Ἀργαίῳ ἐν ὄρῃ πεπυκάσμένῳ ὑλήεντι.

485 Τῷ δὲ σπ' αργαλίστουσι μέγαν λίθον ἐγγυάλιζεν,
 Οὐρανίδῃ μέγ' ἀνακλὶ θεῶν πρεσβέῳ βασιλῆϊ.
 Τὸν τόθ' ἐλὼν χεῖραςιν, ἐλὼ ἐγκατθετο νηδύν,
 Σχέτλι· ὃ δ' ἐνόησε μὲν Φρεσὶν, ὥς οἱ ὀπίσσω
 Ἄντι λίθου εὖς υἱὸς ἀνίκη· καὶ αἰκηδὴς
 490 Λείπεθ', ὃ μὴ ταχ' ἐμελλε βίῃ καὶ χερσὶ δαμάσ-

σας,
 Τιμῆς ἐξελάαν, ὃ δ' ἐν ἀθάνατοισιν ἀνάξεν.
 Καρπαλίμως δ' αἶρ' ἐπῆτα μέν· καὶ Φαιδίμα
 γυῖα.

Ἡύξετο ἴδιο ἀνακτ'. Ἰππλομένε δ' ἐνι αὐτῷ,
 Γαίης ἐννεσίῃσι πολυφραδέεσι δολωθεῖς,
 495 Ὄν γόνυν ἀψ' ἀνέηκε μέγας Κρόν· ἀγκυλομή-

τις,
 Νικηθεῖς τέχνησι βίῃφί τε παιδὸς εὐοῖ.
 Πρῶτον δ' ἐξήμησε λίθον πύματον καταπν-

ύων.
 Τὸν μὲν Ζῶς σπέρξε κτ'· χθονὸς Ὀρυοδείης,
 Πυθοῖ ἐν ἡγάθῃ, γάλοισι ὑπὸ Παρνησίου,
 500 Σῆμα ἔμψ' ἐξοπίσω, θαῦμα θνητοῖσι βρο-

τοῖσι
 Λῦσι ἣ πατροκαταγνήτης ὀλοῶν ὑπὸ δεσμῶν
 Οὐρανίδας, ὃς δῆσε πατὴρ αἰσιφροσύνησιν.

Οἱ οἱ ἀπεμνησαντ' ἅρην εὐεργεσιῶν,
 Δῶκαν ἣ βροντῇ, ἥ δ' αἰθαλδέντ' αἰ κεραυνόν,
 505 Καὶ σπέρσῃ· τὸ πρὶν ἣ πελώρη Γαῖα κεκέρθη.
 Τοῖς πῖσυν· θνητοῖσι καὶ ἀθάνατοισιν ἀναοσφ.
 Κέρει δ' ἰαπετὸς καλλίσφ' Ὀφρυγνὸν κεκέρηνεν.
 Ἠγαγετο Κλυμένειν, καὶ ὁμόν λέχ· εἰσανέβαινε.
 Ἢ δὲ οἱ Ἀτλάντα κρατερὴ φρονα γένατο παῖδα.

*Antr'o in excelso, divina sub latebris Terra,
Argæo in monte denso silvoso.*

485 *Huic autem fasciis-involutum magnum lapidem in
manus dedit*

Cæli filio, præpotenti deorum priori regi (Saturno).

Quem cum arreptum manibus, suum condidit in alvum,

Miser: nec cogitavit animo, quod sibi in posterum

Pro lapide, filius invictus & ærumna expers

490 *Superesset, qui ipsum mox vi & manibus demitum*

*Ex honore expulsurus, ipseque immortalibus imperaturus
esset.*

Celeriter autem deinde robur & fortia membra

Crescebant illius Regis. Vortente autem anno

Terra consilio astuto circumventus,

495 *Suam sobolem iterum emisit magnus Saturnus versatus,*

Victus artibus ac vi filii sui.

Primum verò evomuit lapidem ultimò devoratum.

*Illam quidem Jupiter firmiter defixit in terram spacio-
sam*

Pytho in divina, jugis sub Parnassi,

500 *Monimentum ut sit in posterum, miraculum mortalibus
hominibus.*

Solvit verò fratres ex-patre noxiis à vinculis

Cœligenas, quos vinxerat Pater ex amentia.

Qui ipsi memores fuerunt propter beneficia,

Dederuntque tonitru, atque candens fulmen,

505 *Et fulgur: quæ antè immanis Terra occultabat.*

Quibus confisus, mortalibus atque immortalibus imperat &

Puellam porro Japetus pulchros talos habentem

Oceaninen

Duxit Clymenem, & eundem lectum conscendit.

Ipsa verò ei Atlantem magnanimum peperit filium.

510 Τίχπε δ' ἐπεκύνδατο Μενόιπον· ἦδ' Ἐπρημῆα
 Ποικίλον, αἰολομήτην· ἀμαρτίνουον τ' Ἐπιμηθεα.
 Ὃς κακὸν ἐξ ἀρχῆς γνέτ' ἀνδράσιν αἰλφθεῖσι.
 Πρῶτ' ὅτ' ἄρ' ἰα Διὸς πλάστω ἐπέδεκτο γυναικα,
 Παρθένον· ὕβρισιν δ' Ἰ Μενόϊλον δρύοπα Ζεὺς.
 515 Εἰς Ἑρμῆ' ἑκάτεπεμψε, βαλὼν ψολόεντι κεράυνῳ,
 εἴνεκ' ἀτασθαλίας περ καὶ ἠνορέης ὑπερβῆλε.
 Ἄτλας δ' οὐρανὸν ὄρωι ἔχ' ἡρατῆρος ὑπ' ἀ-
 νάγκης,

Πείρασιν ἐν γαίης, πρὸς παρ' Ἐσπερίδων λιγυφώνων.
 Ἐσηώς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσι.

520 Ταῦτ' ἰὼν γὰρ οἱ μοῖρα ἐδάσσατο ματίετα Ζεὺς·
 Δῆσε δ' ἀλυστοπέδησι Περμηθεα προκίλεβου-
 λον,

Δεσμοῖς δ' ἐγαλέεσι μέσσην Διὶ κίον' ἐλάσας.
 Καὶ οἱ ἐπ' αἰετὸν ὥρσε θανάπτερον· αὐτὰρ ἄ γ'
 ἦ παρ

ἦρδ' ἰεν ἀθηνάϊον, τόδ' αἶψα ἔσσην ἀπάντη

525 Νυκτὸς, ὅσσην πρὸς παρ' ἡμᾶς ἔδει πανυσίπτερον
 ὄρνις.

Τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήης καλλισφύρεα ἄλκιμον ἦτορ
 Ἡρακλῆς ἐκτῆνε, κακῶ δ' ὀπί νῆσον ἀλαλκεν
 Ἰαπετιονίδα καὶ ἐλύσατο δυσφροσυνάων.
 Οὐκ αἶετ' ἔτι Ζηνὸς ὀλυμπίῃς ὑψιμέδοντο,

530 Ὅφρ' Ἡρακλῆ' ὀππῆα γνέτο· κλέτο εἴη
 Πλείον' ἔτ' ἢ τὸ πάρος, ὅππῃ χθονα παλυστότρεα.
 Ταῦτ' ἄρα ἀζόμενον τίμα δριδείκετον ἦτορ,
 Καίπερ χωόμενον παύσῃ χόλη, ὅν περ ἔχεσκεν,
 Οὐνεκ' ἐρίετο βελὰς ὑπερμυρεῖ Κρονίῳ.

Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκρίνοντο θεαὶ θνητοὶ τ' ἀνθρώποι

535 Μηκῶνι, τότε ἔπειτα μέγα βῆν πρὸ φρενὶ θυμῷ
 Δαοσάμενον, περὶ δὲ Διὸς νόον ἐξαπατίσκων.

510 Peperit prætoreæ gloria-præsignem Menæcium, atq;
Prometheum.

Varium, versipellem: stultumq; Epimetheum,
Qui noxa statim ab initio fuit hominibus inventoribus re-
bus. Primus enim Jovis fictam suscepit mulierem (rum.
Virginem. Injurias verò inferentem Menæcium late vs-
dens Jupiter

515. In Erebum detrusus, feriens candenti fulmine,
Propter stulticiam & superbiam immensam.
Atlas verò cælum latum sustinet dura ex necessitate
Finibus in terra, è regione Hesperidum argutarum.
Stans, capiteq; & indefessa manibus.

520 Hanc enim ipsi sorcem destinavit prudens Jupiter.
Ligavit verò insolubilibus-compedibus Promethea
versutum,

Vinctus difficilibus mediam per columnam adigens:
Et ei Aquilam immisit expansis alis: ceterum hæc epas
Comedeat mori nescium, quin ipsum crescebat par ubiq;

525 Nocte, quantum tota die edebat extentas alas, habens
avis.

Hanc quidem Alcmena pulchros talos habentis fortis
filius

Hercules occidit, malum verò morbum profligavit.
Japetionidæ, & liberavit ab agitudine,
Non invito Jove Olympio in alio-imperante,

530 Quò Herculis Thebis-geniti gloria esset
Maior etiam quàm antea, super terram multos pascens.
Ob idq; veneratq; honorabat præclarum filium,
Et licet succensens remisit iram quam prius habuerat,
Eò quòd contendisset consilio cum præpotenti Jove.

535 Etenim quando disceptabant Dii mortalesq; homines -
Mecone, ibi tum magnum bovem prompto anima
Divisum proposuit, Jovis mentem fallens.

- Τῷ μὲν γὰρ σάρκας ἴε καὶ ἔγκλῃσι πῶσι δημῷ
 Ἐν ρινῷ κατέθηκε, καλύψας χερσὶ βοεή·
 540 Τῷ δ' αὖτ' ὅσα λάκκα βοὸς δολίῃ ὄπῃ τέχνη
 Εὐθετίσας, κατέθηκε καλύψας δεξιὶ δημῷ.
 Δὴ τότε μιν προσέειπε πατήρ ἀνδρῶν τε Θεῶν τε·
 Ἰαπετιονίδη, πάντων δριδείκετ' ἀνάκτων,
 ὧ πέπον, ὡς ἑτεροζήλως διεδάσασαο μοῖραν·
 545 ὣς Φάτο κερτομέων Ζεὺς ἄφθιτα μῆδεα εἰδώς.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Περμηθεύς ἀγκυλομήτης,
 Ἥ κ' ὀπιμδύσας, δολίης δ' ἔλῃτο τέχνης·
 Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε Θεῶν αἰθήρεσσι,
 Τῶν δ' ἔλα, ὅπποτέρῃω σέ ἐσι Φρεσὶ θυμός
 αἰώγῃ.
 550 ὦ ῥα δολοφρονέων. Ζεὺς δ' ἄφθιτα μῆδεα εἰδώς,
 Γινῶ ῥ', οὐδ' ἠγνόησε δόλον· κακὰ δ' ὅσ' ἐτο θυ-
 μῷ
 Θνητοῖς ἀνθρώποισι, τὰ καὶ τελέεσθ' ἔμελλεν.
 Χερσὶ δ' ὄγ' ἀμφοτέρησιν ἀνείλετο λάκκον ἄλφειαν,
 Χώσατο δ' Ἰφρένας, ἀμφὶ χόλῳ δέ μιν ἔκτετο θυ-
 μῷ·
 555 ὣς ἴδεν ὅσα λάκκα βοὸς, δολίῃ ὄπῃ τέχνη.
 Ἐκ τ' δ' ἀθανάτοισιν ὄπῃ χθονὶ Φῶλ' ἀνθρώπων
 Κάμει· ὅσα λάκκα θυέντων ὄπῃ βουκίων.
 Τὸν δ' ἐμὲν ὀχθήσας προσέφη νεφέλη γαρέφα Ζεὺς·
 Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρ μ' ἔμελλεα εἰδώς,
 560 ὧ πέπον, σὺκ ἄρα πῶ δολίης ὄπῃ λήθο τέχνης;
 ὣς Φάτο χωόμενος Ζεὺς, ἄφθιτα μῆδεα εἰδώς.
 Ἐκ τῆς δ' ἠπείχε δόλῳ μεμνημένος αἰεὶ,
 Οὐκ ἐδίδχε Μελίησι πυρὸς μένῳ ἀκαμάτῳ,
 Θνητοῖς ἀνθρώποις, οἳ ὄπῃ χθονὶ ταυστάσιν.
 565 Ἀλλ' αἰ μιν ἔξαπατήσεν ἔως πάρις Ἰαπετιό,

Hâc enim carnesq; & intestina pingui adipe
In pelle deposuit, regens ventre bovino:

540 In altera rursus ossa alba bovis, dolosa arte
Rite-disponens, deposuit regens candida aruina.

Iamq; remissum allocutus est pater hominumq; Deumq;
Japetionida omnium celeberrime regum,
O tu, quam iniquè divisisti partem.

45 Sic dixit, conviciis proscindens Jupiter solida consilia
sciens.

Hunc rursus allocutus est Prometheus vaser,
Dixit, & subridens dolosa non obliviscebatur artis:
Jupiter gloriosissime, maxime Deorum sempiternorum,
Harum elige, utram te in pectoribus animus jubet.

550 Dixit sanè dolosa cogitans. Jupiter autem solida consilia
sciens,

Cognovit, nec ignoravit dolum: mala autem prospicie-
bat animo

Mortalibus hominibus, quæ & perficienda erant.

Manibus verò hic utriusq; sustulit album adipem.

Irascebatur autē mente, ira verò eius occupavit animum,

555 Ut vidit ossa alba bovis, dolosa ab arte.

Ex illo tempore verò Diis super terram genus hominum,
Adolent ossa alba odoratis in aris. (Jupiter:

Hunc verò valde ingemiscens allocutus est nubicogus
Japetionida, omnes supra consilia edoctus,

560 O tu, nondum dolosa oblitus es artis?

Sic dixit ira percitus Jupiter prudentissimus.

Ex illo tempore doli memor semper,

Non dabit Melis ignis robur indefessi,

Mortalibus hominibus, qui super terram habitant.

565 Sed ipsum decepit bonus filius Japeti,

Furatus

κλέψας ἀκαμάτῃσιν πύργῳ τηλέσκοπον ἀν-
γλῆν,

Ἐν κοίλῳ νάρθηκι. Δάκνει δὲ ἄρσενός τε θυμὸν
Ζῆνι ὑψιφρεμέτιν· ἐχόλασσε δὲ μιν φίλον ἦτορ,
ὡς ἴδεν ἀνθρώποισι πύργῳ τηλέσκοπον ἀνγλῆν.

570 Αὐτίκα δὲ ἀντὶ πύργῳ τεύχεα κακὰ ἀνθρώποισι
Γαίης γὰρ ἀμπλασσε περικλυτὸς Ἀμφιγυῆς·
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἱκελόν, Κρονίδεα δὲ βυβλάς·
Ζῶσε γὰρ καὶ κόσμησε Θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργυρέῃ ἐσθλῇ· κτ' κρήθην γὰρ παλύντρεν.

575 Δαιδαλέῳ χερσὶ κατέχευε, θαῦμα ἰδέσθαι·
Ἀμφὶ δὲ οἱ σφάντες νεοθηλάας ἀνθρώποις ποίης
ἱμερτὸς παρέθηκε καρήναι Παλλὰς Ἀθήνη·
Ἄμφοι δὲ οἱ σφάντιον χρυσέῳ κεφαλῇ φιν ἐθήκει·
Τῷ αὐτὸς ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυῆς,

580 Ἰσότηας παλάμῃσι, χαρίζομεντο δὲ πατρὶ·
Τῇ δὲ ἐν δαιδαλα πολλὰ τεύχεα, θαῦμα
ἰδέσθαι,

Κνώδαλα, ὅσ' ἤπτετο μὲν τρέφει, ἥδ' ἐπὶ θαλάσῃ·
Τῶν ὅγε πόλλ' ἐνέθηκε (χάρμ' δὲ ἀπολάμπετο
πολλή

θαυμάσιη.) ζῶοισιν φοικέτα Φωνήεσσιν.

585 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὲ τεύχεα καλὸν κακὸν ἀντ' ἀγαθῆο,
Ἐξάγαγ' ἐνθαπερ ἄλλοι εἰσιν Θεοὶ ἢδ' ἀνθρώποι,
Κόσμον ἀγαλλομήνῃ γλαυκῶπις ὀφρυσσοπέτης·
Θαῦμα δὲ ἔχ' ἀθανάτης θεοῦ, θνητὸς γὰρ ἀνθ-
ρώπου,

ὡς εἶδεν δόλον αἰπυῖ, ἀμύχανον ἀνθρώποισιν.

590 Ἐκ τῆς γὰρ γένετο δῖ' Ἰωνικῶν θηλυτράων.
Τῆς γὰρ ὀλωϊόν δῖ' ἔγενετο, Ἐφύλα γυναικῶν,
Πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναετάρῃσι·
Οὐλομένης πενίης ἀξύνφορος, ἀλλὰ πόρος.

Furatus indomiti ignis eminens apparentem splendorem,
In concava ferula. Momordit verò imò animo
Jovem attonantem: ad iram verò ipsum commovit
charum cor,

Ut vidit (inter) homines ignis procul lucentē splendorem.

570 Protinus autem pro igne struxit malum hominibus.
E terra .n. conformavit celebris utroq; pede claudicans
(Vulcanus)

Virgini pudica simile, Saturnii consilio:

Cinxit verò & adornavit Dea castis oculis Minerva,

Candida veste: à capite verò calyptram

575 Ingeniosè factam manibus detinebat, mirum visū:

Circum verò ei fecta florentis è floribus herba

Amabilia imposuit capiti Pallas Minerva,

Eiq; coronam auream capiti circumposuit,

Quam ipse fecerat inchoatus Vulcanus,

580 Elaborans manibus, gratificans Jovi patri.

In hac artificiosa multa calata erant, mira visu;

Animantia, quacunq; continens alit, atq; mare:

Ex illis hic multa indidit (gratia verò resplendebat
magna,

Mirabilis) animantibus similia vocalibus.

585 Ceterum postquam effecit pulchrum malum pro bono,

Eduxit eò ubi alii erant Dii atq; homines,

Ornatu gestientem casia Palladis forti patre-progenas.

Admiratio autem cepit immortalesq; Deos, mortalesq;
homines,

Ubi viderunt dolum arduum, inexplicabilem hominibus.

590 Ex illa enim genus est Mulierum tenerarum.

Illius enim perniciosum est genus: & sexus mulierum

Nocumentum ingens mortales inter viros habitant:

Perniciosa paupertati non accommoda, sed satietati.

ὡς δ' ὅπ' ἐν σμικρὰ κατ' ἡμετέροις μέλισσας
595 κηφέας βόσκουσ' κακῶν ξυνήοντας ἔργων·

μηδ' ἔν τε σφ' ἔργων ἡμῶν ἐς ἡέλιον καταδύντα

ἡμάται σφ' οὖσι, πιδύσαι τε κηφὰ λαοκὰ

οὐδ' ἔν τε ποδὲ μένοντες ἐπ' ἡμετέρας χ' ἰσχυράς

ἡλόφρον καμάτον σφ' ἐτέρω ἐς γαστ' αἰμάτων

καί·

600 ὡς δ' αὖτως ἀνδράσι κακὸν θνητοῖσι γυναῖκας
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης θῆκε ξυνήοντας ἔργων

ἀργαλέων· ἔπειθ' οὖν πόρην κακὸν κεντ' ἐγχαΐσει,

ὅς κε γάμον φάσων, καὶ μὲν ἔργα γυναι-
κῶν·

Μὴ γῆμαι θέλη· ὅσον δ' ὅπ' ἡγ' ἔργα ἴκα·

605 Χήτη γρηγορήσει ὅτ' ἔχ' βίον ὀπίσθης

ζῶει, δὲ φθιμένη δ' ἀκτῆσιν δαΐσει·

Χηρῶσαι· οἷο δ' αὖτε γάμος μ' ἴσως γένηται

κεδνῶν δ' ἔχει ἀκοίτην, δεσφύια παρὰ πύ-
λαι·

δεσφύ·

τῶν δ' αὖτ' αἰὲν αἰὲν κακὰ ἔσθ' ἄρ' ἀντιφασκ'·

610 Εἰμύσσει· ὅς δ' ἐπ' αὖτ' αἰσθητοῖσι φρεσὶ λησ·

ζῶει ἐν στήθεσιν ἔχων κλίαν ἀνίλιν

θυμῶν καὶ κρηδία· καὶ ἀνέκυσεν κακὸν ὄν·

ὡς οὖν ἐστ' Διὸς κλέψας νόον, ἔδ' ἐπαρθεῖν·

οὐδ' ἐπ' ἰαπετιονίδης ἀπ' ἀκῆσσι Περμηθεύς·

615 τῶν γ' ὑπερῆλυξ' βραχὺ χόλον, ἀλλ' ὑπ' αἰ-
ναγῆσιν

καὶ πολυῖδρον ἐόντα μέγας χ' δεσμός ἐρύκει·

ἔνθα δ' ὡς πρῶτα πωτὴ ὠδύσασθ' ἔμμεν·

κότῳ τ' ἡδ' ἐγγύῃ, δῆσεν κατὰ πρῶτον ἐν δεσμῶν·

ἡνδρῶν ὑπερῆλυν ἀγῶνι, ἡδ' ἐπ' αἰὲν·

620 καὶ γὰρ ἔσθ'· κατένευσεν δ' ὑπὸ χθονὸς ἄρου-
ράς,

Ac veluti quum in alveariis cecis Apes

595 *Fucos pascunt malorum participes operum:*

Ille quidem per-totum diem ad solem occidentem

Diurna festinant, faciuntq; favos albos:

At illi intus permanentes coopertis in alveariis,

Alienum laborem suum in ventrem metunt:

600 *Similiter Viris rem malam mortalibus Mulieres*

Jupiter alticonans dedit, participes operum

Difficilium. Aliud verò prebuit malum pro bona.

Qui nuptias fugiens, & sollicita opera mulierum,

Non uxorem ducere velit: notivam verò attigerit se-
nectam:

605 *In penuria eius qua-senem-foveat hic, etiam non victus*
indignus,

Vivit, mortui verò possessionem inter se dividunt

Remoti cognati. Cui verò nuptiarum conditio conti-
gerit, (dix:

Pudicam verò habuerit conjugem, convenientem praeora

Huic ab ævo malum bono equiparat

610 *Esse. Qui verò adeptus fuerit (uxorē) nocentis nativitas:*

Vipit in pectoribus habens indesinentem mœsticiam,

Animo & corde: & immedicabile malum est.

Vsq; adeo non licet levis fallere mentem neq; praeferire.

Neque enim Iapetionides nihil-mali promeritus Pro-
metheus

615 *Illius evitavit gravem iram, sed necessario,*

Quamvis multiscium existentem, magnū vinculū coërcet.

Briareo verò ubi primum pater iratus est animo,

Cottoq; atq; Gyge, ligavit (eos) forti vinculo,

Fortitudinem immanem admiratus, atq; etiam formam,

620 *Et magnitudinem: collocavit autem sub tetra mœtano*

Q

Ubi

ἔνθ' οἳ γ' ἄλλ' ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ ναεταῖοντες,
 εἶατ' ἐπ' ἐχαλῆν μεγάλης ἐν πεύρασι γαίης,
 Διὸς μάλ' ἀχιυμύροι, κραδίη μέγα πένυ
 ἔχοντες.

- Ἀλλὰ σφέας Κρονίδης τε ἰδὲ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 625 Οὓς τέκεν ἠΐκοιτο Ρείη Κρόνῳ ἐν Φιλοστηί,
 Γαίης Φραδμοσύνησιν ἀνήγαγον ἐς Φάτο αὐτίς.
 Αὐτὴ γὰρ σφιν ἅπαντα διανεκέως κατέλεξε,
 Σὺν κείνοις νίκην τε ἔα γλαὸν εὐχτο δρέαζ.
 Διὸν γὰρ μάρινατο πόνον θυμαλγέ' ἔχοντες,
 630 Τιτῆνες τε θεοὶ καὶ ὅσοι Κρόνῳ ἐξεγένοντο,
 Ἀντίον ἀλλήλοισι, Δία κρατερὸς ὑσμίνης·
 Οἳ μὲν ἄφ' ὑψηλῆς Ὀθρύτο Τιτῆνες ἀγαυοί,
 Οἳ δ' ἄρ' ἀπ' Οὐλύμποιο θεοὶ δωτῆρες ἑάων,
 Οὓς τέκεν ἠΐκοιτο Ρείη Κρόνῳ Κνηθεῖσσι.
 635 Οἳ ῥα τότε ἀλλήλοισι μάχην θυμαλγέ' ἔχον-
 τες,

Συνεχέως ἐμάχοντο δέκα πλείους ἐνιαυτός.
 Οὐδὲ τις ἦν ἐριδο χαλεπῆς λύσις, ἔδῃ τε-
 λούτῃ

- Οὐδετέρως· ἴσοι γ' ἐλτο τέτατο πολέμοιο.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ κείνοισι παρέχεθεν ἄρμυρα πάντα,
 640 Νέκταρ τ' ἀμβροσίην τε, τά περ θεοὶ αὐτοὶ ἔδοσι·
 Πάντων ἐν σήθεσιν αἰέζετο θυμὸς ἀγῆνωρ,
 ὣς νέκταρ τ' ἐπάσαντο καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν.
 Δὴ τότε τοῖς μετέπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν
 τε·

- Κέκλυέ με Γαίης τε καὶ Οὐρανόθεν ἀγλαὰ τέκνα,
 645 Ὅθρ' εἰπὼ, τὰ με θυμὸς ἐνὶ σήθεσσι κελεύει,
 Ἥδη γὰρ μάλα διὸν ἐναντίοι ἀλλήλοισι,
 Νίκης καὶ κράτεσσι πρὸς μαρναμένοισι ἡμᾶς πάντα,
 Τιτῶνες τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνῳ ἐκχρόμεσθα.

Ubi dolores habentes sub terra agentes,
Sedent in extremitate magna in finibus terra,
Diu valde moerentes, corde magnum luctum habentes.
Sed ipsos Saturnius atq; immortales Dii alii,

625 Quos peperit pulchricoma Rhea Saturni in amplex,
Terra consiliis subduxerunt ad lucem iterum.
Ipsa enim eis cuncta prolixè recensuit,
Cum illis victoriamq; & splendidam gloriam accepissent.
Diu enim pugnarunt, laborem animum cruciantem
habentes,

630 Titanesq; Dii, & quotquot è Saturno nati sunt,
Contra sese mutuo per validas pugnas:
Ipsi quidem ab alta Oibry Titanes nobiles,
Ab Olympo verò Dii datores donorum,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturno concubens.

635 Illi sanè tum inter se pugnam animum-excruciantem
habentes,

Continuè pugnant decem plus annis.
Neq; ulla erat contentioni molesta compositio, neq;
finis

Alterutris: equaliter autem finis extensus erat belli.
Sed quando jam illis apposuit (Iupiter) congruentia omnia;

640 Neelarg; Ambrosiamq; quibus Dii ipsi vescuntur:
Omnium in pectoribus augebatur animus superbus,
Ubi neelarg; gustarunt, & ambrosiam amabilem.

Iam tum ipsis interlocutus est pater hominumq;
Deorumq;:

Audite me Terraq; & Cæli inclyti filii,

645 Ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Iam enim admodum diu adversi nobis mutuo,
Victoria & imperio propugnāvimus dies omnes,
Titanesq; Dii, & quotquot è Saturno sati sumus.

Τμεις ἢ μεγάλῳ τε βίῳ, καὶ χεῖρας ἀάπτῃς
 650 Φαίνετε Τιτλίωεσιν ἐναντίοι ἐν δαί λυγρῇ,
 Μησιμῶροι Φιλότῃτ' ἐνέτ'· ὅσα παθόντες
 Ἔς Φάτ' ἄψ' ἀφίκεσθε δι' ὑψηλῆς ὑπὸ δεσμῶν,
 Ἡμῖπρας Διὰ βελαις ὑπὸ ζόφῃ περσεντ'·
 Ὡς Φάτ'· Τὸν δ' ἐξαυτίς ἀμείβετ'· Κότ'· ἀμύ-
 μων·

655 Δαμῶνι, σὺ δ' ἀδάηται πιφάσκεαι· ἀλλὰ καὶ
 αὐτῷ·
 Ἰδμῳ, ὅπ' περὶ μὲν πρᾶπίδες, περὶ δ' ἐστὶ νόημα·
 Δακτῆρ δ' ἀθανάτοισιν δῆρ' ἔνεο κρυερόιο·
 Σῆσι δ' ὅπ' φροσιώησιν ὑπὸ ζόφῃ περσεντ'·
 Ἄψ' ὁρῶν δ' ἐξαυτίς ἀμειλίκτων ὑπὸ δεσμῶν
 660 Ἡλυθιμῳ, Κρόνῳ ἢ ἀναξ, ἀνάελπτα παθόντες·
 Τῷ καὶ νῦν ἀπενεῖ τε νόω, καὶ ὅπ' φροσι βελῇ,
 Ὡς Φάτ'· Ἐπ' ἤρησαν ἢ Θεοὶ δωτῆρες ἑάων,
 665 μῶνον ἀκρύβητες· πολέμῳ δ' ἐλίσσεται θυμός·
 Μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάρος γε· Μαχλῷ δ' ἀμέγαρτον
 ἐγείρει·

Πάντες, θήλῃαι τε καὶ ἄρσενες, ἥματι κείνῳ,
 Τιτλίωες τε Θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνῳ ἐξεγένοντο,
 Οὓς τε Ζεὺς Εὐρέσας Φιν ὑπὸ χθονὶ ἤκε Φόωσδε,
 670 Δφνοὶ τε κρατεροὶ τε, βίῳ ὑπερσπλὸν ἔχοντες·
 Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρας ἀπ' ὤμων αἰῶσοντο
 Πᾶσιν ὁμῶς, κεφαλαὶ ἢ ἐκάσῳ πεντήκοντα
 Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὅπ' σιβαργίσι μέλεσιν·
 Οἱ τότε Τιτλίωεσι κατέστανεν ἐν δαί λυγρῇ,
 675 Πέτραις ἢ λιβάρῃσι σιβαρῇς ἐν χερσὶν ἔχοντες,
 Τιτλίωες δ' ἐτέρωθεν ἑκαρτύναντο Φάλαγας·
 Περφρονέως χειρῶν τε βίης δ' ἅμα ἔργον ἐφαίον

Vos verò magnamq; vim & manus invictas

650 *Ostendite Titanibus contrarii in pugna gravi,
Memores amicitie placida, quibus affecti
Ad lucem redieritis molesto à vinculo,
Nostra per consilia à caligine obscura.*

*Sic dixit. Illum verò rursus excepit Cottus irrepre-
bensibilis:*

655 *Venerande, non indocta loqueris: sed & nos
Scimus, quòd excellent quidem precordia, excellens verò
est intellectus:*

*Depulsor verò immortalibus execrationis fuisti horrenda:
Tua verò prudentia è caligine opaca
Retro iterum acerbis à vinculis*

660 *Venimus, Saturni fili rex, insperatis affecti.
Ideoq; nunc intentam mente & prudenti consilio,
Vindicabimus vestrum imperium gravi conflictu,
Pugnantes cum Titanibus per acria praelia.*

Sic dixit. Collaudarunt verò Dii datores bonorum,

665 *Sermone audio: Bellum verò cupiebat animus
Magis etiam quam antea. Pagnam verò arduam exi-
runt*

*Omnes, fœminaq; & mares die illa,
Titanesq; Dii, & quotquot Saturno procreati sunt,
Quosq; Jupiter ex Erebo sub terra misit ad lucem,*

670 *Acres robustiq; vires immensas habentes.*

*Horum centum quidem manus ab humeris cōcitabantur,
Omnibus simul: capita verò unicuiq; quinquaginta
Ex humeris enata sunt super firmis membris.*

*Qui cum Titanibus oppositi sunt in pugna luctuosa,
675 Saxa prarupta validis in manibus gestantes.
Iuvenes verò ab altera parte confirmarunt phalanges:
Alacriter magnamq; virumq; simul opus ostentabant*

Ἀμφότερα· δεινὸν δὲ πείραχε Πόντῳ· ἀπείρων
 Γῆ· ἣ μέγ' ἐσμαρτάσμεν· ἐπέσενε δὲ Οὐρανὸς Ὀρύς
 680 Σφαιρῶν· πεδόθεν δὲ· ἐπινάσσετο μακρὸς Ὀλυμπῶν·
 Ριπὴ πᾶσι θανάτων· ἐνόστις δὲ ἵκανε βαρεῖα
 Ταρταρὸν ἡσθύντα· ποδῶν αἰπεία τ' ἰωὴ
 Ἀσπετὴ ἰωχμοῖς· βολάων τε κρατερῶν·
 ὧς ἄρ' ἐπ' ἀλλήλοισι ἔσταν· βέλεα σπυρόντα·
 685 Φωνὴ δὲ ἀμφότερῶν ἵκετ' ἑραὸν ἄστεργεντα·
 Κεκλομένην· οἱ δὲ ξυνίσταν μεγάλῳ ἀλαλή-
 τῳ·

Οὐδ' ἄρ' ἐπὶ Ζεὺς ἴχεν ἐὼν μὲν· ἀλλὰ νύ τ' ἔγωγε
 Εἶθαρ μὲν μένε· πάλιν τα Φρένες· εἰ δέ τα πᾶσαι
 Φαῖνε βίην· ἀμυδίς δὲ ἄρ' ἀπ' ἑραῶν ἠδ' ὠπ' Ὀ-
 λυμπῶν

690 Ἀστράπη· ἔσειχε σινωχαδὸν· οἱ δὲ κεραυνοὶ
 ἵκτερ ἅμα βροτῇ τε καὶ ἀστεργῇ ποτίζοντα
 Χερσὶς δ' ἀπὸ σιδεῶς, ἱερὴν Φλόγα τ' εἰλυφώνοντας
 Ταρφέες· ἀμφὶ δὲ Γαῖα Φερέσβι· ἐσμαρτάσσει
 Καίομένη· λάνε δὲ ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἀσπετῶν
 ὕλη·

695 Ἐξέει· χθονὶ πᾶσι, καὶ ὠκεανοῖο ῥέεθρα,
 Πόντῳ τ' ἀτρυγέτῳ· Τῆς δὲ ἀμπερ θερμὸς
 αὐτμῆ·

Τίτλωας χθονίης, Φλόξ δὲ ἥερθε διὰ ἵκανε
 Ἀσπετῇ, ἔσσε δὲ ἀμπερδε· ἱφθίμων περ ἐόντων·
 Αὐτὴ μαρμαίρησσι κεραυνῶν τε σερρῆς τε·
 700 Καῖμα δὲ θεσπέσιον κάτεχεν Χά· ἔσπετο δ' αὐτῇ
 Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, ἠδ' ὕασιν ἄσσαι ἀκῆσαι,
 Αὐτῶς ὡς ὅτε γαῖα καὶ ἑρανοῦ Ὀρύς ὑπερθε
 Πίλνατ· τοῖσι γάρ κε μέγιστ' ὄσπερ ὁρώρει·
 Τῆς μὲν ἐρπυμμένης, πρὶν δὲ ὑψόθεν ἔξερπνόντῃ
 705 Τόσσῳ δὲ πᾶσι ἐπλήτο θῶν, ἑρμὶ ξυνίσταν·

Utriq₃ : horrendè verò insonuit pontus immensus:

Terra verò stridebat : ingemiscebat verò latum Cælum

680 Quassatum : ab imo verò concutiebatur amplus Olympus.

Impetu à Deorum : motus verò venit gravis

Ad Tartarum tenebricosum, pedum acutus strepitus.

Immodici tumultus, iēluūq₃ fortium.

Adeò invicem mittebant tela suspiriosa.

685 Vox autem utrorumq₃ pervenit ad cælum stellatum

Adhortantium. At illi congregiebantur magno cum

clamore.

Neg₃ sanè amplius Jupiter cobibebat suū rabur : sed ipsius

Statim robore implebantur animi, & omnem

Exseruit vim : simul etiam à cælo atq₃ Olympo.

690 Fulgurans incedebat confertim : fulmina autem

Celerrimè unà cum tonitru & fulgure volabant

Manu à robusta, sacram flammam iaculantia.

Crebrò : circum verò Terra alma reboabat

Ardens : crepitabat verò undiq₃ igne valde magna sylva:

695 Fervebat verò terra tota, & Oceani fluentia,

Pontusq₃ immensus. Circumdedit autem calidus vapor

Titanas terrestres, flamma verò ad aërem divinum

pervenit.

Magna, oculos verò visu privabat quantumvis fortium,

splendor radians fulminiūq₃ fulgurūq₃.

700 Incendium autem immensum occupavit Chaos. Simi-

le erat autem coram

Oculis aspicere, ac auribus vocem audire,

Itidem ac si terra & cælum latum supernò

Corrueret. Talis enim maximus strepitus excita-

batur,

Hac quidem diruta, illo autem ex alto diruente,

705 Tantis fragor erat Diis confligentibus.

Σὺ δ' ἀνέμοι ἐνοσώ τε πόνιν θ' ἄμα ἐσφραδίζον·
 Βροντῶν τε τροπῶν τε καὶ αἰθλοέεντα κεραιύον·
 Κηλα Διὸς μεγάλου, φέρον δ' ἰχθυὶ τ' ἐνοπῶν τε
 Ἡς μισὸν ἀμφοτέρων· ὅττι βῆ δ' ἀπλητ' ὀρώρε·
 710 Σιμαρδαλῆς ἔρρετο, καρὶ δ' ἀναφαίνετο ἔργων.
 Ἐκλίνθη ἡ μάχη· πρὶν δ' ἀλλήλοισι ἐπ' ἔχοντες,
 Ἐμμενέως ἐμάχοντο Διὶ κρατερῆς ὑσμίνης.
 Οἱ δ' αἶε' ἐνὶ πρῶτῳ μάχῳ δρμητὰ ἐγέραν,
 Κότῃ τε, Βελαρεώς τε, Γυγῆς τ' αἶατο πολέ-
 μοιο.

715 Οἳ γὰρ τριηκοσίας πέτρας σθβαρῶν διπλὸν χειρῶν
 Πέμπον ἐπαυγυτέρας, καὶ δ' ἐσκάσαν βελέεσσι
 Τιτῶνας, καὶ τὰς μὲν ὑπὸ χθονὸς Ὀρεοδείης
 Πέμπαν, καὶ δεσμῶσιν ἐν δρυγαλέοισιν ἐδραίων,
 Νικήσαντες χερσὶν ὑπερθύμης περ ὄντας.
 720 Τόσον ἐνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον ἄρανος ἐς δόπ' γαίης.
 Ἴσον γὰρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς Τάρταρον ἠερέντα
 Ἐνθά γὰρ νύκτας τε καὶ ἡμέατα χάλκεοι ἀκμῶν
 Οὐρανόθεν κατιῶν, δεκάτῃ ἐς γαίαν ἵκοιτο·
 Ἐνθά δ' αὖ νύκτας τε καὶ ἡμέατα χάλκεοι
 ἀκμῶν.

725 Ἐκ γαίης κατιῶν, δεκάτῃ δ' ἐς Τάρταρον ἵκον·
 Τὸν περὶ χάλκεον ἔρκετο ἐλήλαται, ἀμφοὶ δέ μιν
 νύξ.

Τροπὸν καὶ πύματα περὶ δαίμων· αὐτὰρ ὑπερθεῖν
 Γῆς ρίζαι πεφύκασι, καὶ ἀτρυγέτιο θαλάσσης.
 Ἐνθα θεοὶ Τιτῶνες ὑπὸ ζόφῳ ἠερέντι
 730 Κεκρύφα, Βελήσι Διὸς νεφεληγέτασιν,
 Χάριον ἐν ὄρωσιν, πελώρης ἑκατὰ γαίης.
 Τοῖς σὺν ἐξιτὸν ἔτι· πύλας δ' ἐπέθηκε Ποσειδῶν
 Χαλκείας· τεῖχος περικεῖται δ' ἀμφοτέρωθεν.
 Ἐνθα Γυγῆς, Κότῃ τε, καὶ ὁ Βελαρεὼς μεγαθύμος.

Simul quoque venti morumq; pulveremq; cum strepitu
excitabant,

Tonitruq; fulgurq; & ardens fulmen, (movemq;

Ardentia tela Iovis magni ferebant autem fremens cla-

In mediū utrorumq; : strepitus autem ingens excitabatur.

710 Stupenda pugna, roburq; exerebatur operum.

Inclinata verò est pugna: primus verò sibi mutuo itanti-

nentes,

Fortiter pugnabant in forti praelio.

Hi verò inter primos pugnam acrem excitaverunt;

Cottusq; Briareusq; Gygesq; infatigabilis bello.

715 Hi sanè trecentas petras robustis a manibus

Mittebant frequentes, obumbrarunt autem jaculis

Titanas, atq; hos quidem sub terram latè patentem

Miserunt, & vinculis molestis attingarunt.

Vincentes manibus magnanimos licet existentes,

720 Tantum infra sub terram, quantum cælum distat à terra.

Par enim (spacium) à cæra in Tartarum caliginosum.

Novem enim noctes ac dies ferrea incus

Cælitus delapsa, decimo die ad terram venire possit:

Novem rursus noctes & dies ferrea incus

725 Ex terra descendens, decimo die ad Tartarum venit.

Quem circa ferreum septum ductus est: circum verò

ipsum nox

Triplici ordine fusa est circa colium: sed superne,

Terra radices creverunt, & infructuosi maris.

Ibi Dii Titanes sub caligine opaca

730 Absconditi sunt, consiliis Jovis nubicogi,

Regione in squalida, vasta (circa) ultima terra.

His non exitus patet: portas verò imposuit Neptunus

Ferreas: murus etiam circumiacet utrinq;

Illic Gyges, Cottusq; & Briareus magnanexus

- 735 Νάισιν, Φύλακες πρὸς Δίος αἰγιόχοιο.
 Ἐνθαδὲ Γῆς ὄνοφερῆς, ἥ Τάρταρος ἡερέεντο.
 Πόντος τ' αἰτρυγέτοιο, ἡ Οὐρανὸς ἀστερέεντο.
 Ἐξείης πάντων πηγὰς καὶ πείρατ' ἔαδον,
 Ἀργαλεὺς δρώεντα, τὰ τε συγένοι Θεοὶ παῖς:
- 740 Χάσμα μέγ'· ὅδ' κε πάντα τελεσφόρον εἰς ἑκάμτον.
 Οὐδας ἵκοιτ', εἰ πρῶτα πυλέων ἔντοδ' ἐγείνοιτο.
 Ἀλλὰ κεν ἔνθα ἢ ἔνθα Φέρει προθύεττα γαλήνη,
 Ἀργαλεὺς, (δεινὸν τε καὶ ἀθανάτοισι Θεοῖσι
 Τῷ τέρει) καὶ νυκτὸς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ.
- 745 Ἔσηκεν, νεφέλης κεκαλυμμένα κυανέησι.
 Τῶν πρὸς τ' ἰαπετῷο παῖς ἔχει ἄβανόν Δριμύ,
 Ἐσπῶς, κεφαλήν τε καὶ ἀκαμάτησι χέρεσσιν.
 Ἀστυφάως, ὅθι νύξ τε καὶ ἡμέραι αἶσον ἴσσαι.
 Ἀλλήλας προσέειπον, αἰμῆξόμηναι μέγαν ὅδον.
- 750 Χάλκεον· ἡ μὲν ἔσω καταβήσετ', ἡ δ' ἡμέραζεν
 ἔρχετ'· ὅδ' ποτ' ἀμφοτέρως δόμοι ἐντὸς ἔεργα.
 Ἀλλ' αἰεὶ ἑτέρηγε δόμῳ ἔντοδ' ἐῖσαι,
 Γαῖαν ὀπιστρέφετ'· ἡ δ' αὖ δόμος ἐντὸς ἐῖσαι,
 Μίμνει τίνω αὐτῆς ὥρην οὐδ' ἐς τ' ἂν ἱκῆται.
- 755 Ἡ μὲν ὀπιχθονίοισι φάτο πολυδερκές ἔχουσα,
 Ἡ δ' ἴπνον μὲν χερσὶ κασίγνητον Θανάτιον,
 Νύξ ὅλοη, νεφέλη κεκαλυμμένη ἡερέειν.
 Ἐνθα δ' Νυκτὸς παῖδες ἐρεμνῆς οἰκί' ἔχουσιν,
 Ἴπνον καὶ Θάνατον, δεινοὶ Θεοὶ· ὅδ' πατ' αὐτῆς.
- 760 Ἠέλιον Φαέθων ὀπιδέρκετ' ἀκτίνεσσιν,
 Οὐρανὸν εἰσανιῶν, ὅδ' ὁρανόθεν καταβαίνων.
 Τῶν ἑτέρων μὲν γλῶττε καὶ ἄρεα νῶτα θαλάσσης.
 Ἥσυχον ἀνστρέφετ', καὶ μέλιχ' ἀνθρώποισι.
 Τῷ δ' σιδηρέῃ μὲν κραδίη, χάλκεον δέ οἱ ἦτορ.
- 765 Νηλεὺς ἐν στήθεσσιν· ἔχει δ' ὃν πρῶτα λάβησιν
 Ἀνθρώπων· ἐχθρὸς δ' καὶ ἀθανάτοισι Θεοῖσιν.

- 735 *Habitant, custodes fidi Jovis agida babentia,
Ibidem Terra tenebricosa, & Tartari opaci,
Pontiq; infructuosi, & Cæli stelligeri,
Ex ordine omnium fontes, & fines sunt,
Molesti, squalidi, quos oderunt etiam Dii:*
- 740 *Hiæc ingens: nec verò integro anno
Solum attinget, ubi primum portas intra venerit:
Sed sanctæ huc & illuc fert impetuosæ procellæ,
Molestæ (horrendum etiam immortalibus Diis
Hoc monstrum) & noctis obscuræ domus horrenda*
- 745 *Stant, nubibus oblectæ nigris.
Hæc juxta Iapeti filius sustinebat cælum latum,
Stans, capiteq; & indefessus manibus
Firmiter: ubi tam Nox quàm Dies propè euntes
Sese compellabant, per-vices mutantes magnam limen*
- 750 *Ferreum: hæc quidem intrat, illa verò foras
Egreditur: neq; unquam utraq; domus intus cohibet.
Sed semper altera domos extra existens
Supra terram movetur: altera rursus in domo existens,
Exspectat horam itineris sui, donec veniat.*
- 755 *Hæc quidem terrestribus multa cernens Lumen habens,
Illa verò Somnum in manibus, fratrem Mortis,
Nox nomina, nube tecta obscura.
Ibi autem Noctis filii obscuræ domos habent,
Somnus & Mors, graves Dii: neq; unquam eos*
- 760 *Sol lucidus intuetur radis,
Cælum scandens, nec cælitus descendens.
Horum alter quidem terramq; & latæ dorsa maris
Quietus percurrit, & placidus hominibus.
Alterius verò ferreum quidem cor, arcum verò ei pectus*
- 765 *Crudele in præcordiis: habet autem quæ semel arripuerit,
Hominum: hostis verò etiam immortalibus Diis.*

Ἐνθα Θεοὶ χθονίᾳ πρῶθεν δόμοι ἠχήμεντες,
 Ἰφθίμῃ τ' Αἰδέω, καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
 Ἐσσι: δεινὸς ἢ κύων προπαρῶ. 770 Φυλάσσει,
 Νηληϊῆς, τέχνῳ ἢ κακῷ ἔχει: ἐς μὲν ἰόντας
 Σαίνει ὁμῶς ἄρῃ τε καὶ ἄσπιν ἀμφοτέρωσιν:
 Ἐξελθεῖν δὲ σὺν αὐτῇς εἴα παλιν, ἀλλὰ δὲ
 κούων

Ἐδίδει, ὃν κε λάβησι πυλέων ἔκτοθεν ἰόντα
 Ἰφθίμῃ τ' Αἰδέω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης.
 775 Ἐνθαδὲ καί τ' αὖτε συγερῇ Θεὸς ἀθανάτοισι,
 Δφνὴ Στύξ, θυγάτηρ ἀψορρόου Ωκεανοῖο
 Πρεσβυτάτη: νόσφιν ἢ Θεῶν κλυτὰ δώματα καί,
 Μακρῇσι πέτρῃσι κατῆρε Φεῖ: ἀμφὶ ἢ πάντῃ
 Κίοσιν δρυμέσσι πρὸς ἑρανὸν ἐστῆρκε.
 780 Πάῦρα ἢ Θαύμαντα θυγάτηρ πόδας ὠκέα
 Ἴρις,

Ἀγγελίης πωλεῖται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
 Ὀππότε Ἴρις καὶ νείκεα ἐν ἀθανάτοισιν ὄρη.
 Καί ῥ' ὅς τις ψάδῃ Ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
 Ζεὺς δὲ τε Ἴριν ἐπέμψε Θεῶν μέγαν ὄρκον ἐνέεικα,
 785 Τηλόθεν ἐν χερύσει προχόῳ πολυώνυμον ὕδωρ
 Φυζρόν, ὃ τ' ἐκ πέτρης καταλείβετ' ἠλιβάτιο
 Τψηλῆς: πολλὸν ἢ ὑπὸ χθονὸς Λευοδείης
 Ἐξ ἱερῆς ποταμοῖο ρέει Δαὶ νύκτα μέλαινα καὶ
 Ωκεανοῖο κέρας: δεκάτῃ δὲ σπι μοῖρα δέσασαι.
 790 Ἐννέα μὲν περ γυνῶν τε καὶ ὠρέα νῶτα θαλάσσης
 Δένης δρυμένης εἰλιγμένῃ εἰς ἅλα πίπτει:
 Ἡ δὲ μὴ ὅκ' πέτρης προρρεῖ μέγα πῆμα Θεοῖσιν,
 Ὅς κεν τινὶ σπύορκον δοτολείψας ἐπομόσῃ
 Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσιν κάρη νιφόεντα Ὀλύμπου.
 795 Κεῖται νήποτα τελεσμένον εἰς ἐν αὐτὸν.
 Οὐδὲ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νείκεα ἔρχετ' ἄριστον
 Βρώσι.

- Illis Dei inferi in anteriore parte ades resonantes,
 Forisq; Platonis, & gravis Proserpina
 Seant: asper autem Canis ante fores custodit,
 770 Sevus, artem autem malam habet: ad introeuntes
 quidem
 Adulatur pariter caudaq; & auribus ambabus;
 Exire verò non iterum permittit denuò, sed observans
 Devorat, quemcunq; prenderit portas extra euntem
 Forisq; Plutonis & gravis Proserpine.
 775 Ibidem habitat abominanda Dea Immortalibus
 Horrenda Stryx, filia reciprocantis Oceani
 Maxima natu: seorsim verò à Diis inclytas ades incolit
 Ingentibus Jaxis superne rectas: circum verò quaq;
 Columnis argenteis ad cælum firmatae sunt.
 780 Rarè verò Tbaumantis filia pedibus velox Iris,
 Nuncii causa versatur super lata dorsa maris,
 Quando lis & contentio inter Deos exorta fuerit.
 Et lunè quisquis mentiatur cælestes domos tenentium,
 Iupiter tum iram mittit, Deorum magnam iusturandum
 ut ferat.
 785 E longinquo in aureo gutturnio celeberrimam aquam
 Frigidam, quæ è petra destillat alta
 Excelsis: multa vero subius terram spaciosam
 E sacro flumine fluit per noctem nigram,
 Oceani cornu: decima verò pars attributa est.
 790 Novem quidem circa terramq; & lata dorsa maris
 Vorticibus argenteis intortus in mare labitur:
 Hec verò sola ex petra profluit, magnum damnum Diis,
 Quisquis periurium relictis iuraverit
 Immortalibus, qui tenent vertices nivosi cæli,
 795 Iacet exfors integrum per annum.
 Neque ambrosia & nectaris accedit propius

Βρώσι^Θ: ἀλλὰ τε κῆται ἀναπνέουσ^Θ ἀναυδ^Θ
 Σφρωτοῖς ἐν λεχέεσσι, κακὸν δ' ὅππῃ κῶμα κα-
 λύπτει.

800 Αὐτὰρ ἐπὶ νῆσον φιλέσῃ μέγαν εἰς ἐνιαυτὸν,
 Ἄλλ^Θ δ' ἐξ ἄλλης δεχέ^Θ χαλεπώτατ^Θ ἄθλ^Θ.

Εὐνάετες ἢ Θεῶν δῶπμότες^Θ αἰὲν εὐόντων:

Οὐδὲ ποτ' ἐς βελὺν σπυμίσγε^Θ, εἰδ' ὅππῃ δαΐδας.

Εὐνέα πάντ' ἔπει: δεκάτῳ δ' σπυμίσγε^Θ αἰῶς

Εἰρέας ἀθανάτων, οἱ ὀλίμπια δώματ' ἔχουσι.

805 Τοῖον ἄρ' ὄρεον ἔθεντο Θεοὶ Στυγὸς Ἀφθιτον ὕδαρ

Ὠγύγιον, τὸ δ' ἴησι κατὰ σφύβηλ^Θ Δαΐ χῶρεν,

Εὐθαδὲ Γῆς ὀνοφρεῆς καὶ Ταρτάρου περὶ γέντ^Θ.

Πόντῃ τ' ἀτρυγέτῳ, καὶ Οὐρανῷ ἀστερόεντ^Θ.

Ἐξείης πάντων παγαὶ καὶ πείρατ' ἑα^Θ.

810 Ἀργαλέ^Θ εὐρώεντι, τί τε συγχεῖται Θεοὶ περ.

Εὐθαδὲ μαρμαίρεαί τε πύλαι καὶ λαῖν^Θ εἰδός.

Ἀστειφῆς, ῥίζησι δίλινεκέεσσιν ἀρηρώς.

Αὐτῷ Φυῆς: παρὰθεν ἢ, Θεῶν ἐκτοθεν αἰπαιντῶν.

Τιτῆνες ναίουσιν, πέρι νύχθε^Θ Ζοφεροῖο.

815 Αὐτὰρ ἐρυσμαργόιο Διὸς κλέπτει σπυμίσγε^Θ

Δώματ^Θ ναιετάουσιν ἐπ' ὠκεανοῖο θυμῶν.

Κέτ^Θ τ' ἠδὲ Γύγης: Βελάρων γε μὴν ἦν εὐόντων.

Γαμβρόν εὐὸν πόθησε βαρύνκτυπ^Θ ἐννοσῶναι^Θ:

Δῶκε δὲ Κυμοπόλιν ὑπὲρ θυγατέρα ἦν.

820 Αὐτὰρ ἐπεὶ Τιτῶνας ἀπ' οὐρανοῦ ἐξέλασε

Ζεὺς,

Ὅσπλότητον τέκε παῖδα Τυφώα Γαῖα πελώρης

Ταρτάρου ἐν Φιλότῃ, Δαΐ χερύσην Ἀφροδίτῃ.

Οὐ χεῖρες μὲν ἔασιν ἐπ' ἰαχῇ ἔργματ' ἔχοντα.

Καὶ πόδες ἀκάματοι κρατερῶς Θεοὶ. ἐπὶ δὲ οἱ

ὤμων

- Cibum : sed iacet non respirans & mutus,
 Stratis in lectis, malus autem veternas obtegit:
 Sed postquam morbo defunctus est magnum per annum,
 800 Aliud ex alio excipitur difficillimum certamen.
 Novennio autem à Diis relegatur sempiternis:
 Neq; unquam ad consilium adhibetur, neq; ad epulas,
 Novem totis annis: decimo tandem commiscetur iterum
 Cœtibus immortalium, qui cœlestes domos incolunt.
 805 Tale enim iuramentum constituerunt dii, Stygis perennem
 aquam
 Antiquam, quæ tranat aridum locum,
 Ubi Terra caliginosa, & Tartari obscuri,
 Pontiq; infructuosi, & Cœli stellati,
 Ex ordine omnium fontes & fines sunt
 810 Molesti, squalidi, quos oderunt etiam Diæ.
 Illic marmoreaq; porta, & lapideum limen,
 Immatum, radicibus longis compactum,
 Sua sponte enatum: ante illud verò extra omnes Deos
 Titanes habitant, ultra Chaos caliginosum.
 815 Caterum valde-ronantis Jovis inclyti auxiliarii
 Domos incolunt in Oceani fundamentis,
 Cottus atq; Gyges: Briareum quippe bonum existen-
 tem,
 Generum suum fecit graviter fremens Neptunus:
 Dedit autem Cymopoleam uxorem ducere filiam
 suam.
 820 Ast ubi Titanes è cœlo expulsi Jupiter,
 Minimum natu peperit filium Typhœum Terramagnæ,
 Tartari compressu, per auream Venerem:
 Cuius manus quidem sunt ob robur operibus aptæ,
 Et pedes indefessi robusti Dei: ex humeris vero ei
 Erant

825 Ἦν ἐκπτόν κεφαλαί' ὄφι'·, δεινὸν δράκοντα,
 Γλώσσησι νοφερῆσι λελχημότες· ἐκ δέ οἱ ὄσων
 θρωπεύτης κεφαλῇσιν ἔσσι· ὄφρυσιν πῦρ ἀμάρυσσε.
 Πατῶν δ' ἐκ κεφαλῶν πῦρ καίετο δερκὸν μύριοι,
 Φωνῶν δ' ἐν πίσηναι ἔσαν δεινῆς κεφαλῇσιν,
 830 Παντοῖον ἅπ' ἰεῖσαι, ἀθροφάτον· ἄλλοτε μὲν

γὰρ
 φθέρουσι ὥς τε θεοῖσι συνιέμεν· ἄλλοτε δ' αὐτῶν
 ταύρου ἐρμύχων, μέν' ἀχέτη ὄσων ἀγαύρη·
 Ἄλλοτε δ' αὐτῶν λέοντες, ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες·
 Ἄλλοτε δ' αὖ σκυλάκας ἐοικότας, θανάτου ἀ-

κῆσαι·

835 Ἄλλοτε δ' αὖ βοῖζας· ἔσσι δ' ἦχεν ἔρεα μακρὰ,
 Καὶ νῦν ἐπλετο ἔργον ἀμύχανον ἡμῶν κείνων·
 Καὶ κεί' ἔργε θνητοῖσι ἔσσι θανάτῳ ἀναξεν,
 Εἰ μὴ ἄρ' ἄρ' νόσος πατρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
 Σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄρεμον· ἀμφὶ γὰρ γαῖα
 840 Σκιδναλέα κακὰ ἔσσι, καὶ θανάτος ἄρ' ὑπερθεῖν,
 Πόντος τ' ὡκεαὶ τε ποταμοὶ, καὶ τὰς ἄλλας γαῖας·
 Ποταμοὶ δ' ἔσσι θανάτῳ μέγας πελεμίζετ' ὄλυμ-

π'.

Ὀργυμένοιο ἀνακτῶν· ἐπεσενάχιζε γὰρ γαῖα,
 Καῦμα δ' ἔσσι ἀμφότερων κατέχεν ἰοφδέα πόν-

τον.

845 Βροτῶν τε στροπῆς τε πυρὸς δ' ἀπὸ τοῖο πελώρου,
 Περσηρῶν, ἀνέμων τε, κεραυνῶν τε φλεγεῖσιν.
 Ἐξέει γὰρ χερσὶν πῦρ, καὶ θανάτος, ἥδ' ἐσσι θάλασσα,
 ὅσ' ἔσσι ἀμφὶ ὅσας, πέρι τ' ἀμφὶ κύματα
 μακρὰ

βίβησιν ἔσσι θανάτῳ, ἐννοσι δ' ἀσβεστοῖσι ἐσσι.

850 Ἐξέει δ' Ἄδης, ἐνέροισι κατὰ φθιμένοισιν ἀνάστων,
 Τητύες δ' ἔσσι τὰς ἄλλας, Κρόνος ἀμφὶς ἐσσι,

Ἀσβέστοι.

- 825 Erant centum capita serpentis, horrendi draconis,
Linguis nigris lambentia : præterea ex oculis ei
Admirandorum capitum sub superciliis ignis micabat.
Omnibus autem ex capitibus ignis flagrabat cernentis :
Voces quoque in omnibus erant horrendis capitibus,
- 830 Omnigenum sonitum emittentes, ineffabilem : interdum
enim
Sonabant, ut Diis intelligere (liceret) : interdum rursus
Tauri valde mugientem, robore incoercibilis vocem,
ferocis :
Interdum rursus leonis, impudentem animum habentis :
Interdum rursus catulis similem (vocem), mira auditu.
- 835 Interdum verò stridebas : resonabantque montes alii.
Et sanè erat opus perplexum die illo.
Atque certè ipse mortalibus & immortalibus imperasset.
Nisi acutè rem - cogitasset Pater hominumque Deumque :
Graviter autem intonuit atque fortiter : undique verò terram
- 840 Horrendè edidit fragorem, & cælum latum superne,
Pontumque & Oceani fluxus & infima loca terræ.
Pedibus verò sub immortalibus magnus contremuit Olym-
Impetum faciente Rege : ingemiscebat autem Tellus (par-
Ardor autem ab utrisque occupabat nigrum pontum,
- 845 Tonitruumque & fulguris igne ab isto immani,
Presterum, ventorumque, & fulminis ardentis.
Fervebat autem terra omnis, & cælum, atque mare.
Furebat autem circum littora, admodumque circa fluctus
magnos, (oriebatur.
Impetu à Deorum : commotio verò difficilis - sedatu co-
- 850 Expavit autem Pluto, inferis mortuis imperans,
Titanesque sub-Tartarum - detrusi, à Saturno seorsum
existentes

- Ἀσέεσθ' κελεύδοιο, καὶ αἰνῆς δηϊότητι.
 Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν κερδαμεν εὖν μῦθον, εἴλετο δ' ὄπλῳ
 Βροντὴν τε σεροπὴν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνόν·
 855 Πλήξεν ἅπ' ἐλύμποιο ἐπαλμῶν· ἀμφὶ δὲ πῶ-
 στας
 Ἐπεὶ θεσπεσίας κεφαλὰς δειρὶο πελώρου.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ μιν δαμασσεὶ πλῆγῃσιν ἱμάσας,
 Ἦριπε γυναιθεὶς· σενάχιζε ἧ Γαῖα πελώρη,
 Φλόξ ἧ κεραυνῶφεν· ἀπέσσυτο τοῖο ἀνακτῶν.
 860 Οὐρεῶν ἐν βήσῃσιν αἰδνῆς παιπαλοέσσης,
 Πληγύντ'· πολλὰ ἧ πελώρη καίετο γαῖα,
 Ἀτμῇ θεσπεσίῃ, καὶ ἐτήκετο κασιγέτρῳ ὥς
 Τέχνη ἱππῶν αἰζῶν, ὑπὸ τ' Ὀτρήτην χοάνοιο
 Θαλφθεῖς· ἠδὲ σίδηρ' ὅπερ κρατερῶτατός ἐστι,
 865 Οὐρεῶν ἐν βήσῃσι δαμαζόμεν' πυρὶ κηλέῃ,
 Τήκε' ἐν χθονὶ δίῃ, ὑφ' Ἡφαίστου παλάμῃσιν·
 ὣς ἄρα τήκετο γαῖα σέλα πυρὸς αἰθόμενοιο.
 Ρίψε δὲ μιν θυμῷ ἀνάχων ἐς Τάρταρον Ὀρῶν.
 Ἐκ ἧ Τυφώεσσ' ἀνέμων μὲν ὕγρον
 αἰέντων,
 870 Νόσφι Νότῃ, Βορέῳ τε, καὶ Ἀργέσει, Ζεφύρῳ τε·
 Οἷγε μὲν ἔκ θεόφιν χρεῖν, θνητοῖς μέγ' ὄνησιν.
 Αἱ δ' ἄλλαι μαψαῦραι ὀπιπνείουσι θάλασσαν,
 Αἱ δὴ τοι πίπῃσσι ἐς ἡερῆδεα πόντον,
 Πῆμα μέγα θνητοῖσι, κακῇ θυῖσιν ἀέλλῃ.
 875 Ἄλλοτε δ' ἄλλαι αἰεῖσι, Διὰ σκιδνάσσι τένηας,
 Ναύτας τε φθείρουσι κακῇ δ' ἔγινε' αἰπὴ
 Ἀνδράσιν, οἱ κένεροι συναντῶσι κ' πόντον.
 Αἱ δ' αὐτεκ' γαῖαν ἀπείριτον ἀνθεμόεσσαν
 Ἐργ' ἐρατὰ φθείρουσι χαμαιγυνέων ἀνθρώπων·
 880 Πιμπλῦσαι κόνιός τε καὶ δρυγαλέεα κολοσυρετὰ.

Ob inextinguibilem fremitum, & gravem conflictum.

Iupiter verò postquam accumulavit suum robur, sumpsit-
que arma,

Tonitruq₃, fulgurq₃, & coruscans fulmen:

855 Percussit ab Olympo insiliens: circum verò omnia

Combussit ingentia capita sevi portenti.

Caterum ubi ipsum vicit ictibus percutiens,

Cecidit mutilatus: ingemiscebat autem terra vasta. (gis,

Flamma autem fulmine icti cū impetu ferebatur illius re-

860 Montis in concavitates opacas, asperas,

Percussi: multa autem vasta ardebat terra,

Præ vapore ingenti, & liquecebat Stannum veluti

Arte ab iuvenum, & fabrefacto catino- fusorio

Calefactum: Atq₃ Ferrum quod solidissimum est,

865 Montis in concavitatibus, victum igne ardente,

Liquefcit in terra divina, à Vulcani manibus:

Sic sanè liquecebat Terra iuhare ignis ardentis.

Abiecit autem ipsum animo indignatus, in Tartarum
vastum.

Ex Typhoëo autem est Ventorum vis humide flantium,

870 Excepto Noto, Boreaq₃, & Argeste, Zephyroq₃:

Qui sanè ex Diis nati hominibus magna utilitas sunt.

At alie leves-auræ inspirant mare,

Quæ utiq₃ incidentes in nigrum pontum,

Clades magna hominibus, mala furunt turbine.

875 Nunc autem hæ, nunc illæ flant, dissipantq₃ naves,

Nautasq₃ perdunt: mali autem non est remedium

Viris, qui illis conflictantur in ponto.

Eadem rursus per terram immensam floribus-ornatam

Opera incunda corrumpunt humo-prognatorū hominum.

880 Replentes pulvereq₃ & molesto strepitu.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα πένον μάκαρες θεοὶ ἐξετέλεσσαν,
Τιτύωεσσι ἥ τιμῶν κέρνοντο βίηφι·

Δὴ ῥα τότε ὠτρύνον βασιλῶεσσιν ἠδὲ ἀνάσσειν,
Γαίης Φερεδμοσύνησιν, Ὀλύμπιον Δρυόπαν Ζῶν

885 Ἀθανάτων. ὃ ἥ τοῖσιν εὖ διεδάσσατο τιμᾶς.

Ζεὺς δὲ θεῶν βασιλῶς πρῶτῳ ἀλοχὸν ἦτο
Μῆλιν,

Πλείστα θεῶν εἰδυῖαν, ἥ θνητῶν ἀνθρώπων.

Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἤμελλε θεῶν γλαυκῶπιν Ἀθηνῶν
Τέξασθαι, τότε ἐπὶ δόλῳ Φρένας ἐξαπατήσας

890 αἰμυλίοισι λόγοισιν, ἑλὼ ἐς καίτθετο νηδύν,

Γαίης Φερεδμοσύνησιν καὶ Οὐρανῷ ἀπερέεντο.

Τῷ γάρ οἱ ἐφροσύνετο, ἵνα μὴ βασιλῆϊδα πιβῶν

Ἀλλ' ἔχῃ, Διὸς αἰτι, θεῶν αἰεττοστάων.

Ἐκ γὰρ τῆς εἵμαρτο πατρὸς Φερενά τέκνα γνέσθαι·

895 Πρῶτῳ μὲν κέρῳ γλαυκῶπιδα Τριτογένειαν

ἴσον ἔχουσαν πατρὶ μέντο, καὶ πατρὸς βασιλῆϊ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ἄρα παῖδα θεῶν βασιλῆα καὶ ἀν-
δρῶν,

ἤμελλεν τέξασθαι, ἵνα ἔρβιον ἦτο ἔχοντα.

Ἀλλ' ἄρα μιν Ζεὺς φροσύνετο ἑλὼ ἐγκάτθετο νηδύν·

900 ὥς δὴ οἱ φροσάσαιο θεῶν ἀγαθόν τε κακόν τε.

Δὲ τερον ἠγάγετο λιπαρῶν θέμιν, ἥ τέκεν
Ὠρας,

Εὐνομίῳ τε, Δίκῃ τε, καὶ Εἰρήνῃ τε θαλυῖαν,

Αἵ τ' ἔργ' ὠραίοισι καλὰ θνητοῖσι βροτοῖσι·

Μοίρας δ', ἥς πλείων τιμὴν πόρε μῆμετα Ζεὺς,

905 κλωθῶ τε, Λάχεσιν τε, καὶ Ἄτροπον, αἵ τε δίδουσι

Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε·

Τρεῖς δὲ οἱ εὐρευνόμη Χάριτες τέκε καλλιπα-
ρήας,

Εἰκαστὴ κέρη, πολυήρατον εἶδοσ' ἔχουσαι,

Ἀγλαΐαν,

*Sed postquam sanè laborem beati Dii perfecerunt,
Cum Titanibus autem (pro) honore pugnarunt vi:
Jam tum impellebant regnare atq; imperare,
Ex Terra consilio, Olympium latè-cernentem Jovem
885 Immortalibus. Hic verò inter illos ritè distribuit munia,
Jupiter autem Deorum rex, primam uxorem suam
fecit Prudentiam.*

*Plurimum præ Diis edoctam & mortalibus hominibus,
Sed quum jam esset Deam castis oculis Minervam
Paritura, ibi tum dolis animo decepto,
890 Blandis sermonibus, in suam condidit alium,
Telluris consiliis, & Cæli stellati.
Illi-duo enim ei consuluerunt, ne regium honorem
Alius haberet, Jovis loco, Deorum sempiternorum.
Ex hac enim in fatis erat, prudentes liberos nasci,
895 Primam quidem, virginem castis oculis
Tritogeniam,*

*Par habentem patri robur, & prudens consilium.
Ceterum deinde sanè filium, Deorum regem & virorum,
Erat paritura, magnum animum habentem.
Sed ipsum sanè Jupiter antè suo candidit ventre.
900 Sic sanè ei consuleret Dea bonumq; malumq;
Postea duxit splendidam Themis, quæ peperit Horas,
Eunomiamq;, Dicenq;, & Irenen florentem,
Quæ opera maturè faciunt bona apud mortales ho-
mines: (ter,*

*905 Parcasq;, quibus maximum honorem dedit prudens Iupi.
Clothog;, Laibesinq;, & Atropon, quæ dant
Mortalibus hominibus habere bonumq; malumq;.
Tres verò ei Eurynome Gratias peperit pulchras genas-
habentes,*

Oceani filia, peramabilem formam habens,

Ἀγλαΐῳ, Ἐϋφροσύνῳ, Θαλίῳ τ' ἑρατῆνυ·
 910 Τῶν καὶ ἀπὸ βλεφάρων ἔρ' ἔβετο δεσμομυτῶν
 Δουσιμελῆς, καλὸν δὲ θ' ὥς ὀφρύσι δεσκιόων·

Αὐταὶ ὁ Δήμητρε' ὠλοφύρεθ' ἐς λέχ' ἦλθεν,

Ἡ τέκε Περσεφόνῳ λυκώλενον· ἠὲ Αἰδωνεύς
 Ἡρπασεν ἥς ὦδ' ἀμνητέρι· ἔδωκε ἧ μῆτι' ἑτα Ζεύς.

915 μνημοσύνης δ' ἐξ αὐτῆς ἐργασάθ' καλλιχό-
 μοιο,

Ἐς ἧς αἱ μῆσαι χρυσάμπυκες ἐξεγένοντο
 Ἐννέα· τῆσιν ἄδον θαλία, καὶ τέρψις αἰοιδῆς.

Λητώ δ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιρ' ἀνα-
 ἱμερμέντα γόιον πέρι πάντων ἑραινιώνων,

920 Γαίνατ' ἄρ' αἰγιοχόιο Διὸς Φιλότῃ μιγείσθαι.

Λοιοδοτάτῳ δ' Ἡῒῳ θαλερὴν ποιήσασθαι
 κοῖτιν.

Ἡ δ' Ἡῒῳ, Ἄρῃ, καὶ Εἰλείθῳ ἔλκε,
 Μιχθεῖσθ' ἐν Φιλότῃ Θεῶν βασιλῆϊ ἑ ἀνδρῶν.

Αὐτὸς δ' ἐκ κεφαλῆς γλαυκώπιδα Τριτογένειαν,

925 Δαίμνην, ἀγροκύνδομον, ἀγέεσσαν, ἀτρυγάνην,

Πότνια, ἥ κέλαδοί τε ἄδον, πόλεμοί τε, μάχαι τε.

Ἡρῃ δ' ἩΦαιστον κλυτὸν ἐν Φιλότῃ μιγείσθαι,

Ἐκ πάντων τέχνησι κεκασμένον ἑραινιώνων,

Γαίναθ' ἡ καὶ ζαμένησθαι, καὶ ἥρῃσιν ὥς ὠδ' ἀκοίτη.

930 Ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης καὶ ἑρμύπυγ' Ἐννοσφάγας,

Τριτων Δρυβίης γένεθ' μέγας, ὅς τε θαλάσσης

Πυθμὸν ἔχων, ὥς μῆτρί Φίλῃ ἑ πατρὶ ἀνακτὶ

Ναίει χρύσεια δῶ, δεινὸς Θεός· Αὐτὰρ Ἄρῃ

Ῥινότρον Κυθέρειαν Φόβον καὶ Δαίμον ἔπικτον.

935 Δφνίς, οἷτ' ἀνδρῶν πυκινὰς κλονέει Φάλαγξ,

Ἐν πολέμῳ κρυόεντι, σὺν Ἀρῇ πολιπόρθω·

Ἀρμάνην θ', ἣν Κάδμ' ὥς ὑπέρβηθ' ἵετ' ἀκοίτην.

- Aglaïam, & Euphrosynen, Thaliāq; amabilem;
 910 Quarum & à palpebris amor destillat concuentium
 Solvens membra, iucundum verò superciliis aspiciunt.
 Porro hic Cereris multos pascentis ad lectum venit,
 Qua peperit Proserpinam pulchris-ulis: quam Pluto
 Rapiuit sua à matre: dedit autem consiliarius Jupiter.
 915 Mnemosynen verò deinceps amavit pulchricomam,
 Ex qua Musa aurea-mixta-revinctæ nata sunt
 Novem: quibus placent convivium, & oblectatio cantus.
 Latona autem Apollinem, & Dianam sagittis-gau-
 dentem,
 Amabilem prolem supra omnes cœlites,
 920 Genuit sanè, Aegiochi Jovis amor mixta.
 Postremam verò Junonem floridam fecit uxorem.
 Hac autem Heben, Martem, & Lucinam peperit,
 Mixta amore Deorum regi & hominum.
 Ipse verò ex capite cœsis oculis Tritogeniam,
 925 Acrem, in-agria-tumultuantem, ducem exercitus,
 indomitam,
 Venerandam, cui clamoresq; placuerunt, bellaq; pu-
 gnaq;
 Juno autem Vulcanum inclytum amor indulgens,
 Præ omnibus artibus ornatum, cœlicibus,
 Genuit, & succensuit, & contendit cum suo marito.
 930 Ex Amphitrite autem & gravicrepe Neptune,
 Triton late-potens natus est magnus, qui maris
 Fundum tenens, apud matrem charam, & patrem regem
 Incolit auream domum vehemens Deus. Sed Marti
 Clypeos dissecanti, Venus Phobum & Dimum peperit,
 935 Graves, qui virorum densas turbant phalanges,
 In bello horrido, una cum Marte vrbes-devastante:
 Et Harmoniā, quam Cadmus insignis duxit uxore.

Ζῆνι δ' ἄρ' Ἀτλαντὶς Μαίη τέκε κύδμεον Ἑρμῆν

Κήρυκ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχῃσι σῖνα Βᾶσα.

940 Καδμείη δ' ἄρα οἱ Σεμέλη τέκε Φαίδιμον υἱόν,
Μιχθεῖσ' ἐν Φιλότῃ, Διώνησος παλυσήθεα,

Ἀθανάτην Διητή· νύ δ' ἀμφότεροι θεοὶ εἰσιν.

Ἀλκμήνῃ δ' ἄρ' ἔθηκε βίβη Ἡρακληίδην,

Μιχθεῖσ' ἐν Φιλότῃ, Διὸς νεφεληγερέταο.

945 Ἀγλαΐῃ δ' Ἥφαιστος ἀγακλυτὸς ἀμφιγυῖεν
Ὀπλοτάτῃ Χαρῖτων θαλερῷ ποιήσας ἀκρί-
βην.

Χρυσοκάμης δ' ἄρα Διώνηστος ἔσθλῃ Ἀχιλῆϊ

Κρόνῳ Μίνῳστος θαλερὴν ποιήσας ἀκρίβην.

Τὴν δέ οἱ ἀθάνατον καὶ ἀγέρω θῆκε Κρανίῳ.

950 Ἡβῇ δ' Ἀλκμήνης καλλισφύρα ἄλκιμος υἱός,

Ἴς Ἡρακλῆστος, τελείους σπονδύλας ἀέθλης,

Παῖδα Διὸς μεγάλῳ, καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλῃ,

Αἰδοίην θέτ' ἀκρίβην, ἐν γλόμπῳ νιφόμεντι,

Ὀλβίῳ, ὃς μέγα ἔργον ἐν ἀθανάτοισιν ἀνύσας,

955 Νάει ἀπήμαντος, καὶ ἀγέρατος ἡμᾶτα πάντα.

Ἡελίῳ δ' ἀκάμαντι τέκε κλυτὴ Ῥακεανὴν.

Περσῆς Κίρκην τε καὶ Αἰήτιν βασιλῆα.

Αἰήτης δ' υἱὸς Φασιμβροτῆς Ἡελίοιο,

Κρόνῳ Ὀκεανὸς τέλῃεντος ποταμῷ.

960 Ἐμμε, Θεῶν βαλῆσ', Εἰδυῖαν καλλιπαρῆον.

Ἡ δέ τε οἱ Μηδῆαν εὖσφυρον ἐν Φιλότῃ.

Γένεσθ' ὑπομηθεῖπα Δία χρυσῷ Ἀφροδίτῃ.

Ἰμεῖς μὲν νῦν χαίρετ' ἀλύμπια δώματ' ἔχον-
τες,

Ἐπεὶ τ' ἀπὲρ τε, καὶ ἀλκυρὸς ἐνδοθὶ πότῃ.

Jovi verò Atlantis-filia Maia peperit gloriosum
Mercurium,

Praconem Deorum, sacrum lectum conscendens.

940 Cadmi-filia verò ei Semele peperit clarum filium,
Mixta in amore, Bacchum bilarem,
Immortalem mortalis; nunc verò ambo Dii sunt.

Alcmene verò peperit vim Herculeam,
Mixta amore Jovi nubicogo.

945 Aglaidam verò Vulcanus valde-inclutus, claudicans,
Miniam-natu è Gratiis floridam duxit uxorem.

Sed aureo-crine-conspicius Bacchus flavam Ariadnem,
Filiam Minois, floridam fecit conjugem.

Hanc verò ei immortalem expertemq; senii fecit Satur-
nius.

950 Heben autem Alcmena pulchros-talos-habentis
fortis filius,

Vix Herculis, per aëlis luctuosis certaminibus,

Filiam Jovis magni, & Junonis aureis-calceamētis-utem
Pudicam duxit uxorem, in Olympo nivoso, (14,

Felix, qui magno facinore inter Deos confecto,

955 Habitat illæsus, & carens senio perpetuo.

Soli autem rapido peperit incluta Oceanine

Perseis, Circeq; & Aeten regem.

Aetes autem filius lucem hominibus dantis Solis,

Filiam Oceani perfecti fluvii

960 Duxit, Deorum ex voluntate, Idyiam pulchris genis.

Hac autem ei Medeam pulchros-talos-habentem amor
indulgens

Peperit succumbens per auream Venerem.

Vos quidem nunc valete cælestes domos tenentes,

Insulaq; & continentes terra, & salus intra pæntus.

965 Νῦν ἧ Θεάων Φῦλον αἰείσπε ἠδυέπεια
Μῆσα Ολυμπιάδες, κῆρα Διὸς αἰγιόχοιο,
ὄσσαι δὴ θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν ἐνηθείσαι
Ἀθάνα), γείνατο θεοῖς Ὀπείκελα τέκνα.

Δημήτηρ μὲν Πλῆτν ἐγείνατο, δία Θεάων,

970 Ἰασίῳ ἥρωι μιν γείσ' ἐρατῇ Φιλότητι,
Νῆῳ ἐνὶ τριπόλῳ, Κρήτης ἐν πόνῳ δῆμῳ,
Ἐὐθλὸν, ὃς εἰς Ὀπὶ γλῶκκα Ἀρεά νῶτα ἴα-
λάσσης,

Πᾶσιν : τῷ δὲ τυχόντι, καὶ ἧ κ' ἐς χεῖρας ἴκη),
Τόνδ' ἀΦινδὸν ἐθήκε, πολὺν τέ οἱ ὤπασεν ὄλβον.

975 Κάδμῳ δ' Ἀρμονίῃ θυγάτηρ χρυσοῦς ἈΦροδίτης,
Ἰνῷ καὶ Σεμέλλῃ, καὶ Ἀγαυῇ καλλιπαρήν,
Αὐτόνολῳ δ', ἣν γῆμιν Ἀριστὶ βαθυχαίτης,
Γείνατο, καὶ Παλῦδωρον εὖσεΦάνῳ ἐνὶ Θῆβῃ.

Κέρη δ' Ὀκεανῷ χρυσοῦς κατεργασμῶν

980 Μιχθεῖσ' ἐν Φιλότητι πολυχρῆστος ἈΦροδίτης,
Καλλιερῆς, τέκε παῖδας βροτῶν κάλλιστον ἀπαι-
των,

Γηρυονῆα, τὸν κτείνει βίη Ἡρακλεΐη,
Βρώων ἐνεκ' εἰλιπόδων ἀμφιρύτῳ εἰν Ἐρυθείῃ.

Τιβωνῷ δ' Ἡὼς τέκε Μέμνονα χαλκοκροσύν,

985 Αἰθιοπῶν βασιλῆα : καὶ Ἡμαθίωνα ἀνακτα.
Αὐτὰρ τοι Κεφάλῳ Φυτήσατο Φαίδιμον υἱόν,
ἸΦθιμον Φαέθοντα, θεοῖς Ὀπείκελον ἄνδρα,
Τόν ρα νέον, τέρεν ἀνθ' ἔχοντ' ἐρικυδέα ἥβης.
Παῖδ' ἀπαλὰ Φορνέοντα Φιλομυμηδῆς ἈΦρο-
δίτη

990 Ὡς τ' ἀναδύξασθῃ, καὶ μιν λαθέοις ἐνὶ νηϊς
Νηοπόλον νύχιον ποιήσας, δαίμονα δῖον.

Κέρει δ' Αἰήταο διοτρεφέα βασιλῆα.

- 965 *Nunc autem Dearum cœtum cantate suaviloqua
Musa Olympiades, filia Jovis Ægiœchi,
Quæcumq; mortales apud viros cubantes
Deæ pepererunt Diis similem prolem.*
Cexes quidem Plutum genuit, præstantissima Dearum,
- 970 *Jasio heroi mixta jucundo amore,
Novali inter-proscisso, Creta in divite populo,
Bonam, qui vadit super terram, & lata dorsa maris,
Omnem: Et verò qui adipiscitur, & cuius ad manus ve-
nerit,
Illum locupletem facit, multamq; ei præbuit felicitatem.*
- 975 *Cadmo verò Harmonia filia aurea Veneris,
Ino & Semelen, & Agaven pulchras genas habentem,
Autonoeng, quã duxit Aristæus densa cesarie præditus,
Genuit, & Polydorum (mœniis) pulchrè cinctis in Itheis,
Filia verò Oceani Chrysaori magnanimo*
- 980 *Mixta amore abundantis-auro Veneris,
Callirhoë, peperit filium mortaliũ pulcherrimũ omnium,
Geryonem, quem interfecit via Herculana,
Boves propter flexipedes circumflua in Erythea.
Tu bono verò Aurora peperit Memnona area-galea-
munitum,*
- 985 *Aethiopum regem: & Ematbionem regem.
Ceterum Cephalo genuit inclytum filium,
Eorrem Phæcthontem, Diis similem virum.
Quem sanè iuvenem tenerum florem habentem gloriosæ
pubertatis,
Puerum iuvenilia sapientem amans genitalia Venus*
- 990 *Incitavit instituens, & ipsum divinis in templis
Aedituum nocturnum fecit, demonem divinum.
Filiam verò Aetæa Jove nutriti regis,*

Æsonides.

Διουνίδης, βελήσι Θεῶν αἰφ' ἄμετάνων,

ἦγε παρ' Αἰήτε, τέλειος σονόεντας ἀέθλας,

995 Τὸς πολλὰς ἐπέτελλε μέγας βασιλεὺς ὑπερή-
νωρ,

Ἰβριτῆς Πελίας, καὶ ἀτάσθαλος, ὄρμωεργός.

Τὸς τέλειος ἐς Ἰωλκὸν ἀφίκετο, πολλὰ μογή-
σας,

Ῥακίης Ὀπλινὸς ἄγων ἐλικώπιδα κέρην,

Διουνίδης, καὶ μικρὰ λερνὴν ποιήσας ἀκοι-
τιν.

1000 Καί ῥ' ἦγε διμηθεῖς ὑπ' Ἰήσωνι ποιμένι λαῶν,

μήδειον τέκε παῖδα, τὸν ἔρεσιν ἔτρεφε Χείρων

Φιλοκύρδης. Μεγάλῃ δ' Διὸς νόσῳ ἐξετελεύτη.

Αὐτὰρ Νηρείδης κῆραι ἀλίοιο γέροντος,

ἦτι μὲν Φῶκον Ψαμάθῃ τέκε διὰ Θεάων,

1005 Αἶανθ' ἐν Φιλότῃ, Διὶ χερσὶν Ἀφροδίτῃ.

Πηλεὶ δ' ἐδμηθεῖσσι Θεῶν θεῖς δαγυρῶ-
πεζα,

Γένεατ' Ἀχιλλῆα ῥηξίνορα, θυμολέοντα.

Αἰνείαν δ' ἄρ' ἐπικτεν εὐσεφαιῶν Κυβέ-
ρεια,

Ἀγχίσῃ ἥρωϊ μιγείσ' ἐρατῇ Φιλότῃ,

1010 Ἰδὸς ἐν κορυφῇσι πολυπύχῃς ὑληέσσης.

Κίρκῃ δ' Ἠελίῃ θυγάτηρ Ἰπερβονίδας,

Γένεατ' Ὀδυσσῆος ταλασιφρονὸς ἐν Φιλότῃ,

Ἀγχιον, ἠδὲ Λατῖνον, Ἀμύμονα τε, Κρατερὸν
τῷ.

Οἳ δὴ τοι μάλα τῆλε μυχῶν νήσων ἱεράων

1015 Πᾶσιν Τυρσίωσιν ἀγακλυτῶσιν ἀναδόν.

Ναυσίθοον δ' Ὀδυσσῆϊ Καλυψῶ δ' ἰαθε-
αίων

*Aesonides, voluntate Deorum sempiternorum,
Abduxit ab Aeeta, peractis plenius suspiriis certaminibus,
995 Quae multa imperabat magnus rex, superbus,
Iniuriosus Pelias, & iniquus, fortium facinorum patri-*
tor.

*Quibus peractis ad Jolcum rediit, multa perpeffus,
Veloci in nave vehens pulchris oculis praeitam puellam,
Aesonides, & ipsam floridam fecit uxorem.
1000 Et sane hac domita, ab Jasone pastore pepulorum,
Medeum peperit filiam, quem in montibus educabat
Chiron*

*Philyrides. Magni verò Jovis voluntas perficiebatur.
Ceterum Nereides filia marini senis,
Et quidem Phocum Psamathe peperit praestantissima
Dearum,*

*1005 Aepci in amore, per auream Venerem.
A Pelio autem subacta Dea Thetis candidos pedes-
habens,
Genuit Achillem prorumpentem per viros, leonis ania-
nimum habentem.*

*Aengam porro peperit pulchrè-coronata Cyberea,
Anchise heroi mixta iucundo amore,
1010 Ida in verticibus, habentis multos anfractus, sylvoſa.*

*Circe verò Solis filia, Filii Hyperionis,
Peperit Ulyſſis arumnosi in amore
Agrium, atq; Latinum, Amymonemq; Craterumq;
Qui sanè valde procul in recessu insularum sacrarum,
1015 Omnibus Tyrrhenis valdè inclytis imperabant.*

*Nausitroum verò Ulyſſi Calypſo excellentiſſima Dea-
rum*

Γένετο, Νάυστοον τε, μεγάς ἑρμῇ Φιλότητι.

Αὐταὶ μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν ἐνηθείσαι.

Ἀθάνα δ' ἔγενετο θεοῖς Ἰπείκελα τέκνα.

1020 Νῦν δὲ γυναῖκων Φύλον αἰεῖσιν, ἡδυνέσθαι
Μῆσαι Ὀλυμπιάδες, κῆραι Διὸς αἰγόχοιο.

Λέγει οὐτάδε τὰ εἰς γυναῖκας ἡδύφρα, ἡ ΜΕΓΑΛΑΣ ΗΘΙΑΣ
ἐκείνη, καθάπερ πολλὰ καὶ μαρτυρεῖ ὁ Πανσενίας, ὅτι μάλιστα
ἢ τῷ Ἡρακλεῖ αὐτὴς ἐπὶ. Τὴν δὲ οὐ τις
ἐξ ἡς ἐνέσθαι.

Genuit, Nausinoumque, mixta grato amore.

Hæ quidem mortales apud viros cubantes

Dea, pepererunt Diis pares filios.

1020

Nunc verò Fœminarum agmen cantatè, suaviloqua
Musa Olympiades, filia Iovis à capra-nutriti.

Desunt hic ea, quæ de Mulieribus cecinit Poeta, quæ MAGNAS
EΘEAS vocarunt, ut passim testatur Pausanias. Quorum parti-
cula quadam est Scutum Herculis. Hanc in se-
quentibus invenies.

ΑΝΑΤΣΙΣ
ΘΕΟΓΟΝΙΑΣ
ΗΣΙΟΔΟΥ

XIII. TABVLIS
Comprehensa

A
M. ERASMO SCHMIDT.

TAB. I.

T A B U L A I.

Exordium à Musarum ^{(laudibus,}
 à v. 1. ad 103. ^{genere.}
 Officio & operibus.

Partes
 huius o-
 peris,

Propositio
 duplex.

I. Invocat
 Musas ut
 canant
 v. 104.

Deos ex prima v-
 rigine Telluris
 & Cæli. v. 106.
 Noctis profapiam.
 v. 107.

Petri profapiam
 v. 107.

Oceani profapia.
 v. 109.

Cæli & Cælestium
 Deorum profa-
 piam. v. 109.

II. Invocat easdem, ut canant
 Deas cum hominibus con-
 gressas. v. 108.

Narratio, à v. 116. ad v. 362. & à v. 989.
 ad v. 1018. B.

Epilogus, cum transitione ad clararum fo-
 minarum historiam. v. 1018.

Q

II. TA

TABULA H.

Prima òrta
v. 116. { Chaos.
Tellus. C.
Tartarus.
Eros.

{ Erebus
Chaos { Æther.
v. 123. { Nox. F.

Dies.

{ Calum. C. { Diis bellis

Cui ex ipso moverunt.

v. 630.

Oppressi.

v. 675.

Fbi et In-

ferni est

descriptio

à v. 720.

ad v. 814.

Pelagus.

Tellure
v. 126. { ex Cælo. C.

{ Nereus. G.

ex Ponto { Thaumas. D.

v. 233. { Phorcys. } H.

Ceto. } L.

Eurybia. L.

{ qui describitur, vers.

821.

ex Tartaro,

Typhoeus

v. 821

{ ex quo sunt Venti om-

nes præter Car-

dinales. v. 869.

Vide L.

A.
Narratio,
in qua
sunt

Dea cum Homini-
bus
congressa. N.

C.

TABULA III.

(Oceanus. I.

Cæus. L. Huic ex Phæbo

v. 404.

Crens.

(Latona.

Asteria.

(Sol. D.

Hyperion. Huic ex Thea

v. 371.

Luna.

Aurora.

(Atlas.

Iapetus. cui ex Clymene

v. 507.

Menœtes

Prometheus.

Epimetheus.

B.

Telluri ex

Cælo geni-

ti v. 132.

Thea.

Rhea.

Themis.

Mnemosyne.

Phæbe

Tetys. I.

Saturnus. E.

Cyclopes, qui

v. 139.

(Brontes.

(sunt Steropes.

Arges.

(Tonitru.

ab effectu

Fulminum.

descri-

buntur

à forma, Diis similes.

à cōstitutione corporis.

Unus oculus in me-
dia fronte.à nomine, Κῶκλωπες
quia oculus rotun-
dus.à robore & præstantia
optimum.

Centimani. D.

v. 147.

TABULA IV.

B. Thaumanti ex Electra { Iris. De cuius officio. v. 780.
 v. 205. { Aello.
 { Harpyia
 { Ocyrete.

E. Soli ex Perseide { Circe.
 v. 956. { Eetes. Huic ex Iolyia, Medea. v. 960.
 Medea ex Iasone, Medeus v. 1001.

fens { Cottus.
 { Briareus.
 { Gyges.

C. Centimanus { à magnitudine.
 v. 147. { à viribus.
 { à violentia.
 describuntur { à superbia.
 v. 150. 670. { à centum manibus.
 { ab ἀπλᾷ.
 { à quinquaginta capitibus.
 { à vehementia comparatè.
 { ab odio in patrem Caelum.
 { &c.
 cum Iove & Diis Titani opprimunt.
 v. 617.

E.

TABULA V.

	Patri praeclidit genitalia, ex v. 180.	quorum guttis sanguineis { Eriomyes. & Tellure { Gigantes. { Melia Nympha. quibus ipsis & spuma Mar- ris, Venus. Vide ♀
C. Saturnus	cui genitrix Rhea v. 453.	{ Vesta. Ceres. Juno. Pluto. Neptunus, Hinc ex Am- phitrite, Triton. v. 930. Jupiter, cuius educatio & ultio Patria describitur. De hoc vide M.
♀ Venus	appellatur comites habet	{ Aφροδίτη, propter originem ex spuma. Κυθέρεια, quod Cytheris appellat. Κυπρὸς ἑνὴν, quod nata in Cypro. { Eron. Himeron.

TABULA VI.

(Fama.

Κηφ.

Mors.

ubi habitent, v. 759.

Sonnus.

Somnia.

Morus.

Oizys.

Hesperides.

B.

Noëgenitas.

v. 211.

(Clotho.

Rarac Lachesis.

Atropos.

Nemesis.

απάτη.

Φιλότης.

Senium.

Contentio. Hac

v. 226.

Labor.

Oblivio.

Pestis.

αλγος.

ύμνησις.

Φόνοι.

μάχαι.

ανδροκτασία.

γένησις.

ψυχή.

αμφιλογία.

δυστομία.

αἴτη.

ὄρεσις.

G.

T A B U L A V I I.

B.
 Nereæ ex
 Doride nata
 v. 240.

1. Proto.	26. Panope.
2. Eucrate.	27. Galacea.
3. Sao.	28. Hippotboë.
4. Amphitrène.	29. Hipponoë.
5. Eudora.	30. Cymodoce.
6. Theris.	31. Cymatolege.
7. Galena.	32. Cymo.
8. Glaucq.	33. Eione.
9. Cymotboë.	34. Halimede.
10. Spio.	35. Glauconome.
11. Thalia.	36. Pentoporia.
12. Melita.	37. Liagore.
13. Eulimene.	38. Eodgore.
14. Agaze.	39. Laomedea.
15. Pasipha.	40. Polynome.
16. Erata.	41. Autonome.
17. Eunice.	42. Lysianassa.
18. Doto.	43. Evarne.
19. Proto.	44. Psamathe.
20. Pherusa.	45. Menippe.
21. Dynamene.	46. Neso.
22. Nesea.	47. Eupompe.
23. Aëtea.	48. Themisto.
24. Protomedea.	49. Pronoë.
25. Doris.	50. Nemertes.

TABULA VIII.

{ Pebrero.

{ Grae

{ Enyo.

{ Stheno

{ Gorgones

{ immortales.

{ Euryale

{ Medusa, mor-

{ talis, ex

{ cuius sanguine

{ Chrysaor. Geryon.

{ Pegasus.

R.
 Rborcyni
 ex Ceto
 R. 270.

Echidna. v. 295.

Huic ex Typhaone { Orabus, canis Geryonis.
 vel Typhoeo } Cerberus.

Hydra Lerna. — Chi-

mara. Huic { Sphinx.

{ ex Ortho } Leo Nem-

eus.

Serpens Hesperidum, v. 334.

T A B U L A IX.

I Nilus.

Alpheus.

Eridanus.

Strymon.

Maander.

Ister.

I Flumina Phasis.

Rhesus.

Achelous.

Nessus.

Rhodius.

Haliacmon.

Heptaporus.

Granicus.

Æsopus.

Simois.

Peneus.

Hermus.

Caicus.

Sangarius.

Lydon.

Parthenius.

Evenus.

Ardesius.

Scamander.

Alia multa. v. 367.

C.
Oceanus ex Tetbye
v. 337.

Filia Nympha. v. 346. K.

TABULA. X.

I.
Nympha
Oceanides
v. 346.

(Pitbo
Admete.
Iantho.
Electra.
Doris.
Prymno.
Urania.
Hippa.
Clymene
Rhodia
Callirhoë.
Zenxo.
Clytie.
Idyia.
Pasitboë.
Flexaura.
Galaxurga.
Dione.
Melobosis
Thoe.

Polydora.
Cerceis.
Pluto.
Perseis
Janira.
Acaste.
Xanthe.
Petraa.
Menestho.
Europa.
Metis.
Eurynome.
Telesto.
Crise.
Asia
Calypso.
Eudore.
Tyche.
Amphiro.
Ocyrhoë.
Stryx. Huius dignitas,
v. 399. & 786.

L.

T A B U L A X I .

B.C. Coco ex Eurybia v. 375.	Astrum. Huic ex Aurora.	{ Venti Cardinales	{ Argestes. Zephyrus. Boreas. Notus.
		{ Lucifer. Astra reliqua.	
	Pallas. Huic ex Styge v. 382.	{ Zelus. Nice. Cratos. Bia.	
	Perseus. v. 411.	Huic ex Asteria Hecate, cuius lau- des & officia describun- tur.	

TABULA XII.

Metis concepit.
Meti, Minerva, quam Jupiter ipse edidit
v. 886. per caput. v. 924.

(Ennomia.

(Hera Dice.

Themidis Irene.
v. 901. Clotho.

(Parca Lachesis.
Atropos.

(Aglai. Uxor Vulcani. v. 945.

Eurynome
Oceanine, Gratia Euphrosyne.
v. 907. Thalia.

Cerere, Proserpina. v. 912.

(Clio.

Euterpe.

Thalia.

Memosyne, novem Musae
v. 915. v. 77. Melpomene.
Terpsichore.

(Apollo.

Erato.

Polymnia.

Urania.

Calliope.

Latona
v. 918. Diana.
Hebe.

Iunone Mars. Huic ex Venere (Phobus.
v. 921. Lucina. v. 934. Dimus.
Vulcanus. Harmoni.

(Maia, Mercurius.
v. 938.

(ex aliis Semele, Bacchus, qui Ariadnam uxorem
v. 940. duxit. v. 947.
Alcmene, Hercules, qui Heben duxit.
v. 948. v. 950.

E.
Iovi

N.
T A B U L A X I I I.

Ceres ex Iasio, Plutum.

v. 969.

Harmonia ex Cadmo

v. 975.

Ino.

Semelen.

Agaven.

Autonoën, quam duxit

Aristaus. v. 977.

Polydorum.

Callirhoë ex Chrysaore, Geryonem. v. 979.

Memnonem.

B.

*Dea ex Ho-
minibus ge-
nerant*

Aurora, ex

v. 984.

Tisbone

Emathionem.

Cephalo, Phaëtontem.

Medea ex Iasone, Medeam. v. 992.

Psamathe ex Æaco, Phocum. v. 1004.

Thetis ex Peleo, Achillem. v. 1006.

Venus ex Anchise, Æneam. v. 1008.

Circe ex Ulysse

v. 1011.

Agrium.

Latinum.

Amymonem.

Craterum.

Calypso ex Ulysse

v. 1016.

Nausibonem.

Nausinonem.

Η ΣΙΟΔΟΥ

ΠΟΙΗΜΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ

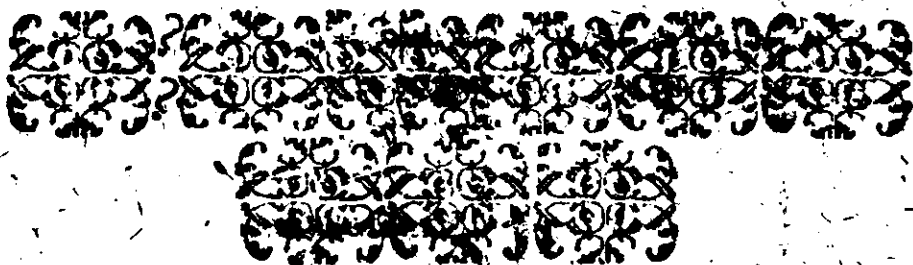
Ασπίδος τοῦ Ηρακλέους

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ

Ασπίδος.

ΤΑ ΦΙΛΙΠΠΙΝΟΙΣ ἱππὶς Ἡρακλῆωνος βῆς, ἀπέδον τὰς
 Ἀλκιδῶν ἀδελφάς, τὸν δριμύτατον ὑπεραγνοῖζόμενοι. Τὸ
 δὲ Ἀμφιτρύωνος βουλευόμενον αὐτῇ συλλεῖν, ἔπειθε αὐτὸν
 ὑπείχεσθαι, σὺν ἡ πᾶσι τῶν ἀδελφεοκτόνων ἐπιστάται πικρίαν. Ὁ
 δὲ ἐπιστάτης, πᾶσι αὐτοῖς. Κατὰ δὲ τὴν αὐτῆς ὑπόθε-
 σιν ὑποκρίσας αὐτῇ ἀμφοτέρω, ὁ π. Ζεὺς καὶ ὁ Ἀμφιτρύων. Ὁ μὲν
 οὐκ αὐτὸν πολέμῳ ὑποκρίσας, Ζεὺς δὲ βουλευθείς τις ἀνθρώποις βοηθῶν
 γενῆσαι. Ἡ δὲ κόρη, ἐν μὲν Ἀμφιτρύωνος Ἰφικλῆα, ἐν δὲ Διὶ
 Ἡρακλῆα. Ὁ δὲ τῆς Κόρης ἄριστος υἱός, ἰδοὺς τὸν ἄνδρα
 στρατιώτῃ οὐκ αὐτὸν ἀποκρίσας εἰς Πύδαν, ἔπειθε. Στρα-
 τιστὴς ἔν ἡφαιστιύκτῃ ἀσπίδι, ὅσπερ εἰς Τραχίνα πρὸς
 Κήυναν. Συμβάλλει δὲ τῇ Κύνῃ, αὐτὸν μὲν ἀναρρῶν, τὴν δὲ Ἡρῶν
 ὑπερασπίζοντῃ τῇ ὑλῇ καὶ μὴδὲν ὑπὸ σκεπῇ. Καὶ ὅπως
 ἔρχεται πρὸς Κήυναν Ἡρῶν ὁ Κύνος,
 συμβῶντος Κύνου εἰς Ἀργεῖον

Θαμὴν οὐκ.

HESIODI

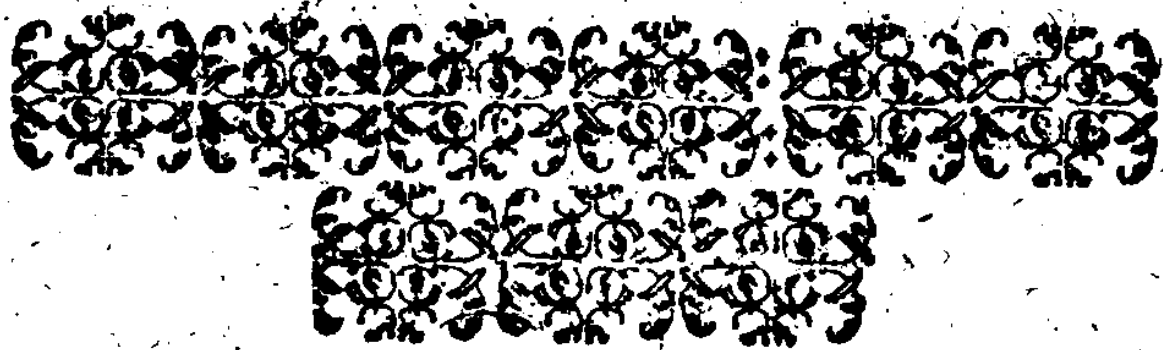
POEMA DE SCUTO

Herculis.

ARGUMENTUM

Scuti.

TApbii militantes ob Electryonis boves, interfecerunt Alcmena
 fratres, jumentorum defensores. Amphitryonem autem volens
 te ipsi colere, non prius ei promisit, quam de fratricidis pec-
 nas sumpsisset. Ille autem bellam inferens, interfecit eos, dea in
 eadem nocte coeunt ipsi utriq, Iupiter & Amphitryon, qui
 dem ex bello reversus: Jupiter autem volens hominibus auxilio
 torem generare. Illa vero parit ex Amphitryone quidem Iphi-
 cleum, ex Iove autem Herculeum: qui & contra Cycnum Martis
 filium, aurigam habens Iolaum, militat, qui decimas ducentes
 ad Pytho, depredabatur. Protectus igitur per Vulcanum facto
 scuto, accedit ad Trachina, ad Ceycem. Congressusq, cum
 Cycno, ipsum quidem interemit: Martem vero scuto defen-
 dentem filium in crure vulnerat. Atque ita venit
 ad Ceycem. Erat autem Cycnus gener
 Ceycis, ob filiam Themio-
 stonoen.

HESIODI OPUS DE SCUTO

Herculis,

1 **A**lle qualis relinquens domos & patriam terrant,
Venit ad Thebas, ad bellicosum Amphitryonem,
Alcmene filia populos servantis Electryonis.
Qua certe mulierum genus ornabat tenerarum,
5 Et pulchritudine & magnitudine: prudentia autem nul-
la contendebat.

Earum, quas mortales mortalibus pepererunt concubinentes.
Huius & ab capite, & palpebris a nigris,
Tale spirabat, quale & (ab) aurea Veneris.
Qua & tantum in animo suum honorabat maritum,
10 Quantum nondum aliqua honoravit mulierum tenera-
rum.

Quamvis illi patrem bonum interfecisset ut dixeris,
Iraus pro bobus. Relinquens autem ille patriam terram,
Ad Thebas (veniens) supplicavit scuta ferentibus Cad-
Ubi illi domos habitavit cum veneranda uxore (meis.
15 Scorsum sine desiderato amore. Non enim ipsi licuit
Prius lecta concedere potestate: suras habentis Electryona,
Quam eadem utrus esset fructum magnanimorum
Sue uxoris, acrisq; combussisset igne vicis
Virorum heroum Taphiorum, & Teleboarum.

20 Sic enim ipsi constitutum erat: Dii autem testes erunt.
Horum ille reverebatur iram: & festinabat quam celerrime
Perficere magnum opus, quod sibi ex Jove fas erat.
Hunc autem simul cupidi & belli & pugna
Bæori, percussores equorum, super scuta spirantes,

25 Λαοὶ γὰρ τ' ἀγχέμαχα καὶ θανάτου μέγιστοι
μοι.

Ἔσονται· ἤρχε ἣ τοῖσιν εὖς ποῖς Ἀλκαίοιο,
Κυδῶων λαοῖσι. Πατὴρ δ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ἄλλω μῆτιν ὕφαινε μὲν Φρεσὶν, ὄφρα θεῶσιν
Ἀνδράσι τ' ἀλφειῇσιν δῖος ἀλκίτῃρα φυλά-
σαι.

30 Ὡς το δ' ἀπ' ἐλύμποιο, δόλον Φρεσὶ βυσοδομέων,
Ἰμερῶν Φιλότῃ· ἐκώνοιο γυναικας,
Ἐννύχι· τάχα δ' ἔξε τυφασόνιον· τοτὶ δ' αὖθις
Φῶμον ἀκρότατον προσέθησάτε μῆτις· Ἄ Ζεὺς.
Ἐνθά καθεζόμενοι, Φρεσὶ μῆτις Ἰσμελά· ἔργα.

35 Αὐτῇ μὲν γὰρ νυκτὶ τανυσφύρα Ἡλετρυνίως
Εὐνῇ καὶ Φιλότῃ μίγῃ, τέλεισεν δ' ἄρ' ἐέλδορ.
Αὐτῇ δ' Ἀμφιτρυῶν λαοσό· ἀγλαὸς ἥρως,
Ἐκτέλεισας μέγα ἔργον, ἀφίκετο οὐδὲ δομονδῶ.
Οὐδ' ἔγχετο διώας καὶ ποιμένας ἀγρομέτας.

40 Ὡς δ' ἔπειτα, πρὶν γὰρ ἡσυχίαν ὀφείλειεν εὐνῆς.
Ταῦτα γὰρ κακοῖσι πόθ'· αἰνυτο ποιμένα λαῶν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀσπασὸν ὑπεκώρυξεν κακο-
τητα.

Ἡσυχίαν ὑπεκώρυξεν καὶ κατέκρετο ὑπὸ δεισμῷ·
Ὡς γὰρ τότε Ἀμφιτρυῶν χαλεπὸν πόνον ἐκβλήσας,

45 Ἀσπασίως Φιλίῳ τε τὸν δόμον εἰσφίκατος.
Παννύχι· δ' ἄρ' ἐλέκτο σὺν αἰδοίῃ παρὰ δαίτι.
Τραπομυ· δ' ὀφθαλμοὶ πολυχρῆστα Ἀφροδίτης.
Ἡ δὲ θεῶν ἀμειψίστη καὶ ἀνέρι πολλοὶ δόξαι,
Θῆκεν ἐπὶ ἀπύλῳ διδυμασθε γένεατο παῖδες.

50 Οὐκ ἔθ' ὅμα φρακόντες, κασιγνήτω γε μὲν ἔβλεν·
Τὸν μὲν χρεώτερον· τὸν δ' αὖ μέγ' ἀμείνονα φέ-
τε.

25 Et Locri cominus pugnantes, & Phocenses magnanimi
Sequebantur. Dux autem istis erat bonus filius Alcai,
Jactabundus populis. Pater autem hominumq; Deumq;
Aliud consilium texebat in mentibus, ut Diis
Et hominibus artium-inventoribus noximenti expulso-
rem generaret.

30 Statim verò descendit ab Olympo, dolum mentibus struens,
Desiderans amorem bene-cincta mulieris, (rursus
Nocturnus: citò autem venit Typhaonium: Tunc autem
Phicium summum ascendit consultor Jupiter.
Ubi sedens mentibus cogitavit stupenda opera.

35 Eadem etenim nocte talos extendentis (i. velocis)
Electryona

Letto & amore mistus est, & perfecit desiderium.

Eadem autem et Amphitryon populorum-defensor, inclutus
Perfecto magno opere venit suam domum. (heros

Neque ille ad famulos & pastores agrestes

40 Perrexit ire, priusquam suæ uxoris conscenderet lectum.

Talis enim corde cupiditas capiebat pastorem populorum.

Us autem quando vir libenter effugerit calamitatem

Aegritudine ab molesta, vel etiam à forti vinculo;

Sit tunc Amphitryon gravi labore defunctus,

45 Libenterq; & amicè suam domum pervenit.

Nocturnus autem concubuit sua cum veneranda uxore

Delectatus donis valde pulchra Veneris.

Illa autem Deo domita, & viro longè præstantissimo,

Thebis septem-portas habentibus gemellos generavit
filios,

50 Non tamen similia sapientes, fratres quamvis fuerunt

Hunc quidem perirem: Illum autem rursus multo melio-
rem virum,

Δφιδόν τε κρατερὸν τε, βίω Ηρακλῆϊν.
 Τὸν μὲν ὑπαδμηθεῖσα Κελαινέφει Κερνίωνι·
 Αὐτὰρ Ἰφικλῆα γε δρυαζόω Ἀμφικτυαίη·
 55 Κεκερμένω γρηῖν. τὸν μὲν βροτῶ ἀνδρὶ μυχέ-

σι,
 Τὸν δ' Ἀῖ Κερνίωνι, Θεῶν σημανθῆναι πάντων.
 Ὃς καὶ Κύνον ἔπεφνευ Ἀρητιάδῃ μεγαθύμῳ.
 Εὐρὺ γδ' ἐν τεύχεϊ ἐκατηβύλα Ἀπιδάων·
 Αὐτὸν, καὶ πατέρ' οὐδ' ἄρ' ἐμ', αὐτὸν πολεμίοι,
 60 Τόχες λαιπομένε, σέλας ὡς πυρρὸς αἰθρῆ-

νοιο,
 Ἐσθλὸς ἐν δῖφρῳ, χιτῶνα δ' ἐκτυποῖ αἰχμῆς ἱπποῖ,
 Νυσογόντες χηλήσι· κόνις δέ σφ' ἀμφοιδέσθαι,
 Κοπιόμην πελεκτῶσιν ὑφ' ἄρμασι καὶ πρὸς ἵπ-

πων.
 Ἄρματα δ' ὤποιε καὶ ἄντυγες αἰφάρabiζον,
 65 Ἴππων ἱσμῶν. Κεχάρητο δ' Κύνῃ αἰκύμων,
 Ἐλπομῆτο Διὸς ἦν δρηῖον, ἰώλοχόν τε.
 Χαλκῷ δαιωτῇ, καὶ δὴ πλοῦτα τόχεα δύσιν.
 Ἀλλὰ οἱ δ' ὤχων σὺν ἐκλυε φοῖβος Ἀπόλλων.
 Αὐτὸς γάρ οἱ ἐπ' ὤρσε βίω Ηρακλῆϊν.

70 Πᾶν δ' ἄλσος, καὶ βωμός, Ἀπόλλωνος Παχασαίης
 Λάμπεν ὑπαὶ δεινόιο θεῷ τόχων τε καὶ αἰτῆ·
 Πῦρ δ' ὡς ὀφθαλμῶν ἀπελάμπετο. Τίς καὶ σκείναι
 Ἐτλη θνητὸς ἐὼν κατεναντίον ὀρμηθῆναι καὶ
 Πλὴν Ηρακλῆος καὶ κυδαλίμης Ἰόλαις·
 75 Κείνων γδ' ἐμεγάλη τε βίη, καὶ χεῖρες ἀαπτοί
 Ἐξ ὤμων ἐπέφουκον ὅππ' ἐμβαροῖσι μέλασιν.
 Ὃς ῥα τόθ' ἠνίοχον, περσέφει κρατερῇ Ἰόλαον·
 Ἥως ὧ Ἰόλαε, βροτῶν πολὺ φίλτατε πάντων.

Ἡ τι μετ' ἀθανάτης μάκαρας, τί Ὀλυμπὸν ἔχουσιν;
 80 Ἦλτεν Ἀμφικτυῶν, ὅτ' εὖσε φασὶν ποτὶ θεῶν

Gravemq, fortemq, vim Herculeam. (nio:

Hunc quidem, subdomita nigras-facienti nubes Satur-

Sed Iphicleum lancea servanti-populos Amphitryoni:

55 Distinctam prolem. Hunc quidem mortali viro missa,
Illum autem Iovi Saturnio, Deorum imperatori omnium.

Qui & Cynum interfecit Marti-filium magnanimum.

Invenit enim in luco longè sagittantis Apollinis

Ipsam & patrem eius Martem, insatiabilem bello,

60 Armis coruscantes, ut splendor ignis ardentis,

Stantes in curru. Terram verò verberabant veloces equi

Pungentes ungulis: pulvis autem circa ipsos nixing, spar-

gebatur,

Excitatus plicatis curribus, & pedibus equorum. (bant

Curru autem benefacti & cantu (i. totæ) circumstrepe-

65 Equis festinantibus. Latatus autem est Cynus irrepre-
bensibilis,

Sperans Iovis filium bellicosum, & aurigatorem (eius)

Ferro scindere, & incluta arma exuere.

Sed ei preces non exaudivit Phœbus Apollo.

Ipse enim in illum concitaverat vim Herculeam.

70 Omne autem nemus, & templum Apollinis Ragasæ

Splendebat ab gravis Dei armis & Ipsius:

Ve ignis verò ab oculis splendebat. Quia autem illi

Sustinuisset mortalia existens obviam moveri,

Præter Hecutem, & inclutum Iolaum?

75 Illorum enim magnaq, vis, & manus intangibiles

Ex humeris extendebantur in fortissimis membris.

Qui tunc aurigam affatus est fœdrem Iolaum:

O heros Iolæ, mortalium longè charissime omnium,

Certè contra immortales beatos, qui cælum habitant,

80 Peccavit Amphitryon, quando bona coronatam muris

Theben

ἦλθε, λιπὼν Τίρωτος εὐκτίδων πόλιν Ἰθρῶν·
 κτείνας Ἠλεκτρυῶνα βοῶν ἐνὶ Ἐρυμεταίων.
 ἔκαστ' δ' εἰς κρείοντα, καὶ Ἠνιόχῳ τρυπέπλόν.
 οἳ ρά μιν ἥσασοντο, καὶ ἀρμύρα πάντα παρῆ-
 χον·

85 Ἡ δ' αὖτε ἰδὼν ἰκέτησι τίαν δ' αἶε τηλόθι μάλλον.
 Ζῶε δ' ἀγαλλόμεθ' σὺν εὐσφίρῳ Ἠλεκτρυῶνῃ.
 Ἡ δ' αἰλόχῳ. Τάχα δ' αἶμμες σπιπλομένων ἐναι-
 τῶν,

Γφνόμεθ', ὅτε Φρένας ἐσάλυγκισι, ὅτε νόημα,
 Σὸς τε πατὴρ καὶ ἐγώ. Τῷ μὲν Φρένας ἐξέλετο Ζῶε.

90 Ὃς περιπὼν σφτερόν τε δόμον, σφτερές τε τοῖ
 κῆας,

ᾠχετο τιμήσων ἀλιτήρῳ Εὐρυδῆα,
 Σχετελίῳ· ἢ πᾶ μάλα μετισταχίζετ', ὅπως
 ἦν αἴτῳ ἀχέων· ἢ δ' εἰ παλὶ ἀγρετός ὅστιν.
 Αὐτὰρ ἐμοὶ δαίμων χαλεπὸς ἐπατέλλετ' αἶ-
 θλους.

95 Ὡ φίλῳ, ἀλλὰ σὺ θάσσοι ἔχ' ἠΐα Φοινικόνεσσι,
 Ἰππῶν ὠκυπόδων, μέγα δ' ἐφ' ἑσπέρῳ θάσσοι αἰετῶν,
 Ἰθρὸς ἔχ' ἑσπέρῳ ἄρμα καὶ ὠκυπόδων ὀφειῶν ἵπ-
 πων,

μήδεν ὑποδείσας κτύποι ἄρεσσι ἀνδραφόνοιο,
 100 Ὃς νῦν κεκληγὼς πημαίνει Ἰίεσσι ἄλσῳ
 Φοίβῃ Ἀπῶλλων· ἐκατηβέλεσσι ἀνιάτῳ.
 Ἡ μὲν ἔκροτρός περ ἐὼν, ὀάται πολέμοιο.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἀμώμητος Ἰόλαος·
 ὦ θεῶν, ἢ μάλα δή τι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 τιμᾷ στήν κεφαλῇ, ἔταυρε· ἔννοσίγαιος,
 105 Ὃς ὅστις κρηδεμνον ἔχ' ἔρκεται τε πόλιν·
 οἷον δὲ καὶ τόνδε βροτῶν κρατερὴν τε μέγαν τε
 Σας ἐκ χείρας ἄγχειν, ἵνα κλέῳ ἰδὼλόν ἀρηαι.

Venit, linquens Tirinchi bene-
adificatum oppidum,
Interfecto Electryone bonum causa latas-fron-
tensiam.

Venit nerò ad Craontem, & Heniocham extensum, pe-
plum habentem: (buerunt,

85 Qui ipsum amicè exceperunt, & omnia necessaria pra-
ut fas est supplicibus, honoraruntq; procul magis.

Vivebat autè latus cū pulchros pedes habente Electryone,
Sua uxore. Mox autem non vertentibus annis

Nati sumus, neq; mentibus sumides, neq; intellectu,

Tuusq; pater & ego. Huic quidem mētes eripuit Iupiter,

90 Qui relinquens suamq; domum, suosq; parentes,

Venit honoraturus iniquum Eurystheum,

Miser: profectò valdè suspirabat, in futurum

Suam calamitatem dolens: quæ non revocabilis est.

Sed mihi fortuna, molesta commisit certamina.

95 O chære, sed tu citius cape habenas purpureas,

Equorum pedibus-velocium: valde autem mentibus au-
daciam augens,

Rectè habeto velocem currum, & pedibus-velocium ro-
bur equorum,

Nilil subvaritus fragorem Martis homicida,

Qui nunc vociferans circum furit sacrum nemus

100 Phæbi Apollinis longè-sagittantis regis.

Attamen quamvis fors sit existens, satiasur bello.

Hunc a, vicissim allocutus est irreprehensibilis Iolaus:

O paterne, certè valde pater hominumq; Deumq;

Honorat tuum caput, & Taurem Neptunus,

105 Qui Thebes arcem habet, & conservat urbem:

Sicut sanè & istum mortalem fortemq; magnumq;

Tuas in manus agunt, ut gloriam bonam reportes.

- Ἄγε δαστο τόχε δαίμα, ὅφρα ταίχιστα
 Διφρεῖς ἐμπελάτατες Ἀχαιοὶ, ἵμμετερον τε.
 110 Μαρνώμεσθ'· ἐπεὶ ἔπ' αἰσέβησθ' Διὸς υἱόν.
 Οὐδ' Ἰφικλείδην δειδύξει· ἀλλὰ μιν δῖος
 Πάριξ δαὶ δύο παῖδας αμύμονος Ἀλκείδαο,
 οὗ δ' ἑσφι χεδὸν εἰσι, λίλασιόμμοι πολέμοιο
 Φυλοπίδα γήσῃ, τὰ σφιν πολὺ Φέρτρειο γόηης.
 115 Ὡς Φάπτε· μείδησεν ἧ βίη Ἡρακλῆει.
 Θυμῷ γηθήσας· μάλα γάρ νύ σ' ἀερώμεναι πένι
 Καί μιν ἀμφρόμην' ἔπειτα πτερόεντα προσηύδα·
 Ἦρως, ὦ Ἰόλαε διοτρεφέες, ἐκείτη τηλὺ
 Ἰσμήνη τερχεῖα· σὸ δ' ὡς παρ' ὅθ' ἦοτα θηῖ-
 Φρων,
 120 Ὡς καὶ νυῦ μέγαν ἵππον Ἀρείονα κυανοχαΐτῳ,
 Πάντῃ ἀναστροφῇ καὶ δαγερῶ, ὥς κε θύγῃαι,
 Ὡς ἐπὶ νῶν, κνημῖδας ὑρεῖ χαλκοῖο Φαειγῇ,
 Ἡφαίστου κλυτὰ δ' ὦρα, πρὶν κνήμησιν ἔθῃαι.
 Δεύτερον αὖ θωρηκὰ περὶ στήθεσιν ἔδωκε·
 125 Καλὸν, χρύσειον, πολυδαίδαλον· ὃν ῥ' οἱ ἔδωκε
 Παλλὰς Ἀθήνη, κέρη Διὸς, ὅππῃ δὲ θυμὸς
 Τὸ πρῶτον σονόεντας ἐφορμήσασθαι ἀέθλης.
 Θῆκατο δ' αἰμὴν ὤμοισιν ὅτ' ἄλκτῃρας σῖση-
 ρον
 Δεινὸς ἀνὴρ κοίλῳ ἧ περὶ στήθεσσι Φαείτῳ
 130 Καβέσσει· ἐξόπιθεν· πολλοὶ δ' ἐνθάδ' ἐν εἰσοῖ
 Πύλησιν, θανάτιο λαῖ. Φθόγγοιο θοῦτῃρες·
 Πρὸσθεν μὲν θάνατον ἵ' εἶχον, ἧ δακρυπύμων.
 Μέσσοι δ' ἕξοι περὶ μήκας, αὐτὰρ ὅππῃ δὲ
 Μορφνοῖο Φλεγύῳ καλυπτόμενοι πτερυγέσσιν
 135 Ἦσαν· ὅ δ' ὄβριμον ἔγχετο ἀναχμένον· ἔλπετο
 χαλκῷ·
 Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κινέῳ εὐτυχεῖν ἔθῃαι

- Sed age induc arma bellicosa, ut celerrimè
 Curribus appropinquantes, & Martis & nostro,
 110 Pugnemus: quoniam neq; inrepidum lobis ipsum,
 Neq; filium: ipse cli terrebit: sed ipsum pro
 Fugituum duos filios irreprehensibitis Alcida,
 Qui iam prope ipsum vadunt, cupientes belli
 Cadem statuere, quæ ipsi nostro gratiora dantur:
 115 Sic dixit. Subrigit autem viâ Herculanâ,
 Animo gaudens: valde enim sibi accommodata dixit.
 Atq; ipse respondens, verbis velocibus allocutus est:
 Heras & Lolæ diuine, non amplius proci
 Pugna speres: tu autem, ut prius eras belliosus,
 120 Sic & nunc magnam equam Arionem, nigrasq; fœdas ha-
 bentem,
 Quæcumq; conueris, & auxiliare quantissor potes.
 Sic fatus, ocreas ex ære splendente,
 Vulcani enclipea dona, circa ænua posuit.
 Secundo rursus thoracem circa pectora induit,
 125 Pulchrum, aureum, valde artificiosum: quem ipsi dedit
 Pallas Minerva, filia Iovis, quando debebat
 Primis suffragiosa irruere certamina.
 Posuit autem circa humeros nocumæi propulsores ferrum
 Terribilia vir: & cavam circa pectora pharetram
 130 Conjecit retrò: multæ autem iacui sagittæ
 Rigide, levis obliquisq; vocem facientis aurices.
 Antroponus quidem mortuus habebans, & lacrymis un-
 guentum,
 Mediæ autem rasi prælongæ, sed: retrò
 Coloratæ aquila induta penne.
 135 Erant. Ille autem terribilior lanceam, acutam accepit
 are:
 Capiti autem potius galanum benefactum imposuit,

Δαδάλειν, ἀδάματ'· ὅπ' ἐργαίφοιο δ' ἔργον
εἴποι,

ἦτ' αὖτε κάρη Ηρακλῆος· θείοισι.

Χερσὶ γὰρ μὲν σάκε' ἔλε παλαιόλοιο, εἰ δ' αὖ τις
αὐτό

- 140 Οὐτ' ἔρρηξε βαλὼν, ὅτ' ἐθλασε, θάψμα ἰδὼν.
Πᾶν μὲν γὰρ κήληα πῦρ· ἄλκιον τ' ἐλέφαντι
ἠλίκτερον δ' ὑπалаμπες ἔλιν, χερσὶν τε Φαιῶν
λαμπυρόμενοι· κυάνη δ' ἄλκιον πύχες ἠληλάνθη.
Εἰ μέγα δ' ἀρεσκον· ἔλε Φοῖβος· ἔπι Φαίης.
145 Ἐμπύκλιν ὁρῶσιν πυρὶ λαμπυρόμενοι· ὁδορμαί·
Τῷ καὶ ὀδόντων μὲν πλῆθος ἔσμεν ἄλκιον θύοντων,
Δρυῶν, ἀπλήτων· ὅπ' ἢ βλοσυροῖο μετώπῃ,
Δεινὴ ἔργα πεπύτητο, κορυφῶσιν κλόνον ἀνδρῶν,
Σχετλῆ, ἢ ῥα νοῶν τε καὶ ἐκ Φρένας ἔλε Φαι
τῶν,

- 150 Οἱ ἴνες ἀντιβίω παλῆμον Διὸς ἢ Φέργιον.
Τῶν καὶ ψυχὰς μὲν χθονὶ δαίμονα· ἀπὸ δ' αἴσας
Αἰτῶν, ὅσα δ' αὖτε πῦρ ῥιγῶν ἀπείσας,
Σφείβ' ἀζαλέοιο καλαινὴ πύθεται αἶψα.
Εἰ δ' ἢ παρῶν ἢ τε παλῶν ἢ τε πύθεται.
155 Εἰ δ' ὁμαδὸς τε, Φέβος τ', ἀνδραγαθὸς τε ἀλῆος.
Εἰ δ' ἔργα, ὅπ' ἢ κυδαιμός, ἐξαιέσων, ἐν δ' ὅλῳ κήρ.
Ἄλλον ζῶν ἔχουσιν νεκροῖσιν, ἄλλοι κῆρ.
Ἄλλον τε θνήσκουσιν κ' ἔμψον ἔλε παλῶν.
Εἴμα δ' ἔχ' αἰμὴν αἰμῶσι δαφνίσον αἶματι Φαι
τῶν,

- 160 Δεινοὶ δερκομένη· καναχῆσιν τε βεβρυχία.
Εἰ δ' ὁφίω κεφαλῇ δρυῶν ἔσμεν, ἔπι Φαίης
Δωκεαί, τὰς Φοῖβος· ὅπ' ἢ χθονὶ Φῶν αἰθρῶν
πῶν,

Οἱ ἴνες ἀντιβίω παλῆμον Διὸς ἢ Φέργιον.

Artificiosam, ex adamante, temporibus congruam,
Quae tuebatur caput Herculis divini.

Manibus autem Scutum accepit undiq; varium, neq;
aliquis illud

140 Rupisse: vulnerans, neq; fregisset, mirabile visum.

Totum quidem undiq; eypso, albosq; ebore,
Et electro subsplendidum erat, & auro lucenti
Splendens: axulea autem, pluce discurrebant.

In medio autem draconis erat terror non narrabilis,

145 Retro oculis igne splendentibus videns.

Cum & denticibus quidē implebatur bucca albiter discurren-
rentibus,

Grandibus, ingentibus. Interribili autem fronte

Gravis hic volabat, armans exercitum virorum,

Nexa, quae & intellectum & mentem capiebat homi-
num,

150 Quicumq; obviam bellum Iovis, filio ferrent,

Quorum & anima quidem terram subeunt intra infernū.

Isorum: ossa vero ipsi, cunctis circum corrupta

Siquis sub arida nigra putrefacit terra.

Ibi Persecutioq; Retrosq; fugatio picta erat:

155 Ibi & tumultus & terror, & hominum caedes agitabatur:

Ibi discordia, ibi fragor discurrebat: ibi pernicioſa Parca

Alium vivum habens noviter, sauciatum, alium non
sauciatum.

Alium mortuum in conspectu inabebat pedibus.

Pallium autem habebat circa bumeros, valde funestum
sanguine hominum,

160 Torum videns, strepitusq; gravata.

Ibi serpentum capita terribilia erant, nam enarrabilia.

Duodecim, quae terrebant in terra nationes hominum.

Quicumq; bellum obviam Iovis, filio ferrent.

Τῶν καὶ ὀδόντων καὶ κλαυγῇ πέλεν, εὔτε μάχοις
 165 Ἀμφιτρυωνιάδης τε, ἥ δ' αἰετο θάωται ἔργα.
 Σπύμας δ' ὡς ἐπὶ φανὸς ἰδεῖν διενκισί θογῆς
 καὶ

Κυάντα καὶ νῦτα, μελαινέσθων ἥ γένεαι
 Ἐν ἧ σὺν ἀγάλλει χλαῖν' ἔσθων, καὶ λεόντων,
 Ἐς σφάας δεσπομένη κοπύντων θ' ἰκμάντων τε.
 170 Τῶν καὶ ὀμαλῶδ' εἰσὶν ἥστων, ὅδε νῦν στίγες
 Οὐδ' ἔπερθε τρεῖς τε, Φρύγιόν γε μὲν ἀνχένας
 αὐφάν

Ἦδη γὰρ σφιν ἐκείθ' κτῆρας λῆς: αὐφ' ἧ καπνοῖ
 Δοιοὶ δ' αὖτε ψυχὰς: καὶ δ' σφιν κελαινὸν
 Αἰμ' ἀπελπίθων ἔργα. οἱ δ' ἀνχένας ἐξεργάζονται,
 175 κείατο τεθνήσκοντες ὑπὸ βλοσυροῖσι λέεσι.

Τοὶ δ' ἐπὶ μάλλον ἐγχετόδω, κοπύνθη μάχῃ
 Ἀμφότεροι, χλαῖναι τε σῦες, χαρσποὶ τε λέοντες.
 Ἐν δ' αὖ ὑσμίνῃ λαπίθων ἀνχμηθῶν,
 Καίνεα τ' αὐφ' ἀνάπτε, Δρύαντα τε Περσέθων τε
 180 Ὀπλέα τ' Ἐξάδιον τε, Φαίηκον τε, Περσέθων τε,
 Μόψον τ' Ἀμπυκίδω, Τησέθων ὅσον Ἀρηθῶν
 Θησέα τ' Αἰγείδω, Πηλεΐδω ἀθανάτοισιν:
 Ἀργυροί, χρύσεα περὶ χερσὶν ἔχοντες,
 Κένταυροί θ' ἔπερθεσαν ἑσπέρησι νηλεέσθων.

185 Ἀμφὶ μέγαν Πετερίον, καὶ Ἀσβόλον οἰανίσκω,
 Ἀρκτον τ', Οὐρίον τε, μελαινάχαιον τε Μίμαντα
 Καὶ δύο Πάριδας Περσέθων τε Δρύαλόν τε,
 Ἀργυροί, χρύσεας ἐλάτας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
 Καὶ τα συγαικίω ὥσπερ ζώοντες ἔοντες.

190 Ἐγχεσιν ἡδ' ἐλάτης αὐτὰρ ἑδὼν ὠρμηθῶντο.
 Ἐν δ' αὖ Ἀρηθῶ βλοσυρῶ ποδάρες ἔσθων ἰπῶσι,
 Χούσοι, οὐδ' αὖτε ἑσπέρησι νηλεέσθων ἔοντες,
 Αἰχμῶ ἐν χερσὶν ἔχον, πύλλοισι κελαινῶν,
 Αἶμα

Illorum & dentium sonitus erat, quando pugnaret

165 Amphirryonides. Hac uero distincta eras miranda opera.
Puncta autem veluti quadam apparebant horribilibus
draconibus

Carulea supra tergora, nigrescebantq; maxillæ.

Ibi Aprorum greges masculorum erant, & Leonum,
Se mutuo aspicientium, irascentiumq; festinantiumq;.

170 Horum & gregatim ordines ibant: neque isti
Neque alii tremebant: horrebant siquidem collis utriq;
Iam enim ipsis jacebat magnus Leo: circa autem Apri
Bini privati animas: & apud ipsos niger
Sanguis stillabat in terram. Ipsi autem (depressis) cer-
vicibus cadentes

175 Jacebant mortui à crudelissimis leonibus.

Hi vero adhuc magis incitabantur, irritati ad pugnandū
Utriq; Apriq; sues, trucesq; Leones.

Ibi erat pugna Lapitharum pugnatorum,
Canes circa regem, & Dryanta, Piritbaumq;.

180 Hoplumq; Exadiumq; Phalerumq; Prolebumq;
Mopsumq; Ampycidem, Tularesium florem Martis,
Theseaq; Aegesi filium similem Diu immortalibus:
(Hi erant) argentei, aurea circa corpus arma habentes.
Centauriq; ex altera parte contrarii congregabantur,

185 Circa magnum Petraum, & Asbolum angustæ,
Arctumq; Vriumq; nigrisq; setis Miniantæ,
Et duos Peucidas Perimedemq; Dryalumq;,
Argentei, aureas abietes in manibus habentes.
Et iruebant tanquam vivi existentes,

190 Lanceis & abietibus tumultuarie certabant.

Ibi Martis terribilis velocipedes stabant equi.
Aurei. Ibi & ipse spolia-ferens perniciosus Mars.
Hastam in manibus ferens, militibus imperans,

Sanguine

Αἵματι Φοινικόσιν, ὡς εἰ ζῶντι ἐναρξάν·

195 Δ' ὦρ' ἐπεβεβαός. Παρὰ δ' αἰμός τε φέσθ' τε
ἔσταν, ἡμίρην πολέμου καταδύμφαι ἀνδράσι·

Ἐν δ' Διὸς θυγάτηρ ἀγέλει Τροτοχῦδα,
τῇ μέλη, ὥς εἰ τι μάχην ἐθέλῃσσι κορύδαίν,
ἔγχ' ἔχον ἐν χερσὶ, χρυσάινω τε τεύχεσσιν
λῆαν.

200 Αἰγίδα τ' ἀμφ' ὤμοις· ὅππιδ' ὥχετ' Φύλοπιν
αἰνέω.

Ἐν δ' ἰὼ ἀθανάτων ἱερὸς χορὸς. Ἐν δ' ἄρα μέσῳ
ἱμερῶν κηθάρξ' ἐκ Λητῆς καὶ Διὸς υἱός,

Χρυσῇ Φόρμυγι. Θεῶν δ' ἔδ' αἰγὴν Ὀλοπαπθ'.

Ἐν δ' ἀγορῇ, πρὶ δ' ὄλβ' ἀπείριτ' ἐστ' ὀφθαλμοῖσι
205 Ἀθανάτων ἐν ἀγῶνι. Θεῶν δ' ἐξέρχον αἰοιδήσιν,
Μῆσαι Πιερίδες, λίγυ μελοποιέμεναι ἐκκυιάσιν.

Ἐν δὲ λιμῶν Ὀρμυῖα ἀμαρμανέτοιο θυλάσ-
σης

Κυκλοπέρης ἐτέτυκτο πάνεφθου καοῦτέρῳ,

καυζομένῳ ἱκελ'· πολλοὶ γὰρ μὲν ἀμείψον αὐτῇ

210 Δελφίνες, τῇ καὶ τῇ ἐθύντοισι ἰχθυόοντες·

κηχόμενοις ἱκελοῖ· δοιοὶ δ' ἀναφυσσέωντες,

ἀργυροὶ Δελφίνες ἐθύνων ἔλλοπας ἰχθῦς.

τῶν ὑπὸ χάλκῳ τέθον ἰχθῦς, αὐτὰρ ἐπ' αὐταῖς

ἦσαν ὕμης ἀλιδὸς δεδοκημέν'· εἶχε δ' ἕχρον

215 ἰχθῦσιν ἀμφὶ ἑλκυσσον δαπνέοντι εὐκωῶς.

Ἐν δ' ἰὼ ἠνέμοιο Δανάης τέκ' ἰπτάσθ' Περσέως,

ὅτ' ἄρ' ὀππιδύων σῦκε' ὡσὶν ἔσθ' ἑκὰς αὐ-
τόν,

Θαῦμα μέγα φράσασθ'· ἐπεὶ ἔδαμῃ ἐσθ' ἐκείνῳ.

τὰς γὰρ μιν παλάμαις τὰ ἔκλυτος Ἀμφιγυήεις

220 χρύσειον, ἀμφὶ δ' ὡσὶν ἔχε πέρωνας πέδιλοι,

ἦμοισι

Sanguine purpureus, tanquam vivos spoliatus,
 195 Currui insistens: juxta autem Dimusq; Phobusq;
 Stabant, capientes bellum ingredi hominum.

Ibi Iovis filia prädatrix Minerva,
 Ei similis, tanquam aciem volens instruere,
 Laticeam habens in manibus, aureamq; galeam,
 200 Et clypeum circa humeros: Et ibat ad pugnam gravem.
 Ibi erant immortalium Deorum sacer chorus. Et ibi in
 medio.

Desiderabile quiddam personabat Latona Et Iovis filius,
 Aurea citbara: Deorumq; (ibi) sedes, purus Olym-
 pus.

Ibi Senatus, Et felicitas infinita in circuitu erat,
 205 Immortalium in certamine. Dea autem duces erant
 cantilena,

Musa Pierides, sonore canentibus similes.

Ibi verò portus tutus indomiti maris
 Circulari forma factus erat ex excelsio stanne,
 Inundanti similis: multi verò in medio ipsius
 210 Delphines, hac Et illac discurrebant, pisces capientes,
 Natantibus similes: Duo autem sursum spirantes,
 Argentei delphines invadebant multos pisces.
 Sub quibus arei tremebant pisces. Sed in littoribus
 Sedebat vir piscator apparens, habebat autem in manibus
 215 Piscibus rete abiecturo similia.

Ibi erat bene-comata Danaës filius eques Persens,
 Neq; utiq; attingens scutum pedibus, neq; longè ab ipso.
 Mirum magnum cogitatus: quoniam nullo pacto inflexum
 erat.

Sic enim manibus ipsum fecit inclutus Vulcanus,
 220 Aureum, circa autem pedes habebat alata calceamenta,
 Hæmèrè

ὁμοίαν δὲ μιν ἀμφὶ μελάνδετον ἀορ ἐκείῃ
 Χαλκὴν καὶ τελαμών^α· ὃ δ' ὥς νοῦν ἐποτρύνει
 Πάν^α ἢ μετὰ φρενὸν εἶχε κάρη δεινοῖο πέλωρ^α
 Γοργυς· αὐτὶ δὲ μιν κίβισις ἦε, ἰαομα^α ἰοε-
 ραι^α.

225 Ἀργυρῇ, χρυσῶν^α ἢ κατῳρεῦντο φάνοι·
 Χρυσοί· ἀνὴρ ἢ ὡς κερτάφοισιν ἀνακτ^α
 Κεῖτ^α ἀτό^α κινῆ, νυκτὸς ζοφὸν αἶνον ἐχέσσι·
 Αὐτὸς ἢ ἀφ' ὁδοῦ, καὶ ἐρρίζοντι εὐκίως·

Περσέως Δαναΐδης ἐπταίνε^α· τὰς ἢ μετ' αὐτὸν·
 230 Γοργόες ἀπλητοὶ τε, καὶ φάται ἐρρώνε^α,
 ἱερμαὶ μαπτεῖν^α ὅτι ἢ χλωρὰ ἀδαμαντ^α
 Βαινυστῶν, ἰάχεσκε^α τὰν^α μεγάλῳ ὄν^α
 μάχῳ^α.

Οἷα καὶ λιγέως· ὅτι ἢ ζώνῃσι θρακόντες
 Δοῖω ἀπῳρεῦντ^α ὅτι κινεῖν^α καὶ ἰα^α
 235 Δίχμαζον^α δ' ἀγὰ τῶγε, μὴ δ' ἐχαράσσον ὁδόν-
 τας·

Ἀγρία δοκομένη· ὅτι δεινοῖσι ἢ καλῶσι^α
 Γοργείοις ἐδονεῖται^α μέγας φάτος^α· οὐδ' αὖτε
 αὐτῶν^α
 Ἄνδρες, ἐμαρναδῶν^α πολεμῆια τῶγε ἐχόντες·
 Τρεῖς μὲν^α σφετέρως^α παλῖ^α σφετέρων τε^α
 τοκῶν^α.

240 Λοίγον ἀμυνόντες· οἱ ἢ πρόσθεν^α μεμαρπτες^α
 Πολλοὶ μὲν κέατο, πλεονες δ' ἐπὶ δῆρην ἐχόντες
 Μαρονάνθ^α· αἱ δὲ γυναῖκες εὐδηπῶν^α ὅτι πυρρῶν^α
 Χαλκῶν^α οἷον ὄν^α, καὶ ὁ ἐδρῦπνοντο παρὰ^α
 Ζωήτιν ἱελαί, ἐργὰ κλυτὰ^α Ἡφαιστῖο·

245 Ἄνδρες δ' οἱ πρεσβύτες ἔσαν γῆρας τε μεμαρπτον^α,
 Ἀφροῖ^α ἐκείνῃ^α πυλέων^α ἔσαν, αὐτὸς ἢ θεοῖσι^α
 Χείρας ἔχον μακίρεσι, ὡς σφετέρῳσι^α τέκεσσι^α

*Humeris autem ipsum circa nigra-vagina inclusus ensis
pendebat*

Ferreus ex loro. Ille autem ut cogitatio volabat.

Omne autem deorsum habebat caput gravis monstri

Gorgoos. circa autem ipsum sacculus erat, mirabile visu,

225 *Argentius, nodi autem suspensi erant lucidi,*

Aurei: gravis autem circa tempora regis

lacebat Orci galea, noctis tenebras graves habens.

Ipsa autem festinanti & formidanti similis

Perseus Danaides extendebatur. Ille autem post ipsum

230 *Gorgones inaccessas, & inenarrabiles prompte sta-
bant,*

Cupientes (eum) capere: & in viridi adamante

Incedentibus resonabat scutum magno tumultu

Acute & stridule: & in zonis dracones

Bini dependebant, & attollebant capita,

235 *Lambebant autem utiq; illi, & impetu imprimebant
dentes,*

Torvum videntes: & in gravibus caputibus

*Gorgoneis agitabatur magnus terror. Qui verò supra
ipsas erant*

Viri pugnabant: bellica arma habentes:

Aliqui quidem pro sua urbe, suisq; parentibus

240 *Interitum arcentes: aliqui autem procurrere prompti:*

Multi quidem jacebant. plures verò adhuc pugnantes

Decertabant: Mulieres verò bene factis in curribus

*Valde acute clamabant, & dilacerabant unguibus ge-
nas,*

Vivis similes, opera inclyti Vulcani.

254 *Viri autem qui seniores erant senectutemq; ceperant,*

Congregati extra portas erant, & Diis

Manus extendebant beatis, pro suis filiis

Δειδιότες τοὶ δ' αὐτὲ μάχην ἔχον· αἱ δ' ἐ μὲν
τ' αὐτὰς

- Κῆρες κυάνας, λούκῃς δραβᾶσαι ὀδόντας,
250 Δφνωτοί, βλοσυροὶ τε, θαφουνοὶ τ' ἀπληστοί τε,
Δῆριν ἔχον παρ' ἐπιπτόντων, πᾶσαι δ' ἄρ' ἴεντο
Αἷμα μέλαι πύριν· ὃν ἢ πρῶτον μεμῆαποιεν
Κείρην ἢ Πίπλιν, ἢ νεύοντι, ἀμφὶ μὲν αὐτὰ
Βάλλ' ὄνυχας μεγάλας· ψυχὴ δ' αἰδὸς δὲ καλεῖτο
255 Τάρταρον ἐς κρυόνειον· αἱ δὲ Φρένας εὐτ' ἔρε-
σαντο

Αἷματ' ἀνδρῶν, τὸν μὲν ῥίπτασκον ὀπίσσω.
Ἀψ δ' ὁμαδὸν ἔμῳλον ἐθύνεον αὐτὴς ἰᾶσαι·
Κλωθὼ καὶ Λάχεσις σφιν ἐφέστιον· ἡ μὲν ὑφ' ἴσ-
σων

Ἄτροπ' ἦγε, ὅτε πέλεν μεγάλη Θεός· ἀλλ' ἄρα
ἦγε

- 260 Τῶν γε μὲν ἀλλὰων προφερὴς τ' ἰὼ, πρεσβυ-
τάτη τε.

Πᾶσαι δ' ἀμφ' ἐνὶ Φωτὶ μάχην δερμῆαν ἔθεντο·
Δεινὰ δ' ἐς ἀλλήλας δράκον ὄμμασι θυμῆνασαι,
Ἐκ δ' ὄνυχας χεῖρας τε θρασείας ἰώσαντο
Παρ' Ἀχλὺς εἰσῆκε δ' Ὀπισμυγερὴ τε καὶ αἰνή,
265 Χλωρὴ, αὐγαλέη, λιμῶ κατὰ πεπληυῖα.

Γουνοπαχὴς, μακροὶ δ' ὄνυχες χεῖρας ἰώσαντο·
Τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύζαι ῥέον, ἐκ δ' ἐπαρειῶν
Αἷμα ἀπελείβει ἔραζ'· ἡ δ' ἀπλητον σκουρῖα
Εἰσῆκε· πολλὰ δ' ἐκόνις κατενύωθεν ὤμους,
270 Δάκρυσι μυδαλέη· ὧδ' αὖ δ' ἄπυργ' ὅλως
ἀνδρῶν.

Χρύσται δὲ μιν εἶχον ὑπερθυροῖς δαρυῖαι
Ἐπὶ πύλαι· τοὶ δ' ἄνδρες ἐν ἀγλαῖαις τε χρο-
εῖς τε

Timentes. Illi verò pugnam habebant. Post ipsos verò
 Parca nigra, albos concutientes dentes,
 250 Graves - voce, terribilesq, funestaq, & insatiabiles,
 Contentionem habebant de cadentibus. Omnes autem
 cupiebant

Sanguinē nigrum bibere: & quem primum rapuissent,
 Iacentem vel cadētem nuper-saucium, circa quidem ipsum
 Iaciebant ungues magnos: anima verò in orcum descen-
 debat,

255 Tartarum ad frigidum. Illa autem mentes statim ut
 placassent

Sanguine humano, hoc (cadaver) projiciebant post se.
 Retro autem ad tumultum & consiliū discurrabant
 iterum euntes:

Et Clotho & Lachesis ipsis instabant: Et quidem ali-
 quanto minor (erat)

Atropos: neq, (enim) erat magna Dea: sed certè illa

260 Reliquis praestantior erat, & antiquior.

Omnes autem circa unam hominem pugnam acerbam
 faciebant:

Graviter autem ad invicem aspiciebant oculis irata,

Ungues autem manusq, audaces exaequabant.

Et juxta Achlys adstabat, invisq, & gravis;

265 Viridis, sicca, fame collapsa,

Genua pinguis, longi verò ungues manibus suberant,

Cuius quidem ex naribus mucores fluebant, ex maxillis
 autem

Sanguis stillabat ad humum: illa autem valdè ore-bian s

Stabat: multus autem pulvis superflorebat humeros,

270 Lacrymis humidus. Iuxta autē bene turrata urbs virorū.

Aurea autem ipsam habebant superliminaribus adaptata

Septem porta. Viri autem in convivio & choreis

Τέρψιν ἔχον. τοὶ μὲν τὲ εὐσώτερον ἐπ' ἀπλήης
ἦγοντ' ἀνδρὶ γυναικα. πολὺς δὲ Τυμάρῳ ὀρώρει.

275 Τῆλε δὲ ἀπ' αἰθομένων δαΐδων σέλας εἰλύφασθε
Χερσὶ ἐνὶ δμῶων· ταὶ δὲ ἀγλαΐαις πηγαῖαι
Πρόθ' ἔκιοι, ταῖσιν ἢ χορῇ παίζοντες ἔποντο.
Τοὶ μὲν ὑπὸ λιγυρῶν συρίγων ἔσαι ἀνδρῶν,
Ἐξ ἀπλῶν σωματῶν. πῶς δὲ σφισιν ἄγουντο
ἦχῳ.

280 Αἱ δὲ ὑπὸ Φορμύγων ἀναγον χορὴν ἱμερόεντα.
Ἔνθεν δὲ αὖ ἐτέρωθεν νέοι κώμαζον ὑπὸ αὐλῆς·
Τοίγε μὲν αὖ παίζοντες ὑπὸ ὀρχηθμῶν καὶ αἰοιδῆν
Τοίγε μὲν αὖ γελῶντες ὑπὸ αὐλυτῆρι ἑκάς·
Πρόθ' ἔκιοι πάντων ἢ πόλιν θαλία τε, χοροὶ τε.

285 Ἀγλαΐαι τ' εἶχον. τοὶ δὲ αὖ περπατοῦσι πολλοὶ
Νῶθ' ἱππῶν ὀπιδάντες ἐθιῶεν. οἱ δὲ δροτῆρες
ἤρεσκον χθόνα διὰν, ὀπισθὰ δὲ χιτῶνας
ἔσταλον. αὐτοὶ δὲ ἄρ' εἰς βατὸν λήιον· εἰ γὰρ μὲν ἡμῶν
Αἰχμῆς ἐξείησι κορῶν ὀνέοντα πέτηλα.

290 Βροτομόρα σαχύων, ὥσπερ Διμήτερος ἀκτῆ·
οἱ δὲ ἄρ' ἐν ἐκκεδαροῖσι θεῶν, καὶ ἐπιπλον αἰ-
λῶν.

οἱ δὲ ἐτρέφον οἶνας, ὄρεπτας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
οἱ δὲ αὐτ' ἐς τάλαντος ἐφόρειν ὑπὸ τρυγητῶν
ἀσκήας ἐμέλανας βότρυας, μεγάλων δ' ὑπὸ ὀρχων

295 Βροτομένων φύλλοισι· ἐδ' ἄγυρες ἐλίκεσσιν.
οἱ δὲ αὐτ' ἐς τάλαντος ἐφόρων· πῶς δὲ σφισιν
ὄρεσθαι.

Χρήσθαι μὲν (κλυταῖς ἔργοις ἐξίφθην· ἡφαίστειον)
Σφύλλοις· φύλλοισι, καὶ δ' ἄγυρσι κώμαξι.

Τοίγε μὲν ἔν παίζοντες, ὑπὸ αὐλητῆρι ἑκάς·

300 Βροτομόρα σαφύλλοισι· μελάνθηται ἢ μὲν αἶδε.
οἷον μὲν ἐτρέφεον, τί δὲ ἤρουν. οἱ δὲ ἐμάχοντο.

Delectationem habebant. Ii enim in versatu facili curru
Ducebant viro mulierem: mulier autem Hymenaeus orie-
batur

275 Longè autem ab ardentibus facibus lumen resplendebat
Manibus in ancillarum. Haec verò splendoribus florida
Antebant, quas & choreae ludentes sequebantur:
Alii quidem sub stridulis tibiis mittebant vocem,
Ex teneris oribus: in ipsis autem frangebatur sonus.

280 Alia verò sub citbaris reducebant chororum dulcem.
Inde autem rursus ex altera parte juvenes lasciviebant
sub tibia.

Alii quidem rursus ludentes sub chorea & cantu:

Alii quidem rursus ridentes sub tibicine unusquisque
Antebant: omnem autem urbem conquirunt, tripudiantque

285 Et splendores habebant. Alii autem, rursus ante urbem
Terga equorum inscendentes discurrebant. Alii autem ara-
Rumpebant terram divam, ornateque vestes (tores
Demittebant. Rursus erat profunda seges. Alii autem
metebant

Cuspidibus acutis rostrata folia,

290 Gravata spicis, tanquam Cereris fructum.

Alii in manipulis ligabant, & implebant aream.

Alii vindemiabant vites, falces in manibus habentes.

Alii autem rursus in cistellas ferebant à vindemiatoribus

Albos & nigros racemos, magnis a pulvinis

295 Oneratis foliis & argenteis claviis.

Alii rursus in calathos ferebant: juxta autem ipsos pulvinus

Aureus erat (incluta opera soleris Vulcani)

Concussus foliis & argenteis palis.

Alii quidem igitur ludentes, sub tibicine quilibet.

300 Oneratus undis: nigrescebant autem istae.

Alii quidem calcabant aliique hauriebant. Illi verò pugnabant

Πύξ τε καὶ ἑλκηδόν. τοὶ δὲ ὠκύποδας λαγὸς ἤρδον·
 ἄνδρες θηρίων καὶ παρχαρδόντε κύνα πρὸς
 ἱέρμφοι μαπείνι, οἳ δὲ ἰόμβροι παλύξαι.

305 Πὰρ δὲ αὐτοῖς ἰπώης ἔχον πόνον, ἀμφὶ δὲ αἴε
 θλω

Δῆρην ἔχον, καὶ μόχλοι· εὐπλεκέων δὲ ὄπι δὲ-
 φρων

Ἡνίοχοι βεβαῶτες, ἐφίσταν ὠκείας ἰπώης,
 ρύττα χαλαίνοντες. τὰ δὲ ὀπικροτόντα πᾶσι
 τόντο

• ἄρματα κολλήεντ', ὅππῃ ᾗ πλῆμναι μέγ' αὐτάν.

310 Οἳ μὲν ἄρ αἰδίων εἶχον πόνον, ἔδδ' ποτὲ σφω

Νίκη ἐπιδούσῃ, ἀλλ' ἀκέρτον εἶχον ἀέθλον·

τοῖσι δὲ καὶ παρσύνετο μέγας τρίπτο· ἐντὸς ἀγώντο·

Χρυσότο, κλυτὰ ἔργα πρὶφροντο· Ἡφαίστοιο,

ἀμφὶ δὲ ἴτιμι ρέεν· ὠκείας, πλῆθοντι· εὐκίως·

315 Πᾶν δὲ συνείχε σαικτο· παλυδαίδαλον. οἳ δὲ κα-
 τ' αὐτὸν

Κύνες αἰροσιπτόται μεγάλ' ἤπυν, αἳ ρά γε πολλαὶ

Νῆχον ἐπ' ἀκρον ὕδαρ· παρ δὲ ἰχθύες ἐκλονέοντο·

Θαῦμα ἰδεῖν καὶ Ζεὺς βαρυκτυπώ· ὃ δὲ βελας

Ἡφαίστοιο ποίησε σαικτο· μέγα τε τιβαρῶν τε.

320 Ἀρσένιοι παλάμησι τὸ μὲν Διὸς ἀλκιμτο· υἱὸς

Πάλλεν ὀπικροτέως· ὅππῃ δὲ ἰπώεις ἴορε δίφρω,

ἱκελτο· ἀστροπῇ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,

κῆφα βίβλις· τῷ δὲ Ἡνίοχτο· κρατερὸς ἰόλατο·

δίφρω ἐπεβεβαῶς ἰδυέτο καμπύλον ἄρμα.

325 Ἀγχιμόλον δὲ σφ' ἦλθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

καὶ σφέας φωνήσας· ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Χαίρετε Λυγγητο· ἤμεν τηλεκλήτοιο.

Νῦν δὲ Ζεὺς κράττο· ὑμῖν διδά, μακάρεσσιν ἀ-
 νάσσειν,

Pugiliterq; & luctando. Alii autem pedibus veloces lepores capiebant.

Viri venatores, & duo dentati canes juxta Cupientes capere: illi verò cupientes aufugere.

305 Apud ipsos autem & equites habebant laborem: circa verò premia

Contentionem habebant, & laborem. Benè-complicatos verò in currus

Auriga ascendentes, instigabant veloces equos, Habenas laxantes. At strepentes volabant Currus compacti: modioli verò valdè resonabant.

310 Alii quidem immensum habebant laborem, neq; unquam ipsis

Victoria expediebatur, sed anceps habebant certamen:

Istis autem & propositus erat magnus tripus, intra certamen, aureus, inclyta opera solertis Vulcani. (men,

Circa autem oram stuebat Oceanus pleno similia:

315 Omne autem continebat scutum valde-varium. Et in ipso

Cycni aërioli valdè clamabant, qui certè multi Natabant in summa aqua: & juxta pisces gestiebant, Mirabile visu etiam Iovi gravi strepenti: cuius consiliis Vulcanus fecit Scutum & magnum & solidum.

320 Aptans manibus hoc Iovis fortissimus filius Vibrabat firmiter: & in equestrem saliebat currum. Similis fulguri patris Iovis Aegiochi, Leviter constendens. cui auriga fortis Iotus Bigis infistens dirigebat flexibilem currum.

325 Prope autem ipsos venit Dea faciem glaucam-habens Minerva,

Et ipsos vocans, verbis alatis allocuta est:

Salvete Lyngæi prosapia longe-celebris.

Nunc Jupiter fortitudinem vobis dat, beatè imperans,

- Κύνον τ' ἐξενάρειν, καὶ δὴ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι
 330 Ἄλλο δέ σι γ' ἐπ' ὅ εἶρω μέγα Φέρτετε λαῶν
 Εὐτ' αὖ δὴ Κύνον γλυκέρης αἰῶν' ἀμερῆς,
 Τὸν μὲν ἐπὶ τ' αὐτὰ λιπῆεν, καὶ τεύχεα τῶα.
 Αὐτὸς ἢ βροδλοῖγον Ἀέλιω ὀπίοντες ὀφκίους,
 ἔνθα γυμνώθεντα σικκός ὑπὸ δαιδαλέοι.
 335 Ὀφθαλμοῖσιν ἴδης, ἐνθ' ἔταμην ὅξει χαλκῷ,
 Ἀψ' δ' ἀναχωρήσας: ἐπεὶ δ' οὐ τοι αἰτιμὸν ὄβρι
 Οὐδ' ἵππους ἐλέειν, ἔτε κλυτὰ τεύχεα ἔει.
 ὣς εἰπὼς, ἐς διφρεν ἐβήσατε δία θεῶων,
 Νίκην ἀθαιάτης χερσὶν καὶ κῦδ' ἔχουσαι.
 340 Ἐοσυσμένως. Τότε δὴ ρα διόγνητ' ἰόλα
 Σμερδαλέ· ὑπὸ ποῖσιν ἐκέκλετο. Τοὶ δ' ὡς ὁμο-
 κλῆς
 ῥίμ' ἔφερον. ἴσον ἄρμα, κορίοντες πεδίοιο.
 Ἐν γὰρ σφιν μὲν ἦκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Αἰγὶδ' ἀναρρῶσατα, πρὶν γενάχξει ἢ γαῖα.
 345 Τοὶ δ' ἀμυδὲς προΐοντ', ἱκέλοι πυρὶ καὶ θυ-
 ἑλλῃ.
 Κύν' δ' ἵπποδαιμ', καὶ Ἀρης ἀκρόρετ' αὐτῆς.
 Τῶν δ' ἵπποι μὲν ἐπὶ ὑπεναντίοι ἀλλήλοισιν,
 Ὄξεια χερσὶσιν, πρὶν δὲ σφίσι γυμνοῖσιν ἦσαν.
 Τὸν φρεσὶ φρεσὶ περὶ βίῃ Ἡρακλεῖν
 350 Κύχε πέπον. τί νῦν νῶϊν ἐπὶ χετον ὠκέας ἵππους,
 Ἀνδράσιν οἳ τε πόδας καὶ οἰζύν' ἰορμεῖς εἰμέν;
 Ἀλλὰ παρεῖχ' ἐχὶ διφρεν εὐχρον, ἥδε κελεύθῃ
 Εἶκε παρέχ' ἵνα. Τρηχίνα δὲ τὰ παρελαύνω,
 Ἐς Κρήμα ἀνακταί: ὃ γὰρ διωκὼν τε καὶ αἰδοί
 355 Τρηχίν' ὡς ἐβόηκε: σὺ δ' εὖ μάλα οἶδα καὶ
 αὐτός,
 Τῷ γὰρ ὀπίσθας παῖδα, θεμιστολόω κωκυῶπιν.

Et Cycnum interficere, & incluta arma spoliare.

330 Aliud autem tibi quoddam verbum dicam longè præstan-
tiss: populorum,

Quando iam Cycnum dulci vita privaveris,

Hunc quidem postmodum ibi relinque, & arma illius.

Ipse autē hominū corruptiorē Mariem accedentiē observās

Quando denudatum scuto ab ingeniosa

335 Oculis videris, tum sauciato acuto ferro,

Statimq; recedito: Quoniam tibi non fatale est,

Aut equos capere, aut incluta arma ipsius.

Sic facta, in bigas ascendit diva Dearum,

Victoriam immortalibus manibus & gloriam habens,

340 Celeriter. Tunc jam utiq; generosus Iolaus,

Terribiliter equis acclamavit. Illi autem ab increpatione

Perniciter ferebant celerem currum, pulverem facientes
campo,

Quoniam ipsis vires immisit casios oculos habens Mi-
nerva,

Scutum concussions: Circumgemit autem terra.

345 Illi autem simul prode debant, similes igni vel procellæ,

Cycnum equorum domitor, Marsq; insatiabilis clamore.

Istorum autem equi posteaquam obviam facti adinvicem,

Acutè biq;naverunt, & circa ipsos frangebatur sonitus,

Istum prior affata est fortitudo Herculeæ:

350 Cycne ignave, quid nobis prohibetis veloces equos,

Hominihus qui & laboris & arumnarum periti sumus?

Sed extra habe bigas bene ornatas, & via

• Cede extra cundo. Trachinem autem contendo

Ad Ceycem regem: ille enim & potestatis & verecundia

355 Trachini præcellit: tu quoque satis scis & ipse,

Huius enim uxorem habes natam, Themistoclen nigros
oculos habentem.

O ignave

Ὀπείπον, ὃ μὲν γάρ τοι Ἄρης θανάτοιο τελευτῶν.
 Ἀρκέσθ, εἰ δὴ νῶϊ στυγισόμεθα πολέμειζεν.

Ἦδη μὲν τε ἔφην καὶ ἄλλοτε πρηνέμεναι

360 ἔγχεσσι^Θ ἡμετέρῃ, ὃς^Θ ὑπὲρ Πύλῃ ἡμαρτέντο^Θ
 Ἀντί^Θ ἔση ἐμῷ μάχης ἄμοτον ὑφραίνων.

Τρεῖς μὲν ἐμῷ ὑπὸ δρεὶ τυπείς, ἡρείουτο γαίῃ,

Οὐ^Θ αμύνεσθ σάκε^Θ: τὸ δὲ τέτρατον ἤλασε μηρῶν,

Πακτὶ μὲν^Θ σπύδων, Διὰ^Θ ἡμέγα σάκε^Θ ἄραξα.

365 Πρίωνος δὲ^Θ ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν ἔγχεσσι^Θ ἑρμῇ.

Ἔνθα καὶ δὴ λωβητὸς ἐν ἀθανάτοισιν ἐτύχθη,

Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσι λιπὼν ἑνάρῃ βροτόεντα.

ὣς ἔφατ'· ὃ δ' ἄρα Κύκλ^Θ εὐμμελὴς ἐμυροῖτα

τῷ δῆπρ^Θ ἰοῦν^Θ ἐχέειν ἐρυσιμαέας ἱπώας.

370 Δὴ τότε ἀπ' ὀπλεκέων δίφρων θορόν αἰψ' ἔπι

γαίαν,

Παῖς τε Διδὸς μεγάλῃ καὶ Εὐναλίσι^Θ ἀνακτ^Θ.

Ἠνίοχοι δὲ ἐμπλυν ἔλασαν καλδίτριχας ἱπώας.

τῶν δ' ὑποσφραμένων κανάχιζε πόσ' ὄρεα χθών.

ὣς δὲ ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ἔρε^Θ μεγάλῃ

375 Πέτραι^Θ ὀπτοθρώσκουσιν, ἐπ' ἀλλήλαις ἡ πέσωσι,

Πολλαὶ ἡ δρῦς ὑψίκομοι, πολλαὶ δὲ τε πεῦκαι,

Αἰγῆρες τε τανύρριζοι ῥήγνυν^Θ ὑπὸ αὐτῶν,

Ἑμφά κυλινδομένων, εἰως πεδίοι^Θ ἀφίκων^Θ,

ὣς οἱ ἐπ' ἀλλήλοισι πέσου, μέγα κεκλήγοντες,

380 Πᾶσα^Θ ἡ Μυρμιδόνων τε πόλις, κλειτὴ τ' Ἰαωλιδός,

Ἄρνη τ' ἡδ' Εὐλίκη, Ἀνθρά τε ποιήεσσα,

Φωνῇ ὑπὸ ἀμφοτέρων μεγάλ' ἰαχόν· οἱ δ' ἄλα-

λητῶ

Θεασοῖν^Θ σύνισαν· μέγα δ' ἔκτυπε μητιέτα Ζεὺς.

Καδὲ^Θ ἄρ' ἀπ' ἑρμῆος ψιάδας βάλεν αἰμαθέσσας,

385 Σῆμα^Θ πθεῖς πολέμοιο ἐφ' ἡμέγα θαρσέει παιδί.

Οἱ^Θ δὲ ἐν βήσῃσι ὄρε^Θ χαλεπὸς περιδείξ

Κάτωρος

- Oignave, non quidem enim tibi Mars mortis finem
 Arcebit, siquidem nos concurremus in conflictu.
 Iam equidem & ipsum puto aliquando expertum esse
 360 Lanceam nostram, quando in Pylo arenosa
 Contrarius stetit mihi in pugna insatiabiliter furens.
 Ter quidem à mea lancea percussus, incubuit terra,
 - Vulnerato scuto: quartò autem percussus crui
 Omni robore urgens, & magnum scutum disrupti.
 365 Pronus autem in pulveribus humi cecidit lancea impetu.
 Atque ita inglorius inter immortales factus est,
 Manibus sub nostris relinquens spolia cruenta.
 Sic dicebat. Neque Cycnus bene-peritus hasta cogi-
 tabat

- Huic obtemperans cohibere bigam trabentes equos.
 370 Ac tunc à bene-implicatis bigis desilierunt statim ad terra.
 Natusq; Iovis magni, & Martis regis. (ram,
 Auriga autem juxta impulerunt pulchrioribus equos.
 Horum autem irruentium pedibus substrepebat laeta terra.
 Ac veluti quando ab alto vertice montis magni
 375 Saxa desiliunt, & alia in alia cadunt,
 Multaq; quercus alicomae, multaq; abietes,
 Et populi extensis radicibus rumpuntur ab ipsis.
 Celeriter devolutis, usq; dum ad planum perveniant.
 Sic illi iter sese concurrerunt, vehementer clamantes.
 380 Omnis autem & Myrmidonum urbs, & inelyta Ioclus,
 Et Arne, & Helice, & Anthea herbosa,
 Clamore ab amborum valdè resonabant. Illi autem cum
 tumultu
 Mirando concurrerunt: valdè autem resonavit consultor
 Et ab cælo guttas deiecit cruentas, (Jupiter,
 385 Signum faciens belli suo valdè audaci filio.
 Qualia autem in convallibus montis asper aspectu

- Καὶ πρὸς χαυλιόδων, Φρονέει θυμῷ μαχέσασθαι
 Ἀνδράσι θηρότητος, θηρὶ δέ τε λύκον ὀδόντα
 Δοχμῶντες, ἀφ' ὧν ὅτι σῖμα μαστιχόσαιν
 390 Λείβεσται, ὅσπερ οἱ πυρὶ λαμπυτῶντι εἴπτεται,
 ὄρεθ' ὅς ἐσ' λοφίῃ φρεσὶ τείχεα, ἀμφὶ τε δει-
 ρίῳ·
 Τῷ ἱκελῶ Διὸς υἱός, ἀφ' ἵππεσσιν ἴσθ' διφρα·
 Ἡμῶν ὅς χλοερῷ κυανόπτερος ἤχετα τέτιξ
 ὄζω ἐφεζόμενος, θέρων ἀνδρώποισιν αἰεὶ δὲ
 395 Ἀρχεῖ, ὥτε πόσις καὶ βρώσις θήλυς ἔερση,
 Καὶ τε παρημέρος τε καὶ ἡνῶν χεῖρ' αὐδῶν,
 Ἴδαι ἐν αἰνοτάτῳ, ὅποτε χερσὶ Σείριον ἄζει·
 Τῇμ' ὁδὴ κέγχρ' οἱσι πρὶ γλῶχες τελέθωσι,
 Τας πε θέρει σφείρασαν, ὅτ' ὀμφανες ἀνδρόν,
 400 Οἷα Διώνυσον δῶκ' ἀνδράσι χαρμα καὶ ἄχθον·
 Τίμ' ὤρεται μάραντο, πόλυν δ' ἐρυμαγδος ὀρώρεθ'·
 ὣς ὅς λείοντε δύν' ἀμφὶ κταμένης ἐλάφοιο
 Ἀλλήλοισι κοτέοντε, ὅππ' σφέας ὀρμήσωσι,
 Δφνὴ δέ σφ' ἰαχὴ, ἄραβός τ' ἅμα γίνετ' ὀδόν-
 των·
 405 Ἡδ' ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι
 Πέτρη ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μαχέσθην,
 Αἰγὸς ὀρεοσινομῆ, ἢ ἀγροτέρης ἐλάφοιο
 Πίον, ἥντ' ἐδάμασσε βαλὼν αἰζήνῃ ἀνὴρ
 ἰὼ ἀπαινόεης· αὐτὸς δ' ἀπαλήσει ἄλλη.
 410 Χῶρα αἰδρεῖς ἑὼν· οἱ δ' ὀτραλίως ἐνόησαν·
 Ἐστυμένως δέ οἱ ἀμφὶ μαχίῳ δρμύσαν ἔθεντο·
 ὣς οἱ κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρεσαν·
 Ἐξ' ἧτοι Κύνῳ μὲν ὑπερμένεον Διὸς υἱόν
 Κτηνέμβρα μεμαῶς, σῆκ' ἔμβαλε χαλκεὸν ἐγ-
 χῶν·
 415 Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν· ἔρυτο ὅς δῶρα Θεοῖο·
 Ἀμφι-

Aper prominentes dentes habens, furit animo ad pugnandum

*Cum viris venatoribus, acuit autem album dentem
Curvatus, spuma autem circa os mandenti*

390 *Scillae, oculiq; ipsi igni lucido assimilantur,
Erectis autem in dorso riget setis, & circa collum:
Huic similis Iovis filius, ab equestri desiluit curru.*

*Quando autem viridi nigrescit, alis sonora Cicada,
Ramo insidens, astatem hominibus cantare*

395 *Incipit, cui & potus & cibus tener ros,
Atq; toto die & matutinus fundit cantilenam,
Calore in gravissimo, quando corpus Sirius siccatur:
Quando item miluis cuspidulosa folia sunt,
Quae estate seminant, quum uva colorantur,*

400 *Cuiusmodi & Bacchus dedit hominibus laetitiam & dolorem:*

*Eo tempore anni pugnabant. vehemens autem tumultus
excitabatur.*

*Ut autem Leones duo circa interfectam cervam
Adinvicem irascentes, inter se corruunt,*

Rigidus autem ipsis clamor, strepitusq; simul fit dentium:

405 *Augur Vultures curvis unguibus, curvisq; rostris,
Petræ in alta valde clangentes pugnant,*

*Caprae in montibus pascens (gratia) vel silvestris cerva
Pinguis, quam domuit sagittans vigorosus vir
Sagitta ab nervo: ipse verò vagatus est al. d.*

410 *Locustae imperitus existens: illi autem quamprimum cognoverunt,
Celeriter autem pugnam acerbam pro ea susceperunt:
Sic isti vicifrautes adinvicem irruerunt,*

*Ibi videlicet Cycnus quidem praepotentis Iovis filium
Interficere medians, scutum percussit ferrea lança.*

415 *Non tamen perturbavit as: tuebantur enim dona Dei.*

Amphi-

Ἀμφιτρυωνιάδης ἦ, βίη Ἡρακλεΐη,
 Μεσσηγὺς κόρυθος τε καὶ ἀσπίς ἐγχεί μακρῷ
 Λύχαινα γυμνωθέντα θοῶς ὑπένερθε χυρίου
 Ἥλασ' ὀπκησάτω· ἀπὸ δ' ἀμφὼ κέρσε τένοντε
 420 Ἀνδροφόνῳ μελίη· μέγα γὰρ δένειν ἔμπεσε Φω-
 πός.

Ἦρχε δ', ὡς ὅτε τις δρυς ἤρπεν, ἢ ὅτε πέτρῃ
 Ἠλίβατ', πλεγγύισα Διός, ψολόεντι κεραυνῷ·
 ὣς ἔρπ'· ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα
 χαλκῷ.

Τὸν μὲν ἔπειτ' εἶσε Διὸς ταλακάρδιος υἱός·
 425 αὐτὸς ἦ βροτλοῖγδον ἄελω προσιόντα δοκού-
 σαι,

Δεινὸν ὄρων ὁσίοισι, λέων ὡς σώματι κύρσσει·
 ὅτε μάλ' ἐνδυκέως ῥινὸν κρατερῶς ὀνύχισσε
 Σχίσας, ὅττι τάχιστα μελίφρονα θυμὸν ἀπύρρα·
 ἔμμενέως δ' ἄρα τῶ γε κελαινὸν πημπλαῖαι
 ἦτορ.

430 Γλαυκίων δ' ὅσους δεινὸν, πλοῦρας τε καὶ ὤμους
 Οὐρῇ ματιχέων, προσὶ γλάφει, εὐδὲ τις αὐτὸν
 ἔτλη ἐς ἄντα ἰδὼν χερδὸν ἐλθεῖν, εὐδὲ μάχεσθ·
 τοῖς αἶε Ἀμφιτρυωνιάδης ἀκόρητ' αὐτῆς,
 Ἀντίῳ ἔση Ἄρη, καὶ Φρῶσι θάρσ' αἰέζων
 435 ἔσσυμένως· ὁ δέ οἱ χερδὸν ἤλυθεν, ἀχνύμενῳ
 κῦρ.

Ἀμφοτέρω· δ' ἰάχοντες, ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρεσσαν.

ὣς δ' ὅτ' ἀπὸ μεγάλης πέτρῃ πηγῶν ὄρεσσαν·
 Μακρὰ δ' ὀπιθρώσκεισα κυλίνδε', ἢ δέ τε ἦχη
 ἔρχε' ἔμμεμαυῖα· πᾶν γὰρ δέ οἱ ἀντεβόλησεν
 440 τ' φηλός, τῷ δὲ συνεείκε', ἐνθά μιν ἴαχε·
 Τόσση δ' μὲν ἰαχῇ βροτάρμα' ἔλατ' Ἄρης,
 Κεκληγὼς ἀπὸ γαστρός· ὁ δ' ἐμμεμπέως ὑπέδεκτο.

*Amphitryoniades autem, fortitudo Herculeæ,
In mediæ & galeæ & scuti, lancea longa
Coltum denudatum celeriter infra barbam*

Vulneravit fortiter : ambosq; incidit nervos

410 *Homicida fraxineus : magnum enim robur incidit viri.
Cecidit autem, veluti quando aliqua quercus corruit, vel
quando saxum*

Altum percussum Iovis ardenti fulmine :

*Sic cecidit : ei verò circumsonuerunt arma variegata
ferro.*

Illum quidem postea reliquit Iovis magnanimus filius.

425 *Ipse autem hominum corruptorem Martem accedentem
observans,*

Terribiliter intuens oculis, leo tanquam corpus nactus,

Qui valde accurate pellem tenacibus unguibus

Scindens, quam celerrime dulcem animam abstulit.

Constanter autem utiq; nigrum ipsius impletur cor.

430 *Ignis autem intuens oculis terribiliter, & latus & buis
meros*

Cauda verberans, pedibus fodit, neq; aliquis ipsum

Toleraret contra aspiciens prope ire, neq; pugnare.

Talæ utiq; Amphitryoniades, insatiabilis clamore,

Contra stetit Marti, in animo audaciam augens

435 *Celeriter. Ille autem ipse prope venit, dolens corde.*

Ambo autem vociferantes, ad invicem irruerunt.

*Quemadmodum autem, quando ab magno saxum ca-
cumine corruens,*

Longeq; defiliens volvitur, & fragor

Venit subito ingens : rupes autem ei obstitit

440 *Alta, cui iam confertur, ubi ipsum retinet : (Mars*

Tanto quidem ille sonitu gravans currum perniciosus

Vociferans irruit. Ille autem studiosè excepit.

Sed

Αὐτὰρ Ἀθίωνα κῆρη Διὸς αἰγόχοιο,
 ὅγπῃ ἤλθεν Ἀρηθῶ, ἐρεμνὴν αἰγὶδ' ἔχουσα.

445 Δεῖνα δ' ἄποδ' αἰδοῖσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύ-
 δα·

Ἄρες ὀπίχθε μὲν ὅ κατ' ἐργὸν, καὶ χεῖρας αὐπής·
 οὐ γὰρ τοὶ θέραις ὄσιν δ' ἀποκλυτὰ τεύχεα δύσασιν
 Ἡρακλῆα πτείνασσ'· Διὸς θρασυκαρδῆον υἱόν.

450 Ἀλλ' αἶγε παῦς μάχης, μὴδ' ἀντιῶ ἴσασ' εὐκείῳ.
 ὣς ἔφατ'· ἀλλ' ἔπειθ' Ἄρης ὀμνηγαλήθερα
 θυμὸν.

Ἀλλὰ μέγ' ἰάνχων, φλογὶ ἱκέλα τ' ὄχρεα πάλλων,
 καρπαλίμως ἐπέρχσε βίη Ἡρακλῆϊ.
 κακτομήραι μεμαῶς, καὶ ῥ' ἐμβαλε χάλκῳ
 ἔγχ'.

Σπέρχον, παῖδος ἔκ κοτῶν περὶ τεθνήωτ'·
 455 Ἐν σάκει μεγάλῳ, δ' ἀπο γλαυκῶπις Ἀθίωῃ
 ἔχχε' ὀρμὴν ἔτραπ', ὀρεξαμένη δ' ἀπὸ δίφρου
 Δερμὶ δ' Ἀρίω ἄχ' εἶλεν. Ἐρύσάμωρ δ' ἄσπερ
 ὄξυ

ἔσσυτ' ἐφ' Ἡρακλῆϊ κροτέρῳ φέρων· τὴν δ' ὀπίσθε
 Ἀμφιτρωνιάδης δεινῆς ἀκόρητ' αὐτῆς.
 460 Μηρὸν γυμνωθέντα σάκος ὑπὸ δαιδαλέῳ
 οὐτάσ' ὀπκοστέως, διὰ δὲ μέγα σάκ' ἄρρξε
 δέρας τι γαμήσας, ὅππῃ χθονὶ κάββαλε μέσση.
 τῷ δὲ νόσθ' καὶ Δεῖμ' εὐτερόχον ἄρμα καὶ
 ἵππους

ἤλασαν αἰψ' ἐγγύς, καὶ δ' ἀπὸ χθονὸς Λευαδείης
 465 Ἔς δίφρου θῆκαν πολυδαίδαλον, αἰψὰ δ' ἐπῆσαν
 ἵππους μασιέτιν, ἵκοντο δ' μακρὸν ὀλυμπόν.

τίος δ' Ἀλκιδῆος καὶ κυδάμιος ἰόλα·
 κύκλον συλήσαντες αἶψ' ὤμων τ' ὄχρεα καλὰ

*Sed Minerva filia Jovis Aegiochi,
Obvia venit Marti, tenebrosum scutum habens.*

45 *Graviter autem ac corvè afficiens, verbis velocibus allocuta est:*

*O Mars retine impetum fortem, & manus incun-
biles.*

*Non enim tibi fas est inolyta arma spoliare
Herculem interficientem, Jovis magnanimum patrem.*

Sed age, cessa à pugna, neq; obuius sis mihi.

450 *Sic ait: sed non persuasit Martis magnanimum ani-
mum.*

*Sed valde clansans, flammæ similis arma vibrans,
Celer irruit fortitudini Herculanæ.*

*Interficere conans: & sanè jaculatus est ferream lanceam,
Celerem, filio suo iratus pro caso,*

455 *In scutum magnum. Sed oculos glaucos habens Pallas
Hasta impetum avertit, manum deflectens à biga.*

*Acerbus autem Martem dolor cepit. Extrahens autem
acutum ensen*

*Irruit in Herculem, animo fortissimum. At illum adveni-
entem.*

Amphitryoniades, gravi infatigabili clamore;

460 *Femur dondatum scuto sub ingeniosè facto
Vulneravit fortiter, & magnum scutum perforavit
Lancea dividens, & in terram dejecit mediam.*

*Illi autem Pavor & Terror bonas rotas habentem cur-
ram & equos*

Impulerunt statim propè, & à terra latas vias habentes

465 *In currum posuerunt fabrefactum, statimq; postea
Equos flagellarunt, & pervenerunt in longum Olympum.*

*Filius autem Alcmanæ, & inchijs Iolaus,
Cycnum spoliantes ab humeris arma pulchra,*

Νίεσσοντ' Αἴψα δ' ἐπέτα πόλιν Τρηχῶν Ἰκάνη
 470 Ἰππῶσιν ἀκυπτόεσσιν· ὡπὲρ γλαυκῶπις Ἀθήνη
 ἔξικετ' ἐλπιέων τε μέγαν, καὶ δ' ὠματὰ πατρός·
 Κύννον δ' αὖ Κηϋξ θάπην, καὶ λαὸς ἀπείρων,
 Οἳ ῥ' ἐγχεύεσσαν πόλιν κλειτὴ βασιλῆα,
 Ἀνθίω, μυρμιδόνων τε πόλιν, κλειτὴν τ' Ἰαωλκόν,
 475 Ἀρτίω τ' ἠδ' Ἑλέλιω. Πόδας δ' ἔγχευετο λαός,
 ὡπὲρ Κηφισοῦ, Φίλον μακρόεσσι θεαῖσι.
 Τῷ δ' ἔφον καὶ σμῖ αἰδῆς πόρῃσιν Ἀναυρῶ,
 ὅπως χερσὶν ἀπλήσαν. τὴν γὰρ μιν Ἀπόλλων
 Ληϊοῆς ἦνωξ', οἳ ρα κλειτὰς ἐκτόμβας
 480 ὅσας ἄλοι Πυθιοῖς, βίη σύλασκε δακτύλῳ.

καὶ ἀσπίδ' ἡ δαχὴ ἐν τῷ δ' καταλόγῳ φέ-
 ρεται, ὡς σίχων καὶ σ. ὡπὲρ ἔσσε Ἰ Αἰσοφάνης,
 καὶ αἰκωμικός, ἀλλὰ τις ἔτερος Γραμματικός, ὡς ὅτι
 ἔσσαν αὐτῶν Ἡσίοδος, ἀλλ' ἕτερος τινός, τῶν Ὀμηρικῶν
 ἀσπίδα μνησάμενος παρασημασμένου. Μεγακλῆς ἢ ὁ Α'
 θίωαι γνησίον μὲν οἶδε τὸ ποίημα. ἄλλως ἢ ὁ Πιπτι-
 μά τῷ Ἡσίοδῳ ἀλογοὶ γὰρ Φοῖ, ποιεῖν ἩΦαιστῶν
 τῆς τῆς μητρὸς ἐχθρῆς ὅπλα παρέχοντα. Ἀπολλῶ-
 νι δ' ἔφον ῥοῖ δὲ τῷ γ. Φησὶν αὐτὸ εἶναι, ἐκ τε τῆς
 χαρακτηριστικῆς, καὶ ἐκ τῆς τοῦ Ἰολάου ἐν τῷ κα-
 ταλόγῳ εὐνοίας, ἡνιοχὸν τῷ Ἡρα-
 κλεῖ ὡσπεύτως ἢ καὶ Στράτιχος
 φησὶν καὶ Φησὶν, Ἡσίοδος εἶναι τὸ
 ποίημα.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ Η ΣΙΟΔΟΥ

αἰσθημένων.

*Recefferunt. Surrexeruntque postea urbem ad Trachinem per-
venerunt.*

470 *Equis velocibus & sed glaucis oculis prædita Minerva
Pervenit ad Olympum magnum, & domos patris.*

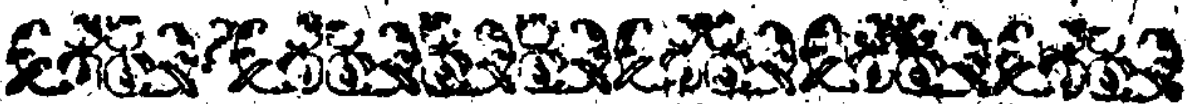
*Cygnus vero Ceyx sepelivit, & populus infans,
Qui prope inhabitabant urbes inclyti regis,
Anthen, Myrmidonumque urbem, & inclytam Iolcum,*

475 *Arnenque & Helicen. Multus autem congregatus est populus,
Honorantes Ceycem charum beatis Diis.*

*Illius autem sepulcrum & monumentum invisibile
fecit Anaurus (Tortens),*

*Imbre hyemali abundans. Sic enim ipsum Apollo
Latonæ filius iussit, quoniam inclytas hecatombas*

480 *Quicumque duceret ad Pythiam, ut spoliabat, insidians.*

Huius Aspidis principium in 4. Catalogo ha-
betur usque ad versum 250. Susplicatus est autem
Aristophanes, non Comicus ille, sed quidam alius
grammaticus, non esse ipsam Hesiodi, sed alterius
cuiusdam, qui Homericum scutum imitandum sibi
delegerit. Megacles autem Atheniensis, legitimum
poema agnoscit. Sed alioquin reprehendit Hesio-
dum. Absurdum enim esse, facere Vulcanum matris
hostib. arma præbentem. Apollonius autem Rhodius
in 3. dicit, ipsius esse, & ex stylo, & quod Iolaus
in Catalogo invenitur aurigans Herculi.

*Idem & Stesichorus dicit, Hesiodi
esse hoc poema.*

Λείπει τὸ ἔπη εἰς τὸν μάρτυρ Μελαιμποδῆ : καὶ
 εἰς Θησεύς εἰς ἄδης οὐκ Πειρίδω κατ' ἑβη : Παραίνε-
 σις τοῦ Χείρωνος ὅτι διδασκαλία Ἀχιλλεύς : εἰς δὲ
 καὶ Ἐπιπιδῶν ὠδή εἰς Βάτραχον : τὴν εἰς Ἰδαίης
 δακτύλους ἔπη : καὶ Ἀστρονομικὰ πινὰ τὰ
 πάντα τῇ Ἀγαδοχῇ τοῦ χρόνου πρὶν
 πρὸδοθῆναι οὐ σὺν
 εἰρημέν.

Τ Ε Λ Ο Σ.

*Desunt carmina in Melampodem natem : de descen-
 su Ithaei cum Pirithoe ad inferos : Paranesis Chironis
 in institutione Achillis : Item Epicedium in Batrachum :
 de Dactylis Idais : Et quaedam Astronomica. Qua
 omnia successu temporis ad nos pervenire
 non contigit.*

F I N I S.

INDEX.

INDEX.

A.

A <i>Caste</i>	190	<i>Affectus similes Equis ; Ratio</i>	
<i>Accipitræ & Luscinia</i>		<i>Auriga.</i>	61
<i>apologus</i>	14	<i>Agave.</i>	182. 234
<i>Acbelous</i>	190	<i>Aglaiæ.</i>	230
<i>Achilles</i>	236	<i>Vulcani uxor.</i>	232
<i>Achlys.</i>	274	<i>Agricultura præcepta.</i>	
<i>Actæa.</i>	184		26. 28. 32. & seq.
<i>Admète.</i>	190	<i>Agrus filius Ulyssæ ex</i>	
<i>Æacus.</i>	236	<i>Circe.</i>	236
<i>Aceta</i>	232	<i>Alceus.</i>	258
<i>Ællo.</i>	184	<i>Alcmena.</i>	202. 232. 246
<i>Emulatio duplex</i>	2	<i>Vna nocte Iovem & Am-</i>	
<i>Æneas</i>	236	<i>phitryonem passa</i>	258
<i>Æneum seculum</i>	10	<i>Alpheus.</i>	190
<i>Equi & boni ratio nobis</i>		<i>Amicitia</i>	24. 86. 87.
<i>innata</i>	62	<i>Amicitia Dea</i>	182
<i>Æquinoctia</i>	102	<i>Amicus fratri non faciendus</i>	
<i>Ærumna</i>	180	<i>equalis</i>	18
<i>Æsopus</i>	190	<i>Amnesia</i>	226
<i>Æstatis descriptio</i>	40. 284	<i>Amor Deorum pulcher-</i>	
<i>in Æstate quali victu</i>		<i>rimus</i>	174
<i>utendum.</i>	40	<i>Veneris comes</i>	180
<i>Ætatum descriptio</i>	8	<i>Amphiro</i>	190
<i>Ætatum diversitas quid</i>		<i>Amphirrite</i>	182. 184. 250
<i>significet</i>	68. 70	<i>Amphitryo</i>	256. 258
<i>Æther.</i>	174	<i>Amymon filius Ulyssæ ex Cir-</i>	
<i>Æthiopes</i>	108	<i>ce</i>	236
<i>Affectus ferè inexpli-</i>		<i>Anaxrus</i>	290
<i>gnabiles</i>	67.	<i>Anchises</i>	236
		<i>Ancilla liberos habens</i>	
		<i>est molosa</i>	42

INDEX.

Anthe	290
Anthea	282
Apefas	188
Apollo	166. 198. 230
Arationis tempus modus	32. 34
ex Arboribus nati	69
Artius	268
Arturua	38. 109
Madescus	190
Aegaeum mons	200
Argentear atas	10
Arges	176
Argestes	192. 226
Ariadnen Bacchus duxit	232
Arma	186
Adion equus	264
Aristeus	234
Arne	282. 390
Artifex artificii invio- dar.	2. 4
Asbolus	268
Ascra	44. 119
Asia Nympha	190
Asphodolia	4
Eius usus	64
Astria	194
Astra	192
Astruus	192
Atlas	202
filius Iapeti	202
Caelum fulcis	ibid., 218
Antropos	274. 180. 228
Sudactia ad diuitias ju- vas	22
Bullis	44. 131
Aureum seculum	8
Aurora	166. 192. 234
Eius commendatio	40
	41
Auzonot	234
Autonomie	184
Autumni descriptio	28
	34. 42
B.	
B Accbus	232
Cur παλυνθης	117
Ariadnen duxit	232
Beatorum Insula	12. 71
Bellerophontes.	188
Belli incommoda	77
Bellum Thebanum	12. 71
Bellum Titanicum cum Diis	212. 214
Bellum Troianum	12
Biblium vinum	40. 112
Bæotis ..	25. 8
Boni non insectandi	50
Bonarum malorumq; sum-	
ma in Diis	46
Boreas.	192. 226
Eius via	34. 36
Briareus	

INDEX.

Briareus	208. 216. 222	Cephalus	234
habuit centum manus,		Cerberus	188. 220
& quinquaginta ca-		Cercus	190
pita	176. 212	Ceres	196. 230
Bronces	176	Cur adluam dicatur	96
Buria	96	Pluvium genuit	234
		Cera	184. 190
G.		Ceyx	280
		Chalcia	46. 121
Cadmus	230. 234	Chaos	174
Cades	182	Charites	170. 230
Calibatus incommoda	208	Chimara	188
Canes	268	Chiron	236
Caicus	190	Chrysaon	186. 234
Calliope	170	Cicadas rore pasci	284
Regum comes	ibid.	Cicuratio boum	54
Musarum excellen-		canum	ibid.
tissima	ibid.	malorum	ibid.
Callirhoë	186. 190. 234	orum	ibid.
Calypso	190. 236	Circe	232. 236.
Canis alendus	42	Clio	170
Canes triplices	115	Clorbo	274. 180. 228
Capra aestate pingues	40	Glymene	190. 200
Carne vesci ceptum	70	Chypri Herculis descri-	
Castratio boedorum &		ptio	260. 268. & seq.
ovium	54	Clytie	190
Boum	ibid.	Cæli filii	176
Porcorum	ibid.	Eius genitalia à Satur-	
Mulorum	ibid.	no exsecis	178
Centaurosum pagna	268	Calum à Terra quantum	
Centimani	176. 212	distat tantum Terra	
ubi habitent	216	à Tartaro	216

INDEX.

Cæus	174. 192. 194.	bæ Pythias	296
Coniugis bona comata		Cymatolega	184
ditas	48. 203	Cyme	184
improba incommoti-		Cynodoce	184
tas	48. 203	Cymopolia	292
Coniugium quando ineun-		Cymothoe	182
dum	48. 124	Cytherea	178
Contentio	122		
Contentio duplex	12	D	
Conviviorum modus	24. 30	Damonas ex hominibus	
ad Convivium qui vocantur		facti	210
di	24	Danae	270
Cottus	208. 216. 222	Delpbi	290
habuit centum manus;		Delphines	270
quingenta capita	176	Dentale	298
	212	Dorum observatio	48
Craterus filius Ulyssis ex Cir-		Desiderium carnes Venenis	
ce	236		189
Credulitatis pernicios	26	Eius sedes	170
Crepe	262	Deum nihil latet	18
Creta	198. 234	Deum quomodo timeamus	
Creus	174		101
Crista	190	Diana	166. 230
Cuculus verbi nuncios		Dice	218
	34. 103	Diei & Noctis vices	281
Cuma cur Æolica	119	Dierum observatio	52.
Cupido comes Venoris	180		133. 163
Cyclopes	176	Dies	174
unde nominati;	176	Dies nocte genitus	174
monophthalmi	176	Dies Cholericæ	136
Iddi fulmen fecerunt	176	Dies Critici	133
Cycnus	260. & seq.	Dies inardens mater, inter-	
aliavit heralora-		dum	

INDEX.

dum noverca	56	phitryone	258. 262
Diffidentia perniciēs	26	Eleusinia	100
Diis invocandi	99	Eleuther	170
Diis sacrificandum	22	Ematbion	234
in Diis bonorum malorumq;		Enyo	184
summa	46	Epimercheus	202
Dimidium plus toto	4. 62. 63	Pandoram accipit	6. 8.
Dimus	230. 270. 288		202.
Dione	166. 190	Epirus	178
Dionysus	232	Erato, Musa	170
Disceptatio	182	Erato Nereis	184
Divitia quæ optime	22	Erebus	174. 202
Divitiarum injustarum exi-		Eridanus	190
tus	22	Erinyes unde nata	178
Divitiarum parandarum na-		quando oberrent	56
tio	28	Erythia	186. 234
Dolor	182	Evagore	184
Domus imperfecta non relin-		Evarne	184
quenda	52	Eubæa	44. 121
Donatio bona	24	Eucrate	182
Deris	184. 190	Eudora, Oceanine	190
Doco	184	Eudora Nereis	182
Dryalus	268	Evenus stultiarum magister	60
Dryas	268		192
Dynamene	184	Evenus	184
		Eulimene	188
		Eunice	220
		Eunomia	234
		Euphrosyne	180
		Eupompe	194
		Europe	184
		Euryale	184
			184

D.

Echidna 186
 Eione 184
 Electra 184. 190
 Electryon, interfectus ab Am

T. S.

R. A.

INDEX.

<i>Eurybia</i>	182. 192	<i>Fratri amicitia, aliorum</i>	
<i>Eurynome</i>	190. 228	<i>praferenda</i>	48. 126
<i>Eurystheus</i>	262	<i>cum Fratre etiam luden-</i>	
<i>Eurytion</i>	186	<i>te adhibendus testis</i>	26
<i>Euterpe</i>	170	<i>Fraus</i>	182
<i>Exadius</i>	268	<i>Frigus pedum tumorem</i>	
		<i>facit</i>	104

F.

<i>in Fabulis non semper ex-</i>		<i>Frumectum trituran-</i>	
<i>acta ratio querenda</i>	65	<i>dum</i>	40
<i>Halx Saturni adaman-</i>		<i>ventilandum</i>	56. 136
<i>na</i>	178	<i>Fuci</i>	82
<i>Fama</i>	52. 132	<i>Fucis similes Otiosi</i>	20
<i>Fama cura habenda</i>	52	<i>Mulieres</i>	280
<i>Fames, cur Nigra?</i>	88	<i>Furia unde nata</i>	178
<i>ignavia comes</i>	20	<i>quando oberrent.</i>	56
<i>Fatum</i>	180		

G.

<i>Ferandum à Labore</i>	116	<i>G Alata</i>	184
<i>Ferreum seculum</i>	12	<i>G Galaxaure</i>	190
<i>Fidendum non facile</i>	89	<i>Galeae</i>	182
<i>Figulus figulo invidet</i>	2	<i>Germanorum corpora olim</i>	
<i>Filii relinquendi cura</i>	26	<i>robustiora</i>	72
<i>Flumina religiosè trans-</i>		<i>Geryon</i>	186. 234
<i>eunda</i>	50	<i>Gigantes unde nati</i>	178
<i>Fluminibus cur Deos af-</i>		<i>Glaucia</i>	182
<i>finxerint Poetae</i>	131	<i>Glaucanome</i>	184
<i>in Flumina non meien-</i>		<i>Gorgones</i>	184. 272
<i>dum</i>	52	<i>Graae</i>	184
<i>Fluviorum progenies</i>	190	<i>Gracitantum canati</i>	109
<i>Fluvij non enumerandi</i>	192	<i>Granicus</i>	190
<i>Fontes mingere</i>	232	<i>Gratia</i>	176. 230
		<i>Gratitu-</i>	

I N D E X.

<i>Gratitudo</i>	24. 86	<i>Hesiodus opilio</i>	166
<i>Grues quorsum avolent</i>	97	<i>à Musis doctus</i>	46. 166. 168
<i>Iyges</i>	176. 208. 216. 222	<i>carmine victor, Tripodem</i>	
<i>habuit centum manus</i>		<i>reponat</i>	46
<i>⁊ quinquaginta capi-</i>		<i>unus ex vetustissimis</i>	59
<i>⁊</i>	176. 212	<i>Homero posterior</i>	121
H		<i>Hesiodi navigatio</i>	44. 46
<i>Aliaemmon</i>	190	<i>Pater</i>	44
<i>Halimede</i>	184	<i>Scripta amissa</i>	238
<i>Harmonia</i>	230. 234	<i>Hesiodi precepta de Agri-</i>	
<i>Harpys</i>	184	<i>cultura, non possunt at-</i>	
<i>Hebe</i>	166. 230. 232	<i>commodari ad omnes</i>	
<i>Hecate, ⁊ eius parentia</i>	194	<i>regiones</i>	110
<i>Helice</i>	282. 241	<i>Hesperides</i>	180. 184
<i>Helicon</i>	166	<i>Hippo</i>	190
<i>Hexiocha</i>	262	<i>Hypenoe</i>	184
<i>Heptaporus</i>	190	<i>Hippochoe</i>	184
<i>Herculeus</i>	232	<i>Hirundo vere prodit</i>	38
<i>aquilam Promethei</i>		<i>Hirundines an avolent</i>	110
<i>occidit</i>	202	<i>Holmium</i>	166
<i>Cyenum occidit</i>	269. 286	<i>Hominum genera tria</i>	20
<i>Iovis Filius ex Al-</i>		<i>Hoplus</i>	268
<i>mena</i>	260	<i>Hore, filia Themidis ⁊</i>	
<i>cum Marte pugnat</i>	288	<i>Iovis</i>	228
<i>eius scutum</i>	266. ⁊ seq.	<i>Hospitalitas</i>	50. 84
<i>Hermus</i>	109	<i>Hostes non ledendi</i>	22
<i>Heroes cur Semidei</i>	70	<i>Humana sortis varietas</i>	
<i>Heroica virtus</i>	70	<i>à Iove</i>	2
<i>Heraum aras</i>	12	<i>Hyades</i>	117
		<i>Hydra Lernæa</i>	128
		<i>Hyemis descriptio</i>	34. 36
		<i>Hyperion</i>	174. 192. 236
			<i>Ianus</i>

INDEX.

I.		Ister	190
I Anira	190	Iceratio	99
I Iani be	190	Indices $\omega\pi\pi\alpha\gamma\omega\iota$	4
Iapetus	166. 174. 200	Iuno	186. 196. 230
Iasius	234	Iupiter	186. 198. 200
Iason	236	$\xi\omega\upsilon$	84
Ida mons Phrygia	236	$\chi\theta\omega\upsilon$	100
Idyia	190. 232	victu Titanibus regnat	228
Ignavia	104. 105	Iovis consilio diversa fors ho-	
eius vituperium	34	minum	2
eius comes Fames	30	Iovis mens alias alia	34
Ignavi similes Fucis	20	Iovis oculus omnia videt	18
Ignis a Prometheo Iovi subre-		Iovis uxor I. Prudentia	228
ptus	4. 206	II. Themis	228
Ilisbyia	230	III. Eurynome	228
Inmingere in fontes	132	IV. Ceres	230
Impudentes quales	67	V. Mnemosyne	230
Industria	32. 101. 103	VL Latona	230
Ingratitudo	86	VII. Juno	230
Injuria perniciēs	16	2 Jove celebres & incelebres	2
Ino	234	Iuramentum	182
Insitio quando faciēda	54	Iurgia	182
Instrumenta rustica compa-		Iustitia virgo	18
randa	30	Iovis filia	18. 228
Insula fortunata	12. 71	Iovi asidet	18
Iolaus Herculis auriga	260	accusat improbos	18
	& seq.	Iustitia solis hominibus tradi-	
Iolcus	282. 241. 236	ta	20
Iphiclene	260	Iustitia premittitur, sed non op-	
Irene	228	primittur.	16. 76
Iris	184. 220	Iustitia	

INDEX.

<i>Iustitia neglecta pena</i>	16	<i>Licentia</i>	182
<i>observata, pramia</i>	16, 20	<i>Ligna quando secanda</i>	95
<i>Iustum esse, hoc seculo periculo sum</i>	18.	<i>Lingua predari</i>	83
		<i>Lingua parca thesaurus optimus</i>	50. 128

L.

<i>Abor</i>	182	<i>Lic</i>	266
<i>Labor destinatus hominibus</i>	28	<i>Locri</i>	258
<i>Laborem promouet Aurora</i>	40	<i>Lucifer</i>	192
<i>Laboriosi Deo cari</i>	22	<i>Lucina</i>	230
<i>Lachesis</i>	274. 180. 228	<i>Lucramala, damnis equalis</i>	24
<i>Ladon</i>	190	<i>Luna</i>	166. 192
<i>Ladendus nemo</i>	275	<i>Luscinia & Accipiter apolos</i>	14
<i>Laomedea</i>	184	<i>Lyctus</i>	198
<i>Lapitharum pugna</i>	268	<i>Lyngeus</i>	278
<i>Latinus, filius Ulyssis ex Circe</i>	236	<i>Lysianassa</i>	184

M.

<i>Latona</i>	166. 194. 230.	<i>Mander</i>	190
<i>Leo Nemeus</i>	188	<i>Maia</i>	232
<i>Leonis irati descriptio</i>	286	<i>Male quassum male perit</i>	83
<i>Leonum congregantium descriptio</i>	284	<i>Malorum inter homines causa</i>	8
<i>Lerna Hydra</i>	188	<i>Malorum conversatio vitanda</i>	50
<i>Λέξα quid</i>	104	<i>Malva usus</i>	4. 63
<i>Μωαυν qui Mensis</i>	105	<i>Malum consilium consiliorum pessimum</i>	18
<i>Liagore</i>	184		
<i>Libationes</i>	50. 83		
<i>Liberalitas</i>	24. 87		

Mani

INDEX.

<i>Manibus illocū non sacris</i>		<i>Messis tempus</i>	28. 40
<i>ficandum</i>	50	<i>Mecis</i>	190. 228
<i>in Mari mori miserum</i>	48	<i>Mecus</i>	230. 270. 288.
<i>Maris</i>	230	<i>Mimas</i>	268
<i>pulneratus ab Hercule</i>	282	<i>Minerva</i>	264. 166. 228. 230.
	288		270. 278
<i>Martis filii</i>	230	<i>in Mingendo verecundia</i>	50.
<i>Macutini temporis com-</i>		<i>Mingere in fontes</i>	132
<i>mendatio</i>	40. 111	<i>Minos.</i>	232
<i>Mecone</i>	202	<i>Mnemosyne</i>	174
<i>Medea</i>	232. 234	<i>mater Musarum</i>	170. 230
<i>Medeus.</i>	236	<i>Modus servandus</i>	48
<i>Mediocritas observanda</i>		<i>Momus</i>	180
	48. 62. 124	<i>Mopsus</i>	268
<i>Medusa</i>	184	<i>Mors</i>	180. 218
<i>Melia Nympha</i>	178. 204	<i>Mulieri non fidendum</i>	26
<i>Melita</i>	182	<i>Mulieras pauperum impu-</i>	
<i>Melobosis</i>	190	<i>rientes</i>	206
<i>Melpomene</i>	170	<i>Abundantiam capientes</i>	
<i>Memnon</i>	234		206
<i>Mendacia</i>	182	<i>Fucis similes</i>	208
<i>Meneſſbo</i>	190	<i>aſtate ſalaciores</i>	40
<i>Menippe</i>	184	<i>à Mulierum blanditiis</i>	
<i>Menſes Græcorum Luna</i>		<i>cavendum</i>	26
<i>res Synodici</i>	163	<i>Mulierum vituperium</i>	206
<i>Mencius</i>	202	<i>Mulierum genus unde</i>	206
<i>Mercatura præcepta</i>	44	<i>Musa</i>	166. 168. 230
	6. ſeq.	<i>unde dicta</i>	58
<i>Mercus juſtè ſolvenda</i>	26. 88	<i>Filia Jovis & Mnemoſy-</i>	
<i>Mercurius</i>	232	<i>nes</i>	170
<i>Ep. nunciuſ Deorum</i>	66	<i>Muſarum cantus in De-</i>	
		<i>orum</i>	

I N D E X.

<i>Orum honorem</i>	166. 168	<i>Neptunus</i>	166. 186
<i>Musarum nomina</i>	170	<i>Thebarum tutor</i>	262
<i>Mutuo accipiendi ratio</i>	24	<i>Taupe</i> Ⓞ	262
<i>Myrmidones</i>	182	<i>Nereides</i>	182. 184. 236.
<i>Mysteria magna & par-</i>		<i>Nereus verax</i>	182
<i>va</i>	100	<i>Nesaa</i>	184

N.

N <i>Arrationes unde tra-</i>		<i>Noctis & Diei vices</i>	218
<i>benda</i>	60	<i>Notus</i>	192. 226
<i>Naves aëluaria & one-</i>		<i>Novalis</i>	32
<i>raria</i>	120	<i>Nox</i>	166
<i>Naves quando faciende</i>	56	<i>Chaus filia</i>	174
<i>Naufragio perire mise-</i>		<i>genuit contentionem</i>	
<i>rum</i>	48	<i>culpandam</i>	2
<i>Navigatio verna</i>	46	<i>Noxa</i>	182
<i>Navigandi tempus</i>	46	<i>Nuptia qua tempesti-</i>	
<i>Nausinous filius Ulyssis ex</i>		<i>va</i>	48
<i>Calypso</i>	238	<i>Nympha Melia</i>	178. 204
<i>Nausibous filius Ulyssis ex</i>		<i>Nympharum aquatica-</i>	
<i>Calypso</i>	236	<i>rum catalogus</i>	190
<i>Negligentia laboriosior</i>			
<i>quam diligentia</i>	94		
<i>Nemeaus Leo</i>	188		
<i>Nemea</i>	188		
<i>Nemertes</i>	184		
<i>Nemesis</i>	73. 182		
<i>relictis hominibus ad</i>			
<i>Deos concessit</i>	14		

O.

O <i>Blivio</i>	182
<i>Occasio in omnibus</i>	
<i>optima</i>	48
<i>Oceanina ter mille</i>	174
<i>Oceanus</i>	166. 174
<i>Oceanus</i>	

INDEX.

Ocium Diti & hominibus in-	Parnassus	20
visum	Parsimonia	20
Ocyrene	in fundo molesta	184
Ocyrhoë	Paribeniæ	190
Oedipus	Partis addendum	24
Opepariti merces justè solven-	Parvum si parvo crebrò addi-	
da	tur, fit magnus cumulus	26. 88.
Opportunitas		124
Orca galea	Pasithea	184
Ordo in æconomia	Pasithoe	190
Oriem.	Pavor	239. 270. 288
Orebus	Paupertas	119. 128
Ossa alba cur adoleantur	Deorum manus	44. 50
Diti	nemini exprobranda	50
Oibrys	animi consumperix	50
Oves quando tendenda	Pax bello præferenda	71
	Pecunie amor	123
	Pecunia hominibus anima	

P.

Pacia commoda	77	Pedum tumor à frigore	104
Pallas filius Eurybie &		Pegasus - unde dictus	186
Cei	192	Pelcus	236
Pandora facta	6. 206	Pelias	236
voluptatem notat	64	Reneus	190
Pandora pyxis malorum cau-		Pepredo	184
sa	8	Periurium Furie quando ni-	
Panope	184	dicent	56
Pance,	266. 180. 274. 228	Periuri pœna	20
earum officium	180. 182	Permedes	258
ades honorandi	22. 71.	Permessus	166
	84	Perseis	190. 272

INDEX

<i>Perseus</i>	192. 194	<i>Poëta Musarum famu-</i>	
<i>Perseus</i>	270. 272	<i>lus</i>	172
<i>Medusa caput ampu-</i>		<i>Poëta Invocationi enco-</i>	
<i>tavit</i>	186	<i>miam solent adijcere</i>	58
<i>Pestis</i>	182	<i>Polydora</i>	190
<i>Pestis post fauent</i>	78	<i>Polydorus</i>	234
<i>Petrae</i>	190	<i>Polymnia</i>	170
<i>Petræus</i>	268	<i>Polyponne</i>	184
<i>Pencus</i>	268	<i>Polypus</i>	107
<i>Phaëton</i>	234	<i>cur avocatur</i>	107
<i>Phalerus</i>	268	<i>Pontoporia</i>	184
<i>Phaëstus</i>	190	<i>Pontus</i>	172, 174
<i>Phersa</i>	184	<i>Prælium</i>	182
<i>Phicinus mons</i>	258	<i>Preces tibi pramittens</i>	
<i>Phobus</i>	230. 270. 288.	<i>id est</i>	52. 131
<i>Phoenissæ</i>	258	<i>Proleobus</i>	268
<i>bocum</i>	236	<i>Prometheus</i>	202
<i>babe.</i>	174. 194	<i>Iovem decepit in dis-</i>	
<i>Phorcyn.</i>	184. 190	<i>tributione carminum</i>	204
<i>Phormio unde dicatur</i>	102	<i>Ignis à Iove furatus</i>	4. 206
<i>Pieria</i>	170	<i>ab aquila exeditur</i>	202
<i>Pirithous</i>	268	<i>qua ab Hercule inter-</i>	
<i>Pitbo</i>	160	<i>ficitur</i>	202
<i>Pleïades</i>	26. 91. 117.	<i>vinculis ligatus</i>	208
<i>quare Vergilia</i>	92	<i>Prometheus & Epimetheus</i>	
<i>quare Atlantis filia</i>	92.	<i>mythologia</i>	65
<i>Plexantæ</i>	190	<i>Pronoe</i>	184
<i>Pluto Deus inferorum</i>	196	<i>Proscissio</i>	99
<i>Pluto Nympha</i>	190	<i>Proserpina à Plutone</i>	
<i>Plutus filius Cereris</i>	234	<i>rapta</i>	230
<i>Pluvia causa</i>	32. 109	<i>Proto</i>	182. 184
<i>Pœsis animi tristitiam</i>		<i>Procomedia</i>	184
<i>discutit</i>	172		

INDEX

Prudentia lani nupta	248	Sao	16
Prymno	190	Saturnus	166. 174. 179
P/amazho	284. 296	filios suas devorat	19.
Pudor duplex	22. 83	Pro Jove lapidem	20.
Pudor egeni inutilis	32	ras	200
Pudor relictis hominibus	34	Celo patri abscindit	200
ad Deos concessus	34	genitalia	200. 178
Pugna	282	Saturni falx	178
Pylus	282	atas aurea	200
Pytha.	200	Scamander	19

R.

Rapina detestatio	24	Semele	232. 23
Ratio similis Aurigae	61	Semidei	232. 23
Affectus Equi	61	Seminum vigor decre-	232. 23
Reges duo Φαίροι	144	vis	232. 23
Reges ex Iove	172	Senebus cruda, mediocritas	232. 23
Regum comes Calliope	179	decrepita	232. 23
Religionis praecepta	22. 48.	Senium	232. 23
Rhea	174. 196. 210	Servus agricola qualis	232. 23
Rhesus	190	esse debeat	232. 23
Rhodia	190	Simois	232. 23
Rhodius	190	Sirius	28. 42. 95. 284
Robur	192	unde dicatur	95
Res vidus Cicadarum	284	Sol	166. 192. 232

S.

Sacrificandum non illorum	20	contra Solem non. maiem-	20
manibus	190	dum.	20
ius	190	Solsticia	202.
		Somnia	180
		Somnus	180. 218
		frater mortis	21
		Sophist	

INDEX.

P opbista quid significet	120	quos generaverit	174. 178
ves sola in Pandora		Terra sicca & humida	
pyxide	8. 65	aranda	98
Spes sine labore vana est	34	Terror	230. 270. 288.
Sphinx	188	Tertatio	99
Sphingis amigra	108	Testudo Septuaginta	110
Spio	182	Tetbys	174. 190
Steropes	176	Thalia Musa	170
Sebeno	184	Thalia Nerdis	182
Srages hominum	182	Thalia Gratia	230
Serymon	190	Thaumas	184
Stylus acceptumulo fapit	16	Thea vel Thia	174. 192
Syrx.	190. 189. 230	Thebanum bellum	12. 71
juramentum Deorum	194	Theba à Caamo condita	71
Snada	6	Theba Boetia cur èntia	
Doc eloquentia	67	Thetis	166. 174
Supplices non ledendi	22	Themisto	184
		Themistomoe	250
		Thesius	268
T		Thetis	182. 256
T Apbii	256	Thia vel Thea	174. 192
Tartara.	174	Thoe	199
Tartari descriptio	216	Timor.	230. 270. 288.
ad Tartarum quantum		Tiryns	262
spacium	216	Titanes unde dicti	180
Tela quando ordiuntur.	54	Titanes ad Tartarum reu	
Teleboe	256	missi	216
Telesto	190	Titani pugnæ cum	
Terpsichore.	170	Diis	212. 214
Terra	166	Tibonius	234
omnium sustinens		Tractio.	280
tum	174		

INDEX.

<i>Tripodes sunt pocula</i>	221	<i>apprimitur</i>	20
<i>Tristitiam Poësis discu-</i>		<i>Vesta</i>	196
<i>tit</i>	172	<i>Vicina ducenda</i>	48
<i>Tritan</i>	230	<i>Vicinus honor magnus</i>	
<i>Turca sedentes mingunt.</i>	130	<i>commodum</i>	27. 85
<i>Tycho</i>	190	<i>Vicinus malus magnus</i>	
<i>Typhaon</i>	188	<i>nox</i>	24
<i>Typhaonius</i>	258	<i>Vicini cognatis prompti</i>	
<i>Typhoeus</i>	222	<i>ores</i>	24
<i>ad Tartarum praeia</i>		<i>Vicinus parandus abf-</i>	
<i>pitatus</i>	226	<i>condita</i>	4
<i>Ventos gemit</i>	226	<i>Vindicta temper</i>	42
		<i>Vinum affatissimum</i>	40
		<i>Vinum Arbutum</i>	12
		<i>Vinum Pollum</i>	12
		<i>Vini temperaturo</i>	13
		<i>Virginis acris descriptio</i>	98
		<i>Virgines olim in publi-</i>	
		<i>cum non prodibant</i>	107
		<i>Virgo ducenda</i>	48
		<i>Viri astate imbecilliores</i>	20
		<i>Vir uxore bona nihil fat-</i>	
		<i>tisur melius</i>	48
		<i>mala nihil peius</i>	48
		<i>Virtutis via ardua</i>	20
		<i>Virtutis nomina sap-</i>	
		<i>ad vicina vitia trans-</i>	
		<i>feruntur</i>	60
		<i>Via</i>	102
		<i>ad Vicia facili aditus</i>	22
		<i>Vitium inobedientium</i>	
		<i>Tempus</i>	38

V.

<i>Venti generatio</i>	38
<i>Venti Cardinales</i>	192
<i>Venti reliqui</i>	226
<i>Venus ex spuma nata.</i>	178.
	180
<i>cur à Φεοδότη</i>	180
<i>cur καὶ θεοῖς</i>	180
<i>cur καὶ πρὸς γένος</i>	180
<i>cur Φιλομαχόνος</i>	180
<i>quos genuerit</i>	220
<i>Veneris comites</i>	180
<i>dotes</i>	180
<i>Verecundia duplex</i>	83
<i>Verecundia praecepta</i>	30. 52
<i>Vicia descriptio</i>	38
<i>Vet cur Canum</i>	102
<i>Vexil et premittitur sed non</i>	

INDEX.

<i>Hyssus</i>	236	<i>Vxoris improba incom-</i>	
<i>eius filii ex Nymphis</i>	236	<i>moditas</i>	48. 202
<i>ignis non praeidendi</i>		<i>Vxor mala ante tempus</i>	
<i>in convivio</i>	50	<i>virum senescere facit,</i>	
<i>Iania Musa</i>	170	<i>ἡγή ὠμῶ γῆρας δῶ-</i>	
<i>Iania Nympha</i>	190	<i>ἡσῦ</i>	48
<i>Iris</i>	268		
<i>Ivappa</i>	42. 117		
<i>Vulcanus</i>	230. 234		
<i>Vxor quando ducenda.</i>	48.	<i>Xanthus</i>	150
	54. 124. 136.		
<i>qualis ducenda</i>	48. 124.		
<i>cuius aetate ducenda</i>	48.		
	124		
<i>Vxoris proba commodi-</i>		<i>Zelus</i>	192
<i>tas</i>	48. 202	<i>Zephyrus</i>	192. 226
		<i>Zeuxo</i>	190

FINIS.

